

TABIAT VARLIKLARINI KORUMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

GÖLBAŞI ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ SOSYO-EKONOMİK, TARİHİ VE KÜLTÜREL DEĞERLERİN ARAŞTIRILMASI PROJESİ

KESİN RAPOR

2011 ANKARA

Proje Sahibinin Adı	T.C. ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI TABİAT VARLIKLARINI KORUMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Adresi	Alparslan Türkeş Caddesi 31. Sokak 10 No' lu Hizmet Binası 06510 Beştepe / Yenimahalle - Ankara
Telefon ve Faks Numaraları	Telefon: 0 (312) 222 12 34 Faks: 0 (312) 222 26 61
Projenin Adı	GÖLBAŞI Özel Çevre Koruma Bölgesi Sosyoekonomik, Tarihi ve Kültürel Değerlerin Araştırılması Projesi
Projenin Yeri	GÖLBAŞI ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ
Raporu Hazırlayan Kuruluşun Adı	AYKOM ULUSLARARASI DANIŞMANLIK ARAŞTIRMA PROJE EĞİTİM LİMİTED ŞİRKETİ
Adresi	Piyade Mahallesi 1946. Sokak 10/3 Etimesgut ANKARA
Telefon ve Faks Numarası	Telefon: 0 (312) 228 12 08 Fax: 0 (312) 228 12 07
Rapor Sunum Tarihi	Kasım 2011

Proje Yürütücüsü

Doç. Dr. Hayati BEŞİRLİ (Sosyolog)

Proje Ekibi

Doç. Dr. Coşkun KUŞ (İstatistikçi)

Yrd. Doç. Dr. Demet EROL (Şehir ve Bölge Plancısı)

Sinan USLU (Veri Giriş Operatörü)

Görüşmeciler

Hakan AŞIK

Mustafa YOZGAT

Ahmet AŞIK

Ferhat GÖLLER

Gizem YEĞİN

Elzem Tuğba GÜNDAŞ

Mehmet YOZGAT

TABIAT VARLIKLARINI KORUMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ PROJE EKİBİ

Genel Müdür: Osman İYİMAYA

Arş. ve İnc. Şube Müdürü: Ümit TURAN

Kontrol Teşkilatı Üyesi: Dilek DELİÇAY

Kontrol Teşkilatı Üyesi: Muhsine MISIRLIOĞLU

Kontrol Teşkilatı Üyesi: Onur ÇELİK

Kontrol Teşkilatı Üyesi: Mustafa UZUN

Kontrol Teşkilatı Üyesi: Leyla AKDAĞ

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	4
TABLolar DİZİNİ	10
ŞEKİLLER DİZİNİ	14
FOTOĞRAFLAR DİZİNİ.....	17
1.GİRİŞ.....	18
2. ARAŞTIRMANIN AMACI, ÖNGÖRÜLERİ VE HEDEFLERİ	22
3.ARAŞTIRMANIN VERİ TOPLAMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ.....	25
3.1. ARAŞTIRMA EKİBİ.....	29
3.2. ARAŞTIRMA VERİ TOPLAMA TEKNİKLERİ	30
3.2.1. NİCEL ARAŞTIRMA TEKNİKLERİ	30
3.2.1.1. Hanehalkı ve Ziyaretçi Anketleri	30
3.2.1.1.1. Anketör Eğitimi	31
3.2.1.1.2. Ziyaretçi Anketleri	32
3.2.2. Nitel Araştırma Teknikleri	33
3.2.2.1. Derinlemesine Mülakatlar	33
3.2.2.2. Odak Grup Görüşmeleri	37
4. GÖLBAŞI ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ.....	40
4.1.DEMOGRAFİK YAPI.....	41
4.1.1. NÜFUS VE NÜFUS ENDEKSİ.....	42
4.1.1.1. GÖLBAŞI MERKEZ MAHALLELER	43
4.1.1.2. GÖKÇEHÖYÜK.....	44
4.1.1.3. BALLIKPINAR	44
4.1.1.4. HACİHASAN	45
4.1.1.5. HACILAR	45
4.1.1.6. KARAOĞLAN.....	46
4.1.1.7. OĞULBEY	46
4.1.1.8. ÖRENCİK	47
4.1.1.9. YAĞLIPINAR.....	47
4.1.1.10. YAVRUCAK	48
4.1.1.11. YURTBEYİ.....	48
4.1.1.12. GÖLBAŞI ÖÇKB.....	49
4.1.2. NÜFUS ARTIŞ HIZI	50
4.1.3. HANEHALKI BÜYÜKLÜĞÜ	51
4.1.4. NÜFUS TAHMİNLERİ.....	51
4.2. SOSYO-EKONOMİK YAPI.....	56

4.2.1. ANKARA İLİ SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELERİ	56
4.2.2. GÖÇ	60
4.2.3. EĞİTİM	61
4.2.4. TARIM	63
4.2.4.1. YIL BAZINDA ÖRTÜ ALTI SEBZE VE MEYVE ALANLARI.....	64
4.2.5. HAYVANCILIK VE BALIKÇILIK	65
4.2.6. TURİZM, TİCARET VE SANAYİ.....	66
4.3. TARİHİ VE KÜLTÜREL DEĞERLER.....	67
4.3.1. Antik Çağlara Ait Tarihi ve Kültürel Değerler.....	67
4.3.1.1. Karaoğlan Höyüğü	67
4.3.1.2. Oğulbey Mermer Sütunları ve Keltepe Höyüğü.....	68
4.3.1.3. Hacılar Höyüğü	69
4.3.1.4. Gökçe Höyük	70
4.3.2. Osmanlı Dönemine Ait Tarihi ve Kültürel Değerler	70
4.3.2.1. Karaoğlan Çeşmeleri	70
4.3.2.2. Cebecizade Hacı Efendi Camii ve Mustafa Çeşmesi	71
4.4. DOĞAL KAYNAKLAR, FLORA VE HAYVANLAR.....	72
4.4.1. DOĞAL KAYNAKLAR	72
4.4.1.1. ANDEZİT TAŞI.....	72
4.4.2. FLORA	73
4.4.3. HAYVANLAR	75
5. ARAŞTIRMA BULGULARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	77
5.1.1. CİNSİYET	78
5.1.2. EĞİTİM DURUMU	78
5.1.3. YAŞ	79
5.1.4. MEDENİ DURUM	79
5.2. SOSYO-EKONOMİK DURUM.....	80
5.2.1. KATILIMCILARIN ÇALIŞTIKLARI SEKTÖRLER.....	80
5.2.2. KATILIMCILARIN SOSYAL GÜVENLİK DURUMLARI	80
5.2.3. KATILIMCILARIN EKONOMİK DURUMLARI	81
5.2.3.1. HANENİZİN TEMEL GELİR KAYNAKLARI	81
5.2.3.2. KATILIMCILARIN HANELERİNDE ÇALIŞAN, EMEKLİ, İŞSİZLER.....	82
5.2.3.3. KATILIMCILARIN HANELERİNİN ORTALAMA AYLIK GELİRİ	82
5.2.3.4. KATILIMCILARIN MAHALLENİN GELİRİNE GÖRE DURUMLARI	83
5.2.4. GÖÇ DURUMU.....	83
5.2.4.1. KAÇ YILDIR BURADA YAŞADIKLARI	83
5.2.4.2. MAHALLEDEN GÖÇ EDEN OLUP OLMADIĞI.....	83
5.2.4.2. MAHALLEDEN GÖÇ EDENLERİN GÖÇ ETME NEDENLERİ	84
5.2.4.3. ÇALIŞMAK İÇİN YAŞAM ALANI DIŞINDA HANE ÜYESİ BULUNUP BULUNMADIĞI.....	84

5.2.4.4. KATILIMCILARIN YAZ KIŞ GÖLBAŞINDA OTURMA DURUMLARI	84
5.2.5. KONUT DURUMU	85
5.2.5.1. KONUTLARIN MÜLKİYET DURUMU	85
5.2.5.3. KONUTLARIN YAPI TÜRÜ	85
5.2.5.4. KONUTLARIN ODA SAYISI	86
5.2.5.5. KONUTLARIN BÜYÜKLÜĞÜ.....	86
5.3. GÖLBAŞI ÖÇKB’DE TARIM	87
5.4. GÖLBAŞI ÖÇKB’DE HAYVANCILIK	90
5.5. GÖLBAŞI ÖÇKB’DE BALIKÇILIK	92
5.6. GÖLBAŞI ÖÇKB’DE TURİZM	92
5.7. GÖLBAŞI ÖÇKB’NİN SORUNLARI.....	95
5.8. ALAN KULLANICILARININ ÇEVRE HAKKINDAKİ BİLGİLERİ.....	97
5.10. ALAN KULLANICILARININ ÖÇKB’NE BAKIŞI	106
5.11. YÖNETİM PLANI	119
5.12. GÖLBAŞI EKOKENT PROJESİ	128
5.13. NİTEL ARAŞTIRMA SONUÇLARI VE GFKZ(SWOT) ANALİZİ.....	130
5.13.1. PAYDAŞ ANALİZİ.....	130
5.13.2. PAYDAŞLARA GÖRE SORUNLAR	131
5.13.3. GZFT ANALİZİ.....	132
5.13.4. ÖNERİLER	133
6. KIRSAL VE KENTSEL YERLEŞİM ANALİZİ.....	134
6.1. ARAŞTIRMANIN AMACI VE YÖNTEMİ.....	135
6.2. GÖLBAŞI İLÇESİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ VE ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ İLANI	135
6.3. GÖLBAŞI KENTSEL YERLEŞMESİNİN KONUMU.....	136
6.3.1. GÖLBAŞI GENEL KENTSEL YERLEŞMENİN FİZİKİ YAPISI.....	137
6.3.2. GÖLBAŞI ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİNDE KENTSEL GELİŞMEYİ YÖNLENDİREN PLAN KARARLARI.....	141
6.4. ÖÇKB SINIRI İÇİNDE KALAN ALANDAKİ YARI KIRSAL YERLEŞMELER	142
6.4.1. GÖLBAŞI ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİNDE YER ALAN YARI KIRSAL YERLEŞMELERİN YÖRESEL, DOĞAL VE KÜLTÜREL ÖZELLİKLERİ	142
6.4.1.1. Ballıkpınar Yarı-Kırsal Yerleşmesi	142
6.4.1.1.1. Ballıkpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Coğrafi Konumu	142
6.4.1.1.2. Ballıkpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Tarihi	142
6.4.1.1.3. Ballıkpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yöresel Mimari Özellikleri.....	143
6.4.1.1.4. Ballıkpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Mimari Özgünlüğün Bozulma Durumu	143
6.4.1.1.5. Ballıkpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yerel Konum ve Özellikleri	144
6.4.1.1.6. Ballıkpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinde Geçim Kaynakları	144
6.4.1.1.7. Ballıkpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinde Sosyal ve Teknik Altyapı.....	144
6.4.1.1.8. Ballıkpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Üst Ölçek Plan Kararları.....	144
6.4.1.2. Gökçehöyük Yarı-Kırsal Yerleşmesi.....	145
6.4.1.2.1 Gökçehöyük Yarı Kırsal Yerleşmesinin Coğrafi Konumu	145

6.4.1.2.2. Gökçehöyük Yarı Kırsal Yerleşmesinin Tarihi.....	145
6.4.1.2.3. Gökçehöyük Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yöresel Mimari Özellikleri	146
6.4.1.2.4. Gökçehöyük Yarı Kırsal Yerleşmesinin Mimari Özgünlüğün Bozulma Durumu	146
6.4.1.2.5. Gökçehöyük Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yerel Konum ve Özellikleri	146
6.4.1.2.6. Gökçehöyük Yarı Kırsal Yerleşmesinde Geçim Kaynakları.....	146
6.4.1.2.7. Gökçehöyük Yarı Kırsal Yerleşmesinde Sosyal ve Teknik Altyapı	147
6.4.1.2.8. Gökçehöyük Yarı Kırsal Yerleşmesinin Üst Ölçek Plan Kararları	147
6.4.1.3.Hacıhasan Yarı-Kırsal Yerleşmesi	148
6.4.1.3.1. Hacıhasan Yarı Kırsal Yerleşmesinin Coğrafi Konumu	148
6.4.1.3.2. Hacıhasan Yarı Kırsal Yerleşmesinin Tarihi.....	148
6.4.1.3.3. Hacıhasan Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yöresel Mimari Özellikleri	148
6.4.1.3.4. Hacıhasan Yarı Kırsal Yerleşmesinin Mimari Özgünlüğün Bozulma Durumu	149
6.4.1.3.5. Hacıhasan Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yerel Konum ve Özellikleri.....	149
6.4.1.3.6. Hacıhasan Yarı Kırsal Yerleşmesinde Geçim Kaynakları	150
6.4.1.3.7. Hacıhasan Yarı Kırsal Yerleşmesinde Sosyal ve Teknik Altyapı	150
6.4.1.3.8. Hacıhasan Yarı Kırsal Yerleşmesinin Üst Ölçek Plan Kararları	150
6.4.1.4.Hacılar Yarı Kırsal Yerleşmesi	151
6.4.1.4.1. Hacılar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Coğrafi Konumu	151
6.4.1.4.2. Hacılar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Tarihi	151
6.4.1.4.3. Hacılar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yöresel Mimari Özellikleri.....	152
6.4.1.4.4. Hacılar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Mimari Özgünlüğün Bozulma Durumu	152
6.4.1.4.5. Hacılar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yerel Konum ve Özellikleri.....	152
6.4.1.4.6. Hacılar Yarı Kırsal Yerleşmesinde Geçim Kaynakları	152
6.4.1.4.7. Hacılar Yarı Kırsal Yerleşmesinde Sosyal ve Teknik Altyapı	152
6.4.1.4.8. Hacılar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Üst Ölçek Plan Kararları.....	152
6.4.1.5. Karaoğlan Yarı-Kırsal Yerleşmesi	153
6.4.1.5.1. Karaoğlan Yarı Kırsal Yerleşmesinin Coğrafi Konumu	153
6.4.1.5.2. Karaoğlan Yarı Kırsal Yerleşmesinin Tarihi.....	153
6.4.1.5.3. Karaoğlan Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yöresel Mimari Özellikleri	154
6.4.1.5.4. Karaoğlan Yarı Kırsal Yerleşmesinin Mimari Özgünlüğün Bozulma Durumu	154
6.4.1.5.5. Karaoğlan Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yerel Konum ve Özellikleri.....	154
6.4.1.5.6. Karaoğlan Yarı Kırsal Yerleşmesinde Geçim Kaynakları	154
6.4.1.5.7. Karaoğlan Yarı Kırsal Yerleşmesinde Sosyal ve Teknik Altyapı	154
6.4.1.5.8. Karaoğlan Yarı Kırsal Yerleşmesinin Üst Ölçek Plan Kararları	154
6.4.1.6. Oğulbey Yarı Kırsal Yerleşmesi.....	155
6.4.1.6.1. Oğulbey Yarı Kırsal Yerleşmesinin Coğrafi Konumu	155
6.4.1.6.2. Oğulbey Yarı Kırsal Yerleşmesinin Tarihi	155
6.4.1.6.3. Oğulbey Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yöresel Mimari Özellikleri	156
6.4.1.6.4. Oğulbey Yarı Kırsal Yerleşmesinin Mimari Özgünlüğün Bozulma Durumu	156
6.4.1.6.5. Oğulbey Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yerel Konum ve Özellikleri.....	156
6.4.1.6.6. Oğulbey Yarı Kırsal Yerleşmesinde Geçim Kaynakları	156

6.4.1.6.7. Oğulbey Yarı Kırsal Yerleşmesinde Sosyal ve Teknik Altyapı	157
6.4.1.6.8. Oğulbey Yarı Kırsal Yerleşmesinin Üst Ölçek Plan Kararları	157
6.4.1.7. Yağlıpınar Yarı Kırsal Yerleşmesi	158
6.4.1.7.1. Yağlıpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Coğrafi Konumu	158
6.4.1.7.2. Yağlıpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Tarihi	158
6.4.1.7.3. Yağlıpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yöresel Mimari Özellikleri.....	158
6.4.1.7.4. Yağlıpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Mimari Özgünlüğün Bozulma Durumu	159
6.4.1.7.5. Yağlıpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yerel Konum ve Özellikleri	159
6.4.1.7.6. Yağlıpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinde Geçim Kaynakları	159
6.4.1.7.7. Yağlıpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinde Sosyal ve Teknik Altyapı.....	159
6.4.1.7.8. Yağlıpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Üst Ölçek Plan Kararları	159
6.4.1.8. Yavrucak Yarı Kırsal Yerleşmesi.....	160
6.4.1.8.1. Yavrucak Yarı Kırsal Yerleşmesinin Coğrafi Konumu	160
6.4.1.8.2. Yavrucak Yarı Kırsal Yerleşmesinin Tarihi.....	160
6.4.1.8.3. Yavrucak Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yöresel Mimari Özellikleri	161
6.4.1.8.4. Yavrucak Yarı Kırsal Yerleşmesinin Mimari Özgünlüğün Bozulma Durumu	161
6.4.1.8.5. Yavrucak Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yerel Konum ve Özellikleri.....	161
6.4.1.8.6. Yavrucak Yarı Kırsal Yerleşmesinde Geçim Kaynakları	161
6.4.1.8.7. Yavrucak Yarı Kırsal Yerleşmesinde Sosyal ve Teknik Altyapı	161
6.4.1.8.8. Yavrucak Yarı Kırsal Yerleşmesinin Üst Ölçek Plan Kararları	161
6.4.1.9. Yurtbeyi Yarı Kırsal Yerleşmesi	162
6.4.1.9.1. Yurtbeyi Yarı Kırsal Yerleşmesinin Coğrafi Konumu.....	162
6.4.1.9.2. Yurtbeyi Yarı Kırsal Yerleşmesinin Tarihi	162
6.4.1.9.3. Yurtbeyi Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yöresel Mimari Özellikleri	163
6.4.1.9.4. Yurtbeyi Yarı Kırsal Yerleşmesinin Mimari Özgünlüğün Bozulma Durumu.....	163
6.4.1.9.5. Yurtbeyi Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yerel Konum ve Özellikleri	163
6.4.1.9.6. Yurtbeyi Yarı Kırsal Yerleşmesinde Geçim Kaynakları	163
6.4.1.9.7. Yurtbeyi Yarı Kırsal Yerleşmesinde Sosyal ve Teknik Altyapı.....	164
6.4.1.9.8. Yurtbeyi Yarı Kırsal Yerleşmesinin Üst Ölçek Plan Kararları	164
6.4.1.10. Örencik Yarı-Kırsal Yerleşmesi	165
6.4.1.10.1. Örencik Yarı Kırsal Yerleşmesinin Coğrafi Konumu	165
6.4.1.10.2. Örencik Yarı Kırsal Yerleşmesinin Tarihi	165
6.4.1.10.3. Örencik Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yöresel Mimari Özellikleri.....	166
6.4.1.10.4. Örencik Yarı Kırsal Yerleşmesinin Mimari Özgünlüğün Bozulma Durumu	166
6.4.1.10.5. Örencik Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yerel Konum ve Özellikleri.....	166
6.4.1.10.6. Örencik Yarı Kırsal Yerleşmesinde Geçim Kaynakları	166
6.4.1.10.7. Örencik Yarı Kırsal Yerleşmesinde Sosyal ve Teknik Altyapı	166
6.4.1.10.8. Örencik Yarı Kırsal Yerleşmesinin Üst Ölçek Plan Kararları.....	166
5.4. FOTOĞRAF ALBÜMÜ	168
5.4.1. BALLIKPINAR	168

5.4.2. GÖKÇEHÖYÜK.....	169
5.4.3. HACIHASAN	170
5.4.3. HACILAR	171
5.4.4. KARAOĞLAN.....	172
5.4.5. OĞULBEY	173
5.4.6. YAĞLIPINAR	174
5.4.7. YAVRUCAK	175
5.4.8. YURTBEYİ.....	176
5.4.9. ÖRENCİK	177
5.5. KIRSAL YERLEŞİM YERİ ENVANTERLERİ	179
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	189
6.1. SOSYO-EKONOMİK VE SOSYO-KÜLTÜREL DURUM.....	190
6.2. GÖLBAŞI ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİNDE SORUNLAR VE OLASI ÇÖZÜMLER	191
7. EKLER.....	195
EK-1. HANEHALKI SORU KÂĞIDI	196
EK-2. ZİYARETÇİ ANKETİ	207
EK-3. DERİNLEMESİNE MÜLAKATLAR İÇİN YARI YAPILANDIRILMIŞ SORU KÂĞIDI.....	209
EK-4. ODAK GRUP SORULARI	211
EK-5. FOTOĞRAFLAR.....	214
8. KAYNAKLAR	221
SON NOTLAR.....	224

TABLolar DİZİNİ

TABLO 1.	ALAN SINIR KOORDİNATLARI	21
TABLO 2.	ARAŞTIRMANIN ÖRNEKLEMİNİN DAĞILIMI	30
TABLO 3.	PROJE KAPSAMINDA YAPILAN YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞMELER	35
TABLO 4.	PROJE KAPSAMINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN ODAK GRUP GÖRÜŞMELERİ.....	39
TABLO 5.	GÖLBAŞI ÖÇKB NÜFUS İSTATİSTİKLERİ (1965-2010)	42
TABLO 6.	GÖLBAŞI ÖÇKB NÜFUS DURUMLARI (1965-2010)	43
TABLO 7.	NÜFUS VE ENDEKS TABLOSU (1965-2010).....	49
TABLO 8.	GÖLBAŞI ÖÇKB NÜFUS ARTIŞ HIZI (1965-2010)	51
TABLO 9.	GÖLBAŞI İLÇESİ HANEHALKI BÜYÜKLÜĞÜ.....	51
TABLO 10.	ÜSSEL YÖNTEME GÖRE GÖLBAŞI ÖÇKB NÜFUS TAHMİNİ.....	53
TABLO 11.	BALLIKPINAR NÜFUS TAHMİNİ.....	53
TABLO 12.	GÖKÇEHÜYÜK NÜFUS TAHMİNİ	53
TABLO 13.	HACILAR NÜFUS TAHMİNİ.....	54
TABLO 14.	KARAOĞLAN NÜFUS TAHMİNİ	54
TABLO 15.	OĞULBEY NÜFUS TAHMİNİ	54
TABLO 16.	ÖRENCİK NÜFUS TAHMİNİ.....	55
TABLO 17.	YAĞLIPINAR NÜFUS TAHMİNİ	55
TABLO 18.	YAVRUCAK NÜFUS TAHMİNİ.....	55
TABLO 19.	YURTBEYİ NÜFUS TAHMİNİ	56
TABLO 20.	İLLERİN GELİŞMİŞLİK ENDEKSLERİ.....	57
TABLO 21.	ANKARA İLİ EKONOMİK VE SOSYAL GÖSTERGELERİ.....	58
TABLO 22.	ANKARA İLÇELERİNİN GÖÇ DURUMU	60
TABLO 23.	2000 NÜFUS SAYIMINA GÖRE GÖLBAŞI İLÇESİ EĞİTİM DURUMU	61
TABLO 24.	2000 NÜFUS SAYIMINA GÖRE GÖLBAŞI İLÇESİ OKUR-YAZARLIK DURUMU	62
TABLO 25.	2010 ADNKS VERİLERİNE GÖRE GÖLBAŞI İLÇESİ EĞİTİM DURUMU	62
TABLO 26.	2010 ADNKS VERİLERİNE GÖRE GÖLBAŞI İLÇESİ OKUR-YAZARLIK DURUMU	63
TABLO 27.	YILLARA GÖRE TARIM ALANLARININ DEĞERLENDİRİLME ŞEKLİ.....	63
TABLO 28.	ÖRTÜ ALTI SEBZE VE MEYVE ALANLARI.....	64
TABLO 29.	YILI GÖLBAŞI İLÇESİ KÜÇÜKBAŞ HAYVAN DURUMU	65

TABLO 30. YILI GÖLBAŞI İLÇESİ BÜYÜKBAŞ HAYVAN DURUMU	65
TABLO 31. ANDEZİT TAŞININ JEOLojİK ÖZELLİKLERİ	73
TABLO 32. GÖLBAŞI ÖÇKB FAUNA YAPISININ AİT OLDUĞU BÖLGELER.....	74
TABLO 33. GÖLBAŞI ÖÇKB' DE BULUNAN HAYVAN TÜRLERİ	75
TABLO 34. KATILIMCILARIN SOSYAL GÜVENLİK DURUMLARI.....	80
TABLO 35. KATILIMCILARIN TEMEL GELİR KAYNAKLARI	81
TABLO 36. KATILIMCILARIN HANELERİNDE ÇALIŞAN, EMEKLİ, İŞSİZLERE GÖRE DAĞILIMLARI.....	82
TABLO 37. KATILIMCILARIN HANELERİNİN ORTALAMA AYLIK GELİRLERİ.....	82
TABLO 38. KATILIMCILARIN MAHALLENİN GELİRİNE GÖRE DURUMLARI	83
TABLO 39. KATILIMCILARIN GÖLBAŞI ÖÇKB'DEKİ ORTALAMA YAŞAM SÜRELERİ	83
TABLO 40. MAHALLEDEN GÖÇ.....	83
TABLO 41. GÖÇ ETME NEDENLERİ	84
TABLO 42. ÇALIŞMAK İÇİN BAŞKA BİR KENT/İLÇE'DE YAŞAYAN HANE ÜYESİ	84
TABLO 43. KATILIMCILARIN YAZ-KIŞ GÖLBAŞINDA OTURMA DURUMLARI.....	84
TABLO 44. KONUT TİPİ	85
TABLO 45. KONUTLARIN YAPI TÜRÜ.....	85
TABLO 46. KONUTLARIN ODA SAYISI	86
TABLO 47. KONUTLARIN BÜYÜKLÜĞÜ	86
TABLO 48. TARIMSAL ÜRETİM.....	87
TABLO 49. TARIMSAL ARAZİ	87
TABLO 50. KURU TARIM ARAZİSİ.....	87
TABLO 51. SULU TARIM ARAZİSİ.....	88
TABLO 52. YETİŞTİRİLEN TARIMSAL ÜRÜNLER.....	89
TABLO 53. TARIMSAL FAALİYET SORUNLARI	89
TABLO 54. GÖLBAŞI ÖÇKB'DE HAYVANCILIK.....	90
TABLO 55. KATILIMCILARIN SAHİP OLDUKLARI BÜYÜKBAŞ HAYVAN SAYISI	90
TABLO 56. KATILIMCILARIN SAHİP OLDUKLARI KÜÇÜKBAŞ HAYVAN SAYISI	90
TABLO 57. KATILIMCILARIN SAHİP OLDUKLARI KÜMES HAYVANI SAYISI.....	91
TABLO 58. KATILIMCILARIN SAHİP OLDUKLARI ARI KOVANI SAYISI.....	91
TABLO 59. HAYVANSAL ÜRÜNLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	91

TABLO 60. GÖLBAŞI ÖÇKB'DE BALIKÇILIK	92
TABLO 61. YOK OLAN BALIK TÜRLERİ	92
TABLO 62. BALIKÇILIKLA İLGİLİ EN ÖNEMLİ SORUNLAR	92
TABLO 63. GÖLBAŞI ÖÇKB'DE TURİZM FAALİYETLERİ	92
TABLO 64. YAPILAN TURİZM FAALİYETLERİ	93
TABLO 65. TURİZM SORUNLARI	93
TABLO 66. TURİZMİN GELİŞİMİ	93
TABLO 67. TURİZM BELGELİ KONAKLAMA TESİSLERİ	94
TABLO 68. YÖRENİN GELİŞİMİ	95
TABLO 69. DOĞAL ALANLARIN TAHRİBATI	99
TABLO 70. BİREYSEL KATKI	99
TABLO 71. EKONOMİK GELİŞME	100
TABLO 72. DEVLETİN GÖREVİ	100
TABLO 73. DERNEKLERİN ÇEVRE KORUNMASINDA ÖNEMİ	100
TABLO 74. YAŞANILAN YERDEKİ DOĞAL ALANLARIN KORUNMASI	100
TABLO 75. GÖLBAŞI İLE İLGİLİ ÇEVRE PROBLEMLERİ	101
TABLO 76. DOĞA KORUMA VE GELECEK KUŞAKLAR	101
TABLO 77. DOĞANIN KORUNMASI İÇİN FEDAKARLIK	101
TABLO 78. DOĞANIN KORUNMASI İÇİN GEREKLİLİKLER	101
TABLO 79. KATILIMCILARIN DOĞANIN KORUNMASINA KATKISI	102
TABLO 80. YÖREYE ÖZGÜ HAYVAN/BİTKİ TÜRLERİ	102
TABLO 81. NESLİ TÜKENEN HAYVANLAR	103
TABLO 82. YÖREYE ÖZGÜ KUŞLAR	104
TABLO 83. ARKEOLOJİK/KÜLTÜREL ALANLARIN BİLİNİRLİĞİ	105
TABLO 84. ARKEOLOJİK/KÜLTÜREL ALANLAR	105
TABLO 85. GÖLBAŞI'NIN ÖÇKB İLAN EDİLME NEDENİ	106
TABLO 86. MEVCUT DURUM-EV	107
TABLO 87. KULLANIMA BAŞLAMA-EV	107
TABLO 88. MEVCUT DURUM-İŞYERİ	108
TABLO 89. KULLANIMA BAŞLAMA- İŞYERİ	108

TABLO 90. MEVCUT DURUM-TARLA.....	108
TABLO 91. KULLANIMA BAŞLAMA- TARLA.....	108
TABLO 92. MEVCUT DURUM-DİĞER.....	109
TABLO 93. KULLANIMA BAŞLAMA- DİĞER.....	109
TABLO 94. GÖLBAŞI ÖÇKB HAKKINDA BİLGİLENDİRİLME	111
TABLO 95. BİLGİLENDİRME TOPLANTILARINA KATILIM	111
TABLO 96. BÖLGENİN KORUNMASI İLE İLGİLİ YASAK VE KURALLAR.....	113
TABLO 97. YASAKLARIN VE KURALLARIN DUYULDUĞU MERCİİ	113
TABLO 98. ÖÇKB'NİN AVANTAJLARI.....	115
TABLO 99. ÖÇKB'NİN DEZAVANTAJLARI.....	116
TABLO 100. DERNEK FAALİYETLERİNE KATILIM	117
TABLO 101. AİLEDEN DERNEKLERE KATILIM.....	117
TABLO 102. GÜVENİLİRLİK ANALİZİ	119
TABLO 103. CRONBACH'S ALPHA	119
TABLO 104. ORTALAMALAR	119
TABLO 105. FAKTÖR ANALİZİ.....	120
TABLO 106. BİLEŞEN MATRİSİ.....	121
TABLO 107. VARYANS ANALİZİ	122
TABLO 108. BETWEEN-SUBJECTS FACTORS	122
TABLO 109. TESTS OF BETWEEN-SUBJECTS EFFECTS	123
TABLO 110. PROJENİN OLUMLU-OLUMSUZ ETKİLERİ.....	129
TABLO 111. PAYDAŞ ANALİZİ.....	130
TABLO 112. PAYDAŞLARA GÖRE SORUNLAR.....	131
TABLO 113. GZFT ANALİZİ.....	132
TABLO 114. ÖNERİLER.....	133
TABLO 115. GÖLBAŞI ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ İÇİNDEKİ MAHALLELERİN ESKİ-YENİ İSİMLERİ, YÜZÖLÇÜMLERİ VE MERKEZE UZAKLIKLARI	138

ŞEKİLLER DİZİNİ

ŞEKİL1:	PROJE EKİBİ ORGANİZASYON SEMASI	29
ŞEKİL2:	GÖLBAŞI ÖÇKB İDARİ HARİTASI.....	41
ŞEKİL3:	GÖLBAŞI MERKEZ NÜFUS DEĞİŞİM GRAFİĞİ	43
ŞEKİL4:	GÖLBAŞI GÖKÇEHÖYÜK NÜFUS DEĞİŞİM GRAFİĞİ.....	44
ŞEKİL5:	BALLIKPINAR NÜFUS DEĞİŞİM GRAFİĞİ	44
ŞEKİL6:	HACI HASAN NÜFUS DEĞİŞİM GRAFİĞİ.....	45
ŞEKİL7:	HACILAR NÜFUS DEĞİŞİM GRAFİĞİ	45
ŞEKİL8:	KARAOĞLAN NÜFUS DEĞİŞİM GRAFİĞİ.....	46
ŞEKİL9:	OĞULBEY NÜFUS DEĞİŞİM GRAFİĞİ.....	46
ŞEKİL10:	ÖRENCİK NÜFUS DEĞİŞİM GRAFİĞİ	47
ŞEKİL11:	YAĞLIPINAR NÜFUS DEĞİŞİM GRAFİĞİ.....	47
ŞEKİL12:	YAVRUCAK NÜFUS DEĞİŞİM GRAFİĞİ	48
ŞEKİL13:	YURTBEYİ NÜFUS DEĞİŞİM GRAFİĞİ	48
ŞEKİL14:	GÖLBAŞI ÖÇKB NÜFUS DEĞİŞİM GRAFİĞİ.....	49
ŞEKİL15:	GÖLBAŞI ÖÇKB YAŞ GRUBU PİRAMİDİ	50
ŞEKİL16:	ÜSSEL YÖNTEM FORMÜLÜ	52
ŞEKİL17:	GÖLBAŞI ÖÇK DA BULUNAN KARASAL OMURGASIZLAR.....	76
ŞEKİL18:	KATILIMCILARIN CİNSİYETLERİNE GÖRE DAĞILIMLARI	78
ŞEKİL19:	KATILIMCILARIN EĞİTİM DURUMLARINA GÖRE DAĞILIMLARI.....	78
ŞEKİL20:	KATILIMCILARIN MEDYAN YAŞI	79
ŞEKİL21:	KATILIMCILARIN MEDENİ DURUMLARINA GÖRE DAĞILIMLARI	79
ŞEKİL22:	KATILIMCILARIN SEKTÖRLERE GÖRE DAĞILIMLARI	80
ŞEKİL23:	KATILIMCILARIN BAĞLI OLDUKLARI SGK KURUMLARI.....	81
ŞEKİL24:	KONUT DURUMU	85
ŞEKİL25:	SULU TARIM YÖNTEMİ	88
ŞEKİL26:	SU TEMİNİ.....	89
ŞEKİL27:	GÖLBAŞI ÖÇKB'NİN SORUNLARI	95
ŞEKİL28:	YÖREDEKİ EN ÖNEMLİ ÇEVRE PROBLEMİ.....	97
ŞEKİL29:	ÇEVRE PROBLEMLERİNİN ÇÖZÜMÜ	99

ŞEKİL30:	YÖREYE ÖZGÜ HAYVAN/BİTKİ TÜRLERİ.....	102
ŞEKİL31:	YÖREYE ÖZGÜ HAYVAN/BİTKİ TÜRLERİNİN KORUNMASININ ÖNEMİ.....	103
ŞEKİL32:	NESLİ TÜKENEN HAYVANLAR	103
ŞEKİL33:	NESLİ TÜKENEN HAYVANLARIN KORUNMASI	104
ŞEKİL34:	YÖREYE ÖZGÜ KUŞLAR.....	105
ŞEKİL35:	ÖÇK BÖLGESİ'NİN BİLİNİRLİĞİ	106
ŞEKİL36:	KATILIMCILARIN ÖÇKB İÇİNDEKİ MÜLKİYET DURUMU	107
ŞEKİL37:	KATILIMCILARA GÖRE ÖÇKB'DE MÜLKİYET SORUNLARININ VARLIĞI.....	109
ŞEKİL38:	KATILIMCILARA GÖRE ÖÇKB'DE MÜLKİYET SORUNLARI	110
ŞEKİL39:	KATILIMCILARA GÖRE ÖÇKB'DE MÜLKİYET SORUNLARININ NEDENLERİ.....	110
ŞEKİL40:	KATILIMCILARA GÖRE ÖÇKB'DE MÜLKİYET SORUNLARININ ÇÖZÜM MERCİİ	111
ŞEKİL41:	KATILMAMA NEDENLERİ.....	112
ŞEKİL42:	BÖLGENİN KORUNMASI İLE İLGİLİ YASAK VE KURALLARIN BİLİNİRLİĞİ	112
ŞEKİL43:	GÖLBAŞI ÖÇKB'NİN KULLANIM AMACI.....	114
ŞEKİL44:	BÖLGENİN KORUNMASINDA SORUMLU OLMASI GEREKEN KURUM/KİŞİ	114
ŞEKİL45:	ÖÇKB'NİN AVANTAJLARI.....	115
ŞEKİL46:	ÖÇKB'NİN DEZAVANTAJLARI.....	116
ŞEKİL47:	YAŞANILAN YERDEKİ DERNEKLER	116
ŞEKİL48:	DERNEK FAALİYETLERİNE KATILMAMA NEDENLERİ	117
ŞEKİL49:	GÖLBAŞI'NDAKİ ÇEVRE SORUNLARINI 10 YIL ÖNCESİ İLE KARŞILAŞTIRMA	118
ŞEKİL50:	KÖTÜLEŞEN SORUNLAR.....	118
ŞEKİL51:	YAMAÇ EĞİM GRAFİĞİ.....	120
ŞEKİL52:	YÜK ÇİZİTİ(LOADING PLOT) GRAFİĞİ.....	121
ŞEKİL53:	YÖNETİM PLANI İHTİYACI.....	123
ŞEKİL54:	EKONOMİK GELİŞME VE YÖNETİM PLANI.....	124
ŞEKİL55:	DOĞAL ALANLARIN KORUNMASI VE YÖNETİM PLANI	124
ŞEKİL56:	YÖNETİM PLANI İLE İLGİLİ BİLGİLER.....	125
ŞEKİL57:	FARKLI GRUPLARIN ÇIKARLARI VE YÖNETİM PLANI.....	125
ŞEKİL58:	GÖLBAŞI HALKI DANIŞMA KOMİTESİ VE YÖNETİM PLANI.....	126
ŞEKİL59:	YÖNETİM PLANI VE SOSYAL, KÜLTÜREL, EKONOMİK ETKİLER.....	126

ŞEKİL60:	YÖNETİM PLANI İLE İLGİLİ PROJELERE KATILIM	127
ŞEKİL61:	YÖNETİM PLANI İLE İLGİLİ PROJELERE KATILMAMA NEDENLERİ	127
ŞEKİL62:	YÖNETİM PLANI İLE İLGİLİ EĞİTİMLERE KATILIM	127
ŞEKİL63:	YÖNETİM PLANI İLE İLGİLİ EĞİTİM KONULARI	128
ŞEKİL64:	GÖLBAŞI EKOKENT PROJESİ	128
ŞEKİL65:	GÖLBAŞI EKOKENT PROJESİNE KATILIMCI DESTEĞİ.....	129
ŞEKİL66:	MOGAN VE EYMİR GÖLÜ HAVZA İÇİNDE ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİNİN YERİ.....	136
ŞEKİL67:	PLAN 1: GÖLBAŞI KENTSEL YERLEŞMESİNİN 1/25000 ÖLÇEKLİ PLANDAKİ GÖRÜNÜMÜ.....	137
ŞEKİL68:	BALLIKPINAR KIRSAL YERLEŞMESİNİN 1/25000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLAN İÇİNDEKİ YERİ	145
ŞEKİL69:	GÖKÇEHÖYÜK KIRSAL YERLEŞMESİNİN 1/25000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLAN İÇİNDEKİ YERİ	148
ŞEKİL70:	HACIHASAN KIRSAL YERLEŞMESİNİN 1/25000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLAN İÇİNDEKİ YERİ	151
ŞEKİL71:	HACILAR KIRSAL YERLEŞMESİNİN 1/25000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLAN İÇİNDEKİ YERİ.....	153
ŞEKİL72:	KARAOĞLAN KIRSAL YERLEŞMESİNİN 1/25000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLAN İÇİNDEKİ YERİ	155
ŞEKİL73:	OĞULBEY KIRSAL YERLEŞMESİNİN 1/25000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLAN İÇİNDEKİ YERİ.....	157
ŞEKİL74:	YAĞLIPINAR KIRSAL YERLEŞMESİNİN 1/25000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLAN İÇİNDEKİ YERİ	160
ŞEKİL75:	YAVRUCAK KIRSAL YERLEŞMESİNİN 1/25000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLAN İÇİNDEKİ YERİ.....	162
ŞEKİL76:	YURTBEYİ KIRSAL YERLEŞMESİNİN 1/25000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLAN İÇİNDEKİ YERİ.....	164
ŞEKİL77:	ÖRENCİK KIRSAL YERLEŞMESİNİN 1/25000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLAN İÇİNDEKİ YERİ.....	167

FOTOĞRAFLAR DİZİNİ

FOTOĞRAF 1:	ANKETÖR EĞİTİMİ	31
FOTOĞRAF 2:	VERİ TOPLAMA SÜRECİ-1.....	32
FOTOĞRAF 3:	VERİ TOPLAMA SÜRECİ-2.....	33
FOTOĞRAF 4:	DERİNLEMESİNE MÜLAKATLAR	34
FOTOĞRAF 5:	ODAK GRUP GÖRÜŞMELERİ	37
FOTOĞRAF 6:	KARAOĞLAN HÖYÜĞÜ	68
FOTOĞRAF 7:	OĞULBEY MERMER SÜTUNLARI.....	69
FOTOĞRAF 8:	HACILAR HÖYÜĞÜ.....	69
FOTOĞRAF 9:	GÖKÇE HÖYÜK	70
FOTOĞRAF 10:	KARAOĞLAN ÇEŞMELERİ	70
FOTOĞRAF 11:	CEBECİZADE HACI EFENDİ CAMİİ VE MUSTAFA ÇEŞMESİ	71
FOTOĞRAF 12:	GÖLBAŞI YERLEŞMENİN HAVA FOTOĞRAFINDAKİ YERİ.....	139
FOTOĞRAF 13:	GÖLBAŞI KENTSEL YERLEŞMESİ	140

TABIAT VARLIKLARINI KORUMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1.GİRİŞ

İnsanın çevre ile etkileşimi sürecinde ortaya çıkan durum çevrenin aleyhine bir yapı ortaya koymaktadır. Toplumların gelişimi sürecinde basitten karmaşığa doğru olan gelişim insanın çevreyi kontrol altına alma gayretinin bir yansıması olarak görülmelidir. Özellikle mikro çevre sömürüsü olan toplumsal yapıdan sanayileşmeye dayalı toplumsal yapılara olan gelişme sürecinde, insanın çevreyle olan macerasında özellikle bu durum oldukça belirleyici bir özellik göstermektedir. Günümüzde de ortaya çıkan birçok çevre sorunu sanayileşme döneminde ortaya çıkan algılamalara bağlı olarak gelişen bir durumdur.

İçinde yaşadığımız dönemde çevreyle insan etkileşiminin bir ürünü olarak koruma kavramı önem kazanmıştır. Korumaya ilişkin olarak iki temel yaklaşımın ortaya çıktığı ilgili literatürde görülmektedir. Bu yaklaşımlar miras ve tarihi mirasın korunmasına yönelik olarak,

- a) Doğal ve tarihi mirası öne alan ve her tür kalıcı etki ortaya koyacak ve geri dönüşü olmayan fiziki müdahaleyi ve bu unsurlara ilişkin alanların kullanımını kısıtlamak,
- b) Doğal ve tarihi mirasın kullanımını öne alarak, gereğinde geri dönüşü olmayan fiziki müdahaleleri ve kullanım biçimlerini yönlendirmek olarak görülmektedir.

Türkiye gibi hızlı toplumsal dönüşüm yaşayan, doğal ve tarihi miras açısından zengin ülkelerde hangi yaklaşımın ön planda olması gerektiği tartışılabilir. Bu yaklaşımlar, esas aldıkları bakış açılarına istinaden “korumanın gereksizliği veya imkânsızlığı” ve koruma gayretlerinin ve amaçlarının toplumsal kalkınmaya engel olduğuna ilişkin bakış açısına dönüşebilmekte; koruma karşıtı genellikle yatırımcı çevreler ise bu tür yakınmalardan güç olarak gelişmekte olan Türkiye’nin asıl konusunun izlenecek koruma politikasından çok, korumanın gerekli ya da gerçekçi bir amaç olup olmadığını tartışmaya açmak istemektedirler. Bu bakış açısı içinde yaşadığımız toplumsal yapı içinde sosyal ve kültürel gelişmeye bağlı olarak önemli ölçüde terk edilmekte ve Anadolu’nun doğal ve tarihi kültür mirasını gelecek kuşaklara aktarmak görev ve sorumluluğu ön plana çıkmaya başlamaktadır. Bununla beraber sosyal ve ekonomik kalkınmanın çevre bilinci içinde sağlanabileceğine ilişkin yaklaşım politik ve sosyal alanda kabulünü arttırmaktadır.

Bununla beraber, korumaya ilişkin olarak ortaya konulacak bakış açısının birçok faktörle şekillendiği açıktır. Burada sosyal olayların nedeninin yine sosyal olaylar olduğu ve sosyal olayların çok nedenliliğinden hareket ederek çevre ve korumaya ilişkin bakış açısının gelişmesi sürecinde bireysel, toplumsal davranışların tesisi sürecinde etkili olacak tüm unsurların incelenmesi gereklidir. Çevre ve bu çevreye ilişkin algılamalar genel anlamda

toplumsal yapı içinde sosyalizasyon sürecinde şekillenmekte ve bireyler içinde yaşadıkları toplumsal değerleri bu süreçte içselleştirmektedirler. Bireylerin dâhil oldukları toplumsal yapının çevreyle ve korunma bilincine ilişkin algılamaları nesiller arasında aktarılmaktadır. Bu süreçte aile kurumu, siyaset ve din kurumunun bu algılama sürecindeki yeri oldukça açıktır. Çevreye ilişkin olarak oluşan olumsuz algılamaların değiştirmesi veya korumaya ilişkin olarak sosyal sorumluluğun arttırılması çabası tüm bu koşulların etkileşimde oluşmaktadır.

Türkiye'de henüz "korunması gereken değer"lerin neler olduğu konusunda da bir oydaşma (consensus) sağlanamadığı gibi; "korumanın" kim ya da hangi kuruluş tarafından, nasıl, hangi kaynakları harekete geçirerek ve hangi yasalara dayanarak yapılacağı konusunda da tam uzlaşma oluşturulamamıştır. Benimsenmemenin ötesinde, "koruma" kavramı, hızlı ekonomik büyüme sürecinden ve kentsel alanlarda ve turizm bölgelerinde oluşan rantlardan pay kapma için ya da doğal kaynakların ekonomik kalkınmayı sağlayacak yatırımlara engel olarak değerlendirilmekte; korumaya karşıt görüşler, ittifaklar ve giderek siyasal/toplumsal baskılar zaman zaman güçlenebilmektedir. Korumaya karşı çıkan bireyler, düşünce olarak "koruma" yanlısı olabildiği halde "özel mülkiyet" haklarının kısıtlanmasına karşı olabilmektedirler. Bu kategorideki, bireyler kişisel ve yerel ekonomik çıkarlarını, dünya görüşü olarak oluşturamadıkları "koruma gerekliliğinden kaynaklanan "kamu yararı" uğruna terk etmek istememektedirler.

Özet olarak, "koruma" bir zihniyet sorunudur; ama özü ve çözümünü ekonomiktir. Merkezi ve yerel yönetimler "korumanın" külfetleri ile "Gelişmenin" nimetlerini dengeleyecek mekanizmalar oluşturmak ve işletmek zorundadırlar. Yukarıda bahsi geçen tüm olguların "koruma" için büyük önem taşıdığı ve tümünün kabul edilen gerçekler olduğu dikkate alınırca, Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesi'nin korunması ve ekosistemin tahribatına olanak vermeyecek sürdürülebilir bir yönetim planının oluşturulmasının büyük önem taşıdığı açıktır. Ancak oluşturulacak yönetim planının gerçekçi ve sürdürülebilir olabilmesi için yörenin sosyal, ekonomik ve kültürel özelliklerinin dikkate alınması ile mümkün olabilecektir. Türkiye coğrafi yapısı gereği çeşitli yükseltiler ve düzlüklere sahip üç tarafı denizlerle çevrili bir yarım ada olduğu için, tür ve ekosistem özellikleri bakımından yüksek enderlik derecesine sahiptir. Uluslararası ve bölgesel düzeyde biyolojik çeşitlilik yönetiminin sürdürülebilirliğinin gerçekleştirilmesi açısından söz konusu problem noktalarının kesişim alanlarından birinin Özel Çevre Koruma Bölgeleri yönetimi olduğu incelenen araştırmalar sonucunda görülmüştür. Bu nedenle Özel Çevre Koruma Bölgeleri yönetimi ulusal düzeyde bütünsel koruma politikalarının oluşmasına katkı

sağlayabilme potansiyeli taşıdığı düşünülmüş ve Gölbaşı ÖÇKB'nin biyolojik çeşitliliğinde etkili sosyo-ekonomik, tarihi ve kültürel bölgesel düzeydeki araçlarının neler olduğu ve koruma yönetiminde nasıl bir rol üstlendiği bu çalışmayla belirlenmeye çalışılmıştır.

Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesi 22.10.1990 tarih ve 90/1117 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit ve ilan edilmiştir. İlan edilen alanın büyüklüğü 273.94km²'dir. Alanın sınır koordinatları aşağıdaki tabloda sunulmuştur (Tablo-1). Ankara ilinin yaklaşık 20 km. güneyinde Gölbaşı İlçesi yakınında yer almaktadır. Mogan ve Eymir Gölleri yoğun çevresel ve endüstriyel baskı altında olan ve sulak ve bataklık alanların çokça bulunduğu ekolojik öneme sahip bir alanı içermektedir. Karasal iklimin görülmesine bağlı olarak bozkır bitki örtüsü bölgenin genel karakteristiğinin oluşturmaktadır. Mogan ve Eymir gölleri düzgün ve orta engebeli havzanın alt kısmında alüvyon setleri ile oluşmuş doğal baraj gölü niteliğindeki oluşumlardır. Havzanın genişliği ve göl su hacmi ve yüzey alanının küçük olması kirliliğin etkisini bu alanda daha da artmasını kolaylaştırmaktadır. Mogan Gölü'nün Eymir Gölüne bağlantısı olduğu sulak ve bataklık alanı yer altı ve üstünden geçiş zonu özelliği taşımakta olup Eymir Gölü'nü bulunduğu eğim sebebiyle beslemektedir. Yer altı ve yerüstü sularının büyük bir kısmı ise Mogan ve Eymir Gölleri üzerinden havzanın kuzeydoğusunda kalan İmrakor Vadisi'ne akmaktadır. Havzanın güney alt kesimleri kil ve marn ardışıklı toprak yapısına sahip olduğu için yer altı sularının beslenmesini kısmi sağlamaktadır. Mogan gölündeki su rejimi Sukesen, Başpınar, Gölova, Yavrucak, Çolakpınar, Tatlım, Kaldırım, Gölcük derelerinin kurummasına bağlı olarak düzensizleşmektedir.

Bölge kültürel miras taşıyacak yapıları kapsamamaktadır. IUCN(Dünya Doğa ve Doğal Kaynakları Koruma Birliği) tarafından sadece rekreasyon amaçlı Özel Çevre Koruma Bölgesi statüsünde değerlendirilmektedir. IUCN listesinde Özel koruma alanı olan Gölbaşı: IUCN Kategori IV'e karşılık gelmektedir.

TABLO 1. Alan Sınır Koordinatları

NOKTA NO	BOYLAM	ENLEM
1	32° 44' 11"	39° 37' 47"
2	32° 43' 33"	39° 41' 05"
3	32° 41' 42"	39° 44' 40"
4	32° 43' 33"	39° 49' 04"
5	32° 45' 47"	39° 48' 49"
6	32° 46' 39"	39° 49' 28"
7	32° 49' 13"	39° 50' 20"
8	32° 50' 32"	39° 50' 20"
9	32° 52' 11"	39° 49' 36"
10	32° 51' 58"	39° 47' 34"
11	32° 54' 55"	39° 46' 19"
12	32° 50' 50"	39° 41' 48"
13	32° 48' 21"	39° 37' 34"

TABIAT VARLIKLARINI KORUMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2. ARAŞTIRMANIN AMACI, ÖNGÖRÜLERİ VE HEDEFLERİ

Bu çalışma ile Gölbaşı ÖÇK Bölgesinin temel demografik, ekonomik ve sosyal göstergelerine ilişkin istatistiksel verilerin ortaya konulması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda yönetim planının hazırlanması aşamasında; bölgede insan faaliyetleri çerçevesinde, çevreye ilişkin tutum ve davranışların belirlenmesi, bölgedeki sektörler ve sektörler arası etkileşimin tespiti, alanın doğal, tarihi ve kültürel değerlerinin belirlenmesi ile doğa koruma esasları üzerinde baskı oluşturabilecek konuların ortaya konulması ve bölgenin gelecekteki durumunda rol oynayacak eğilimlerin saptanması ön görülmektedir.

Bu çalışmanın amaçları şu şekilde belirtilmiştir:

- Gölbaşı ÖÇKB kapsamında kalan hanelerin sosyal-ekonomik karakteristiklerini belirlemek,
- Gölbaşı ÖÇKB’de yaşayan hanelerin çevreye ilişkin bilgi ve düşüncelerini belirlemek,
- Gölbaşı ÖÇKB’de yaşayanların, geliştirilecek olan yönetim planı ve gelecek hakkındaki beklentilerini saptamak.

Projenin genel hedefi; Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesi’nde temel unsurların belirlenerek, geliştirilecek olan yönetim planına hizmet etmesini ve altlık oluşturmasını sağlamaktır. Bu kapsamda;

- Gölbaşı ÖÇKB’nin temel demografik yapısını belirlemek,
- Gölbaşı ÖÇKB’nin sosyo-ekonomik özellikleri tanımlamak,
- Gölbaşı ÖÇKB’nin sosyo-kültürel özelliklerini tanımlamak,
- Temel yönetim yapısı ve güç dağılımları belirlenecek (Bölgedeki tüm kurum ve kuruluşlar, STK’lar, vb.), Gölbaşı ÖÇKB’nin sahip olduğu doğal, tarihi ve kültürel değerleri ortaya konulacak ve bölge halkının bu değerlere ilişkin tutum ve davranış ve beklentileri belirlemek,
- Bölgede yer alan yerleşimlerin karakteristik özelliklerinin ortaya çıkarılmasına yönelik Kırsal Yerleşim Envanteri çıkarmak,
- Mevcut ekonomik sektörlerin alan kullanımındaki etkisi belirlemek,
- Araştırma bulguları ile desteklenerek sebep-sonuç bağlantıları kurulması suretiyle Gölbaşı ÖÇKB’nin geleceğine ilişkin demografik, sosyal ve ekonomik öngörüler dönemler halinde belirlemek,
- Envanteri çıkarılarak karakteristik özellikleri belirlenen ve korunmaya değer bulunan kırsal nitelikli yerleşimlerin günümüz koşullarında yaşatılmasına ve özgün dokusu ile kimliğini yitirmeden gelişmesine ilişkin planlamaya esas öneriler belirlemek,

- Gölbaşı ÖÇKB'nin doğal, tarihi ve kültürel değerlerin sürdürülebilirliğine yönelik prensipler belirlemek,
- Alandaki etkin paydaşlardan oluşacak, izleme ve koordinasyon yapısına sahip bir yönetim modeli önermek,
- Alan kullanan sektörlerin geleceğe dönük mekânsal öngörülerini belirlemek oluşturmaktadır.

TABIAT VARLIKLARINI KORUMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

3.ARAŞTIRMANIN VERİ TOPLAMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

Gölbashi ÖÇKB sosyal ve ekonomik yönünün ortaya konulmasına yönelik olarak yürütölmekte olan bu araştırmada veri toplama sürecinde pozitivist ve yorumlayıcı paradigmalardan yararlanarak her iki paradigmaya uygun olarak gelişen nicel ve nitel veri toplama yöntemlerine uygun teknikler ifade etmek mümkündür.

Karma araştırma yaklaşımı; tek bir çalışma ya da çalışmalar dizisinde aynı temel olgulara ilişkin nitel ve nicel veriler toplamayı, onları analiz etmeyi ve yorumlamayı içermektedir (Leech ve Onwuegbuzie, 2007). Bu yaklaşım araştırmanın gelişimi incelendiğinde nicel araştırma paradigması ve nitel araştırma modellerini birleştirmekte ve bu yönetemi ile ilk tek araştırma modeli olarak kullanılmaktadır.

Nicel araştırma paradigması 19"uncu yüzyılda ontolojik, epistemolojik, retorik, metodolojik varsayımlar ve ilkeleri birleştiren ilk araştırma paradigması olarak araştırmacılar tarafından kullanılmıştır. 20"inci yüzyılda nicel araştırma varsayım ve ilkelerini reddeden araştırmacılar nitel araştırma paradigmasını kullanmışlardır. En genel ifade ile yaklaşık üç yüzyıldan fazladır. Dünyayı anlamamamızı ve bununla tutarlı davranışlar geliştirmemize yardımcı olan paradigma pozitivist paradigmadır. Bu paradigma, mekanik bir evren anlayışıyla hiyerarşik sistemlerin işleyişinde belirleyici olmasıyla ve nedensellik ilişkisini yüceltmesiyle ön plana çıkmaktadır. Bu paradigmaya göre değişim niceliksel ve birikimli olarak gerçekleşmektedir. Sistemlere birikim yoluyla gelişmektedirler. Pozitivist paradigmada nedensellik yüceltilmektedir. Bu kapsamda pozitivism nesnelliği ve indirgemeyi bir anlamda kutsamıştır. Tierney ve Roads' a göre pozitivismde olgular, bu olguları çevreleyen süreç ve etkenlerden ayrıştırılarak soyutlanarak nesnelleşmiş daha sonrada gözlenebilir ve ölçülebilir nesnelere haline dönüşmüştür. Burada pozitivistlerin gerçeğin doğru ölçüm ve dikkatli sayılaşdırılması ile tanımlanabileceği ve anlaşılabilir hale getirileceği varsayılmaktadır. Pozitivist paradigmaya alternatif olarak yükselmeye başlayan paradigmanın kökeni ise yirmici yüzyılın başlarına dayanmaktadır. Bu paradigma Scwratz ve Ogiliy'e göre modern toplumun bir çok alanını etkileyen ve dünyayı yeni bir gözle anlamamızın gerektiğini savunan bir paradigmadır. Gerçekliği karmaşık ve karşılıklı etkileşimler esasında şekillenen olarak gören bu paradigma geleceğin belirsizliği ve var olan durumun tekilliği üzerine yoğunlaşmaktadır. Tek yönlü nedenselliği reddeden yorumlayıcı paradigmaya göre karşılıklı nedensellik söz konusudur. Bu paradigma sosyal davranışı belirleyen genel yasalar üretmek değil, bir durumun kendine özgü boyutlarını araştırmanın gerektiğini ifade etmektedir. Bu paradigmanın ilkeleriyle çalışma bir araştırmacı elde ettiği sonuçları genelleyebilmek için, araştırmanın yapıldığı ortamın özelliklerini esas alarak benzer ortamlara ilişkin önermelerde

bulunabilir. Bunun dışında katı kurallar ve ilkelere ortay koyan ortamdan bağımsız genellemeler yapamaz(Yıldırım, Şimşek 200: 7- 9)

Bizim kullandığımız araştırma türü pozitivist paradigmanın desteklediği nicel ve yorumlayıcı paradigmanın desteklediği nitel araştırma yöntemlerinin birlikte kullanıldığı karma araştırma sürecidir. Bu süreçte karma araştırmanın avantajı literatürü daha iyi tanımayı sağlamasıdır. Nicel ve nitel veri toplama yöntemlerini birleştirerek veya bağlayarak yapılan çalışmalarda pek çok fayda sağlanabilmektedir. Karma model araştırmada ise araştırmacının yapmış olduğu araştırmasının bir aşamasında ya da araştırma süreçlerinin iki ya da daha fazla aşaması boyunca hem nicel hem de nitel araştırma yaklaşımlarını karmalanması şeklinde ifade edilebilir. Bir taramada çoklu kapalı uçlu ya da nicel tipte maddelerin yanında birkaç açık uçlu nitel tipte maddeleri içeren bir anketin uygulaması buna örnek olarak gösterilebilir. Karma model araştırma, aşama içi ve aşama boyunca karma model araştırmalar olarak iki tiptir. Bunlara göre;

(1) Aşama içi karma model araştırma da nicel ve nitel yöntemler araştırmanın bir veya araştırmanın daha fazla aşamasında karmalanır. Açık uçlu (nitel) ve kapalı uçlu (nicel) soruları kapsayan bir anket uygulaması buna en güzel örnektir.

(2) Aşama boyunca karma model araştırmada ise nicel ve nitel yaklaşımların en az araştırmanın iki aşamasında karmalanması olayıdır. Araştırmacı önce mülakat yöntemiyle nitel veri toplayıp ardından her cevabın ne kadar tekrarlandığını bulmak için nicel veri analizi yapabilir (Balcı, 2009: 49).

Karma yöntemli araştırmalarda ise veri toplama ve analizinde bir veya daha çok nitel ve nicel tekniğin araştırma ve soruşturma amacıyla kullanıldığı görülmektedir. Karma araştırmada; (görüşme, odak grupları, katılımlı gözlem, açık uçlu anket gibi) nitel veri toplama yöntemleri vasıtasıyla yeni başlıkları keşfetme, yeni kuram inşa etmeye yardım etme ve nicel veri toplama için içerik sağlamak amacıyla büyük bir potansiyel sağlamaktadır. Karma araştırma ile kastedilen, nitel araştırmalar ile daha çok örgütsel araştırmalarda bir deneyimi paylaşmak veya konu hakkında bilgi toplamak, toplanan verileri açıklamak ve nicel bulguları netleştirmek ve katılımcılardan elde edilmiş olan verilerin farklı boyutlarını keşfetmek amacıyla her iki yöntemin birlikte kullanılmasıdır. Açık uçlu sorular araştırmayı keşfetme, açıklama ve bilgileri doğrulama amacıyla kullanılırken; nicel yöntemler çalışmanın en güçlü değişkenlerini ayırmaya çalışmak ve değişkenler arasındaki ilişkiyi göstermek için kullanılır.(Kıral, 2011:1)

Geçmişte daha çok tercih edilen nicel araştırma yöntemi, daha sonraları nitel araştırmaya ve günümüzde de hem nitel hem de nicel araştırmanın bir karması formatında olan karma araştırmaya yerini bırakma başlamıştır. Gerçekten de karma araştırma ile araştırmacı araştırmasını bir diğer yöntem ile güçlendirmekte, araştırmasını daha tutarlı hale getirerek hem daha gerçekçi verilere ulaşmakta hem de Gölbaşı ÖÇK Bölgesi'nin sosyal ve ekonomik araştırmasının genelliğini artırarak teori oluşturmaktadır.

Nicel yöntem esasında belirtilen bu alanda “survey” tekniğine uygun olarak veri toplanmıştır

❖ Anketler (hane halkı anketi ve turist anketi)

Nitel araştırma yöntemine göre veri toplama sürecinde kullanılan araştırma tekniği

❖ Derinlemesine mülakatlar,

❖ Odak grup görüşmesi

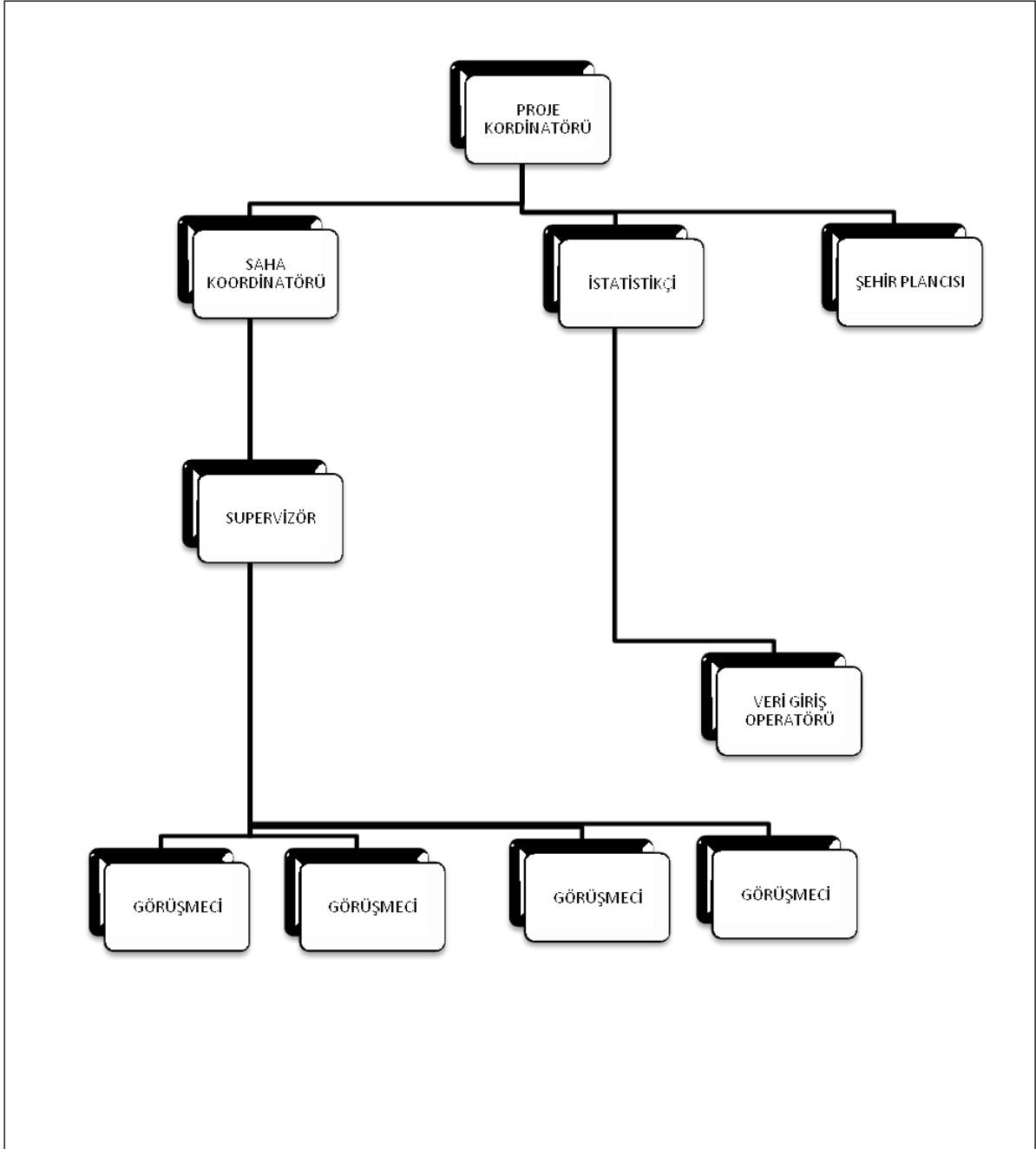
Araştırmada ikincil verilerin elde edilmesinde ulusal ve yerel veri sağlayıcılarından faydalanılmıştır. Ulusal veri sağlayıcısı olan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve İlçe Tarım Müdürlüğü, çeşitli sivil toplum kuruluşlarının verileri esas alınmıştır. Çalışmanın genel perspektifi ortaya konulurken temel hareket noktasını bu veriler oluşturmaktadır.

3.1. Araştırma Ekibi

Proje kapsamında 1 Proje Koordinatörü(uzman sosyolog), 1 istatistik uzmanı, 1 şehir planlama uzmanı, 1 veri giriş operatörü, 1 saha koordinatörü, 1 saha süpervizörü ve 4 görüşmeci olmak üzere toplamda 10 araştırmacı görev yapmıştır.

Şekil1: Proje ekibi organizasyon şeması

3.2. Araştırma Veri Toplama Teknikleri

3.2.1. Nicel Araştırma Teknikleri

Araştırmanın nicel verilerinin toplanması sürecinde survey tekniğinden faydalanılmıştır.

3.2.1.1. Hanehalkı ve Ziyaretçi Anketleri

Bilindiği gibi “survey” çalışması iki özelliği ile ön plana çıkmaktadır.

- Örneklem seçimi,
- Standart bir veri toplama aracının uygulanması,

Araştırmanın örnekleminin seçilmesinde tabakalı örneklem tekniği kullanılmıştır. Bu tekniğe göre Gölbaşı Özel Çevre Bölgesinde yaşayan bireyler kitle olarak katmanlı dağılım yapılmıştır.

TABLO 2. Araştırmanın Örnekleminin Dağılımı

MAHALLE	SEÇMEN SAYISI	TABAKA AĞIRLIĞI(%)	ANKET SAYISI
BAHÇELİEVLER MAH.	9472	23,55	165,00
BALLIKPINAR MAH.	471	1,17	10,00
EYMİR MAH.	3719	9,25	65,00
OĞULBEY MAH.	314	0,78	10,00
ÖRENCİK MAH.	705	1,75	12,00
SEĞMENLER MAH.	8277	20,58	144,00
ŞAFAK MAH.	4865	12,09	84,00
YAĞLIPINAR MAH.	215	0,53	10,00
YAVRUCAK MAH.	302	0,75	10,00
YURTBEYİ MAH.	435	1,08	10,00
GAZİOSMANPAŞA MAH.	4073	10,13	70,00
GÖKÇEHÖYÜK MAH.	1412	3,51	24,00
HACİHASAN MAH.	308	0,77	10,00
HACILAR MAH.	615	1,53	10,00
KARAOĞLAN MAH.	637	1,58	10,00
KARŞIYAKA MAH.	4405	10,95	76,00
TOPLAM	40225	100	720

Çalışma kapsamında hane halkı anketi ile araştırma alanı içinde kalan hanelerin genel sosyo-ekonomik durumları, çevre sorunları ve yönetim planına ilişkin genel görüş ve beklentileri hakkında bilgilerin toplanması amaçlanmıştır. Hane halkı anketi yüz-yüze görüşmeler yoluyla yapılmıştır.

Hane halkı ve ziyaretçi anketi oluşturulurken sorular beş ana grupta kategorileştirilmiştir. Bunlar;

- Demografik durum: Yaş, cinsiyet, öğrenim durumu, medeni durum,

2. Sosyo-ekonomik durum: Mesleki durum, ekonomik durum, temel ekonomik faaliyet, arazi durumu, arazi mülkiyeti durumu
3. Sosyo-kültürel durum: Barınma durumu, yaşam kalitesinin tespitine ilişkin sorular
4. Sosyal bütünleşme durumu: Bireyler arası ilişki, gruplar arası etkileşim,
5. Projeye ilişkin değerlendirmelerdir.

İlgili çalışma 27.08.2011 tarihinde başlamış 07.09.2011 tarihinde sonra ermiştir. Anketlerin uygulanma tarihleri ve uygulandığı yerleşimler Ek-2'deki tabloda bulunmaktadır.

Bu proje kapsamında toplam 720 henehalkı anketi uygulanmıştır. Anketin yapılacağı yerleşim yerleri ve örnekleme oluşturma kriterleri tabloda gösterilmiştir.

3.2.1.1.1. Anketör Eğitimi

Fotoğraf 1:Anketör eğitimi

Veri toplama sürecindeki görüşmeler sekiz anketör tarafından gerçekleştirilmiştir. Oluşturulan soru kâğıtlarının pilot uygulama ile anlaşılabilirliği test edilmiştir. Araştırma sürecinde Gazi Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde anketör eğitimi gerçekleştirilmiştir.

Gerçekleştirilen eğitimde anketörlerin soru kâğıdına ilişkin olarak dikkat etmesi gereken hususlar değerlendirilmiştir. Bu eğitimlere katılan anketörler sahada değerlendirilmiştir.

3.2.1.1.2. Ziyaretçi Anketleri

Hane halkı anketine ek olarak, yöredeki ziyaretçilerle görüşmeler yapılmıştır. Toplam 30 ziyaretçi ile görüşülmüştür.

Fotoğraf 2:Veri toplama süreci-1

Fotoğraf 3:Veri toplama süreci-2

3.2.2. Nitel Araştırma Teknikleri

Araştırmanın nitel veri toplama sürecinde derinlemesine mülakatla ve odak grup görüşme tekniğinden faydalanılmıştır.

3.2.2.1.Derinlemesine Mülakatlar

Proje ile ilgili olduğu düşünülen anahtar kişilerle (STK temsilcileri, belediye başkanları, mahalle muhtarları, konu ile ilgili ilçe müdürlük temsilcileri gibi) proje hakkında bilgi toplamak için mülakatlar yapılmıştır. Mülakatlar yarı-yapılandırılmış bir soru kâğıdı temelinde gerçekleştirilmiştir. Ancak araştırma ekibi, mülakatın koşullarına göre sorularda bazı uyarlamalar yapmışlardır.

Fotoğraf 4:Derinlemesine mülakatlar

Araştırmanın yaz mevsimi içerisinde yapılması, kurum ve kuruluş yetkililerinin yıllık izin kullanma dönemlerinde olması ve resmi tatil günlerinin planlanandan fazla ilan edilmesi (bayram tatili) dolayısıyla bazı kamu kurum ve kuruluşlarıyla gerçekleştirilmesi gereken derinlemesine mülakatlarda sapmalar meydana gelmiştir. Daha sonra yapılan ziyaretler ile planlanan tüm mülakatlar sonuçlandırılmıştır. Proje kapsamında yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler aşağıda belirtilmiştir.

TABLO 3. Proje kapsamında yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler

GÖRÜŞÜLEN KURUM/KİŞİ	GÖRÜŞME TARİHİ
1- Gölbaşı Kaymakamı	16.09.2011
2- Gölbaşı Belediye Başkanı	06.10.2011
3- Ankara Valiliği	16.08.2011
4- Gölbaşı İlçe Emniyet Müdürlüğü	18.08.2011
5- Gölbaşı İlçe Jandarma Komutanlığı	19.08.2011
6- Ankara İl Tarım Müdürlüğü	15.08.2011
7- Ankara İl Özel İdaresi	15.08.2011
8- Ankara Büyükşehir Belediyesi	15.08.2011
9- İlköğretim Okul Müdürü	23.08.2011
10- Gölbaşı Andezitçiler Birliği	24.08.2011
11- Bahçelievler Mahalle Muhtarlığı	25.08.2011
12- Ballıkpınar Mahalle Muhtarlığı	26.08.2011
13- Eymir Mahalle Muhtarlığı	27.08.2011
14- Oğulbey Mahalle Muhtarlığı	23.08.2011
15- Örencik Mahalle Muhtarlığı	29.08.2011
16- Seymenler Mahalle Muhtarlığı	24.08.2011
17- Şakak Mahalle Muhtarlığı	29.08.2011

18- Yağlıpınar Mahalle Muhtarlığı	26.08.2011
19- Yavrucak Mahalle Muhtarlığı	23.08.2011
20- Yurtbeyi Mahalle Muhtarlığı	24.08.2011
21- Gökçe Höyük Mahalle Muhtarlığı	26.08.2011
22- Gaziosmanpaşa Mahalle Muhtarlığı	24.08.2011
23- Hacıhasan Mahalle Muhtarlığı	28.08.2011
24- :Hacılar Mahalle Muhtarlığı	23.08.2011
25- Karaoğlan Mahalle Muhtarlığı	28.08.2011
26- Karşıyaka Mahalle Muhtarlığı	29.08.2011
27- Göl Sevenler Derneği	11.10.2011
28- Gölbaşı Tarım Kredi Koop.	06.09.2011
29- Gölbaşı İlçe Emniyet Müdürlüğü	08.09.2011
30- Gölbaşı Karma Esnaf ve Sanatkarlar Odası Başkanlığı	06.09.2011
31- Gölbaşı Genç Avcılar Derneği	13.10.2011
32- Polis Akademisi	08.09.2011
33- EÜAŞ Gölbaşı Teknik Kont. Ve Lab. İşlt. Müdürlüğü	08.09.2011
34- Ankara Üniversitesi Gölbaşı Yerleşkesi	14.10.2011
35- Gazi Üniversitesi Gölbaşı Yerleşkesi	09.09.2011
36- ODTÜ Eymir Tesisleri	09.09.2011
37- GÖLDER	07.09.2011

3.2.2.2. Odak Grup Görüşmeleri

Bir odak grup görüşmesi, belirli bir konu hakkında nicel yolla elde edilmiş verilerin yanı sıra konuyu nitel olarak da detaylandırmak için yerine getirilir. Bu çalışma çerçevesinde, andezit(taş ocağı) işletmecileri, çiftçiler ve yöre esnafları-turizm işletmecileri ile odak grup tartışması yapılmıştır. Bu toplantılar yaklaşık 1-1,5 saat kadar sürmüştür. Yapılan çalışmayla ilgili çalışma takvimi Tablo-4'tedir.

Fotoğraf 5:Odak Grup Görüşmeleri

Proje kapsamında gerçekleştirilen odak grup görüşmelerinin tarihleri ve yerleri aşağıda belirtilmiştir.

TABLO 4. Proje kapsamında gerçekleştirilen odak grup görüşmeleri

GÖRÜŞÜLEN GRUP	GÖRÜŞME TARİHİ	GÖRÜŞME YERİ
TURİZMCİLER, YÖRE ESNAF VE İŞLETMECİLERİ	26.09.2011	GÖLBAŞI ESNAF VE SANATKÂRLAR ODASI KONFERANS SALONU
ANDEZİT(TAŞ) OCAĞI İŞLETMECİLERİ	26.08.2011	ANDEZİTÇİLER BİRLİĞİ DERNEĞİ BİNASI
ÇİFTÇİLER	27.08.2011	YAVRUCUK YARDIMLAŞMA DERNEĞİ

TABIAT VARLIKLARINI KORUMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

4. GÖLBAŞI ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ

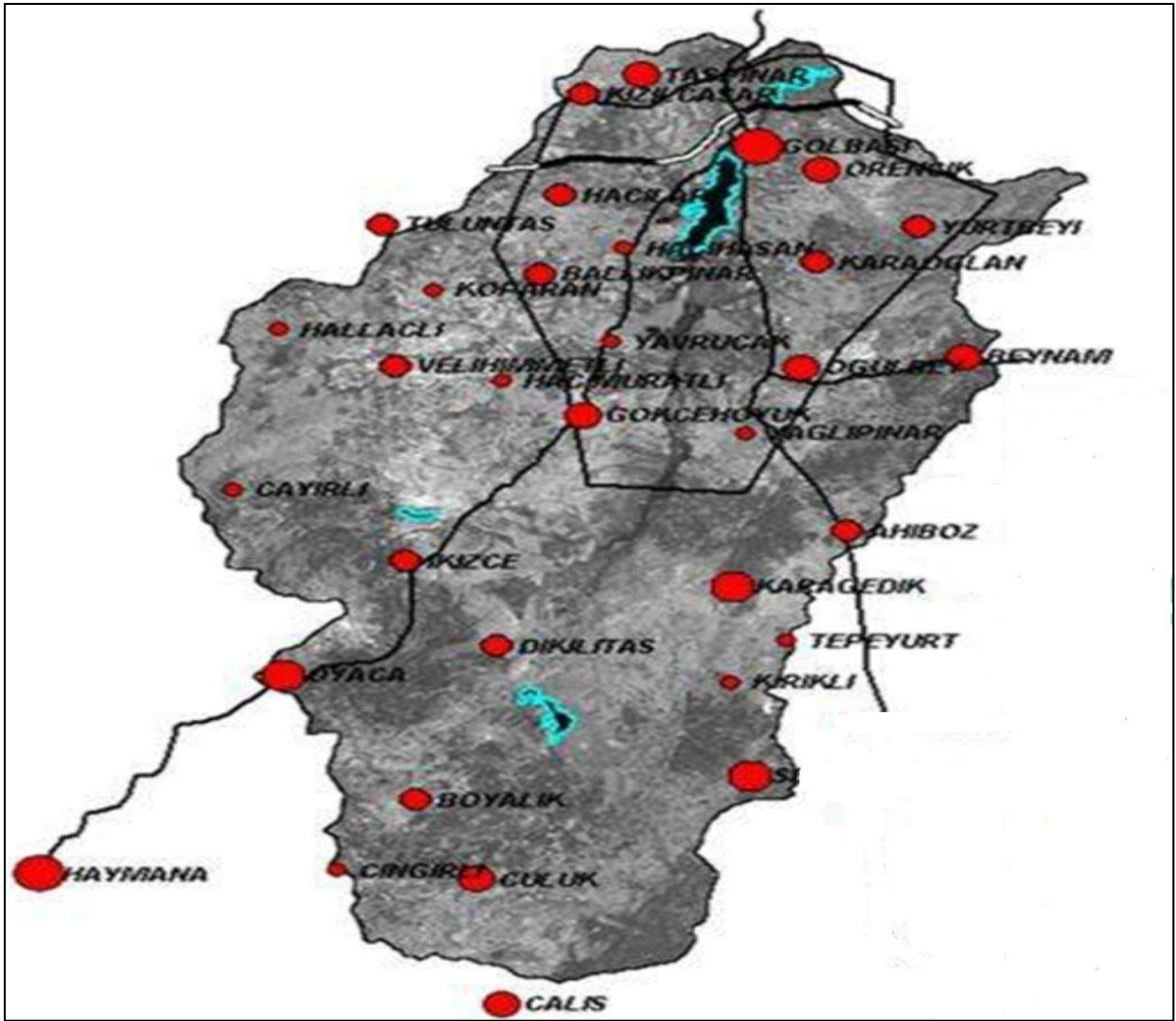

4.1.DEMOGRAFİK YAPI

Gölbaşı merkez ilçesi, 5747 sayılı Kanun gereği, tüzel kişiliği kaldırılan ilk kademe belediyelerin mahalleleri ile birlikte 19 mahallenin daha katılma işlemini tamamlamasını takiben merkezdeki 6 mahalle ile toplam 47 mahalle sayısına ulaşmıştır. Cimşit, Emirler, Gölbek, Karacaören, Çeltek ve Altınçanak köyleri ise ilçe idari sınırı içerisinde aynı statüde(köy) kalmıştır.

Gölbaşı ÖÇKB'ne giren köy statüsünde bir idari yapı yoktur. Mahalle bazında ise; merkez ilçeyi oluşturan Bahçelievler, Karşıyaka, Seymenler, Eymir ve Şafak mahalleri ile 5747 sayılı kanunla birlikte mahalle statüsüne dönüştürülen Örencik, Ballıkpınar, Gökçehöyük, Hacıhasan, Hacılar, Karaoğlan, Oğulbey, Yağlıpınar, Yavrucak ve Yurtbeyi mahalleri Gölbaşı ÖÇKB sınırları içerisindeki idari yapılardır.

Şekil2: Gölbaşı ÖÇKB İdari Haritası

4.1.1. NÜFUS VE NÜFUS ENDEKSİ

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Genel Nüfus Sayımını en son 2000 yılında yapmıştır. 2007 yılında Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine (ADNKS) geçmiş ve böylelikle daha doğru sonuçlar alınmaya başlanmıştır. Gölbaşı ÖÇK Bölgesinin 1965 nüfusu 7060 iken en son 2010 yılı sayımına göre nüfusu 90367 kişidir. Bölge dışarıdan göç alan bir yapıya sahiptir. Bu muazzam artışın başlıca nedeni bölgenin anakent sınırları içerisinde bulunmasıdır.

TABLO 5. Gölbaşı ÖÇKB Nüfus İstatistikleri (1965-2010)

Belediye/Köy	1965	1970	1975	1980	1985	1990	2000	2010
Gölbaşı	3.351	5.493	7.197	10.491	18.262	25.123	35.308	80.394
Balıkpınar	320	243	210	232	180	333	522	924
Gökçeşüyük	737	2.094	847	1.772	572	595	765	1640
Hacı Hasan						202	261	987
Hacılar	496	491	485	577	724	514	647	1765
Karaoğlan	461	418	277	397	399	391	627	1020
Oğulbey (Ptt)	462	574	422	561	558	494	873	1185
Örencik	334	382	320	340	370	444	763	1459
Yağlıpınar	239	217	152	185	170	324	340	297
Yavrucak	326	280	237	307	286	299	279	324
Yurtbeyi	334	344	287	298	300	305	418	402
TOPLAM	7.060	10.536	10.434	15.160	21.821	29.024	40.803	90.397

Kaynak: TÜİK

Yerleşimlerin nüfus sayımlarını incelediğimizde, genel olarak tüm yerleşimlerin nüfuslarının nüfus sayımlarına göre farklılıklar gösterdiği anlaşılmaktadır(Bkz. Tablo 5) . Bu nedenle yerleşimlerin nüfus durumları tek tek ele alınacaktır.

TABLO 6. Gölbaşı ÖÇKB Nüfus Durumları (1965-2010)

Belediye/Köy	1965	1970	1975	1980	1985	1990	2000	2010
Gölbaşı	100	164	215	313	545	750	1054	2399
Balıkpınar	100	76	66	73	56	104	163	289
Gökçeşhüyük	100	284	115	240	78	81	104	223
Hacı Hasan						100	129	489
Hacılar	100	99	98	116	146	104	130	356
Karaoğlan	100	91	60	86	87	85	136	221
Oğulbey	100	124	91	121	121	107	189	256
Örencik	100	114	96	102	111	133	228	437
Yağlıpınar	100	91	64	77	71	136	142	124
Yavrucak	100	86	73	94	88	92	86	99
Yurtbeyi	100	103	86	89	90	91	125	120
TOPLAM	100	149	148	215	309	411	578	1280

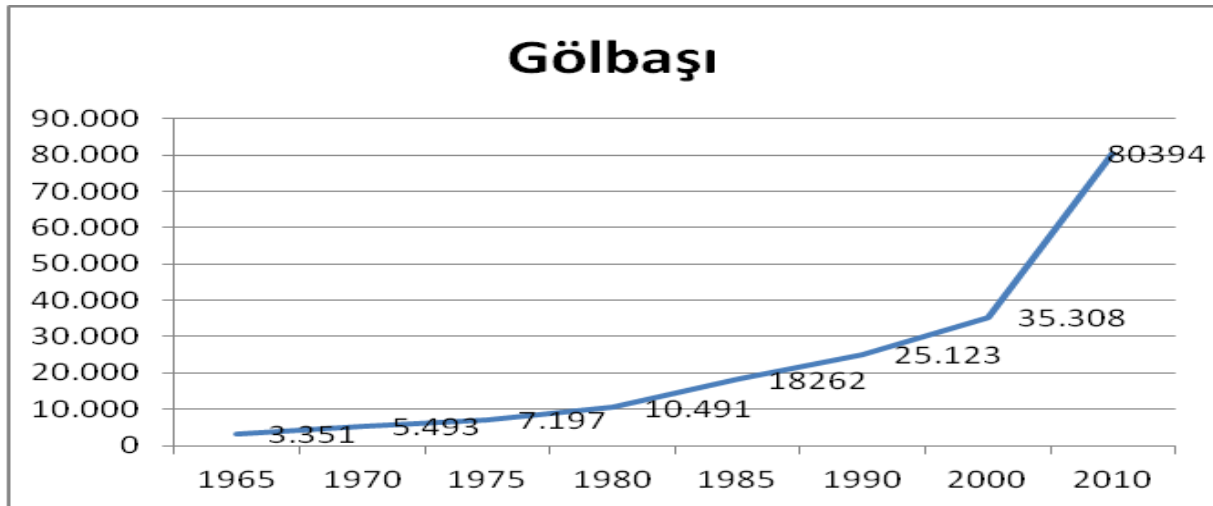
Kaynak: TÜİK

4.1.1.1. GÖLBAŞI MERKEZ MAHALLELER

1965 yılında 3.351 nüfuslu bir kasaba olan bölge, 1970 yılında toplam 5.493 nüfusa yükselir. 1990 yılında da toplam 18.262 nüfusa ulaşır. 2000 yılı Genel Nüfus Sayımı'nda ise 25.123 nüfusa yükselir. Son TÜİK ADNKS verilerine göre ise bölgenin nüfusu 80.394 olmuştur. Bölge nüfusu sürekli olarak artış göstermiştir.

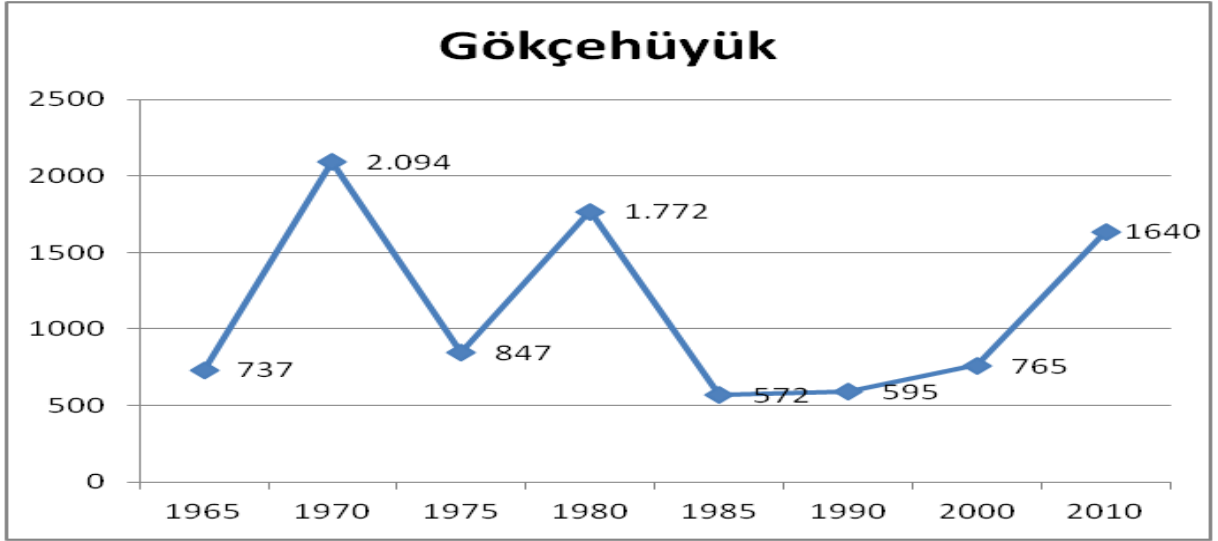
2000-2011 yılları arasındaki büyük nüfus artışının nedeni ise; Haymana ve Konya karayolu üzerinde kurulan özel siteler, yapı kooperatifleri(özellikle TOKİ), sanayi tesisleri, turizm, sağlık ve eğitim kurumlarının sağladığı iş gücünün bölgeye gelen dış göçü teşvik etmesidir. Mahalle statüsünden köy statüsüne 1983'de geçmiştir. Bu sebeple daha önceki nüfus sayımlarına ait detaylı veri bulunmamaktadır.

Şekil3: Gölbaşı Merkez Nüfus Değişim Grafiği

4.1.1.2. GÖKÇEHÖYÜK

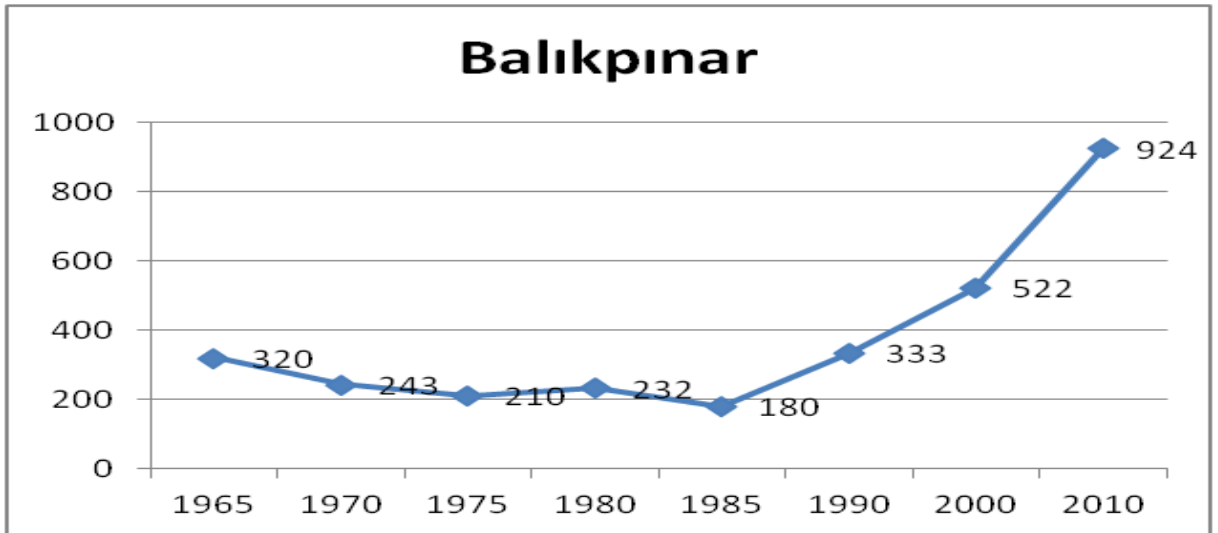
Şekil4: Gölbaşı Gökçehöyük Nüfus Değişim Grafiği

Gökçehöyük'ün nüfus grafiği incelendiğinde en fazla nüfusa 1970 yılında ulaştığı görülmektedir. 1980 yılından itibaren mahalle nüfusunda azalma görülmekte ancak 2010 yılında tekrar artış kaydedilmektedir. Bu artışın sebepleri arasında yerleşim biriminin emekli yaşam alanına dönüşmesi ifade edilebilir. Bununla beraber Ankara'daki kiralık konut fiyatlarındaki artış bölgeyi çekim merkezi haline getirmiştir.

4.1.1.3. BALLIKPINAR

Şekil5: Ballıkpınar Nüfus Değişim Grafiği

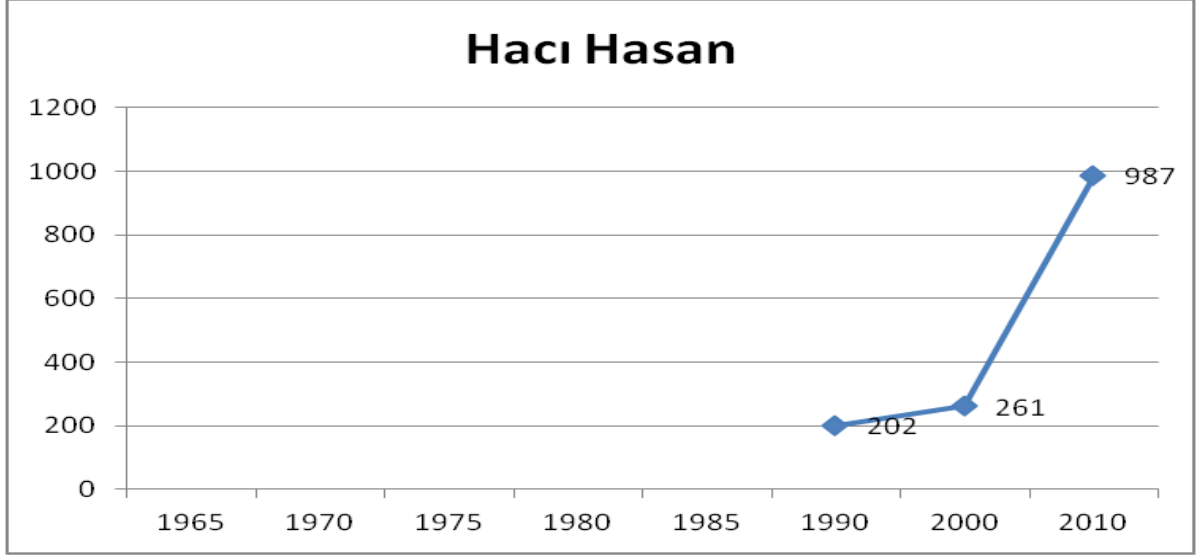
Ballıkpınar'ın nüfusu incelendiğinde 1965 yılından 1985 yılına kadar itibaren bir düşüş görülmektedir. Ancak mahalle nüfusu 1985 yılından itibaren artış göstermektedir.

Mahalle nüfusundaki en önemli artış ise 2010 yılında gerçekleşmiştir. Burada emekli olanları geri dönemleri oldukça belirleyici olmuştur.

4.1.1.4. HACIHASAN

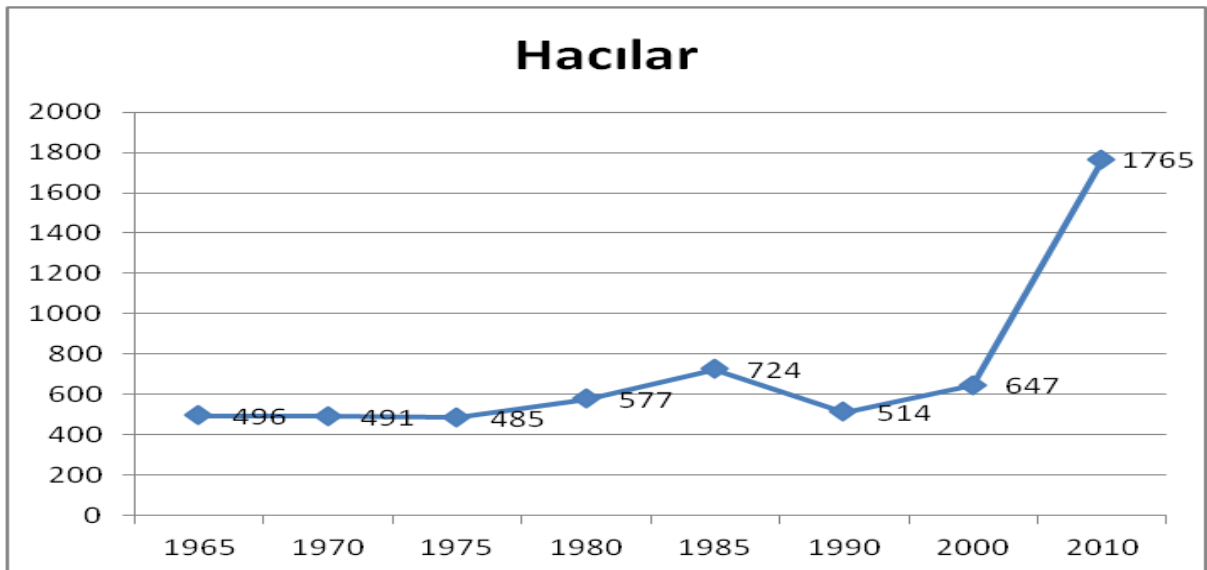
Şekil6: Hacı Hasan Nüfus Değişim Grafiği

Hacıhasan'ın nüfusu incelendiğinde önemli bir artış gözlenmektedir. 2000 yılında 261 olan mahalle nüfusu 2010 yılında yaklaşık 3,5 kat artış ile 987 ye ulaşmıştır. Mahallenin Gölbaşı merkezine olan yakınlığı dar gelirli vatandaşlar için bu mahallede yerleşimi çekici kılmaktadır. Bu nüfus artışının önemli bir sebebidir.

4.1.1.5. HACILAR

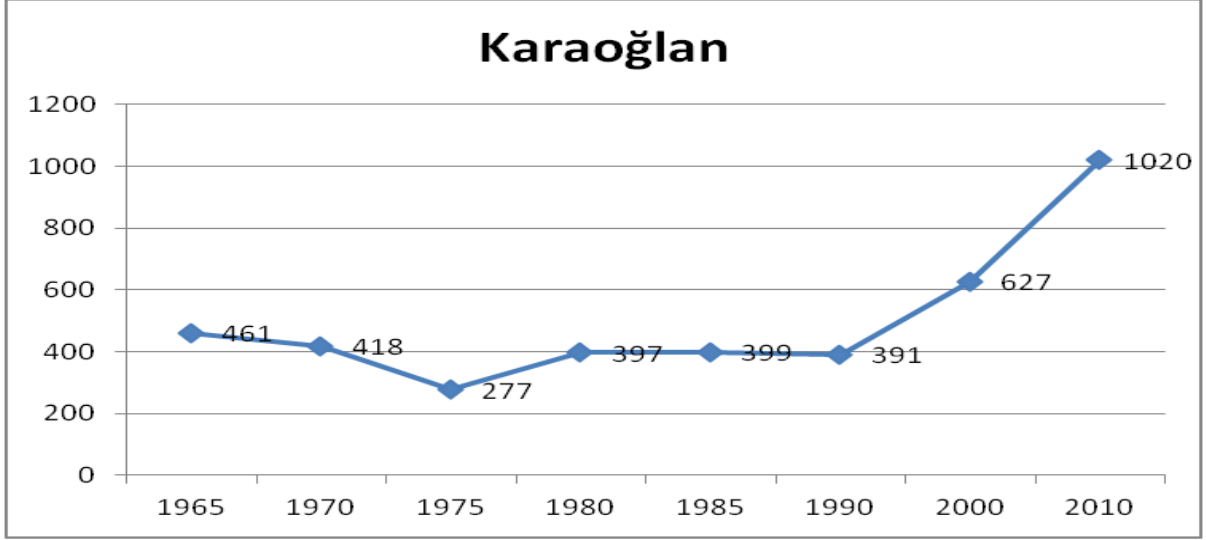
Şekil7: Hacılar Nüfus Değişim Grafiği

Hacıların nüfusu incelendiğinde 2010 yılına kadar önemli bir değişiklik görülmez iken 2010 yılında önemli bir artış olduğu görülmektedir. Burada emekli olanları geri dönemleri oldukça belirleyici olmuştur.

4.1.1.6. KARAOĞLAN

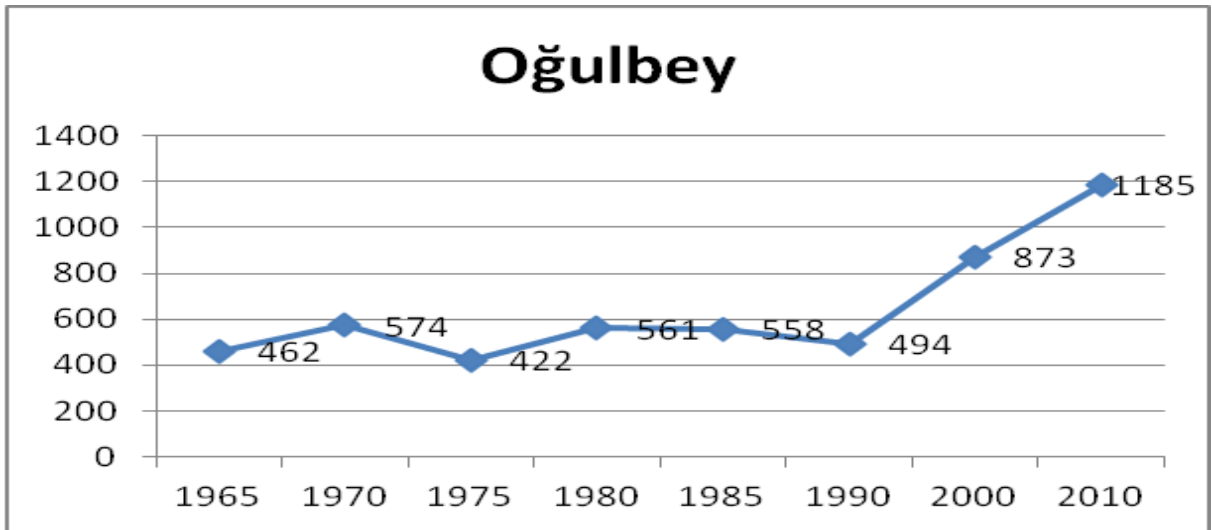
Şekil8: Karaoğlan Nüfus Değişim Grafiği

Karaoğlan nüfusu incelendiğinde 2010 yılına kadar önemli bir değişiklik görülmez iken 2010 yılında önemli bir artış olduğu görülmektedir. 2000 yılında 627 olan nüfus 2010 yılında 1020 ye ulaşmıştır.

4.1.1.7. OĞULBEY

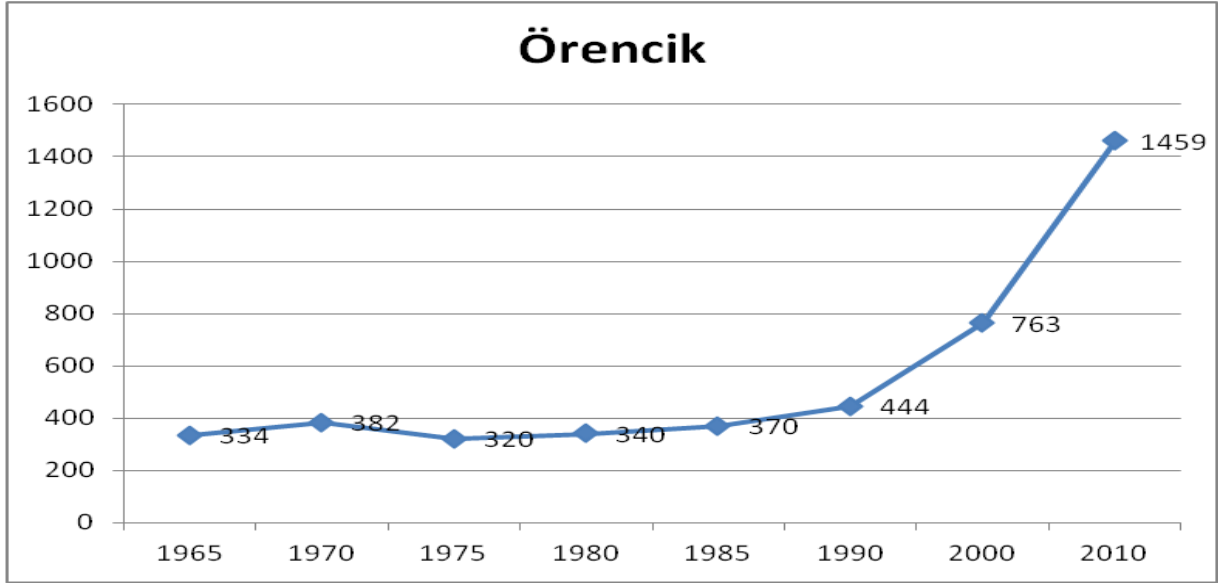
Şekil9: Oğulbey Nüfus Değişim Grafiği

Oğulbey'in nüfusu incelendiğinde 2010 yılına kadar önemli bir değişiklik olmadığı görülmektedir. Nüfus 1185' e ulaşmıştır. Mahallede yaşayanların çoğunluğu ucuz konut ve kira fiyatlarından yararlanarak bölgede yaşamaktadırlar. Konut fiyatları nüfus artışında önemli bir faktördür.

4.1.1.8. ÖRENCİK

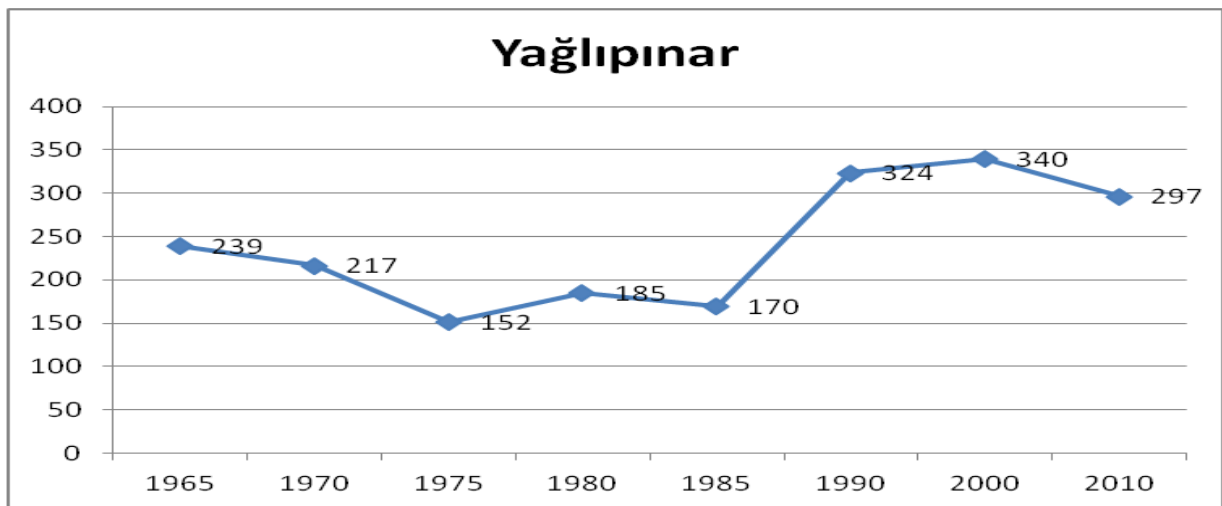
Şekil10: Örencik Nüfus Değişim Grafiği

Örencik' in nüfusu incelendiğinde 1990 yılına kadar önemli bir değişiklik olmadığı görülmektedir. Mahallenin nüfusu 2000 yılında 444 den 763 e yükselmiş ve 2010 yılında ise yaklaşık iki kat artış ile 1459' a ulaşmıştır. Bu bölgede tarım arazilerin arsaya dönüşmesi ile yazlık konut yapımı artmış ve bölge göç almıştır.

4.1.1.9. YAĞLIPINAR

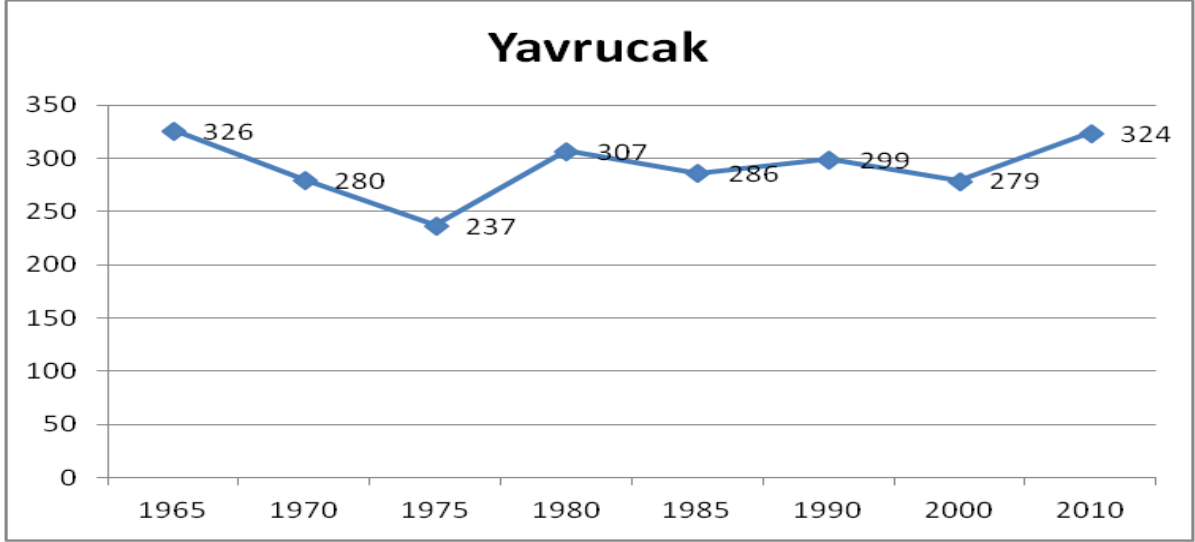
Şekil11: Yağlıpınar Nüfus Değişim Grafiği

Yağlıpınar'ın nüfus grafiğinde ise dalgalı bir yapı görülmektedir. 1980 yılından sonra nüfusta azalma görülmüştür. Ancak 1990 yılında tekrar artış söz konusudur. 2000 yılında 340 olan mahalle nüfusu 2010 yılında 297' ye gerilemiştir.

4.1.1.10. YAVRUCAK

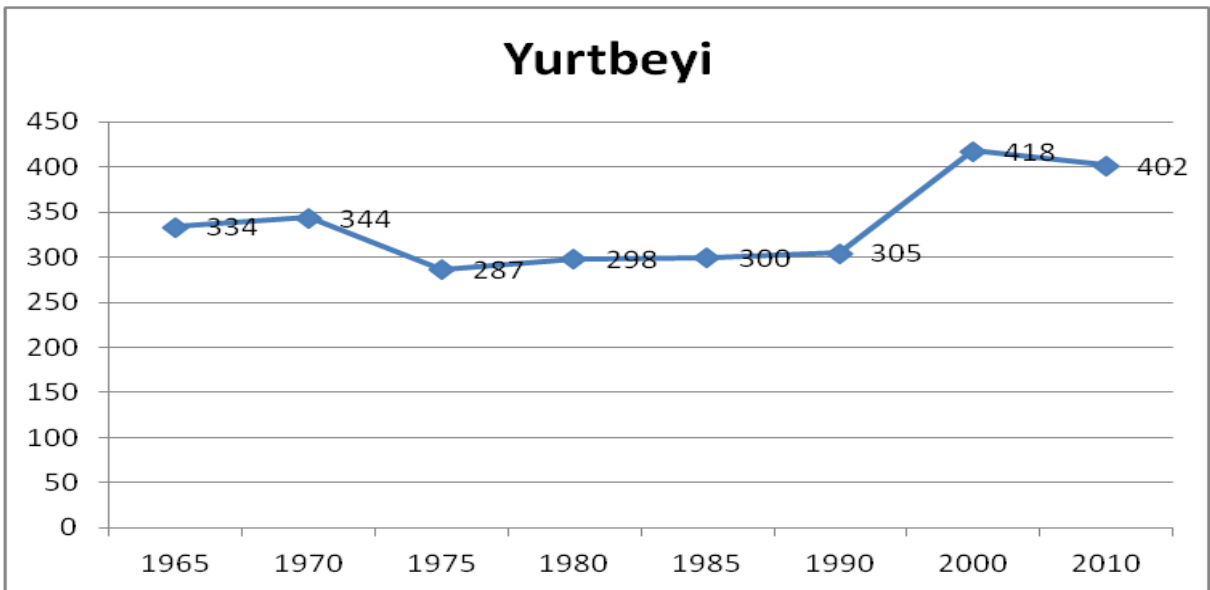
Şekil12: Yavrucak Nüfus Değişim Grafiği

Yavrucak'ın nüfusu incelendiğinde, önemli dalgalanmaların olmadığı görülmektedir. Nüfusun istikrarlı bir yapısı söz konusudur. Burada nüfus artışının en önemli sebebi olarak dışarıdan göç alması oluşturmaktadır.

4.1.1.11. YURTBEYİ

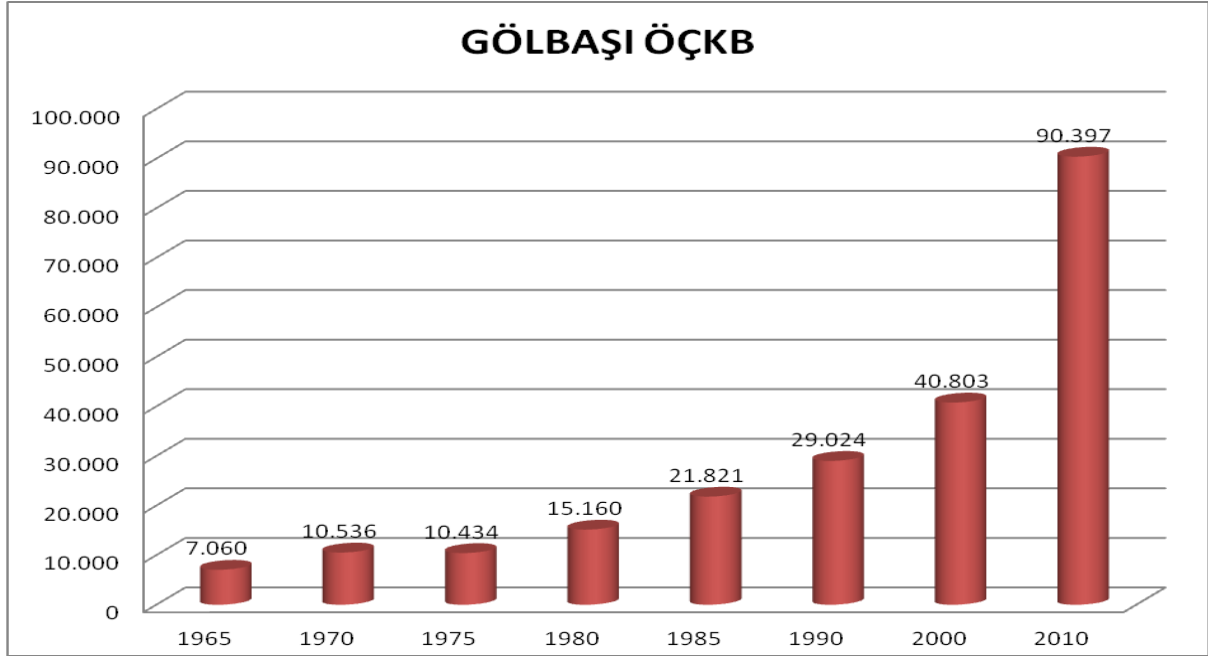
Şekil13: Yurtbeyi Nüfus Değişim Grafiği

Yurtbeyi'nin nüfusu incelendiğinde, 1990 yılına kadar önemli dalgalanmaların olmadığı görülmektedir. Ancak 2000 yılında nüfusta önemli bir artış görülmekle beraber 2010 yılında nüfusta azalma görülmektedir.

4.1.1.12. GÖLBAŞI ÖÇKB

Şekil14: Gölbaşı ÖÇKB Nüfus Değişim Grafiği

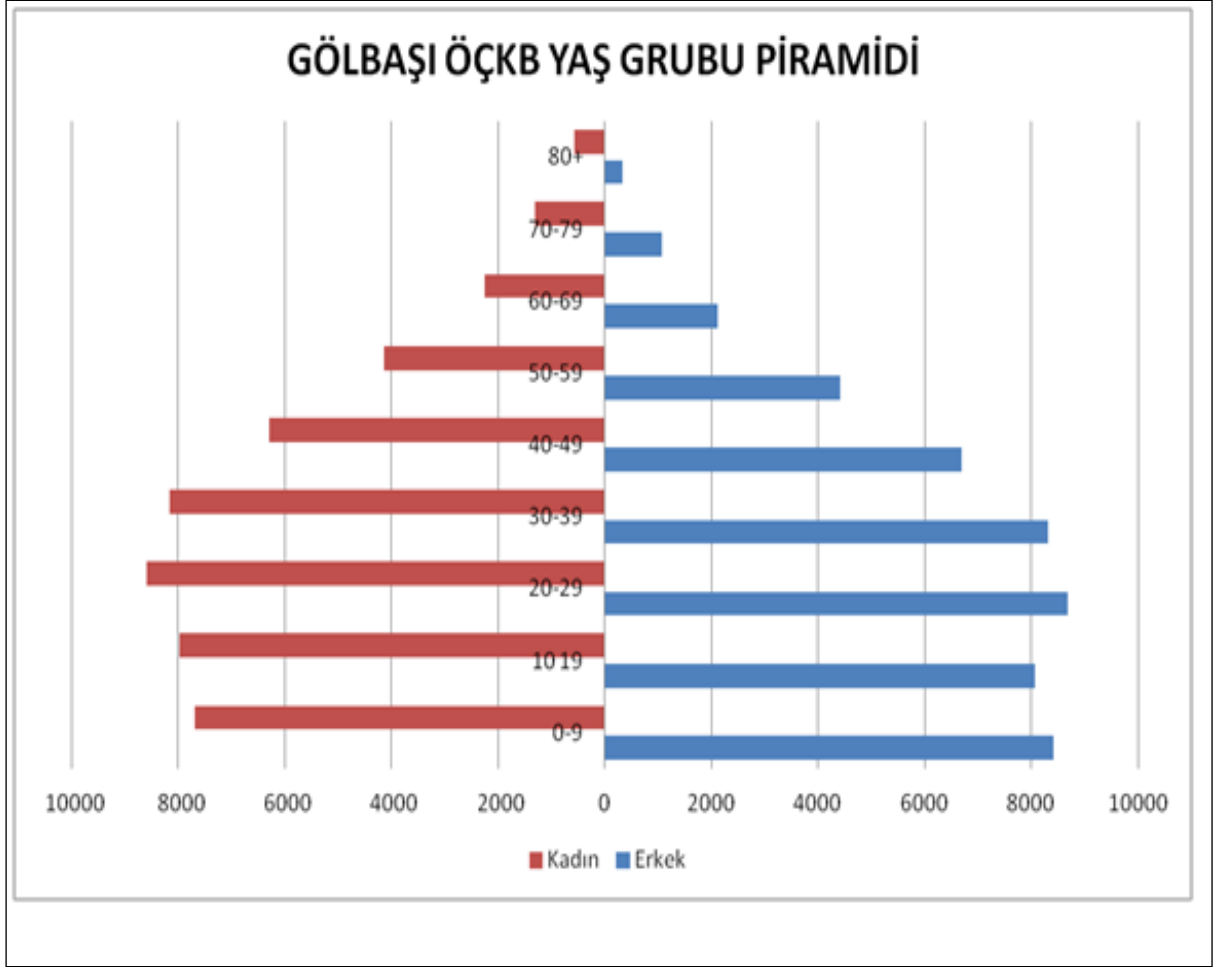
Nüfus endeks tablosundan da görüleceği gibi, 1965 yılı nüfusunu 100 kabul ettiğimizde, 35 yıl sonrası 2010 yılında Ankara 290 değerine ulaşarak yaklaşık üç katına ulaşmıştır. Gölbaşı ÖÇKB ise 1280 ile yaklaşık 128 katına ulaşmıştır.

TABLO 7. Nüfus ve Endeks Tablosu (1965-2010)

	YERLEŞİM YERİ	1965	1970	1975	1980	1985	1990	2000	2010
NÜFUS	ANKARA	1644302	2041658	2585293	2854689	3306327	3236626	4007860	4771716
	GÖLBAŞI ÖÇKB	7060	10536	10434	15260	21821	29024	40803	90397
ENDEKS	ANKARA	100	124,17	157,23	173,61	201,08	196,84	243,74	290,20
	GÖLBAŞI ÖÇKB	100	149,24	147,79	216,15	309,08	411,10	577,95	1280,41

4.1.2. NÜFUS ARTIŞ HIZI

Şekil15: Gölbaşı ÖÇKB Yaş Grubu Piramidi

1980 ve 2009 yılları Ankara nüfusu yaş dağılımları karşılaştırıldığında, Ankara nüfusunun yaş ortalamasının giderek arttığı görülmektedir. 1980'deki 0-20 arası yaş oranı 2009'da azalmış ve yerini 20-40 arası yaş grubuna bırakmıştır. Bu da Ankara nüfusunun gelecekte yaşlanma eğilimi içerisine gireceğini göstermektedir. Yaş bağımlılık oranı aynı zaman diliminde yaklaşık iki kat artış göstermiştir. Ankara'nın toplam yaş bağımlılık oranı 2009 itibarıyla %41 düzeyindedir. Bu oranın bileşenlerinden yaşlı bağımlılık oranı %9'dur (TÜİK, 2011b).

Gölbaşı nüfus piramidini incelediğimizde kentsel özellikten ziyade, kırsal özellik arz etmektedir. Nüfus piramidinde genç nüfusu piramidin tabanını oluşturmaktadır. Bununla beraber yaşlı nüfus oldukça az bir yer kaplamaktadır.

TABLO 8. Gölbaşı ÖÇKB Nüfus Artış Hızı (1965-2010)

	1965-70	1970-75	1975-80	1980-85	1985-90	1990-00	2000-10	Ortalama
Gölbaşı	0,0988	0,0540	0,0754	0,1109	0,0638	0,0340	0,0823	0,074
Balıkpınar	-0,0551	-0,0292	0,0199	-0,0508	0,1230	0,0450	0,0571	0,016
Gökçeşhük	0,2088	-0,1810	0,1476	-0,2261	0,0079	0,0251	0,0763	0,008
Hacı Hasan						0,0256	0,1330	0,079
Hacılar	-0,0020	-0,0025	0,0347	0,0454	-0,0685	0,0230	0,1004	0,019
Karaoğlan	-0,0196	-0,0823	0,0720	0,0010	-0,0041	0,0472	0,0487	0,009
Oğulbey	0,0434	-0,0615	0,0569	-0,0011	-0,0244	0,0569	0,0306	0,014
Örencik	0,0269	-0,0354	0,0121	0,0169	0,0365	0,0541	0,0648	0,025
Yağlıpınar	-0,0193	-0,0712	0,0393	-0,0169	0,1290	0,0048	-0,0135	0,007
Yavrucak	-0,0304	-0,0333	0,0518	-0,0142	0,0089	-0,0069	0,0150	-0,001
Yurtbeyi	0,0059	-0,0362	0,0075	0,0013	0,0033	0,0315	-0,0039	0,001

4.1.3. HANEHALKI BÜYÜKLÜĞÜ

TABLO 9. Gölbaşı İlçesi Hanehalkı Büyüklüğü

HANEHALKI BÜYÜKLÜĞÜ												
İl	İlçe	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10+	Toplam hanehalkı sayısı
Ankara	Gölbaşı	456	1.442	2.115	3.747	2.340	1.154	719	258	139	497	12.867
	Oran(%)	4	11,2	16,4	29,1	18,2	8,97	6	2	1	4	100

Kaynak: TÜİK 2010

Gölbaşı ortalama hanehalkı büyüklüğü bazında Ankara ili ve İç Anadolu Bölgesi ile paralellik göstermektedir. Ankara ilinin ortalama hanehalkı büyüklüğü 3,82 iken İç Anadolu Bölgesi'nin 4,12'dir(Kaynak TÜİK). Gölbaşı ilçesinde ise bu rakam 4'dür(bkz. Tablo 9).

4.1.4. NÜFUS TAHMİNLERİ

Nüfus projeksiyonları, sosyal ve ekonomik politikaları yansıtan ve sayısallaştıran, aynı zamanda sektörler için gerekli olan üretici ve tüketici kitlenin tespitinde yardımcı bir araç niteliğini taşımaktadır. Nüfus projeksiyonu doğum, ölüm ve göç hareketlerinin ilerdeki eğilimleri ile ilgili belli varsayımlara dayanarak nüfusun gelecek zamanda gelişmesi hakkında tahminlerin yapılması olarak tanımlanabilir. Nüfus projeksiyonları amaca göre ülke geneli, bölge ve il yanında değişik nüfus büyüklüğüne sahip yerleşmeler veya idari birimler bazında olmak üzere farklı boyutlarda yapılabilmektedir(Kocaman, 2002: 2)

Yerleşimlerin nüfus tahminleri ayrı ayrı yapılmış ve ÖÇK Bölgesi yerleşim nüfusu daha kesin olarak elde edilmiştir.

Nüfus tahminleri yapılırken çalışmada matematiksel yöntemlerden biri olan üstel fonksiyon yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem, planlama çalışmalarında, yaş ve cinsiyete göre toplam nüfus projeksiyonları demografik unsurlar yöntemi kullanılarak yapılmakta, il nüfus tahminleri, şehirleşme hızı ve daha birçok nüfus tahmin çalışmalarında ise, hesaplama kolaylığı bakımından üstel fonksiyon yöntemine başvurulmaktadır. Bu yöntemle göre, nüfus artış hızı (**r**) aşağıda belirtilen formül yardımıyla hesaplanabilmektedir.

Şekil16: Üssel Yöntem Formülü

$$P_{t+n} = P_t * e^{r n}$$

P_{t+n} = Son sayım nüfusu

P_t = Bir önceki sayım nüfusu

P_{t+n}

$$\frac{P_{t+n}}{P_t} = e^{r n}$$

r = Nüfus artış hızı

P_t

n = İki sayım arasındaki yıl sayısı

Her iki tarafın **e** tabanına göre (tabii) logaritması alınır,

$$\log_e \frac{P_{t+n}}{P_t} = r n \log_e e$$

Burada **log_e e = 1** olduğundan,

$$\log_e \frac{P_{t+n}}{P_t}$$

r = ----- bulunur.

n

TABLO 10.Üssel yönteme göre Gölbaşı ÖÇKB nüfus tahmini

Köy/ Mahalle	2000	2010	2011 tahmin	2012 tahmin	2013 tahmin	2014 tahmin	2015 tahmin	2020 tahmin
Ballıkpınar	522	924	978	1036	1097	1161	1229	1636
Gökçeşhük	765	1640	765	765	765	765	765	765
Hacıhasan	261	987	1127	1288	1471	1680	1919	3732
Hacılar	647	1765	1951	2157	2385	2637	2915	4815
Karaoğlan	627	1020	1071	1124	1180	1239	1301	1659
Oğulbey	873	1185	1222	1260	1299	1339	1381	1609
Örencik	763	1459	1557	1661	1772	1891	2018	2790
Yağlıpınar	340	297	293	289	285	281	278	259
Yavrucak	279	324	329	334	339	344	349	376
Yurtbeyi	418	402	400	399	397	396	394	387

Farklı hesaplama yöntemlerine göre yerleşim birimlerinin nüfus tahminleri aşğıdaki tablolarda belirtilmiştir.

TABLO 11.Ballıkpınar nüfus tahmini

YILLAR	EN KUCUK KARELER YONTEMI	BİLESİK FAİZ YONTEMI	ARİTMETİK YONTEM	ORTALAMA
2015	956	1144	1039	1289
2020	1129	1416	1155	1430
2025	1301	1752	1270	1587
2030	1474	2169	1385	1764
2035	1646	2684	1501	1967
2040	1819	3323	1616	2199
2045	1992	4113	1731	2470

TABLO 12.Gökçeşhük nüfus tahmini

YILLAR	EN KUCUK KARELER YONTEMI	BİLESİK FAİZ YONTEMI	ARİTMETİK YONTEM	ORTALAMA
2015	1048	1414	1618	1524
2020	1040	1219	1596	1469
2025	1033	1051	1574	1421
2030	1026	906	1552	1379
2035	1019	781	1530	1341
2040	1012	674	1508	1308
2045	1005	581	1486	1279

TABLO 13.Hacılar nüfus tahmini

YILLAR	EN KUCUK KARELER YONTEMI	BILESİK FAİZ YONTEMI	ARİTMETİK YONTEM	ORTALAMA
2015	1535	1998	1963	1878
2020	1765	2261	2161	2052
2025	1995	2559	2359	2234
2030	2225	2896	2557	2427
2035	2455	3277	2755	2630
2040	2685	3709	2953	2847
2045	2915	4197	3151	3077

TABLO 14.Karaoğlan nüfus tahmini

YILLAR	EN KUCUK KARELER YONTEMI	BILESİK FAİZ YONTEMI	ARİTMETİK YONTEM	ORTALAMA
2015	1009	1144	1124	1323
2020	1156	1283	1228	1422
2025	1304	1439	1332	1525
2030	1451	1614	1435	1633
2035	1599	1810	1539	1746
2040	1746	2030	1643	1865
2045	1893	2277	1747	1991

TABLO 15.Oğulbey nüfus tahmini

YILLAR	EN KUCUK KARELER YONTEMI	BILESİK FAİZ YONTEMI	ARİTMETİK YONTEM	ORTALAMA
2015	1203	1280	1289	1447
2020	1359	1382	1393	1539
2025	1516	1493	1497	1633
2030	1672	1612	1601	1729
2035	1828	1741	1705	1827
2040	1985	1881	1809	1929
2045	2141	2031	1913	2033

TABLO 16.Örencik nüfus tahmini

YILLAR	EN KUCUK KARELER YONTEMI	BILESİK FAIZ YONTEMI	ARİTMETİK YONTEM	ORTALAMA
2015	1465	1802	1646	1732
2020	1728	2225	1832	1951
2025	1991	2747	2019	2195
2030	2254	3392	2205	2470
2035	2517	4188	2392	2783
2040	2780	5172	2578	3143
2045	3043	6386	2765	3560

TABLO 17.Yağlıpınar nüfus tahmini

YILLAR	EN KUCUK KARELER YONTEMI	BILESİK FAIZ YONTEMI	ARİTMETİK YONTEM	ORTALAMA
2015	381	337	316	762
2020	421	383	334	790
2025	460	435	353	818
2030	500	495	372	849
2035	539	562	390	882
2040	578	639	409	916
2045	618	725	428	954

TABLO 18.Yavrucak nüfus tahmini

YILLAR	EN KUCUK KARELER YONTEMI	BILESİK FAIZ YONTEMI	ARİTMETİK YONTEM	ORTALAMA
2015	307	325	327	744
2020	310	326	330	746
2025	313	327	333	749
2030	315	328	335	752
2035	318	330	338	755
2040	321	331	341	758
2045	323	332	344	761

TABLO 19.Yurtbeyi nüfus tahmini

YILLAR	EN KUCUK KARELER YONTEMI	BİLESİK FAİZ YONTEMI	ARİTMETİK YONTEM	ORTALAMA
2015	442	418	419	824
2020	475	436	437	842
2025	508	453	454	860
2030	540	472	471	878
2035	573	491	489	897
2040	605	512	506	916
2045	638	532	523	935

4.2. SOSYO-EKONOMİK YAPI

4.2.1. ANKARA İLİ SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELERİ

Ankara'nın kalkınmasında önemli rol oynayan yenilikçi ve katma değeri yüksek ekonomik faaliyetler, işgücü piyasası, eğitim ve istihdam ilişkisi gibi temel unsurlar kapsamlı şekilde incelenmiştir. Bunun yanında, DPT'nin Özel İhtisas Komisyonları raporları, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın sektörel analizleri başta olmak üzere yapılan birçok araştırma ve incelemeler sonucu Ankara için önemli olduğu tespit edilen girişimcilik, Ar-Ge ve yenilikçilik, kırsal endüstriler, mobilya sanayi, savunma sanayi, sağlık teknolojileri, iş ve inşaat makineleri, turizm ve bilişim başlıkları, dış bölgelerle etkileşim, iç ve dış ticaret, rekabetçilik, beşeri sermaye, istihdam, sosyo-kültürel yapı, bölge içi ve dışı göç gibi unsurlar da gözetilerek ilişkisel bir bütünsellik içinde ele alınmış, amaç ve hedefleri belirlenmiştir(Ankara Kalkınma Ajansı 2011-20-45)

2010 yılı itibarıyla, Ankara'da çalışma çağındaki toplam nüfus yaklaşık 3,5 milyon, iş gücüne katılan nüfus 1,6 milyon, istihdam edilen nüfus 1,4 milyon ve işsiz nüfus ise 198 bindir. Son beş yılda, işgücüne katılma ve istihdam oranlarında ciddi bir değişim gerçekleşmemiştir, istihdam oranı, krizin istihdam üzerindeki etkilerini belirgin hissettirdiği 2009 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık %1'lik bir düşüş göstermiş ve %38,8 düzeyine gerilemiş; 2010 yılında ise %2,3'lük bir yükselişle %41,1'e yükselerek son beş yılın en yüksek düzeyine ulaşmıştır. Bununla birlikte, Ankara'nın istihdam düzeyi %43 olan Türkiye oranının ve %50'nin üzerinde seyreden AB-15 ve AB-27 ortalamasının altında kalmıştır (TÜİK, 2011c).

Ankara'da işsizlik oranı 2005-2007 döneminde azalan, 2007-2009 arasında artan bir eğilim içerisine girmiş ve 2010 yılında ise bir önceki yıla göre 1,5 puanlık bir düşüşle %12,1

düzeyine gerilemiş, ancak %11,9'a gerileyen Türkiye oranının üzerinde gerçekleşmiştir. Genç işsizlik oranı daha dalgalı bir seyir izleyerek 2010 yılı itibarıyla %26,1 düzeyinde gerçekleşmiştir (TÜİK, 2011c). Dolayısıyla, Ankara'daki genç ve dinamik nüfus önemli bir iş-gücü potansiyelini oluştururken, genç işsizlik düzeyinin yüksek oluşu da çözüm gerektiren önemli bir alandır.

2010 yılı itibarıyla Ankara'da tarımsal istihdam oranı %3,7 olup, Türkiye genelinden (%25) ve AB düzeyinden (%5) düşüktür. Sanayinin istihdama katkısı ise %23,6 ile Türkiye düzeyinin (%26) altındadır. Ankara'da hizmet sektörünün istihdam kapasitesinin %72,7 gibi yüksek bir paya sahip oluşu kamunun varlığından kaynaklanmaktadır. Ayrıca, Ankara'da katma değeri yüksek bilgi teknolojileri, mühendislik, sağlık, eğitim, bankacılık, sigortacılık ve diğer finansal hizmetler sektörlerinde istihdam edilen nüfus ve elde edilen gelir Türkiye ortalamasının çok üzerindedir.

TABLO 20. İllerin Gelişmişlik Endeksleri

Sıra	İl	Endeks	Sıra	İl	Endeks
1	İstanbul	17.1245	42	Nevşehir	-0.2616
2	Ankara	13.3247	43	Kastamonu	-0.3892
3	İzmir	9.2423	44	Afyonkarahisar	-0.3938
4	Kocaeli	8.5219	45	Sivas	-0.4488
5	Bursa	5.7950	46	Elazığ	-0.8997
6	Eskişehir	5.4807	47	Malatya	-0.9008
7	Antalya	5.1158	48	Çankırı	-0.9061
8	Muğla	3.6780	49	Sinop	-1.1215
9	Bolu	3.6312	50	Çorum	-1.1268
10	Tekirdağ	3.5553	51	Osmaniye	-1.1892
11	Denizli	3.4636	52	Erzincan	-1.2898
12	Isparta	3.0835	53	Bartın	-1.4700
13	Kırklareli	3.0434	54	Aksaray	-1.4828
14	Edirne	2.9301	55	Niğde	-1.5252
15	Bilecik	2.7733	56	Giresun	-1.6070
16	Çanakkale	2.6545	57	Kahramanmaraş	-1.7012
17	Yalova	2.6408	58	Tokat	-1.8371
18	Adana	2.6245	59	Kilis	-2.4608
19	Kayseri	2.4042	60	Ordu	-2.4979
20	Aydın	2.2610	61	Erzurum	-2.5724
21	Burdur	2.2574	62	Yozgat	-2.7304
22	Mersin	2.1565	63	Tunceli	-2.8327
23	Balıkesir	2.1406	64	Gümüşhane	-2.8523
24	Konya	2.0486	65	Bayburt	-3.0414
25	Manisa	1.8884	66	Diyarbakır	-3.7639
26	Sakarya	1.7031	67	Adıyaman	-3.8313
27	Zonguldak	1.4035	68	Batman	-4.1247
28	Karabük	1.3401	69	Şanlıurfa	-4.6074
29	Uşak	1.1997	70	Ardahan	-4.7460
30	Karaman	0.9203	71	Iğdır	-4.8515
31	Kırıkkale	0.7540	72	Kars	-4.9092

32	Samsun	0.5417	73	Siirt	-5.1654
33	Gaziantep	0.4191	74	Mardin	-5.3043
34	Kütahya	0.3115	75	Bingöl	-5.7479
35	Hatay	0.2870	76	Van	-5.8239
36	Trabzon	0.1402	77	Bitlis	-5.9739
37	Rize	0.1379	78	Şırnak	-6.3983
38	Amasya	0.0346	79	Hakkâri	-6.4263
39	Düzce	-0.1387	80	Ağrı	-6.5364
40	Artvin	-0.2353	81	Muş	-6.6496
41	Kırşehir	-0.2598			

TABLO 21. Ankara İli Ekonomik ve Sosyal Göstergeleri

ANKARA İLİ EKONOMİK VE SOSYAL GÖSTERGELER					
YIL	BİRİM	DEĞİŞKEN	ANKARA	İÇ ANADOLU	TÜRKİYE
DEMOGRAFİK GÖSTERGELER					
2010	Kişi	Toplam Nüfus	4.771.716	11608868	73.722.988
2000	Yüzde	Şehirleşme Oranı	88,34	69,25	64,90
1990-2000	Binde	Yıllık Ortalama Nüfus Artış Hızı	21,38	15,79	18,29
2000	Kişi/Km2	Nüfus Yoğunluğu	163	63	88
2000	Adet	Doğurganlık Hızı	1,90	2,54	2,53
2000	Kişi	Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,82	4,42	4,50
İSTİHDAM GÖSTERGELERİ					
2000	Yüzde	Tarım İş Kolunda Çalışanların Toplam İstihdama Oranı	16,21	46,81	48,38
2000	Yüzde	Sanayi İş Kolunda Çalışanların Toplam İstihdama Oranı	13,41	10,55	13,35
2000	Yüzde	Ticaret İş Kolunda Çalışanların Toplam İstihdama Oranı	13,81	8,90	9,67
2000	Yüzde	Mali Kurumlar İş Kolunda Çalışanların Toplam İstihdama Oranı	8,79	4,01	3,11
2000	Yüzde	Ücretli Çalışanların Toplam İstihdama Oranı	72,06	45,07	43,52
2000	Yüzde	Ücretli Çalışan Kadınların Toplam İstihdama Oranı	16,86	8,52	8,81
2000	Yüzde	İşverenlerin Toplam İstihdama Oranı	3,93	2,53	2,61
EĞİTİM GÖSTERGELERİ					
2000	Yüzde	Okur-Yazar Nüfus Oranı	93,26	90,32	87,30
2000	Yüzde	Okur-Yazar Kadın Nüfusun Toplam Kadın Nüfusa Oranı	89,32	84,96	80,62
2000	Yüzde	Üniversite Bitirenlerin 22+ Yaş Nüfusa Oranı	16,86	10,31	8,42
2000-01	Yüzde	İlkokullar Okullaşma Oranı	108,19	92,95	98,01
2000-01	Yüzde	Liseler Okullaşma Oranı	59,91	41,58	36,92
2000-01	Yüzde	Mesleki ve Teknik Liseler Okullaşma Oranı	28,45	21,69	20,49
SAĞLIK GÖSTERGELERİ					
2000	Binde	Bebek Ölüm Oranı	36,00	41,77	43,00
2000	Hekim	Onbin Kişiyeye Düşen Hekim Sayısı	31,57	17,22	12,70

2000	Hekim	Dış Hekimi Onbin Kişiye Düşen Dış Hekimi Sayısı	6,04	2,86	2,22
2000	Adet	Onbin Kişiye Düşen Eczane Sayısı	4,47	3,12	2,94
2000	Adet	Onbin Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısı	37,71	26,29	23,04
SANAYİ GÖSTERGELERİ					
2000	Adet	Organize Sanayi Bölgesi Parsel Sayısı	13041	16399	28726
2000	Adet	Küçük Sanayi Siteleri İşyeri Sayısı	2526	17106	81302
2000	Adet	İmalat Sanayii İşyeri Sayısı	850	1620	11118
2000	Adet	İmalat Sanayii Yıllık Çalışanlar Ortalama Sayısı	59127	148070	1130488
2000	Beygir Gücü	İmalat Sanayii Kurulu Güç Kapasite Miktarı	462069	1711732	13478078
2000	Kws	Fert Başına İmalat Sanayii Elektrik Tüketimi	189	348	550
2000	Milyon TL	Milyon TL Fert Başına İmalat Sanayii Katma Değeri	264	251	350
TARIM GÖSTERGELERİ					
2000	Milyon TL	Milyon TL Kırsal Nüfus Başına Tarımsal Üretim Değeri	1641	1410	1124
2000	Yüzde	Tarımsal Üretim Değerinin Türkiye İçindeki Payı	2,87	18,81	100
İNŞAAT GÖSTERGELERİ					
2000	Adet	Daire Sayısı	1128625	2783819	16235830
2000	Yüzde	Borulu Su Tesisatı Bulunan Daire Oranı	98,96	95,80	96,60
MALİ GÖSTERGELER					
2000	Yüzde	Gayri Safi Yurt İçi Hasıla İçindeki Pay	8,33	16,96	100
2000	Milyon TL	Fert Başına Gayri Safi Yurt İçi Hasıla	2588	1820	1837
2000	Adet	Banka Şube Sayısı	672	1266	7786
2000	Milyon TL	Fert Başına Banka Mevduatı	3299	1347	939
2000	Yüzde	Toplam Banka Mevduatı İçindeki Pay	20,77	24,57	100
2000	Yüzde	Toplam Banka Kredileri İçindeki Pay	17,77	21,29	100
2000	Milyon TL	Kırsal Nüfus Başına Tarımsal Kredi Miktarı	873	192	138
2000	Milyon TL	Fert Başına Sınai, Ticari ve Turizm Kredileri Miktarı	1223	489	392
2000	Milyon TL	Fert Başına Belediye Giderleri	140	90	82
2000	Milyon TL	Fert Başına Genel Bütçe Gelirleri	1088	449	464
2000	Milyon TL	Fert Başına Gelir ve Kurumlar Vergisi Miktarı	467	198	165
1995-00	Milyon TL	Fert Başına Kamu Yatırımları Miktarı	426	276	248
1995-00	Milyon TL	Fert Başına Teşvik Belgeli Yatırım Tutarı	1754	2002	2668
1995-00	ABD Doları	Fert Başına İhracat Miktarı	605	407	2249
1995-00	ABD Doları	Fert Başına İthalat Miktarı	2538	1345	3967
ALTYAPI GÖSTERGELERİ					
2000	Yüzde	Kırsal Yerleşmelerde Asfalt Yol Oranı	65,43	60,74	45,23
2000	Yüzde	Yeterli İçmesuyu Götürelen Nüfus Oranı	98,54	94,90	84,98
2000	Yüzde	Devlet ve İl Yolları Asfalt Yol Oranı	97,43	95,80	91,28
DİĞER REFAH GÖSTERGELERİ					

2000	Adet	Onbin Kişiyeye Düşen Özel Otomobil Sayısı	1614	884	652
2000	Adet	Onbin Kişiyeye Düşen Motorlu Kara Taşıtı Sayısı	2033	1288	1056
2000	Mws	Fert Başına Elektrik Tüketim Miktarı	1,25	1,13	1,43
2000	Adet	Fert Başına Telefon Kontör Değeri	3140	1860	1852
2000	Yüzde	Yeşil Karta Sahip Nüfus Oranı	5,92	14,22	14,93

Kaynak: DPT 2004 Yılı İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Araştırması

Gölbaşı ÖÇKB Ankara metropolünün içerisinde kalmaktadır. Dolayısıyla sosyo-ekonomik durum ortaya konulurken mutlak suretle Ankara iline ait sosyo-ekonomik göstergelerle mukayese edilmesi zorunludur. Ankara ili Türkiye sıralamasında sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından 2. konumdadır.

Birinci derecede gelişmiş iller grubunda bulunan Ankara nüfusuyla, eğitim durumuyla, sanayisiyle, ekonomik göstergeleriyle Gölbaşı ÖÇKB'nin mevcut durumunun şekillenmesinde tam anlamıyla etkilidir.

Bu sebeple sadece günümüz koşullarını ortaya koymak açısından değil, aynı zamanda bölgenin geleceği ile ilgili yapılması planlanan tüm çalışmalarda da başlıca etken Ankara metropolü olacaktır.

4.2.2. GÖÇ

TABLO 22. Ankara İlçelerinin Göç Durumu

ANKARA İLÇELERİNİN ALDIĞI GÖÇ, VERDİĞİ GÖÇ, NET GÖÇ ve NET GÖÇ HIZI					
YIL 2009	ADNKS 2009 NÜFUSU	ALDIĞI GÖÇ	VERDİĞİ GÖÇ	NET GÖÇ (Aldığı - Verdiği)	NET GÖÇ HIZI
ALTINDAĞ	367340	13397	9822	3575	9,78
AYAŞ	14057	877	492	385	27,77
BALA	23822	1375	5224	-3849	-149,50
BEYPAZARI	46514	3127	3602	-475	-10,16
ÇAMLIDERE	8293	537	2040	-1503	-166,18
ÇANKAYA	794288	35007	28648	6359	8,04
ÇUBUK	81270	1778	1843	-65	-0,80
ELMADAĞ	42503	1137	1173	-36	-0,85
GÜDÜL	9393	439	1008	-569	-58,80
HAYMANA	34912	2650	8505	-5855	-154,73
KALECİK	15142	490	962	-472	-30,69
KIZILCAHAMAM	25522	1684	2109	-425	-16,51
NALLIHAN	30970	1627	2098	-471	-15,09
POLATLI	115457	10845	8543	2302	20,14

ŞEREFLİKOÇHİSAR	35978	2947	2701	246	6,86
YENİMAHALLE	625826	26819	18831	7988	12,85
GÖLBAŞI	88480	4628	3795	833	9,46
KEÇİÖREN	796646	29014	23132	5882	7,41
MAMAK	532873	19549	14532	5017	9,46
SİNCAN	445330	20645	13622	7023	15,90
KAZAN	38964	1852	1431	421	10,86
AKYURT	25401	643	564	79	3,11
ETİMESGUT	347267	21965	12126	9839	28,74
EVREN	3822	156	820	-664	-159,85
PURSAKLAR	100732	3926	2412	1514	15,14

Kaynak: TÜİK 2009

Ankara ilinde göç durumu tamamıyla metropol-kırsal alan bağlamında gerçekleşmektedir. Metropol içindeki yerleşim yerleri sürekli olarak göç alırken, kırsal kesimdeki(taşra) yerleşimler çoğunlukla göç vermektedir. Ayaş, Polatlı ve Şereflikoçhisar ilçelerini ayıracak olursak diğer tüm taşra niteliğindeki yerleşimler metropolden uzaklıkları nispetinde göç vermektedirler(bkz. Tablo20).

Ankara ilinin net göç hızı 2009-2010 dönemi için 10,41'dir(kaynak:TÜİK). Gölbaşı ise 9,46'lık oranla Ankara iliyle bir paralellik sergilemektedir. Ancak Gölbaşı diğer metropol ilçeleri arasında şehirleşmesini tam anlamıyla tamamlamamış olmasına rağmen daha düşük bir seyirde göç almaktadır. Bu durumun ÖÇKB ile ne derece ilintili olduğu araştırmanın ilerleyen safhalarında incelenecektir.

4.2.3. EĞİTİM

TABLO 23.2000 Nüfus Sayımına Göre Gölbaşı İlçesi Eğitim Durumu

İlçe Adı	Cinsiyet	Bir Okul Bitirmeyen	İlkokul	İlköğretim	Ortaokul	Ortaokul Dengi Meslek Okulu	Lise	Lise Dengi Meslek Okulu	Yüksek Öğretim	Mezuniyeti Bilinmeyen
Gölbaşı	Toplam	6.141	9.851	910	2.789	69	5.328	1.872	2.868	5
	Erkek	3.053	4.896	483	1.887	53	3.289	1.196	1.809	1
	Kadın	3.088	4.955	427	902	16	2.039	676	1.059	4

Kaynak: TÜİK

Eğitim seviyesi bazında Gölbaşı ele alındığında, metropole yakınlığın etkilerini bu alanda da görmek mümkündür. 2010 yılı ADNKS sonuçlarına göre Gölbaşı merkez ilçesinin okur-yazarlık oranı %93,05'dir. Ankara'da ise bu oran %93,26'dır(bkz. Tablo24). Gölbaşı

mevcut eğitim imkânları ile bu oranın daha da üstüne çıkabilmelidir. Mevcut veriler ışığında Gölbaşı ÖÇKB’de 5 eğitim merkezi, 16 ortaöğretim kurumu, 26 ilköğretim kurumu, 11 dersane, sürücü kursu ve 2 özel eğitim merkezi bulunmaktadır.

TABLO 24.2000 Nüfus Sayımına Göre Gölbaşı İlçesi Okur-Yazarlık Durumu

İlçe Adı	Cinsiyet	Okuma Yazma Bilen	Okuma Yazma Bilmeyen	Okuma Yazma Durumu Bilinmeyen
Gölbaşı	Toplam	29.833	1.759	1
	Erkek	16.667	386	
	Kadın	13.166	1.373	1

Kaynak: TÜİK

2000 yılı verilerine göre ilçede okuma yazma bilmeyen 1759 birey bulunmaktadır. Bunların 386 sı erkek ve 1373 ü kadındır. Türkiye ortalamasıyla paralel olarak okuma-yazma bilmeyen erkeklerin sayısı kadınlarınkinden bir hayli düşüktür. Eğitim seviyesi bazında karşılaştırıldığında ise bölgede erkeklerin kadınlara göre daha eğitilmiş olduğu söylenebilir.

TABLO 25.2010 ADNKS Verilerine Göre Gölbaşı İlçesi Eğitim Durumu

Bitirilen eğitim düzeyi	Toplam	Erkek	Kadın
Okuma yazma bilmeyen	2.317	342	1.975
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	15.283	7.515	7.768
İlkokul mezunu	16.734	6.581	10.153
İlköğretim mezunu	12.887	6.934	5.953
Ortaokul veya dengi okul mezunu	4.771	2.912	1.859
Lise veya dengi okul mezunu	17.801	9.813	7.988
Yüksekokul ve üzeri	10.670	6.536	4.134
Bilinmeyen	3.513	1.790	1.723
Toplam	83.976	42.423	41.553

Kaynak: TÜİK

2010 yılı verileri incelendiğinde ise okuma yazama bilmeyen 2317 kişi olarak tespit edilmiştir. Bu bireylerin 1975’i kadın ve 342’si erkektir. 2000 yılı verileriyle karşılaştırıldığında okuma yazama bilmeyenlerin sayısında artış olduğu görülmektedir. Türkiye’de düzenlenen sosyal sorumluluk projeleri ve eğitim seferberliği çalışmaları göz önünde bulundurulduğunda ve bölgenin göç alması düşünüldüğünde bunun sebebinin göç olması muhtemel görülmektedir.

TABLO 26. 2010 ADNKS Verilerine Göre Gölbaşı İlçesi Okur-Yazarlık Durumu

GÖLBAŞI 2010 ADNKS				
Belde/Köy	Okuma yazma durumu	Toplam	Erkek	Kadın
Merkez	Okuma yazma bilmeyen	2.317	342	1.975
	Okuma yazma bilen	78.146	40.291	37.855
	Bilinmeyen	3.513	1.790	1.723
	Toplam	83.976	42.423	41.553

Kaynak: TÜİK

Yıllara göre Gölbaşı'ndaki okur-yazarlık ve eğitim durumu irdelendiğinde Gölbaşı sürekli olarak gelişme göstermiştir. 1985 yılında %88 olan okur-yazarlık oranı, 2000 yılında %94'e 2010 yılında ise %93'e yükselmiştir.

1895 ve 2000 yıllarında ilçede ilköğretim mezunları çoğunlukta iken, 2010 yılında bu durum ortaöğretim kurumu bitirenler lehine artmıştır.

4.2.4. TARIM

Ankara İl Çevre ve Orman Müdürlüğüne hazırlanan "Ankara İli 2005 Yılı Çevre Durum Raporu"na göre Gölbaşı göller bölgesini içine alan havzada oldukça verimli olan I. ve II sınıf tarım arazileri mevcuttur. Ancak yapılaşma baskıları sonucu bu alanlar yavaş yavaş yok olmaktadır. Halen kullanılan tarım arazilerinde ise kuru tarım yapılmaktadır. İlçede toplam 29.515 ha alanda tarım yapılmaktadır. Bu alanın 26.583 ha' da (%90) tahıllardan buğday/15.947 ha, arpa/9601 ha, çavdar/833 ha ve yulaf/202 ha; 1410 ha' da baklagillerden nohut/1268, fasulye/61 ve mercimek/81 ha; 25 ha endüstriyel şeker pancarı; 1497 hektarda ayçiçeği yetiştirilmektedir. Alanın %90'ı tahıl, %5'i baklagil, %5'i yağlı tohum için kullanılmaktadır.

TABLO 27. Yıllara Göre Tarım Alanlarının Değerlendirilme Şekli

Meyve alanları plantasyon (toplu) alanlar olup, dağınık ağaçların alanları dâhil edilmemiştir					
Sebze bahçeleri da dâhildir					
YIL	TOPLAM ALAN (dekar)	TAHIL VE DİĞ. BİTK. ÜRN. ALAN (da)	NADAS ALANI (da)	SEBZE ALANI (da)	MEYVE, İÇECEK, BAHR. BİTK ALAN (da)
1995	804.370	418.190	383.000	1.170	2.010
1996	787.160	455.780	328.870	490	2.020
1997	510.010	295.150	209.000	3.500	2.360
1998	520.970	242.920	269.000	3.500	5.550
1999	560.190	300.960	250.000	3.510	5.720
2000	559.570	239.800	311.100	3.540	5.130

2001	559.500	284.060	267.600	3.150	4.690
2002	576.560	289.700	265.100	3.190	18.570
2003	545.980	274.140	264.800	3.010	4.030
2004	539.010	264.760	268.000	2.400	3.850
2005	527.310	260.720	260.500	2.300	3.790
2006	540.755	274.163	260.500	2.341	3.751
2007	536.484	268.492	261.900	2.341	3.751
2008	529.391	261.399	261.900	2.341	3.751
2009	753.350	425.254	316.337	2.704	9.055
2010	763.179	458.283	293.135	2.704	9.057

Kaynak: Gölbaşı İlçe Tarım Müdürlüğü

Gölbaşı'nda tarım faaliyetleri 1995-2008 yılları arasında benzer özellikler sergilemektedir. Ancak 2002 yılında meyve yetiştiriciliğinde ortaya çıkan ciddi artışın sebebi araştırılmalıdır. 4650 da bir alanda faaliyet gösterilirken birden rakam 18570'e çıkmıştır. Bir sonraki yıl ise tekrar 4030 da seviyelerine inmiştir. Ayrıca 2009 yılı itibariyle de tarımsal üretimin yapıldığı alanlarda ciddi artışlar gözükmektedir

4.2.4.1. Yıl Bazında Örtü Altı Sebze ve Meyve Alanları

Genelde nadıslı kuru tarım yapılan bölgede vadi tabanlarında yer yer sebze üretimine ve sık olmamak üzere meyve bahçelerine rastlanır. İlçede yetişen belli başlı sebze türleri domates, kavun, karpuz, soğan, bayır turpu, taze fasulye ve patlıcandır. Yetiştirilen meyveler elma, kayısı, armut, ayva, kiraz, vişne, badem ve eriktir. Örencik Mahallesi'nde küçük ölçekli meyvelikler, bağ sahaları bulunmaktadır.

Bölgenin kuzeyindeki İncesu vadisi dışında yörede genellikle sulu sebze tarımına rastlanmaz. Sadece Mogan gölüne doğudan bağlanan Sukesen deresinin Örencik Mahallesi çevresinde dere vadisini takip eden ince bir şerit boyunca sebze tarımı yapılmaktadır.

TABLO 28.Örtü Altı Sebze ve Meyve Alanları

ÖRTÜALTI SEBZE VE MEYVE ALANLARI					
YIL	TOPLAM ÖRTÜALTI ALANI (dekar)	CAM SERA ALANI (dekar)	PLASTİK SERA ALANI (dekar)	YÜKSEK TÜNEL ALANI (dekar)	ALÇAK TÜNEL ALANI (dekar)
1995	0	0	0	0	0
1996	0	0	0	0	0
1997	0	0	0	0	0
1998	0	0	0	0	0
1999	0	0	0	0	0
2000	3	0	3	0	0
2001	7	0	7	0	0
2002	10	0	10	0	0
2003	10	0	10	0	0
2004	10	0	10	0	0
2005	10	0	10	0	0
2006	10	0	10	0	0

2007	10	0	10	0	0
2008	10	0	10	0	0
2009	10	0	10	0	0
2010	10	0	10	0	0

Kaynak: Ankara İl Tarım Müdürlüğü

4.2.5. HAYVANCILIK ve BALIKÇILIK

Tarım alanlarının hızla yok olmasına karşın besi hayvancılığı halen oldukça yaygındır. Örneğin alanda kalıcı 8042 büyükbaş hayvan ve 3906 adet besi sığırı bulunmaktadır. Kümes hayvancılığı yine bölgede önemli bir yere sahiptir. Oğulbey mahallesinde 2 adet Ballıkpınar'da 3 adet besi kümesi vardır. Ayrıca bölgede devekuşu yetiştirme çiftliği de mevcuttur.

TABLO 29.Yılı Gölbaşı İlçesi Küçükbaş Hayvan Durumu

Hayvan adı	Yetişkin	Genç-Yavru	Toplam	Sağılan hayvan sayısı (baş)	Süt (Ton)
Koyun (Yerli)	19255	13095	32350	7762	589,874
Keçi(Kıl)	450	320	770	174	16,544
Keçi(Tiftik)	85	75	160	26	0,998
Koyun(Merinos)	9700	3200	12900	5999	317,921
Toplam	29490	16690	46180	13960	925,337

Kaynak: Ankara İl Tarım Müdürlüğü

TABLO 30.Yılı Gölbaşı İlçesi Büyükbaş Hayvan Durumu

Hayvan adı	Yetişkin	Genç-Yavru	Toplam	Sağılan hayvan sayısı (baş)	Süt (Ton)
Sığır (Kültür)	3028	878	3906	1189	4632,635
Manda	2	2	4	0	0
Sığır(Melez)	1625	555	2180	731	1831,155
Sığır(Yerli)	1637	315	1952	439	572,373
TOPLAM	6292	1750	8042	2359	7036,163

Kaynak: Ankara İl Tarım Müdürlüğü

Mogan gölünde balıkçılık yapan 50 kişi vardır. Bunların %79'u hem çiftçilik hem de balıkçılığı bir arada yürütmektedir. Gölde 21 adet balıkçı teknesi bulunmaktadır. Avlanan balıklar içerisinde turna, sazan ve yayın bulunmaktadır. Gölde avlanma Haziran ayı ile Ekim ayları arasında yapılmaktadır. Burada bulunan lokantalar ürün için hazır pazar oluşturmaktadır.

Mogan Gölü'nde sazan, yayın, turna, kadife ve kerevit balığı bulunmakta ve avlanmaktadır. Ayrıca özel şahıslar tarafından kültür balıkçılığı yapılmaktadır.

İstatistiklere göre 1973 yılında 85 ton sazan, 11,2 ton turna avlanırken 1982 yılında 35 ton kerevit, 6 ton sazan, 150 kg turna, 400 kg yayın yakalanmıştır. Ayrıca 1982 yılında 2000 sportif balıkçı Moğan Gölü'ne gelmiştir. 1999 yılında 50 balıkçı bulunmakta iken günümüzde bu sayı balık türlerinin azalmasına paralel azalmıştır. Genellikle turna, sazan ve yayın avlanmaktadır.

4.2.6. TURİZM, TİCARET ve SANAYİ

Gölbaşı ilçesinde ticari hayat her yıl gelişmekte ve yeni işyerleri açılmaktadır. İlçe merkezinde yaklaşık 2600 adet ruhsatlı işyeri bulunmaktadır.

E-5 karayolu üzerinde büyük alış-veriş merkezleri hizmet vermektedir. Gıda maddeleri, toptan ticaret, büro hizmetleri, banka, konaklama-eğlence, akaryakıt istasyonları, küçük sanatlar, imalathaneler ve muhtelif kollarda ilçede ticari faaliyet gösterilmektedir.

Sanayi alanları yoğun bir leke oluşturmadıkları halde kentteki istihdam payları oldukça yüksektir. Bölgede yer alan 18 sanayi kuruluşunda toplam 4430 kişi çalışmaktadır.

Bölgede yer alan işletmelerin %78'i 1990 öncesinde kurulmuştur. Bu işletmelerin burada yer seçmelerinin başlıca nedenleri arsa büyüklük ve fiyatındaki uygunluk, ulaşım kolaylığı, yan sanayi kollarına yakınlık, işgücü teminindeki kolaylık ve arazinin fiziki özellikleri sayılabilir.

Bu işletmeler üretimlerinin % 14'ünü yurt dışına, %43'ünü Ankara'ya, %56'sını bölgeye sevk etmektedirler. Üretime olumsuz yönde etki eden faktörlerin başında pazarlama sorunları ile işçi ve hammadde teminindeki güçlükler gelmektedir.

Yağlıpınar Mahallesi yakınında Türksat Uydu Haberleşme Merkezi bulunmaktadır. Türksat Uydu Haberleşme ve Kablo TV İşletme Anonim Şirketi Ulusal egemenlik kapsamındaki uydu yörünge pozisyonlarının hakları, yönetimi ve işletme yetkisine sahip olmak ve bununla ilgili yükümlülükleri yerine getirmek; adına kayıtlı ve diğer operatörlere ait

uyduları işletmeye vermek yâda verilmesini sağlamak, bu uyduları işletmek; ulusal ve yabancı operatörlere ait uydular üzerinden haberleşme ve iletim alt yapısını kurmak, işletmek ve ticarî faaliyette bulunmak amacıyla kurulmuştur.

Globalstar Avrasya Uydu Ses ve Data İletişim A.Ş. tamamı yerli sermaye gurubunun kontrolünde bir şirket olup Dünya üzerindeki 9 bağımsız Globalstar operatöründen birisidir. Dünya'nın değişik yerlerinde bulunan toplam 25 adet Globalstar Yer İstasyonundan bir tanesinin sahibi ve işletmecisi olan Globalstar Avrasya, Ankara Gölbaşı'nda kurulu bu Yer İstasyonu üzerinden Türkiye ve Ortadoğu ülkelerinde Globalstar hizmetlerini sunmaktadır. Globalstar Avrasya ülkemizin önde gelen telekom operatörleri ile arabağlantı anlaşmalarını tamamlamış ve 2000 yılından beri ülkemizde hizmet vermektedir. Şirketin Oğulbey Mahallesi'nde bir Yer İstasyonu (gateway) bulunmaktadır.

Mogan gölü kıyısında toplam 37 adet çay bahçesi, restoran, lokanta türü günübirlik tesis bulunmaktadır. 1975'lerden sonra yapılan ve toplam 7728 kişi kapasiteli bu tesislerde 370 kişi çalışmaktadır.

Bölgedeki tüm resmi-özel günübirlik tesislerde yer alan toplam restoran kapasitesinin yaklaşık 11.000 kişi olduğu tespit edilmiştir (**Kaynak: Gölbaşı Belediye'si Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü**).

4.3. TARİHİ VE KÜLTÜREL DEĞERLER

4.3.1. Antik Çağlara Ait Tarihi ve Kültürel Değerler

4.3.1.1. Karaoğlan Höyüğü

Karaoğlan Mahallesi içinde bulunan höyükte, 1937-41 yılları arasında yapılan kazı çalışmasında tunç devrine ait beş iskân tabakası ortaya çıkmıştır.

Yapılan kazılarda geometrik motiflerle bezenmiş damga mühürler bulunmuştur. Mühür motifleri arasında bir haçta dörde bölünen dairenin her bir parçasında tek merkezli çeyrek dairelerin çizilmesiyle oluşan bezeme en yaygın olanıdır. Ankara kültür bölgesine özgü seramik kaplar, gaga ağızlı testiler, Kuzey Suriye'den ithal edilmiş kaplar bulunmuştur. Bunlar çarkta yapılmış özel şişe ve bardak tipleridir. İç Anadolu bölgesinde çarkta yapılmış özgün seramik, ilk olarak Asur Ticaret Kolonileri Çağı'nda Karaoğlan höyüğün IV. tabakasında bulunmuştur.

Fotoğraf 6: Karaoğlan Höyüğü

Kaynak: Gölbaşı Belediyesi Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü

4.3.1.2. Oğulbey Mermer Sütunları ve Keltepe Höyüğü

Oğulbey Mahallesi'nde Galat Kralı Deiotarus'un damadı Saokondarios'un oğlu Kastor'un krallığının kenti olan "Gorbeus"u kurmuştur. Mahallede bu döneme ait mermer sütunlar bulunmaktadır.

Oğulbey Mahallesi'nin 1.5 km güneydoğusunda, eski Ankara-Kayseri karayolunun hemen kenarında, dik bir tepe üzerinde oluşmuş orta büyüklükte bir höyüktür. Özel şahıs korumasında olan tepenin düzlüğüne havuz yapılmıştır. Güney yamaçta kaçak kazı çukurları vardır. Derlenen çanak çömlek parçaları çoğunlukla Demir Devri'ne aittir. Klasik Çağ'a ait seramik parçaları yok denecek kadar azdır. Tepenin eteğinde iki höyük vardır. Höyüklerde derlenen seramik parçalarının çoğu Klasik Çağ'a aittir.

Fotoğraf 7:Oğulbey Mermer Sütunları

Kaynak: Gölbaşı Belediyesi Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü

4.3.1.3. Hacılar Höyüğü

Hacılar Mahallesi'nin 1 km doğusundadır. Höyüğün güney kısmında terası vardır. Tepesinde mimari kalıntılar ve kuzey yamacında kaçak kazı izleri görülür. İlk, Orta, Geç Tunç ve Demir Çağı'nda iskân görmüştür.

Fotoğraf 8:Hacılar Höyüğü

Kaynak: Gölbaşı Belediyesi Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü

4.3.1.4. Gökçe Höyük

Gökçehöyük Mahallesi'nin sınırları içindedir. Eteğinde taş temel izleri görülmektedir. Derlenen çanak-çömlek parçalarından İlk Tunç Çağı'nda iskân gördüğü anlaşılmaktadır.

Fotoğraf 9: Gökçe Höyük

Kaynak: Gölbaşı Belediyesi Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü

4.2.2. Osmanlı Dönemine Ait Tarihi ve Kültürel Değerler

4.2.2.1. Karaoğlan Çeşmeleri

Karaoğlan Mahallesi'nde, camiin karşısında bulunan çeşme aslında iki ayrı çeşmedir. Andezit taşından yapılan çeşmelerden kemerli olan çeşmede iki Osmanlıca kitabe vardır. Kemer üstünde bulunan kitabede “Tamirat, sene 1322 (1904)” ibaresi yazılıdır.

Fotoğraf 10: Karaoğlan Çeşmeleri

4.2.2.2. Cebecizade Hacı Efendi Camii ve Mustafa Çeşmesi

Oğulbey Mahallesi'nde bulunan cami, dikdörtgen planlı, ahşap tavanlı ve çatılı bir yapıdır. Alçı mihrabı özgün olup, alınlığında “Ketebe (yazdı) el-fakir, el-hakir, es-Seyyid Ahmed Tevfik el-Ankaravi, 1312” yazılıdır.

Oğulbey Mahallesi Camii karşısında bulunan çeşme,1861 yılında yapılmıştır. Kesme taştan yapılan çeşmenin üzerinde bulunan Osmanlıca kitabede şu ibare yazılıdır:

“Bu ab-u zülali yaptıran Haymana eşrafından Yüzbaşı Mustafa Ağa. Sene 1278 (1861).”

Fotoğraf 11: Cebecizade Hacı Efendi Camii ve Mustafa Çeşmesi

Kaynak: Gölbaşı Belediyesi Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü

4.4. DOĞAL KAYNAKLAR, FLORA ve HAYVANLAR

4.4.1.DOĞAL KAYNAKLAR

Bölgede Andezit taş ocakları ve kireç taşı ocakları bulunmaktadır. Kireç taşı Hacılar mevkiinden iyi kalitede çıkarılmaktadır. Yaklaşık rezerv büyüklüğü 25000000 ton'dur. Andezit taşı ise aşağıda ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

4.4.1.1.ANDEZİT TAŞI

Andezit, tersiyer ve kuvaterner dönemlerdeki volkanik hareketlere bağlı olarak oluşmuş kor kayaçlardır. Gölbaşı ÖÇKB için son yıllarda katma değer teşkil eden ve istihdama yönelik iş yerlerinin açılmasını sağlayan bir kaynak olmuştur.

Andezitleri de daha çok montmorillonit alterasyonu gösteren bazik ve nötr andezitler ve daha çok kaolinit alterasyonu gösteren beyaz asit andezitler olmak üzere iki kısma ayırmak mümkündür. Andezitlerin değişik kökenli magmalardan değil, sadece bazaltik magmanın büyük derinliklerde ayrışmasından hasıl olduğu yaygın bir görüştür.

Volkanik kayaçların ilk birimi andezitlerdir. Alt dokanakları gözlenmez iken, üst dokanakları, otobreşler ile uyumludur. Bazen andezitlerle otobreşler geçişli olarak gözlenir. Andezitler grimsi-pembe renkli olup değişik ayrışma derecelerine sahiptirler. Volkanosedimenter yapıdan dolayı, akma düzlemleri, soğuma ve tektonizma çatlakları gözlenir.

Bölgede yaklaşık 40 kadar taş ocağı bulunmaktadır. Gölbaşı ÖÇK Bölgesinde bolca bulunduğu için Türkiye'de Ankara taşı olarak da bilinmektedir. Andezit kullanım alanları:

- 1- Kaldırım ve Bordür uygulamaları, (yaya yolları, park ve bahçeler, çevre düzenleme vb.)
- 2- Merdiven basamaklarında,
- 3- İsitinat duvarı yapımında, (Harpušta, denizlik, söve, friz vb.)
- 4- Şehir mobilyaları olarak, (Çiçeklik, çöp kutuları, oturma grupları vb.)
- 5- Villa tipi yapılarda,
- 6- Tarihi yapılarda,

olmak üzere çok çeşitlidir. Taşın mekanik ve teknik özellikleri ise aşağıdaki tablodaki gibidir:

TABLO 31. Andezit Taşının Jeolojik Özellikleri

ÖZELLİK	MİKTAR
Özgül Ağırlığı	2.67 gr / cm ³
Birim Hacim Ağırlığı	2.24 gr / cm ³
Gözeneklilik Derecesi	% 16,1
Doluluk Oranı	% 83.9
Basınç Dayanımı	716 kg / cm ²
Eğilme Dayanımı	163 kg / cm ²
Darbe Dayanımı	12 kg.cm / cm ³
Aşınma Dayanımı	18.1 cm ² / cm ²
Ağırlıkça Su Emme Oranı	% 6.54
Görülür Porozite	% 9.51
Atmosfer Basıncı Altında	%4.28
Su Emme (Ağırlıkça)	
Don Dayanımı (Ortalama Ağırlık Azalması)	%0.04

Kaynak: MTA

Andezit ocakları Gölbaşı ÖÇK Bölgesine ekonomik anlamda ciddi bir girdi getirmekle beraber, bölgenin ekolojik yapısına olumsuz etkisi olan bir çok duruma da neden olmaktadır. Bu sorunları ana başlıklar halinde vermek gerekir ise;

- 1) Üretimi bitmiş ve topografik yapısı bozulmuş ocaklar çevresel bir görüntü kirliliği oluşturmaktadırlar. Bu ocaklar artık taşlarla doldurularak yeşil alan olarak tekrar doğaya kazandırabilir.
- 2) Ocaklardan arta kalan taşlar, yeterli ölçüde değerlendirilmediği için hem büyük bir atık sorunu meydana getirmekte hem de bölgede yeni rezerv arayışlarına neden olmaktadır.

Tüm bu sorunlar oluşturulacak yönetim planı içerisinde mutlaka yer almalı, hem ekonomik hem de doğayı korumaya yönelik çözümleri beraberinde sunmalıdır.

4.4.2.FLORA

Gölbaşı ÖÇKB florası temel olarak içinde barındırdığı havza gereği sucul ve karasal bitkiler olarak değerlendirilmelidir. Bu bitkilerin yetişmesinde elbette ki en önemli faktör Mogan ve Eymir Gölleridir. Bölge önemli bir sulak alan olup çok sayıda canlıyı içinde barındırmaktadır.

Bugüne kadar yapılan araştırmalarda Gölbaşı Mogan Gölü ve havzasında 6'sı alttır, 6'sı varyete olmak üzere toplamda 488 tür belirlenmiştir(Yerli,2002). Bu bitkilerin ait oldukları coğrafi bölgeler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

TABLO 32.Gölbaşı ÖÇKB Fauna Yapısının Ait Olduğu Bölgeler

COĞRAFİ BÖLGE	SUCUL BİTKİLER	KARASAL BİTKİLER	TOPLAM ORAN(%)
İRAN-TURAN		124	25,40
AKDENİZ		17	3,48
DOĞU AKDENİZ	1	9	2,06
AVRUPA SİBİRYA	1	12	2,68
ÇOK BÖLGELİ	49	275	66,38

Kaynak: Yerli,2002

Gölbaşı ÖÇKB'de bulunan bitki türlerinin 51'i sucul 437'si ise karasaldır. Sucul bitkiler içerisinde endemik bir tür bulunmamaktadır. Ancak karasal bitkilerin 52'si endemik özellik taşımaktadır. Bu endemik türlerden 2 tanesi ise IUCN tarafından yok olma riskini ifade eden VU kategorisi içerisinde. Bu türler Centauera tchihatcheffii ve Dianthus ancyrensis'dir.

Centauera tchihatcheffii Gölbaşı ÖÇKB'ye özgü bir bitkidir. Ancak bu bitki çeşitli faktörlerin tehdidi altındadır. Bu tehditler:

- Özellikle Nisan-Haziran aylarında çiçekçiler tarafından toplanması
- Yetiştiiği habitatlarda tarım yapılması
- Ağaçlandırma, çevre düzenlemesi ve inşaat çalışmalarının bölgede yoğunlaşması olarak sıralanabilir.

Gölbaşı ÖÇKB içerisinde endemik bitkiler haricinde ormanlık, sazlık, bataklık ve tarım yapılan bölgeler bulunmaktadır. Endemik türlerin yayılış alanı olarak Mogan Gölünün batı tarafı bilinse de gölün doğu tarafında da endemik türlere rastlanmaktadır.

Geçmiş yıllarda yaşanan iklim değişlikleri nedeniyle göl tamamen kuruma noktasına gelmiştir. Bu nedenle göl havzasında birçok bataklık oluşmuştur. Bu bataklıklar da haliyle sivrisinek üreme alanına dönüşmüştür. Bu durum kentleşmenin hızla arttığı Gölbaşı ÖÇKB'de günümüz ve gelecek için çözülmesi gereken bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Yöre insanının sivrisinekle mücadelesi esnasında bölgenin ekosistemi ciddi tehdit altına girecektir. Bu nedenle bu sorunun oluşturulacak yönetim planı içinde mutlaka çözümlenmesi gerekmektedir.

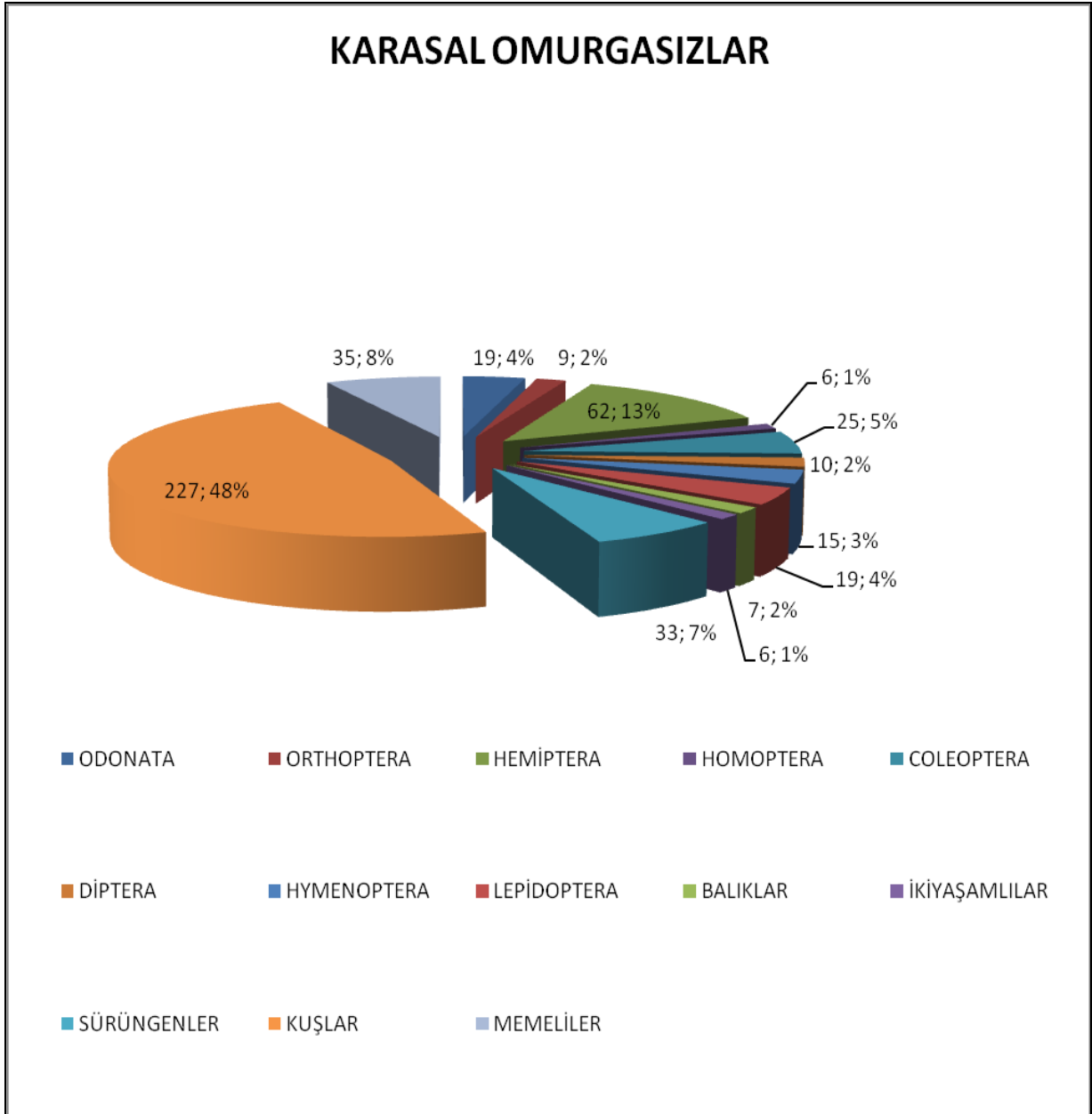
4.4.3.HAYVANLAR

Gölbaşı ÖÇKB’de bulunan hayvan türleri aşağıdaki tablo ve grafiklerde gösterilmektedir. Özellikle omurgalı hayvanların büyük kısmı “Kesinlikle Korunması Gereken” ve “Korunması Gereken” tehlike kategorilerindedir.

TABLO 33.Gölbaşı ÖÇKB’ de Bulunan Hayvan Türleri

SU HABİTATI	TÜR SAYISI	ORAN(%)
ZOOPLANKTONLAR		
ROTİFERA	59	77,77
CLADOCERA	8	1,72
COPEPODA	2	21,51
TOPLAM	69	100
SUCUL OMURGASIZLAR		
ZOOBENTOSLAR	2	22,22
MOLLUSCA	1	11,11
DİPTERA	2	22,22
EMPHEMEROPTERA	1	11,11
HEMİPTERA	1	11,11
TRİCOPTERA	1	11,11
AMPHİPODA	1	11,11
OLİGOCHAETA		0,00
TOPLAM	9	100

Şekil17: Gölbaşı ÖÇK da bulunan karasal omurgasızlar

Kaynak: Yerli,2002

Bölgede 227 kuş türü tespit edilmiştir(Yerli,2002). Havza birçok kuş türü için üreme, kışlama ve göç merkezi olarak kullanılmaktadır.

Bölgedeki “Yırtıcı” tür sayısı 22 olarak saptanmıştır. Peredatör kuş sayısının fazla oluşu, bölgenin besin ağının çeşitliliğinin de bir göstergedir.

TABİAT VARLIKLARINI KORUMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

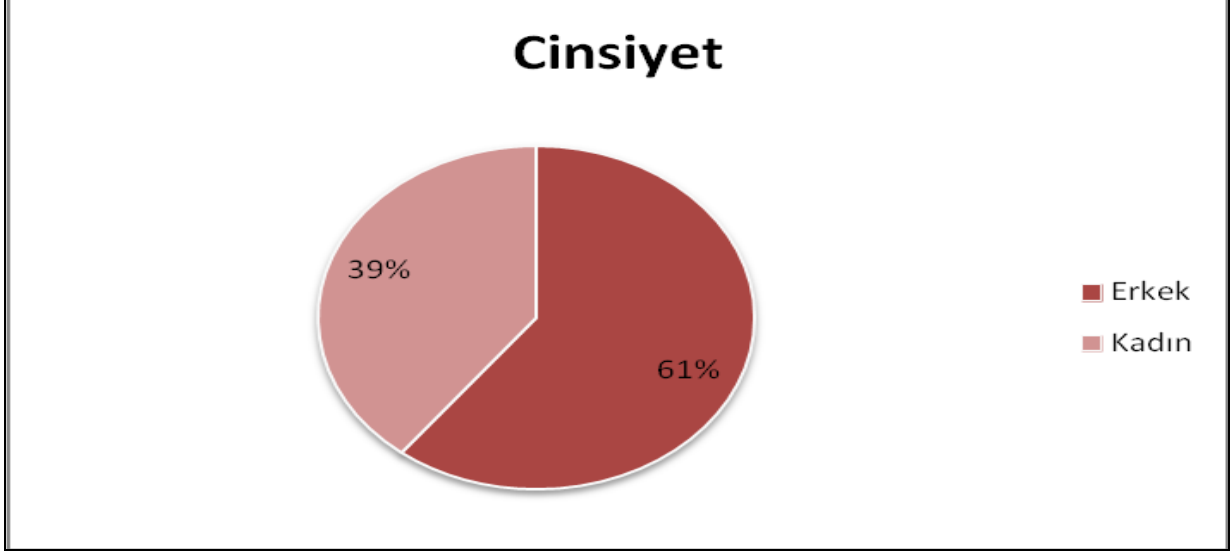
5. ARAŞTIRMA BULGULARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

5.1.DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER

5.1.1. Cinsiyet

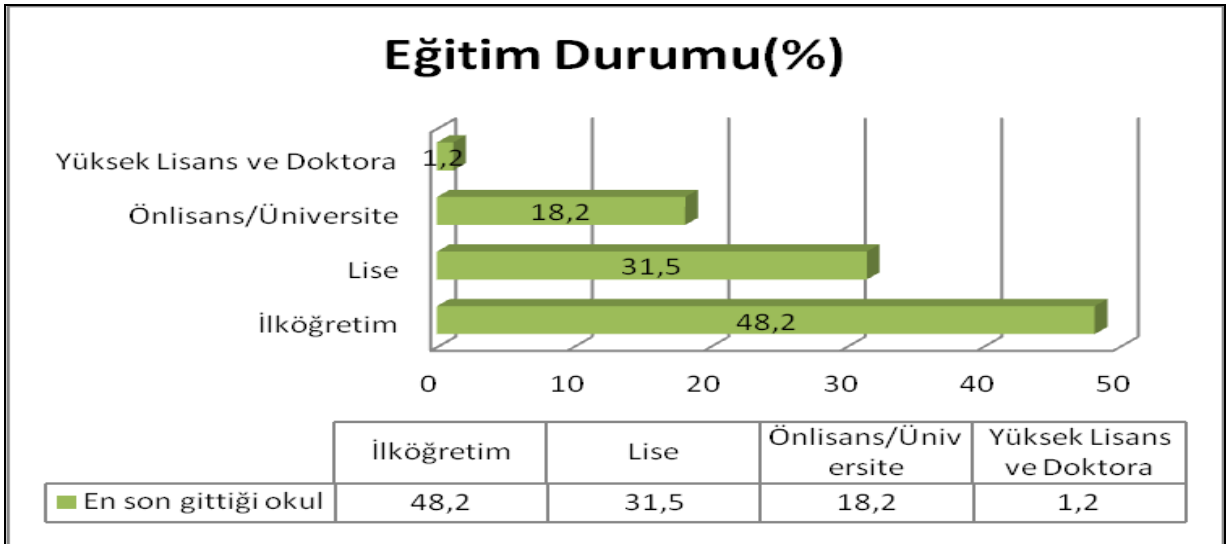
Şekil18: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Araştırmaya katılan bireylerin cinsiyetlerine göre dağılımları incelendiğinde katılımcıların %61,1 'inin erkek ve %39,9 unun kadın olduğu görülmektedir.

5.1.2. Eğitim Durumu

Şekil19: Katılımcıların Eğitim Durumlarına Göre Dağılımları

Katılımcıların eğitim durumlarına göre dağılımları incelendiğinde %48,2' sinin ilköğretim mezunu, %31,5 'inin lise mezunu, %18,2' sinin önlisans ve lisans programı

mezunu ve %1,2' sinin ise yüksek lisans ve doktora programı mezunu oldukları görülmektedir.

5.1.3. Yaş

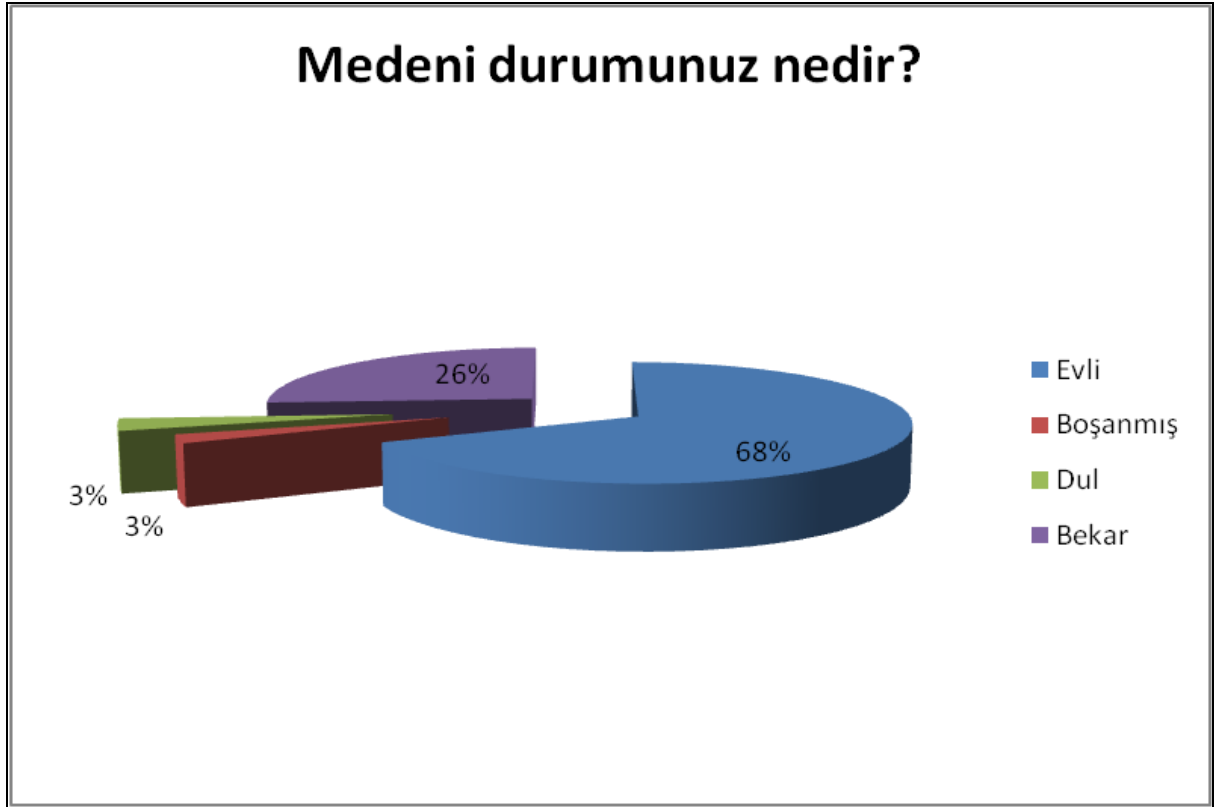
Şekil20: Katılımcıların Medyan Yaşı

Medyan Yaş	N	Minimum	Maksimum	Ortalama	Std. Sapma
	1647	0	86	36,43	18,18

Katılımcıların yaşlarına göre dağılımları incelendiğinde Medyan yaşın 36,43 olduğu görülmektedir.

5.1.4. Medeni Durum

Şekil21: Katılımcıların Medeni Durumlarına Göre Dağılımları

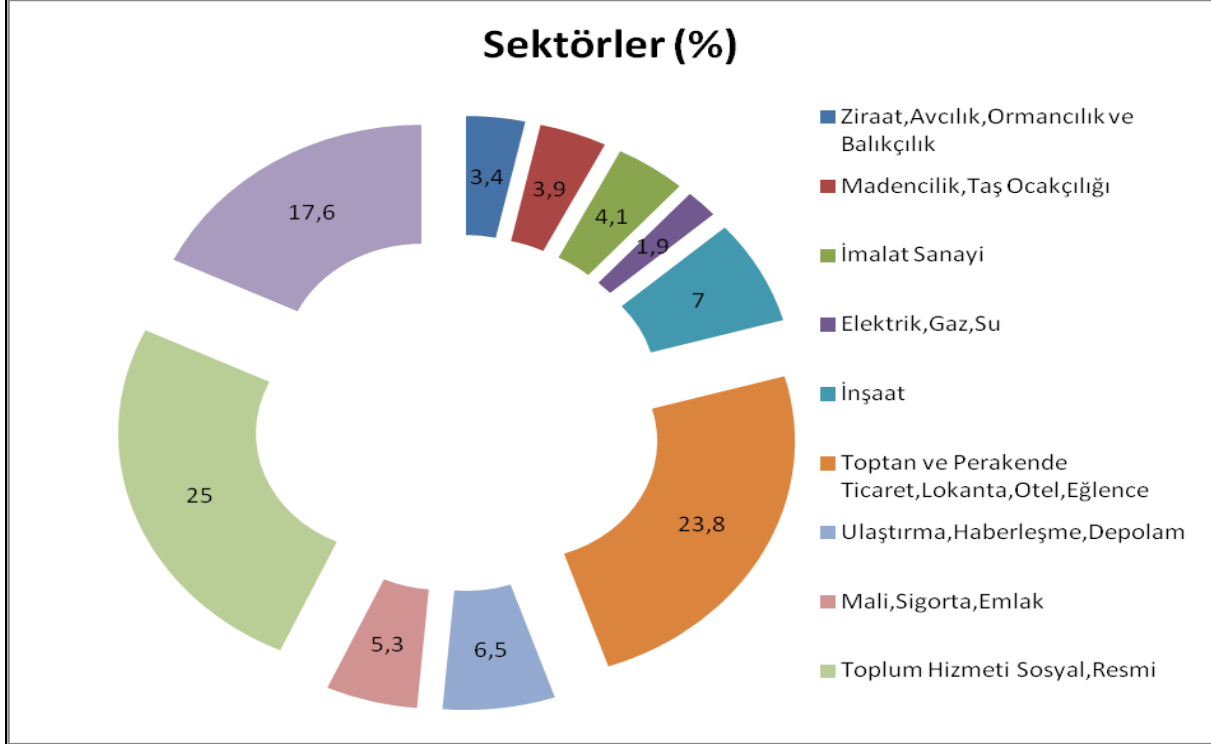

Katılımcıların medeni durumlarına göre dağılımları incelendiğinde %68' inin evli, %26' sının bekâr, %3' ünün boşanmış ve %3' ünün eşi ölmüş olduğu görülmektedir.

5.2.SOSYO-EKONOMİK DURUM

5.2.1. Katılımcıların Çalıştıkları Sektörler

Şekil22: Katılımcıların Sektörlere Göre Dağılımları

Katılımcıların çalıştıkları sektörler göre dağılımları incelendiğinde, %25' inin imalat sanayinde, %23,8' inin toptan ve perakende ticaret, lokanta, otel ve eğlence sektöründe çalıştıkları görülmektedir. Bunu %17,6 ile elektrik, su gaz sektöründe çalışanlar oluşturmaktadır. Daha sonra inşaat(%6,5), mali, sigorta, emlak sektörü(%5,3)gelmektedir. Diğer sektörlerin payı ise oldukça düşüktür.

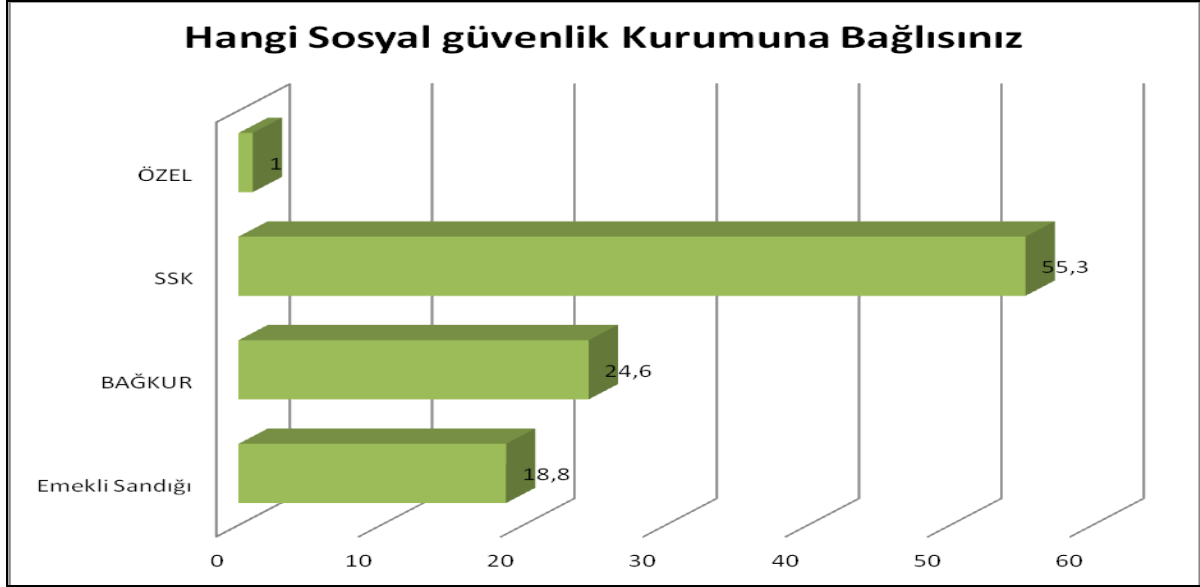
5.2.2. Katılımcıların Sosyal Güvenlik Durumları

TABLO 34. Katılımcıların Sosyal Güvenlik Durumları

Bir sosyal güvenlik kurumuna bağlı mısınız?	N	%
Evet	573	79,6
Hayır	138	19,2
Toplam	711	98,8

Katılımcıların herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna bağlı olup olmadıkları incelendiğinde, %79,6 sının herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna bağlı olduğu ancak %19,2 sinin ise herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna bağlı olmadığı görülmektedir.

Şekil23: Katılımcıların Bağlı Oldukları SGK Kurumları

Herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna bağlı olanların hangi sosyal güvenlik kurumuna bağlı olduğu incelendiğinde ise %55,3 ünün SSK, %24,6 sının BAĞKUR üyesi olduğu ve %18,8' inin ise Emekli Sandığı üyesi olduğu görülmektedir.

5.2.3. Katılımcıların Ekonomik Durumları

5.2.3.1. Hanenizin Temel Gelir Kaynakları

TABLO 35. Katılımcıların Temel Gelir Kaynakları

Hanenizin temel gelir kaynakları nelerdir	Cevaplayıcı	
	N	%
TARIMSAL ÜRETİM	76	9,20%
HAYVANSAL ÜRETİM	30	3,60%
BALIKÇILIK	1	0,10%
EMEKLİ, YAŞLIK, DUL, YETİM AYLIĞI	188	22,80%
YURT İÇİ VE YURTDIŞI AKRABA YARDIMLARI	5	0,60%
ÜCRET/MAAŞ SÜREKLİ BİR İŞTEN	435	52,70%
KİRA GELİRİ	73	8,80%
FAİZ GELİRİ	3	0,40%
TURİZM	1	0,10%
DİĞER (BELİRTİNİZ)	14	1,70%
Toplam	826	100,00%

Katılımcıların gelir kaynaklarına göre dağılımları incelendiğinde, %52,7 sinin ücret/maaş sürekli bir işten gelir elde ettikleri, %22,8 inin emekli, yaşlık, dul, yetim aylığı aldıkları %9,2 sinin tarımsal üretim, %8,8 inin kira geliri, %3,6 sinin hayvansal üretim gelirlerine sahip oldukları görülmektedir. Burada akraba yardımı ile geçimini sağlayanlar(%0,60), faiz geliri olanlar(%0,40), balıkçılık(%0,10) oranındadır.

5.2.3.2. Katılımcıların Hanelerinde Çalışan, Emekli, İşsizler

TABLO 36. Katılımcıların Hanelerinde Çalışan, Emekli, İşsizlere Göre Dağılımları

	N	Minimum	Maksimum	Ortalama	Std. Deviation
Hanenizde çalışan kişi sayısı	607	0	7	1,23	0,816
Hanenizdeki emekli sayısı	436	0	2	0,67	0,593
İşsiz sayısı (iş arayıp, bulamayanlar)	330	0	4	0,33	0,678

Katılımcıların, hanelerindeki çalışan sayısı 1,23 emekli sayısı 0,67 iş arayıp iş bulamayan işsiz sayısı ise 0,33 olarak görülmektedir.

5.2.3.3. Katılımcıların Hanelerinin Ortalama Aylık Geliri

TABLO 37. Katılımcıların Hanelerinin Ortalama Aylık Gelirleri

	N	Minimum	Maksimum	Ortalama	Std. Deviation
Hanenizin ortalama aylık geliri ne kadardır?	540	0	100000	1938,89	4689,49

Katılımcıların hanelerinin ortalama gelirleri incelendiğinde bu gelirin 1938,89 TL olduğu görülmektedir.

5.2.3.4. Katılımcıların Mahallenin Gelirine Göre Durumları

TABLO 38. Katılımcıların Mahallenin Gelirine Göre Durumları

Mahallenizin gelir durumunu düşündüğünüzde, kendi konumunuzu nasıl değerlendirirsiniz?	N	%
Onlardan daha iyi	141	19,6
Onlarla aynı düzeyde	518	71,9
Onlardan daha kötü	36	5
Toplam	695	96,5

Katılımcıların mahallenizin gelir durumunu düşündüğünüzde, kendi konumlarını nasıl değerlendirdikleri incelendiğinde %71,9' u onlarla aynı düzeyde olduğunu, %19,6' sı onlardan daha iyi olduğunu, %5' i ise onlardan daha kötü olduğunu ifade etmişlerdir.

5.2.4. Göç Durumu

5.2.4.1. Kaç Yıldır Burada Yaşadıkları

TABLO 39. Katılımcıların Gölbaşı ÖÇKB'deki Ortalama Yaşam Süreleri

Kaç yıldır burada yaşamaktasınız?	N	Minimum	Maksimum	Ortalama	Std. Sapma
	715	0	86	21,36	17,395

Katılımcıların kaç yıldır burada yaşadıklarına ilişkin olarak ortalama 21,36 yıldır burada yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

5.2.4.2. Mahalleden Göç Eden Olup Olmadığı

TABLO 40. Mahalleden Göç

Mahallenizden göç eden aile bulunmakta mıdır?	N	%
Evet	70	9,7
Hayır	645	89,6
Toplam	715	99,3

Katılımcılara mahallerinde göç eden birinin olup olmadığı sorulduğunda %89,7 si mahallesinde göç eden aile bulunmadığı, %9,7' si ise mahallesinde göç eden aile bulunduğunu ifade etmişlerdir.

5.2.4.2. Mahalleden Göç Edenlerin Göç Etme Nedenleri

TABLO 41. Göç Etme Nedenleri

Göç etme nedenleri nedir?	N	%
Ekonomik sebepler	56	80
Ailevi nedenle(eş durumu, evlilik)	8	11,4
Diğer	6	8,6
Toplam	70	100

Katılımcıların mahalleden göç edenlerin göç etme sebeplerine ilişkin görüşleri incelendiğinde, %80 i ekonomik sebepler, %11,4' ü ailevi nedenler, %8,6 sı ise diğer sebeplerden dolayı göç ettiklerini belirtmişleridir.

5.2.4.3. Çalışmak İçin Yaşam Alanı Dışında Hane Üyesi Bulunup Bulunmadığı

TABLO 42. Çalışmak İçin Başka Bir Kent/İlçe'de Yaşayan Hane Üyesi

Çalışmak için başka bir kent/ilçe'de yaşayan hane üyesi bulunmakta mıdır?	N	%
Evet	25	3,5
Hayır	694	96,4
Toplam	719	99,9

Katılımcılardan %96,4' ü çalışmak için başka bir kent/ilçe'de yaşayan hane üyesi bulunduğunu, % 3,5'i ise çalışmak için başka bir kent/ilçe'de yaşayan hane üyesi bulunmadığını ifade etmektedir.

5.2.4.4. Katılımcıların Yaz Kış Gölbaşında Oturma Durumları

TABLO 43. Katılımcıların Yaz-Kış Gölbaşında Oturma Durumları

Yaz kış sürekli Gölbaşı'nda mı oturuyorsunuz?	N	%
Evet	669	92,9
Hayır	43	6
Toplam	712	98,9

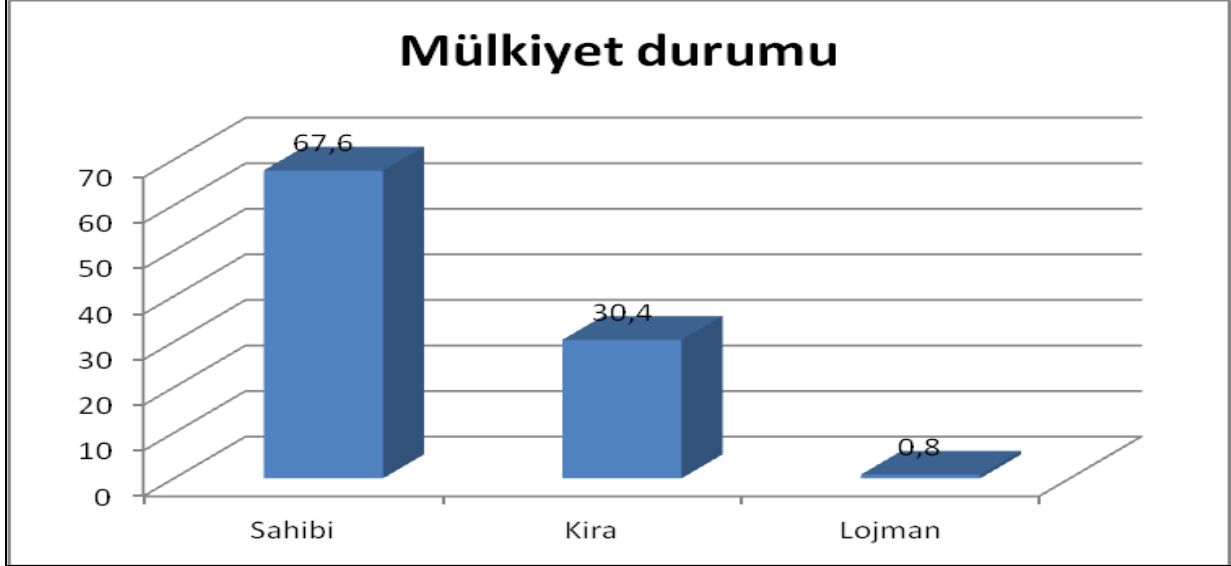
Katılımcıların yaz kış sürekli Gölbaşı'nda mı oturma durumları incelendiğinde %92,9' u yaz kış sürekli Gölbaşı'nda mı oturduklarını, %6 sı ise yaz kış sürekli Gölbaşı'nda mı oturmadıklarını ifade etmişlerdir.

5.2.5. Konut Durumu

5.2.5.1. Konutların Mülkiyet Durumu

Şekil24: Konut Durumu

5.2.5.2. Konut Tipi

TABLO 44. Konut Tipi

Konut tipi	N	%
Apartman dairesi	549	76,3
Müstakil	159	22,1
Diğer	2	0,3
Toplam	710	98,6

Katılımcıların barındıkları konut tipi incelendiğinde %76,3 ünün apartman dairesinde, %22,1 'inin müstakil evde oturduğu görülmektedir.

5.2.5.3. Konutların Yapı Türü

TABLO 45. Konutların Yapı Türü

Yapı türü	N	%
Taş	25	3,5
Betonarme	623	86,5
Yığma	55	7,6
Ahşap	5	0,7
Toplam	708	98,3

Katılımcıların konutlarının yapı türü incelendiğinde %86,5'inin betonarme, %7,6'sının yığma, %3,5 taş olduğu görülmektedir. Katılımcıların %0,7'sinin ise ahşap olduğu görülmektedir.

5.2.5.4. Konutların Oda Sayısı

TABLO 46. Konutların Oda Sayısı

Oda sayısı	N	%
1	2	0,3
1+1	27	3,8
2+1	196	27,2
3+1 ve daha fazla	481	66,8
Toplam	706	98,1

Katılımcıların konutlarındaki oda sayısı incelendiğinde %66,8'inin 3+1, %27,2'sinin 2+1, %3,8'inin ise 1+1 evde ikamet ettiği görülmektedir. Sadece tek odalı evde yaşadığını ifade edenlerin oranı ise oldukça düşüktür(%0,3)

5.2.5.5. Konutların Büyüklüğü

TABLO 47. Konutların Büyüklüğü

Büyüklüğü	N	%
0-50 m ²	6	0,8
51-100 m ²	144	20
101-150 m ²	446	61,9
151+ m ²	108	15
Toplam	704	97,8

Katılımcıların konutlarının büyüklüğü incelendiğinde %61,9'unun 101-150 m², %15'inin 151+ m², %20'sinin ise 51-100 m² olduğu görülmektedir. Katılımcıların %0,8'i ise 0-50 m² evde oturduğunu ifade etmiştir.

5.3. Gölbaşı ÖÇKB’de Tarım

TABLO 48. Tarımsal Üretim

Tarımsal üretim yapmaktasınız?	N	%
Evet	78	10,8
Hayır	641	89,2
Toplam	719	99,9

Katılımcıların, tarımsal üretim yapma durumları incelendiğinde, %89. 2’si tarımsal üretim yapmadığını ifade etmiştir. Bölgede tarımsal üretim yaptığını ifade edenlerin oranı ise %10,8’dir.

TABLO 49. Tarımsal Arazi

Hanenizin kaç dönüm tarımsal arazisi vardır?		
DÖNÜM	N	%
0-10	3	4
11-50	23	29
51-100	14	18
101+	38	49
TOPLAM	78	100

Katılımcılara, hanelerinin kaç dönüm arazisinin olduğu sorusu yöneltildiğinde, %49’unun 101 dönümden fazla, %29’unun 11-50 dönüm arası, %18’inin 51-100 dönüm arası, %4’ünün ise 10 dönüme kadar tarımsal arazisi olduğu görülmüştür.

TABLO 50. Kuru Tarım Arazisi

Hanenizin kaç dönüm kuru tarım arazisi vardır?		
DÖNÜM	N	%
0-10	1	1
11-50	24	32
51-100	14	19
101+	36	48
TOPLAM	75	100

Katılımcılara, hanelerinin kaç dönüm kuru arazisinin olduğu sorusu yöneltildiğinde, %48’inin 101 dönümden fazla, %32’sinin 11-50 dönüm arası, %19’unun 51-100 dönüm arası, %1’inin ise 10 dönüme kadar kuru tarımsal arazisi olduğu ifade edilmiştir.

TABLO 51.Sulu Tarım Arazisi

Hanenizin kaç dönüm sulu tarım arazisi vardır?		
DÖNÜM	N	%
0-10	5	45
11-50	1	9
51-100	3	27
101+	2	18
TOPLAM	11	100

Katılımcıların, hanelerinin kaç dönüm sulu arazisi olduğu incelendiğinde, %45'inin 10 dönüme kadar, %27'sinin 51-100 dönüm arası, %18'inin 101 dönümden fazla, %9'unun ise 11-50 dönüm arası sulu tarımsal arazisi olduğu gözlenmiştir.

Şekil25: Sulu Tarım Yöntemi

Katılımcıların hangi yöntemle sulu tarım yaptığını incelendiğinde, %80'i salma yöntemiyle sulu tarım yaptığını ifade etmiştir. Bölgede yağmurlama yöntemiyle sulu tarım yaptığını ifade edenlerin oranı ise %20'dir.

Şekil26: Su Temini

Katılımcılara gerekli suyu nereden temin ettikleri sorusu yöneltildiğinde, %67'si akarsulardan temin ettiğini belirtmiştir. Bölgede kaynak suyu kullandığını ifade edenlerin oranı ise %33' dür.

TABLO 52.Yetiştirilen Tarımsal Ürünler

Ne tür ürünler yetiştirmektesiniz?		
ÜRÜN	N	%
BUĞDAY - ARPA	36	57,14
FINDIK	1	1,59
PANCAR	1	1,59
SEBZE	1	1,59
TAHİL	24	38,10
TOPLAM	63	100

Katılımcılara ne tür ürünler yetiştirdikleri sorulduğunda, %57,14'ü buğday-arpa, %38,10'u tahıl, %1,59 oranlarında ise fındık, pancar ve sebze yetiştirildiği belirtilmiştir.

TABLO 53.Tarımsal Faaliyet Sorunları

Tarımsal faaliyetlerinizde karşılaştığınız en önemli sorun nedir?		
SORUN	N	%
MAZOT - GÜBRE FİYATI	46	70
ÖÇKB	3	5
TARIM İLAÇLARININ YANLIŞ KULLANILMASI	2	3
ÜRÜN PAZARLAMA	2	3
ÜRÜNLERİN EKONOMİK GETİRİSİ YOK	7	11
VERİMSİZ TOPRAK	3	5
YETERSİZ SULAMA	3	5
TOPLAM	66	100

Katılımcıların, tarımsal faaliyetlerinde karşılaştıkları en önemli sorun incelendiğinde, %70'i mazot-gübre fiyatlarının yüksek olduğunu ifade etmiştir. %11'i, ürünlerin ekonomik getirisinin olmadığını belirtmiştir. ÖÇKB, verimsiz toprak ve yetersiz sulama cevabını veren katılımcı oranları %5 olarak gözlenmiştir. %3'er oranında katılımcı ise en önemli sorunu, tarım ilaçlarının yanlış kullanılması ve ürün pazarlama olarak ifade etmiştir.

5.4. Gölbaşı ÖÇKB'de Hayvancılık

TABLO 54. Gölbaşı ÖÇKB'de Hayvancılık

Hayvancılık yapmakta mısınız?		
	N	%
Evet	34	4,8
Hayır	664	95,1
TOPLAM	698	100

Katılımcılara hayvancılık yapmakta mısınız? Sorusu yöneltildiğinde, %95,1'i hayır cevabını vermiştir. Hayvancılık yapanların oranı ise %4,8'dir.

TABLO 55. Katılımcıların Sahip Oldukları Büyükbaş Hayvan Sayısı

Hanenize ait Büyükbaş hayvan sayısı nedir?		
	N	%
0-10	8	35
11-50	12	52
51-100	2	9
101+	1	4
TOPLAM	23	100

Katılımcıların, haneye ait büyükbaş hayvan sayısı incelendiğinde, %52'sinin 11-50 arasında, %35'inin 10'a kadar, %9'unun 51-100 aralığında, %4'ünün ise 101'den fazla büyükbaş hayvanı olduğu ifade edilmiştir.

TABLO 56. Katılımcıların Sahip Oldukları Küçükbaş Hayvan Sayısı

Hanenize ait Küçükbaş hayvan sayısı nedir?		
	N	%
0-10	2	14
11-50	6	43
51-100	1	7
101+	5	36
TOPLAM	14	100

Katılımcıların, haneye ait küçükbaş hayvan sayısı incelendiğinde, %43'ünün 11-50 arasında, %36'sının 101'den fazla, %14'ünün 10'a kadar, %7'sinin ise 51-100 aralığında, küçükbaş hayvanı olduğu ifade edilmiştir.

TABLO 57. Katılımcıların Sahip Oldukları Kümes Hayvanı Sayısı

Hanenize ait Kümes hayvanları sayısı nedir?		
	N	%
0-10	0	0
11-50	13	93
51-100	1	7
101+	0	0
TOPLAM	14	100

Katılımcıların, haneye ait kümes hayvanları sayısı incelendiğinde, %93'ünün 11-50 arasında, %7'sinin ise 51-100 aralığında kümes hayvanı olduğu ifade edilmiştir.

TABLO 58. Katılımcıların Sahip Oldukları Arı Kovanı Sayısı

Hanenize ait Arıkovanı sayısı nedir?		
	N	%
1	1	17
3	3	50
4	1	17
5	1	17
TOPLAM	6	100

Katılımcıların, haneye ait arıkovan sayısı incelendiğinde, %50 'sinin 3, %17 oranında ise 1, 4 ve 5'er adet arıkovanı olduğu ifade edilmiştir.

TABLO 59. Hayvansal Ürünlerin Değerlendirilmesi

Hayvancılıktan elde ettiğiniz ürünleri nasıl değerlendiriyorsunuz?		
	N	%
Satıyoruz	8	24
Evimizde tüketiyoruz	4	12
Hem satıyoruz hem de evde tüketiyoruz	19	56
Diğer	3	9
TOPLAM	34	100

Katılımcıların, hayvancılıktan elde ettiği ürünleri nasıl değerlendirdikleri incelendiğinde, %56'sı hem satın hem de evde tükettiğini, %24'ü sattığını, %12'si ise evinde tükettiğini ifade etmiştir. %9 oranında katılımcı ise diğer cevabını vermiştir.

5.5. Gölbaşı ÖÇKB'de Balıkçılık

TABLO 60. Gölbaşı ÖÇKB'de Balıkçılık

Balıkçılık yapmakta mısınız?	N	%
Evet	6	0,8
Hayır	711	98,8
Toplam	717	99,6

Katılımcılara balıkçılık yapmakta mısınız? Sorusu yöneltildiğinde, %98,8'i hayır cevabını vermiştir. Balıkçılık yapanların oranı ise %0,8'dir.

TABLO 61. Yok Olan Balık Türleri

Hangi türler yok oldu?	N	%
SAZAN	2	33
TURNA	1	17
YAYIN	3	50
TOPLAM	6	100

Hangi balık türlerinin yok olduğu incelendiğinde, katılımcıların %50'si yayın, %33'ü sazan, %17'si ise turna cevabını vermiştir.

TABLO 62. Balıkçılıkla İlgili En Önemli Sorunlar

Balıkçılıkla ilgili olarak en önemli sorunuz nedir?	N	%
Farklı türlerin olmaması	1	17
Balıkların yaşadığı alanların kirlenmesi	4	67
Diğer	1	17
TOPLAM	6	100

“Balıkçılıkla ilgili olarak en önemli sorunuz nedir? Sorusu yöneltildiğinde, katılımcıların %67'si balıkların yaşadığı alanların kirlenmesi cevabını vermiştir. %17 oranında katılımcıya göre, farklı türlerin olmaması balıkçılıkla ilgili en önemli sorundur. Diğer cevabını verenlerin oranı ise, %17'dir.

5.6. Gölbaşı ÖÇKB'de Turizm

TABLO 63. Gölbaşı ÖÇKB'de Turizm Faaliyetleri

Turizm ile ilgili bir iş yapmakta mısınız?	N	%
Evet	3	0,4
Hayır	713	99
Toplam	716	99,4

Katılımcılara, turizmle ilgili bir iş yapmakta mısınız? Sorusu yöneltildiğinde, %99'u hayır cevabını vermiştir.

TABLO 64.Yapılan Turizm Faaliyetleri

Ne tür bir iş yapmaktasınız?		
	N	%
Yöresel Hediyeelik Eşya Satışı	1	33
Restoran İşletmeciliği	1	33
Göl Tanıtımı	1	33
TOPLAM	3	100

Katılımcıların turizm sektöründe ne tür bir iş yaptıkları incelendiğinde, yöresel hediyeelik eşya satışı, restoran işletmeciliği ve göl tanıtımı yaptığını ifade edenlerin oranının %33 olduğu görülmüştür.

TABLO 65.Turizm Sorunları

Turizmde karşılaştığınız önemli sorun nedir		
	N	%
Turist azlığı	2	67
Çevre kirliliği	1	33
TOPLAM	3	100

“Turizmde karşılaştığınız önemli sorun nedir? Sorusu yöneltildiğinde, katılımcıların %67’si turist azlığı cevabını vermiştir. Çevre kirliliği diyen katılımcıların oranı ise %33’tür.

TABLO 66.Turizmin Gelişimi

Turizmi geliştirmek için neler yapılmalı		
	N	%
Yörenin tanıtımı yapılmalı	2	67
Göl temizlenmeli	1	33
TOPLAM	3	100

Turizmi geliştirmek için neler yapılmalı sorusu yöneltildiğinde, katılımcıların %67’si yörenin tanıtımı yapılmalı cevabını vermiştir. Göl temizlenmeli diyen katılımcıların oranı ise %33’tür. Gölde dönem dönem gerçekleşen toplu balık ölümleri bölgede temizlik ile ilgili olarak olumsuz yargıların oluşmasının önemli bir nedeni olarak görülmektedir.

“Burası eğitim kenti olsun işte turizm kenti olsun sanayi kenti olsun bunların bir önceliği olması lazım Bence öncelik turizm olmalı. Turizm olabilmesi için uygun yapılaşma olmalı. Burada gecekondular yapılaşması istemiyorum.”

“Ya kongre merkezleri yapılabilir ya insanları buraya çekebilmek için. Ben belediye başkanımıza da aynı soruyu sordum. Niye madem turizm bürosu açtın? Şimdi neden yani bir gününü nasıl geçirecek insanlar buraya gelen bir insan bir günün nasıl geçirecek ben isterim ki insanlar işte şurada kahvaltısını yapsın işte şurada güneşin batışını seyretsin sabah o güneşin doğuşunu falan ne biliyim öğlen yemeğine falan köyde yapsın ne bilim kahvaltayı başka bir yerde yapsın gibi. Bu tür şeylerin belirli noktalarda belirlenmesi gereklidir. Ben

şuna inanıyorum ki böyle bir şey yapıldığı zaman onun garantisi de belirlidir. Müşteri derki kardeşim burada yediğimiz sağlıklıdır kazıklanmasınız burada en önemli şey bu yani burada ücret olarak sabit bit ücrettir ve güvenli bir şekilde bende takibindeyim bu işin.”

TABLO 67. Turizm Belgeli Konaklama Tesisleri

Turizm Belgeli Konaklama Tesisleri	
Patalya Lakeside Restaurant Otel	42 Oda , 88 YatakKapasiteli
Ulaşan Otel	47Oda , 102 Yatak Kapasiteli
Bizim Çatı Restaurant	29 Oda, 100 YatakKapasiteli

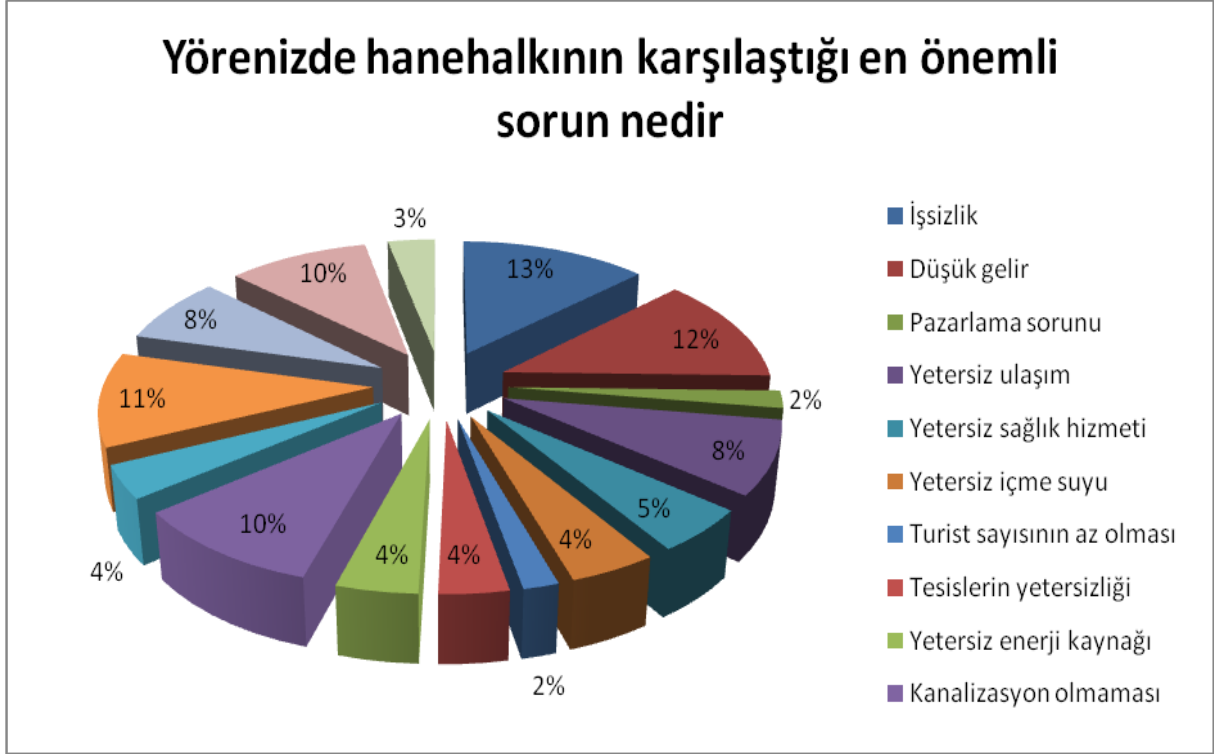
Kaynak: Gölbaşı Kaymakamlığı

Bölge sahip olduğu kültür varlıkları, çevre koruma alanları, Eymir ve Mogan gölleri ile kültür ve doğa turizmi açısından önemli bir potansiyele sahiptir. Özellikle Eymir ve Mogan göllerinde yapılan su sporları, yelken yarışmaları bunun yanı sıra ilçede bulunan doğal mağara ve sığınaklar aynı zamanda yamaç paraşütü sporu için son derece elverişli olan Yağlıpınar ve Ahiboz bölgesi ilçenin turizm zenginlikleri arasındadır.

Mehmet Akif Ersoy Kültür ve Kongre Merkezi'nin de bulunduğu bölgede kamu kurum ve kuruluşlarına ait “Gazi Üniversitesi Sosyal tesisleri”, “Gençlik ve Spor Vakfı Sosyal tesisleri”, “Petrol Ofisi Sosyal Tesisleri”, “Vilayet evi”, “Milli Piyango İdaresi Sosyal Tesisleri”. “Ziraat Bankası Sosyal Tesisleri”, “TEAŞ Gölbaşı Sosyal Tesisleri” ile çok sayıda sosyal tesis bulunmaktadır.

5.7. Gölbaşı ÖÇKB'nin Sorunları

Şekil27: Gölbaşı ÖÇKB'nin Sorunları

Yörede hanehalkının karşılaştığı en önemli sorun incelendiğinde, %13'ü işsizlik, %12'si düşük gelir cevabını vermiştir. Kanalizasyon olmaması cevabını verenlerin oranı ise % 10 olmuştur.

TABLO 68.Yörenin Gelişimi

Yörenizin gelişmesi sizce hangi yönde olmalıdır?		
	N	%
SANAYİLEŞME	224	31,1
TARIM	95	13,2
TURİZM	227	31,5
TİCARET	144	20
DİĞER (BELİRTİNİZ)	15	2,1
Toplam	705	97,9

Katılımcılara, “Yörenizin gelişmesi hangi yönde olmalıdır?” Sorusu yöneltildiğinde, %31,5'i turizm, %31,1'i sanayileşme, %20'si ticaret, %13,2'si tarım cevabını vermiştir. Diğer cevabını verenlerin oranı ise %2,1 olmuştur. Bu kapsamda şehir içi ulaşımın güçlenmesinin turizme olumlu etkisi olacağı ifade edilmiştir.

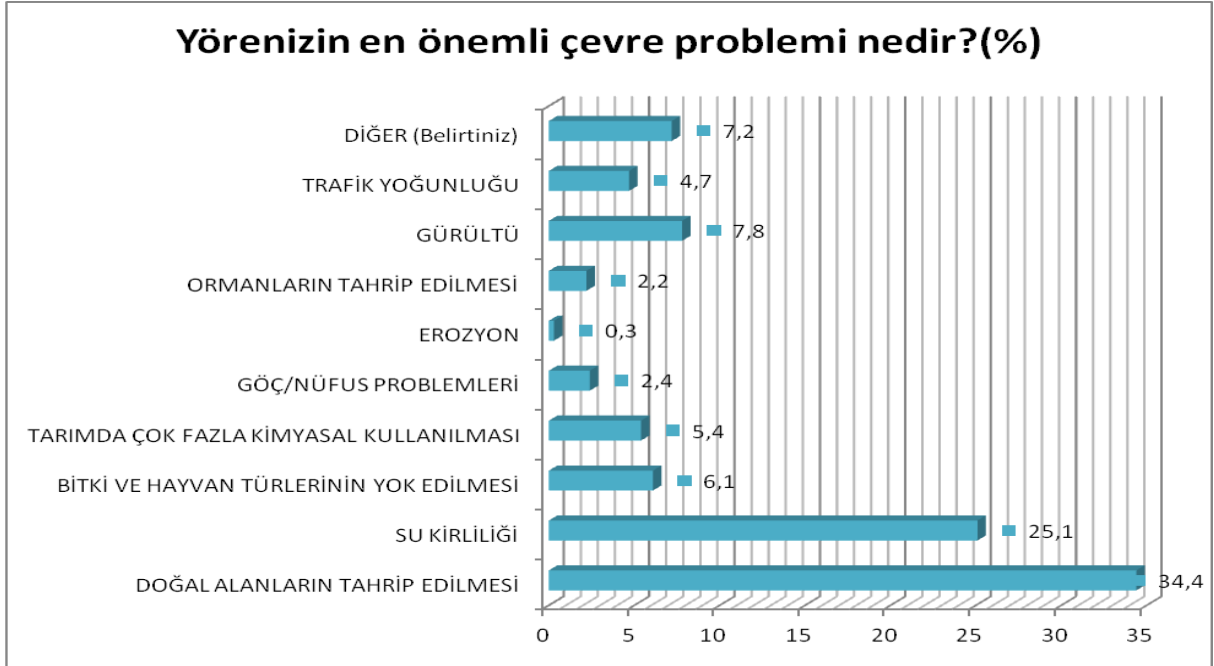
Bunun yanı sıra odak grup katılımcıları var olan nüfus potansiyelin değerlendirilemediğini belirtmişlerdir:

“Öğrencinin kalabileceği sosyal alanlar yok tiyatro yok sinema yok ne bilim konser alanları yok sıradan bir kente evet orda kalıyorlar ama bakın burada yakınımızda askeri tesisler var onbeş bine yakın personel çalışıyor orda inirim şimdi hemen çorap çamaşır satıyorlar. İç çamaşırı alırım. Bizde askerlik yaptık. Yani ben soruyorum kardeşim buradan asker hiç alışveriş yaptı mı? Senden ya çorap sattın mı iç çamaşırı sattın mı? Yok dedi. Abi burada durmuyorlar ki burada dedi o tür işleri hep Ulus’a Kızılay’a gittiler. Efendim ikinci bir şey Toki konutları geldi mesela bir de Polis Akademisi vardı. Sosyal tesisleri vardı. Oralarda yaşayan 8-10 bin hemşerimiz var onlarda Gölbaşı’na inmediler şimdi yıllardır değişen Bir şey bu şehir içerisinde illere ulaşım sıkıntımız var yani şehir içi ulaşımında çözülmesi lazım. Yani hepsi birbirini tetikleyen sorunlardır yani ... ee tabii ki yani insanlar niye gelsin yani oradan adamın servisi var direk Ankara’ya yani gölbaşının içinde servis yok gölbaşının içine girerse çıkamaz valla çıkamaz yani kardeşim ben şuna inanıyorum gölbaşındaki potansiyel hiçbir ilde yok .. yani gerçekten Türkiye nüfusunun %7sine yakın engelli diyelim diyoruz ama sokakta kimse görünmüyor ben göl başında ben gölbaşında 850 tane aile olduğunu öğrendim yani gerçekten bir engelli arkadaşımız bizim üyemiz o bizi bilgilendirdi sonuçta toplanmışlar falan geçemiyoruz dedi biz belirli yerlere çıkamıyoruz dedi onlar ortada gezinmediği için insanlar farkında değil onların aslında sokaklara inmesi lazım yani...

“Ava yasak dedik avcılarını engelledik işte karşımıza aldık insanları kavgalar ettik ve sonuçta baktık ki 25 Ekim sabahı boşuna kavga etmişiz acele yok ki zaten hepsi ölmüş şimdi halen bu şey devam ediyor yani kontrollü bir şekilde avlanmayı devam ettirebilmeli ve bunu bir yolunu koyup ortaya bir şekilde devam ettirebilmeli insanlar bu hizmetlerden yararlanmalı yani kafeler de çocuklar internet kafeden çıkmazken niye gidip orda balık tutmasınlar yani şimdi orda 2 saat internet kafeden çıkmıyor çocuklar gençlerimiz yani olta balıkçılığı yapabilir aileleri ile gidip piknik yapabilirler yani bunları korusunlar.

5.8. Alan Kullanıcılarının Çevre Hakkındaki Bilgileri

Şekil28: Yöredeki En Önemli Çevre Problemi

Katılımcılara, “Yörenizin en önemli çevre problemi nedir? Sorusu yöneltildiğinde, %34,4’ü doğal alanların tahrip edilmesi, %25,1’i su kirliliği, %7,8’i gürültü, %7,2’si diğer, %6,1’i bitki ve hayvan türlerinin yok edilmesi, %5,4’ü tarımda çok fazla kimyasal kullanılması, %4,7’si trafik yoğunluğu, %2,4’ü göç-nüfus problemleri, %2,2’si ise ormanların tahrip edilmesi cevabını vermiştir.

Su kirliliği üzerinde etkili unsurlar incelendiğinde yapılan odak grup görüşmelerinde taş ocakları önemli bir sorun alanı olarak belirmektedir.

Muhtarlar “Taş ocaklarından çıkan malzeme arıtma tesisi varsa onları herhangi bir şey yok nedir onun adı ufak bir havuz yapıyorlar oda göstermelik bir havuz oradan çıkan su dağılıyor... Adamlarla aramızda sürtüşmeler oluyor mu yani yok böyle şeylere gerek yok”. Şeklinde açıklamalarda bulunmaktadır.

Andezit taşı üreticileri ile yapılan görüşmelerde ise alt yapı eksikliği vurgulanmaktadır;

“Yani devlet şimdi burda yanlış yapıyor, yani nasıl yanlış yapıyor birinci yanlış şu bizim alt yapımız olarak yolumuz izimiz yok hepsini kendimiz oluşturduk, yolları açtırdık, elektriği çektirdik devlet bizi yanlış noktaya götürdü. Şimdi bizi çıkarmaya çalışıyor. Bizim suçumuz yok burda suç devletin, devlet bize bir organize sanayi bölgesi yapsın biz sanayi bölgesi diye çıktık hiçbirşey yok sanayi bölgesi seçildiğinde %25 indirim yapıyor ama herkes

kendi imkânı ile çabaladığından bu fırsat tanınmıyor. Fakat yüksekte olduğu için gidecek yer yok, arka tarafında köyler var, bu sefer köylüler devlete itiraz ediyor, güzel tesisler inşa edilmiş bin ikibin metre karelik tesisler. Fakat yapı yok, yol katılım bedeli olarak cezalar veriliyor, meblağları yüksek en düşüğü otuzbir milyardan başlıyor, yani burdaki amaç bize sıkıntımızı kimse gelipte sormuyor. Yeni bir icraat yok şuraya yol yapın diyorlar yok biz zaten kendi ayaklarımız üzerinde zor duruyoruz, varımız yoğunuzu bu işe yatırmışız. Şimdi ben devlete vergimi veriyorum, SSK'lı işçi çalıştırıyorum, devletin kestiği cezayıda ödüyorum üstüne beni burdan çıkarmaya çalışıyorlar, bu kadar yatırım yapmış kişiye devlet olarak ilgili bakanlar olarak çözüm bulunmuyor anlamıyorum”

“Sen devlet olarak devletin birimleri olarak bizim açımızdan önlemini al, arıtmaları aç, vatandaş çamuru rastgele yere döküyor, çoğu arkadaşımız taşı aldığı yere döküyor ama şimdi ne yapmamız lazım hocam.. Sonuçta üretim varsa bu atıklar bir yere gidecek burda bin ikibin tane fabrika varsa bu atıklarda bir yere gidiyor saklanacak birşey değil. Devlet diyorki tamam proje hazırla, yol yap, yani bizim etimiz ne budumuz ne nasıl yaptıracağız, stabilize yapsan yazın çalışır kışın çalışmaz öçk diyorki niye buraya döktünüz, diyorsunuz. Döküm sahası oluşturan Büyükşehir Belediyesi ben Gölbaşı'na çivi çakmam diyor. Fakat sen Türkiye Cumhuriyeti'nin ilgili yöneticisinin sen bana hizmet yapmak zorundasın sen parayı alırken sahip çıkıyorsunda şirkete sahip çıkmıyorsun. Çevre Bakanlığı'ndan, belediyeden güzel takımlı hanımlar beyefendiler görüyoruz orda bu var şurda şu var ha doğru deyip gezdiyorsunuz zaten gelen memurun kendinden haberi yoktur, yapılan işten haberi yoktur, niye böyle yapıyorsunuz niye şöyle yapıyorsunuz der çeker gider.”

“Yani burda amaç sorunu çözmek değil sorunu büyüterek bizi ordan uzaklaştırmak benim düşüncem o. Yani nerden baksanız orda on onbeş bin arazi var orda. Büyükşehir burada faaliyet yapacak ama bizim burda olmamız onlara engel oluyor, yani devletin birimleri yetkilileri geliyor yeri gösteriyoruz, arabadan inmeden camdan bakıp gidiyorlar. Bana döküm sahası açmıyorlar. Yarın diyeceklerki sen kimden izin aldında döktün diyecekler. Döküm sahasını belirle, yolunu yap, ben gitmiyorsam veya arıtma çalıştırmıyorsam sor ama sen devlet olarak üzerine düşeni yapmıyorsun. Arıtması olmayan tesis yok zaten döküm alanı yüksekte yazın problem yok ama kışın yüklü arabalar çıkmıyorlar. Yani bize bu malzemeyi yıkacağım bir yer temin etsinler. Bize bir yer gösterecekler diyeceklerki bu malzemeyi buraya değil şuraya döküceksiniz bizde oraya yıkarız, nitekim bize bu malzemeyi koyacak yer temin edilmesi gerekir, biz zaten arazi olarak Gölbaşı'nın en tepesindeyiz, biz mecbur oraya çıkacağız, bize diyorsun burayı kirletiyorsunuz kalkın gidin nereye gideceğiz “

Şekil29: Çevre Problemlerinin Çözümü

Katılımcılara, “Yörenizdeki çevre problemlerinin çözümü için en etkili kurum/kuruluş/kişi kimler olabilir? Sorusu yöneltildiğinde, %71’i devlet kurumları, %26’sı yöre insanı, %2’si özel firmalar, %1’i ise STK’lar cevabını vermiştir.

TABLO 69.Doğal Alanların Tahribatı

Ekonomik gelişme doğal alanların tahribatına yol açmamalıdır.	N	%
Katılıyorum	626	86,9
Katılmıyorum	92	12,8
Cevap Yok	2	0,3
Toplam	720	100

“ Ekonomik gelişme, doğal alanların tahribatına yol açmamalıdır. ”cümlesine katılıyorum diyenlerin oranı %86,9, katılmıyorum diyenlerin oranı ise %12,8’dir.

TABLO 70.Bireysel Katkı

Çevre sorunlarının çözümünde bireysel katkılar önemli değildir.	N	%
Katılıyorum	150	20,8
Katılmıyorum	567	78,8
Cevap Yok	3	0,4
Toplam	720	100

“Çevre sorunlarının çözümünde bireysel katkılar önemli değildir.”cümlesine katılmıyorum diyenlerin oranı %78,8 iken, katılıyorum diyenlerin oranı %20,8 olmuştur.

TABLO 71. Ekonomik Gelişme

Ekonomik gelişme çevrenin korunmasından önce gelmelidir.	N	%
Katılıyorum	212	29,4
Katılmıyorum	504	70
Cevap Yok	4	0,6
Toplam	720	100

“Ekonomik gelişme çevrenin korunmasından önce gelmelidir.” cümlesine katılmıyorum diyenlerin oranı %70 iken, katılıyorum diyenlerin oranı %29,4 olmuştur.

TABLO 72. Devletin Görevi

Çevre sorunlarını çözme sadece devletin görevidir.	N	%
Katılıyorum	146	20,3
Katılmıyorum	571	79,3
Cevap Yok	3	0,4
Toplam	720	100

“Çevre sorunlarını çözmek sadece devletin görevidir.” cümlesine, katılmıyorum diyenlerin oranı %79,3 olurken, katılıyorum diyenlerin oranı sadece %20,3’tür.

TABLO 73. Derneklerin Çevre Korunmasında Önemi

Dernekler çevrenin korunmasında önemli bir rol oynamaktadırlar.	N	%
Katılıyorum	510	70,8
Katılmıyorum	207	28,8
Cevap Yok	3	0,4
Toplam	720	100

“Dernekler çevrenin korunmasında önemli bir rol oynamaktadırlar.” cümlesine katılıyorum diyenlerin oranı %70,8 iken, katılmıyorum diyenlerin oranı %28,8 olmuştur.

TABLO 74. Yaşanılan Yerdeki Doğal Alanların Korunması

Herkes kendi yaşadığı yerdeki doğal alanları koruması gerekir.	N	%
Katılıyorum	674	93,6
Katılmıyorum	44	6,1
Cevap Yok	2	0,3
Toplam	720	100

“Herkesin kendi yaşadığı yerdeki doğal alanları koruması gerekir.” cümlesine katılıyorum diyenlerin oranı %93,6 iken, katılmıyorum diyenlerin oranı %6,1 olmuştur.

TABLO 75.Gölbaşı İle İlgili Çevre Problemleri

GÖLBAŞI ile ilgili çevre problemleri abartılmaktadır	N	%
Katılıyorum	368	51,1
Katılmıyorum	350	48,6
Cevap Yok	2	0,3
Toplam	720	100

“GÖLBAŞI ile ilgili çevre problemleri abartılmaktadır. ” cümlesine katılıyorum diyenlerin oranı %51,1 iken; katılmıyorum diyenlerin oranı %48,6 olmuştur.

TABLO 76.Doğa Koruma ve Gelecek Kuşaklar

Doğanın korunması hem bizim hem de gelecek kuşaklar için önemlidir	N	%
Katılıyorum	702	97,5
Katılmıyorum	10	1,4
Cevap Yok	8	1,1
Toplam	720	100

“Doğanın korunması hem bizim hem de gelecek kuşaklar için önemlidir. ” cümlesine katılıyorum diyenlerin oranı %97,5 iken, katılmıyorum diyenlerin oranı %1,4 olmuştur.

TABLO 77.Doğanın Korunması İçin Fedakarlık

Doğanın korunması için gerekirse fedakârlıkta bulunurum	N	%
Katılıyorum	697	96,8
Katılmıyorum	15	2,1
Cevap Yok	8	1,1
Toplam	720	100

“Doğanın korunması için gerekirse fedakârlıkta bulunurum. ” cümlesine katılıyorum diyenlerin oranı %96,8 iken, katılmıyorum diyenlerin oranı %2,1 olmuştur.

TABLO 78.Doğanın Korunması İçin Gereklilikler

Doğanın korunması için ne gerekiyorsa yapılmalıdır	N	%
Katılıyorum	700	97,2
Katılmıyorum	11	1,5
Cevap Yok	9	1,3
Toplam	720	100

“Doğanın korunması için ne gerekiyorsa yapılmalıdır. ” cümlesine katılıyorum diyenlerin oranı %97,2 iken, katılmıyorum diyenlerin oranı %1,5 olmuştur.

TABLO 79. Katılımcıların Doğanın Korunmasına Katkısı

Doğanın korunması için elimden gelen her şeyi yapıyorum	N	%
Katılıyorum	688	95,6
Katılmıyorum	21	2,9
Cevap Yok	11	1,5
Toplam	720	100

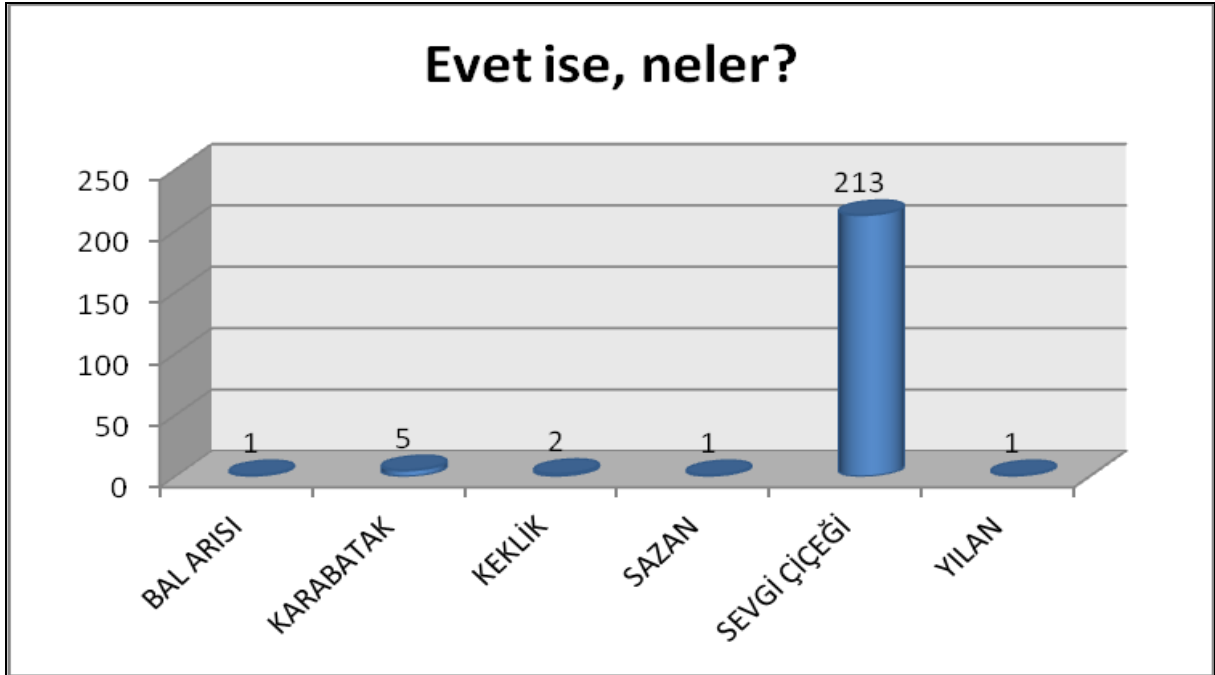
“Doğanın korunması için elimden gelen her şeyi yapıyorum.” cümlesine katılıyorum diyenlerin oranı %95,6 iken, katılmıyorum diyenlerin oranı %2,9 olmuştur.

TABLO 80. Yöreye Özgü Hayvan/Bitki Türleri

Yörenize özgü, burayı temsil ettiği düşünülen hayvan/bitki türü var mıdır?	N	%
Evet	234	32,6
Hayır	484	67,4
Toplam	718	100

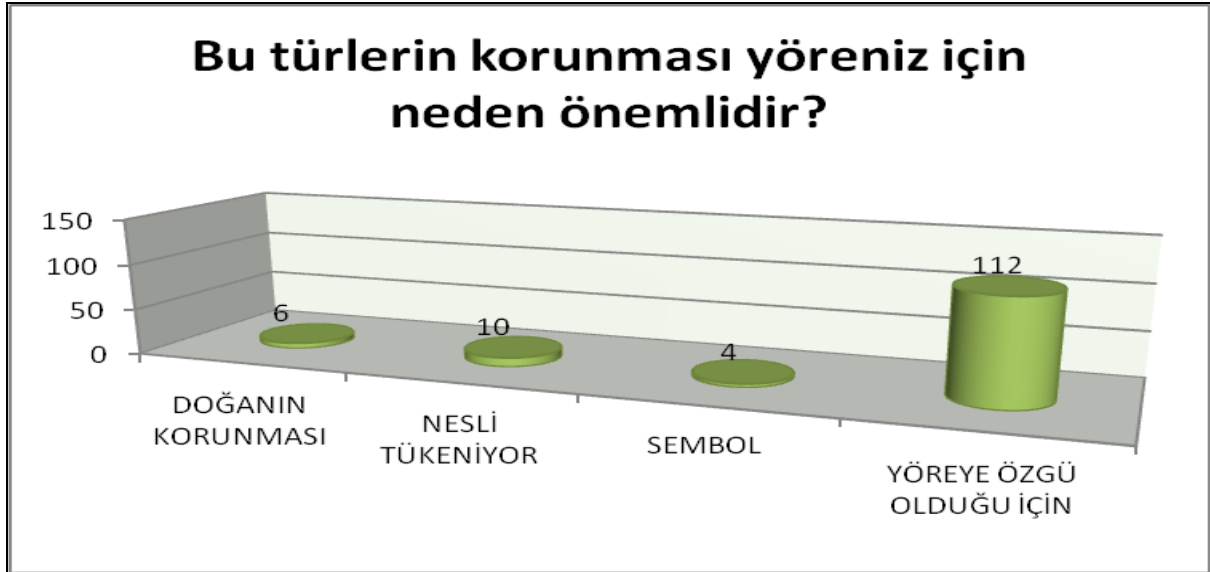
Katılımcıların, yöreye özgü hayvan-bitki türlerinin olup olmadığı incelendiğinde, %32,6’sı evet cevabını vermiştir. Hayır, cevabını verenlerin oranı ise %67,4 olmuştur.

Şekil30: Yöreye Özgü Hayvan/Bitki Türleri

“Yörenize özgü, burayı temsil ettiği düşünülen hayvan/bitki türü var mıdır? Sorusuna evet cevabı verenlere, bu bitki-hayvan türünün ne olduğu sorulduğunda, 213 kişi “sevgi çiçeği” yanıtını vermiştir.

Şekil31: Yöreye Özgü Hayvan/Bitki Türlerinin Korunmasının Önemi

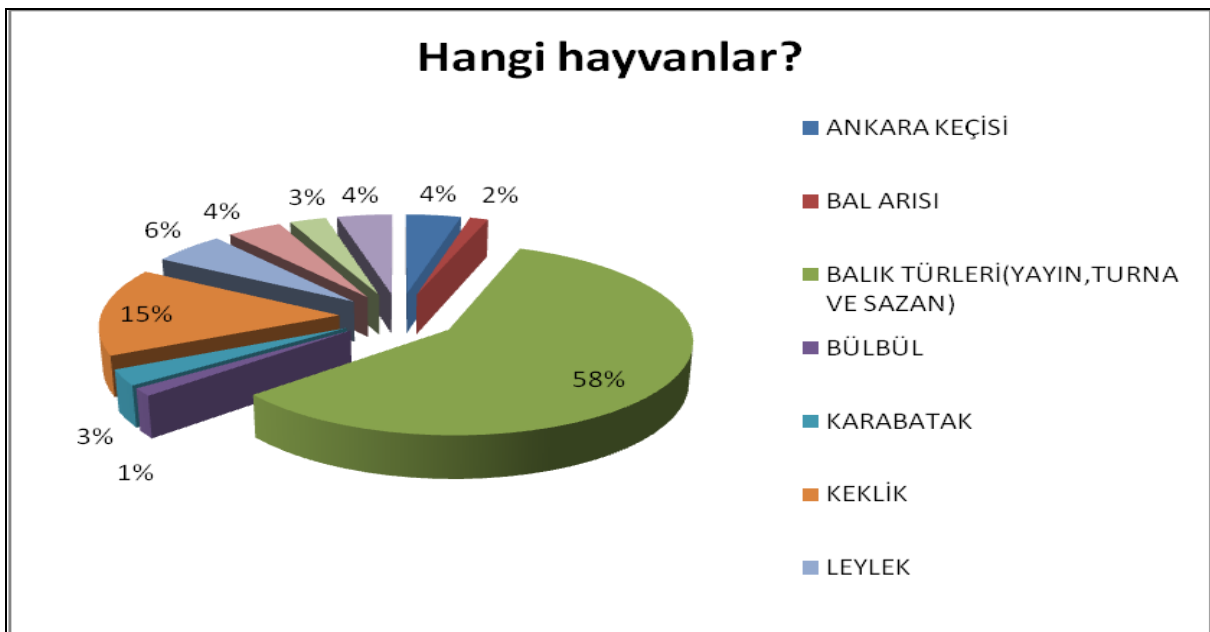
“Yöreye özgü türlerin korunması yöreniz için neden önemlidir?” sorusuna 112 kişi “yöreye özgü olduğu için” yanıtını vermiştir.

TABLO 81.Nesli Tükenen Hayvanlar

Yaşadığınız yerde nesli tükenmekte olan hayvan bulunmakta mıdır?	N	%
Evet	73	10,2
Hayır	641	89,8
Toplam	714	100

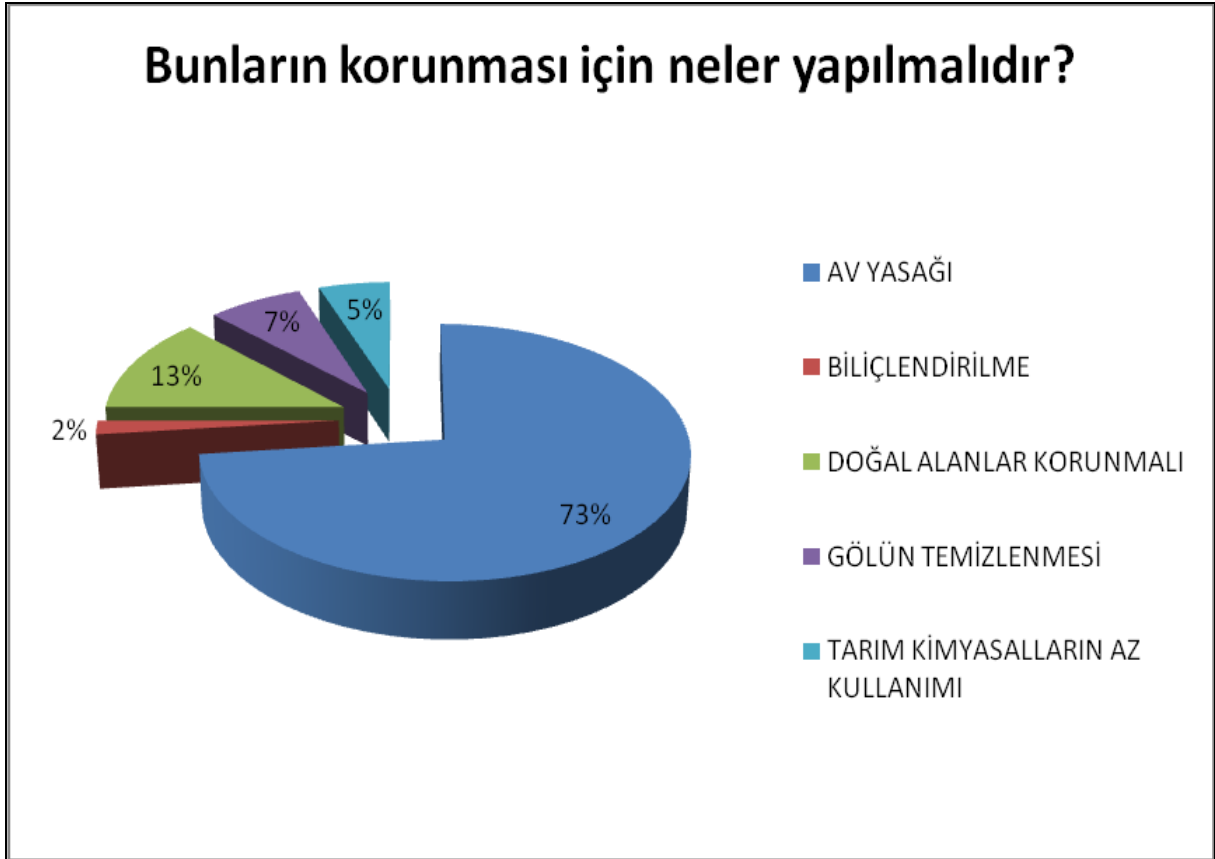
“Yaşadığınız yerde nesli tükenmekte olan hayvan bulunmakta mıdır? ” sorusuna hayır diyenlerin oranı %89,8 iken, evet diyenlerin oranı %10,2 olmuştur.

Şekil32: Nesli Tükenen Hayvanlar

“Yaşadığınız yerde nesli tükenmekte olan hayvanlar hangileridir?” sorusuna %58 oranında katılımcı, balık türleri (yayın, turna, sazan); %15 oranında katılımcı ise keklik cevabını vermiştir.

Şekil33: Nesli Tükenen Hayvanların Korunması

“Yaşadığınız yerde nesli tükenmekte olan hayvanların korunması için neler yapılmalıdır?” Sorusuna %73 oranında katılımcı av yasağı; %13 oranında katılımcı ise doğal alanlar korunmalı cevabını vermiştir.

TABLO 82.Yöreye Özgü Kuşlar

Yörenize özgü kuşlar bulunmakta mıdır?	N	%
Evet	43	6,1
Hayır	396	56,6
Bilmiyorum	261	37,3
Toplam	700	100

“Yörenize özgü kuşlar bulunmakta mıdır? Sorusuna %56,6’sı hayır, %6,1’i evet cevabını vermiştir. Bilmiyorum cevabını verenlerin oranı ise %37,3 olmuştur.

Şekil34: Yöreye Özgü Kuşlar

“Yörenize özgü kuşlar bulunmakta mıdır? Sorusuna evet cevabını verenlere bunların hangi kuşlar oldukları sorulduğunda, %53 oranında katılımcı “Ankara leyleği” cevabını vermiştir.

TABLO 83.Arkeolojik/Kültürel Alanların Bilinirliği

Yakın çevrenizde korunması gereken arkeolojik/kültürel alanlar bulunmakta mıdır?	N	%
Evet	86	12,1
Hayır	347	48,7
Bilmiyorum	279	39,2
Toplam	712	100

“Yakın çevrenizde korunması gereken arkeolojik/kültürel alanlar bulunmakta mıdır?” Sorusuna hayır diyenlerin oranı %48,7; bilmiyorum diyenlerin oranı %39,2 olmuştur. Evet diyenlerin oranı ise %12,1’dir.

TABLO 84.Arkeolojik/Kültürel Alanlar

Nereler?	N	%
HÖYÜKLER	19	25
MOGAN- EYMİR GÖLLERİ	5	7
TULUMTAŞ MAĞARASI	48	63
YURTBEYİ KALESİ	4	5
TOPLAM	76	100

“Yakın çevrenizde korunması gereken arkeolojik/kültürel alanlar nereler?” Sorusuna katılımcıların %63’ü Tulumtaş Mağarası, %25’i Höyükler, %7’si Mogan-Eymir Gölleri, %5’i ise Yurtbeyi Kalesi cevabını vermiştir.

5.10. Alan Kullanıcılarının ÖÇKB'ne Bakışı

Şekil35: ÖÇK Bölgesi'nin Bilinilirliği

“Yaşadığınız yerin ÖÇK bölgesinde olduğunu biliyor musunuz?” Sorusuna bilmiyorum diyenlerin oranı %70, biliyorum diyenlerin oranı ise %30 olmuştur.

TABLO 85. Gölbaşı'nın ÖÇKB İlan Edilme Nedeni

Sizce neden Gölbaşı, ÖÇKB ilan edilmiştir?		
	N	%
BELEDİYE İSTEDİĞİ İÇİN	10	6
DOĞAL YAŞAMI KORUMAK İÇİN	31	18
GÖLBAŞI'NIN HIZLI BÜYÜMESİ	4	2
KEYFİ	4	2
KUŞ CENNETİ	2	1
MOGAN- EYMİR GÖLLERİ	108	62
RANT İÇİN	9	5
TARİHİ ESERLER VE DOĞAL GÜZELLİKLER	2	1
TURİZM	4	2
TOPLAM	174	100

“Sizce neden Gölbaşı, ÖÇKB ilan edilmiştir?” Sorusuna, katılımcıların %62’si Mogan-Eymir Gölleri, %18’i doğal yaşamı korumak için, %6’sı belediye istediği için, %5’i ise rant için cevabını vermiştir.

Şekil36: Katılımcıların ÖÇKB İçindeki Mülkiyet Durumu

“ÖÇKB içinde ev, işyeri ve/veya tarlanız var mı?” Sorusuna hayır diyenlerin oranı %73, evet diyenlerin oranı ise %27 olmuştur.

TABLO 86.Mevcut durum-Ev

Mevcut durum-Ev	N	%
Özel mülk	163	90,1
Kira	16	8,8
Hazine tahsisi	2	1,1
Toplam	181	100

Katılımcıların, mevcut ev durumları incelendiğinde, %90,1’i özel mülk, %8,8’i kira, %1,1’i ise hazine tahsisi olduğunu ifade etmiştir.

TABLO 87.Kullanıma Başlama-Ev

Ne zaman alındı/kiralandı	N	%
ÖÇKB ilan edilmeden önce	66	38
ÖÇKB ilan edildikten sonra	39	20
Fikrim yok	74	42
Toplam	181	100

Katılımcılara, mevcut evlerinin ne zaman alındığı/kiralandığı sorulduğunda, %42'si fikrim yok, %38'i ÖÇKB ilan edilmeden önce, %20'si ise ÖÇKB ilan edildikten sonra cevabını vermiştir.

TABLO 88.Mevcut durum-İşyeri

Mevcut durum-İşyeri	N	%
Özel mülk	38	69,1
Kira	15	27,3
Köy senedi	2	3,6
Toplam	55	100

Katılımcıların, mevcut işyeri durumları incelendiğinde, %69,1'i özel mülk, %27,3'ü kira, %3,6'sı ise köy senedi olduğunu ifade etmiştir.

TABLO 89.Kullanıma Başlama- İşyeri

Ne zaman alındı/kiralandı	N	%
ÖÇKB ilan edilmeden önce	28	54,3
ÖÇKB ilan edildikten sonra	12	19,6
Fikrim yok	15	26,1
Toplam	55	100

Katılımcılara, mevcut işyerlerinin ne zaman alındığı/kiralandığı sorulduğunda, %54,3'ü ÖÇKB ilan edilmeden önce, %26,1'i fikrim yok cevabını vermiştir. ÖÇKB ilan edildikten sonra cevabını verenlerin oranı ise %19,6 olmuştur.

TABLO 90.Mevcut durum-Tarla

Mevcut durum-Tarla	N	%
Özel mülk	69	90,8
Kira	6	7,9
Hazine tahsisi	1	1,3
Toplam	76	100

Katılımcıların, mevcut tarla durumları incelendiğinde, %90,8'i özel mülk, %7,9'u kira, %1,3'ü ise hazine tahsisi olduğunu ifade etmiştir.

TABLO 91.Kullanıma Başlama- Tarla

Ne zaman alındı/kiralandı	N	%
ÖÇKB ilan edilmeden önce	38	52,1
ÖÇKB ilan edildikten sonra	17	23,3
Fikrim yok	18	24,7
Toplam	73	100

Katılımcılara, mevcut tarlalarının ne zaman alındığı/kiralandığı sorulduğunda, %52,1 ÖÇKB ilan edilmeden önce, %24,7'si fikrim yok, %23,3'ü ise ÖÇKB ilan edildikten sonra cevabını vermiştir.

TABLO 92.Mevcut durum-Diğer

Mevcut durum-Diğer	N	%
Özel mülk	22	81,5
Kira	5	18,5
Toplam	27	100

Katılımcıların, mevcut diğer durumları incelendiğinde, %81,5'i özel mülk, %18,5'i ise kira olduğunu ifade etmiştir.

TABLO 93.Kullanıma Başlama- Diğer

Ne zaman alındı/kiralandı	N	%
ÖÇKB ilan edilmeden önce	12	44,4
ÖÇKB ilan edildikten sonra	9	33,3
Fikrim yok	6	22,2
Toplam	27	100

Katılımcılara, mevcut diğer durumlarının ne zaman alındığı/kiralandığı sorulduğunda, %44,4'ü ÖÇKB ilan edilmeden önce, %33,3'ü ÖÇKB ilan edildikten sonra, %22,2'si ise fikrim yok cevabını vermiştir.

Şekil37: Katılımcılara Göre ÖÇKB'de Mülkiyet Sorunlarının Varlığı

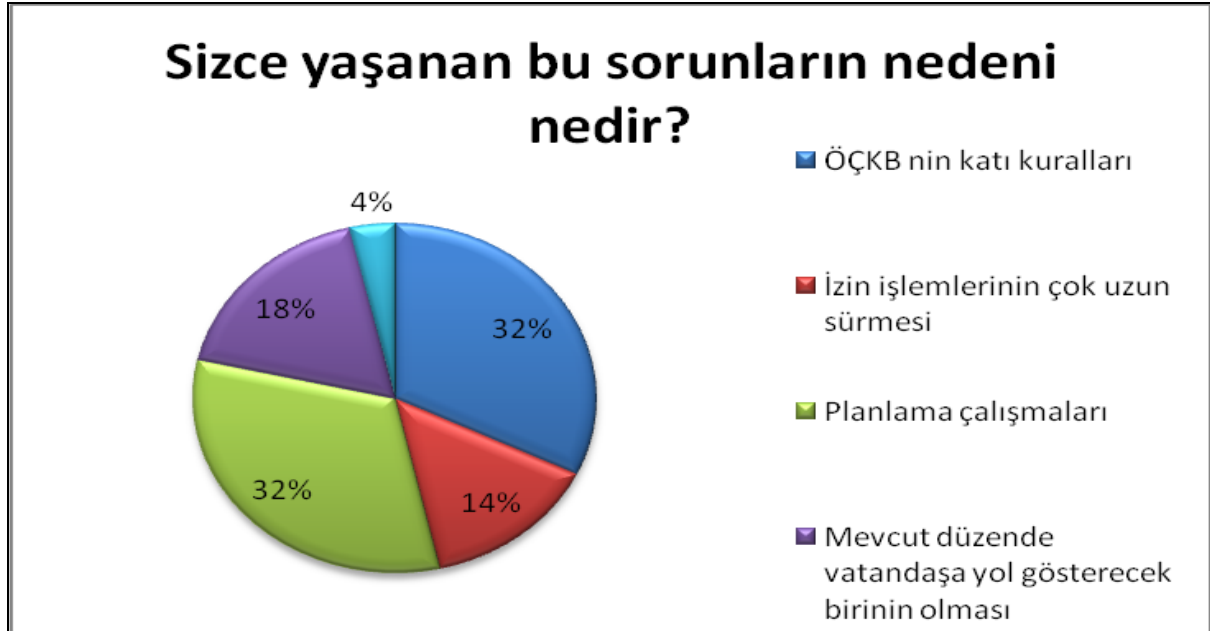
Katılımcılara, “Bu mülkiyetiniz nedeniyle yasal ve idari sorunlar yaşıyor musunuz? Sorusu sorulduğunda %93’ü hayır, %7’si ise evet cevabını vermiştir.

Şekil38: Katılımcılara Göre ÖÇKB’de Mülkiyet Sorunları

“Bu mülkiyetiniz nedeniyle yasal ve idari sorunlar yaşıyor musunuz? Sorusuna evet cevabını verenlere, ne tür sorunlar yaşadıkları sorulduğunda, %14’ü imar problemleri, %7’si izinsiz hiçbir şey yapılmaması, %2’si ise vergi cevabını vermiştir.

Şekil39: Katılımcılara Göre ÖÇKB’de Mülkiyet Sorunlarının Nedenleri

Katılımcılara, “Sizce yaşanan bu sorunların nedeni nedir? Sorusu sorulduğunda %32’si ÖÇKB’nin katı kuralları, %32’si planlama çalışmaları, %18’i mevcut düzende vatandaşa yol gösterecek birinin olması, %14’ü ise izin işlemlerinin çok uzun sürmesi cevabını vermiştir.

Şekil40: Katılımcılara Göre ÖÇKB’de Mülkiyet Sorunlarının Çözüm Mercii

Katılımcılara, “Bu sorunları çözmesi gereken kurum hangisidir? Sorusu sorulduğunda %57’si Belediye, %18’i Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, %11’i Valilik, %7’si ise İl Çevre Müdürlüğü cevabını vermiştir.

TABLO 94.Gölbaşı ÖÇKB Hakkında Bilgilendirilme

Gölbaşı ÖÇKB hakkında devlet görevlileri veya dernekler herhangi bir toplantı veya eğitim programı düzenlediler mi?	N	%
Evet	32	4,5
Hayır	473	66,8
Bilmiyorum	203	28,7
Toplam	708	100

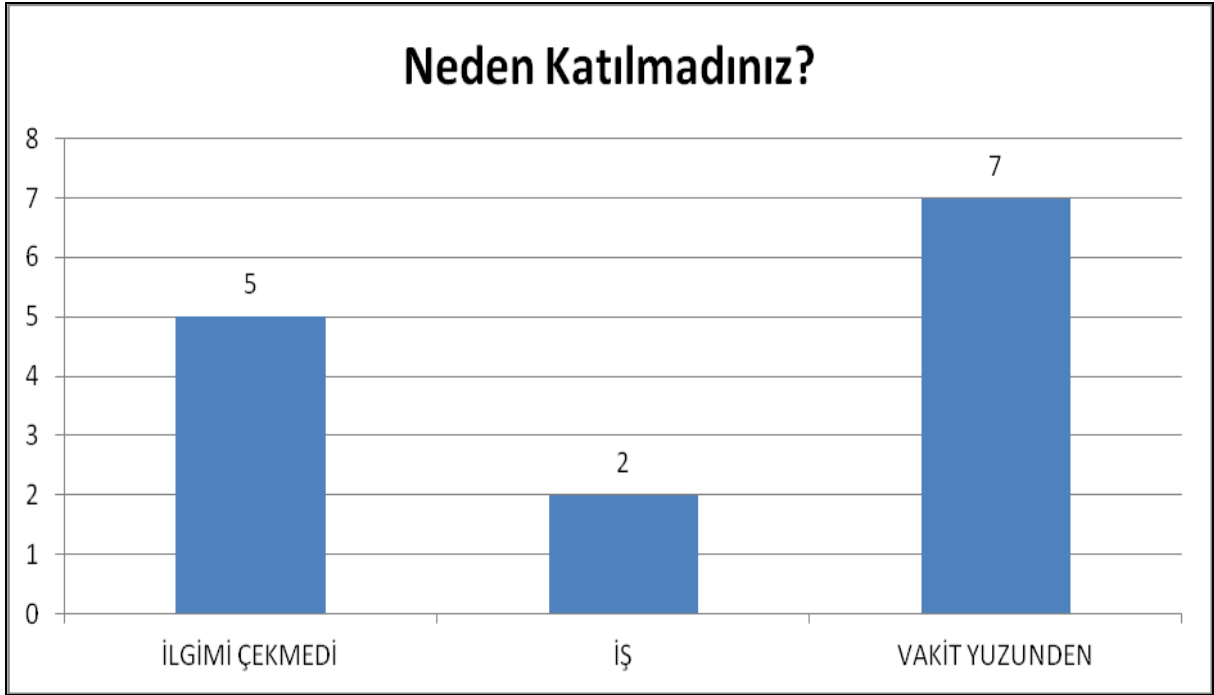
Katılımcılara, “Gölbaşı ÖÇKB hakkında devlet görevlileri veya dernekler herhangi bir toplantı veya eğitim programı düzenlediler mi? Sorusu sorulduğunda %66,8’i hayır, %28,7’si bilmiyorum cevabını vermiştir. Evet, cevabını verenlerin oranı ise %4,5 olmuştur.

TABLO 95.Bilgilendirme Toplantılarına Katılım

Siz bu toplantılara katıldınız mı?	N	%
Evet	14	44,8
Hayır	18	55,2
Toplam	29	100

Katılımcılara, “Siz bu toplantılara katıldınız mı?” Sorusu sorulduğunda %55,2’si hayır, %44,8’i ise evet cevabını vermiştir.

Şekil41: Katılmama Nedenleri

Katılımcılara, “Toplantılara neden katılmadınız?” Sorusu sorulduğunda, 7 kişi vakit yüzünden, 5 kişi ilgimi çekmedi, 2 kişi ise iş cevabını vermiştir.

Şekil42: Bölgenin Korunması İle İlgili Yasak ve Kuralların Bilinirliği

Katılımcılara, “Bölgenin korunması ile ilgili kurallar/yasaklar var mıdır?” Sorusu sorulduğunda, %59’u hayır, %29’u bilmiyorum, %12’si ise evet cevabını vermiştir.

TABLO 96. Bölgenin Korunması İle İlgili Yasak ve Kurallar

Bu yasaklar nelerdir?		
	N	%
ANIZ YAKMA YASAĞI	3	4
AV YASAĞI	33	42
GÖLÜN KORUNMASIYLA İLGİLİ	7	9
HAYVANCILIK YASAKLARI	4	5
İLAÇLAMA VE TARIMSAL YASAKLAR	3	4
İMAR VE İNŞAAT İLE ALAKALI YASAKLAR	29	37
TOPLAM	79	100

“Bölgenin korunması ile ilgili kurallar/yasaklar nelerdir?” Sorusuna %42’si av yasağı, %37’si imar ve inşaat ile alakalı yasaklar, %9’u gölün korunmasıyla ilgili, %5’i hayvancılık yasakları, %4’ü ilaçlama ve tarımsal yasaklar cevabını vermiştir. Anız yakma yasağı cevabını verenlerin oranı ise %4 olmuştur.

TABLO 97. Yasakların ve Kuralların Duyulduğu Mercii

Bu bilgileri nerden/kimden duydunuz?		
	N	%
BASIN	8	12
BELEDİYE	35	53
ÇEVRE, DOST AKRABADAN DUYUYORUM	14	21
DERNEKLER	1	2
EMNİYET	1	2
İMAR MÜDÜRLÜĞÜ	1	2
MUHTAR	4	6
ÖZEL ÇEVRE KORUMA KURUMU	2	3
TOPLAM	66	100

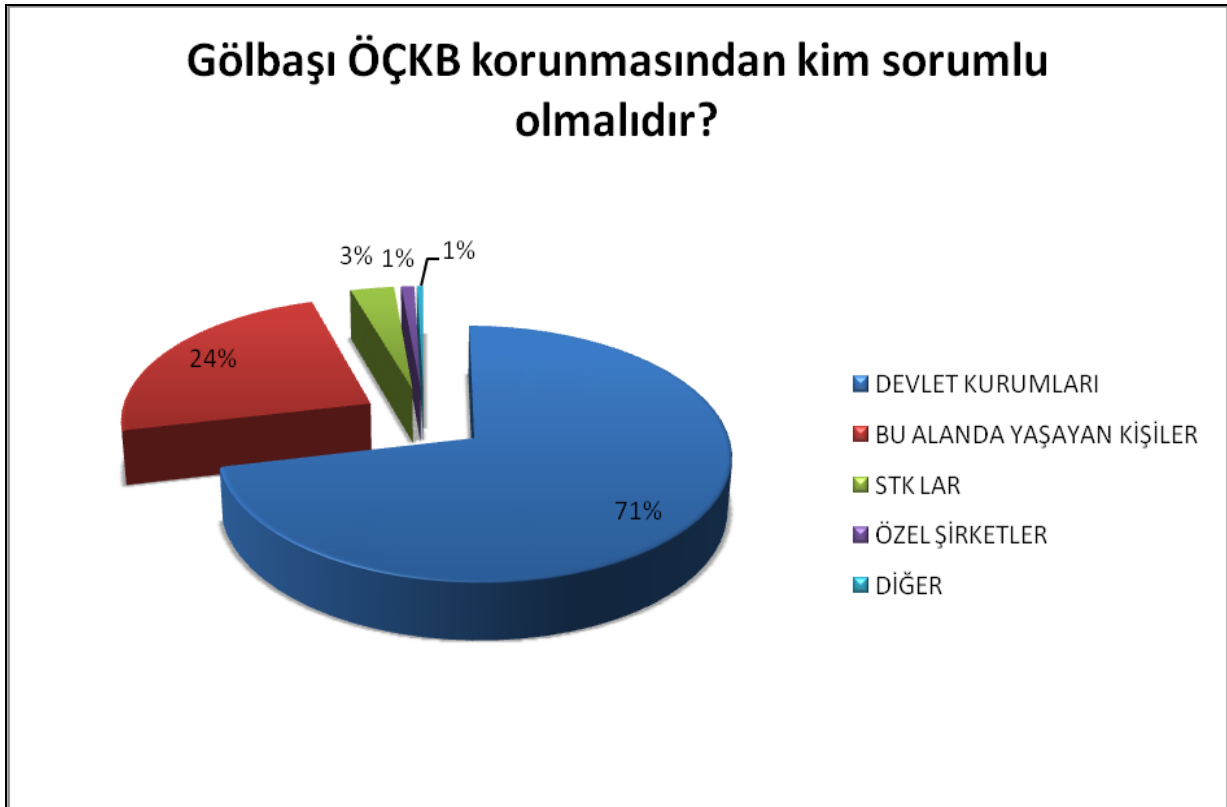
“Bu bilgileri nerden/kimden duydunuz?” Sorusuna katılımcıların %53’ü belediye, %21’i çevre-dost-akraba, %12’si basın, %6’sı muhtar cevabını vermiştir. Özel Çevre Koruma Kurumu cevabını verenlerin oranı ise %3 olmuştur.

Şekil43: Gölbaşı ÖÇKB'nin Kullanım Amacı

“Gölbaşı ÖÇKB en çok hangi amaç için kullanılmalıdır?” Sorusuna katılımcıların %54’ü turizm, %30’u kültürel, %10’u ticari, %4’ü ise rekreasyon cevabını vermiştir.

Şekil44: Bölgenin Korunmasında Sorumlu Olması Gereken Kurum/Kişi

“Gölbaşı ÖÇKB korunmasından kim sorumlu olmalıdır?” Sorusuna katılımcıların %71’i devlet kurumları, %24’ü bu alanda yaşayan kişiler, %3’ü STK’lar, %1’i ise özel şirketler cevabını vermiştir.

Şekil45: ÖÇKB’nin Avantajları

Katılımcılara, ÖÇKB’nin avantajları var mıdır? Sorusu yöneltildiğinde, %72’si hayır, %28’i ise evet cevabını vermiştir.

TABLO 98.ÖÇKB’nin Avantajları

Avantajlar	N	%
EKONOMİK SIKINTI	5	15
GÖÇ ARTAR	2	6
İMAR VE ŞEHİRLEŞME SORUNU	22	67
SANAYİLEŞME VE TİCARET ZORLAŞIR	4	12
TOPLAM	33	100

Şekil46: ÖÇKB'nin Dezavantajları

Katılımcılara, ÖÇKB'nin dezavantajları var mıdır? Sorusu yöneltildiğinde, %84'ü hayır, %16'sı ise evet cevabını vermiştir.

TABLO 99.ÖÇKB'nin Dezavantajları

Dezavantajlar		
	N	%
EKONOMİK SIKINTI	5	15
GÖÇ ARTAR	2	6
İMAR VE ŞEHİRLEŞME SORUNU	22	67
SANAYİLEŞME VE TİCARET ZORLAŞIR	4	12
TOPLAM	33	100

Katılımcılara, ÖÇKB'nin dezavantajları nelerdir? Sorusu yöneltildiğinde, %67'si imar ve şehirleşme sorunu, %15'i ekonomik sıkıntı, %12'si sanayileşme ve ticaret zorlaşır, %6'sı ise göç artar cevabını vermiştir.

Şekil47: Yaşadığınız Yerdeki Dernekler

Katılımcılara, “Yaşadığınız yerde ne tür dernekler var?” Sorusu yöneltildiğinde, %53’ü turizm ile ilgili olanlar, %25’i tarım ile ilgili olanlar, %6’sı çevre konusunda çalışan dernekler, %5’i eğitimle ilgili olanlar, %3’ü ise kadın konusunda çalışan dernekler cevabını vermiştir.

TABLO 100. Dernek Faaliyetlerine Katılım

Yaşadığınız yerde aktif olarak çalışan dernek/kooperatiflerin faaliyetlerine katılmakta mısınız?	N	%
Evet	32	6,8
Hayır	437	93,2
Toplam	469	100

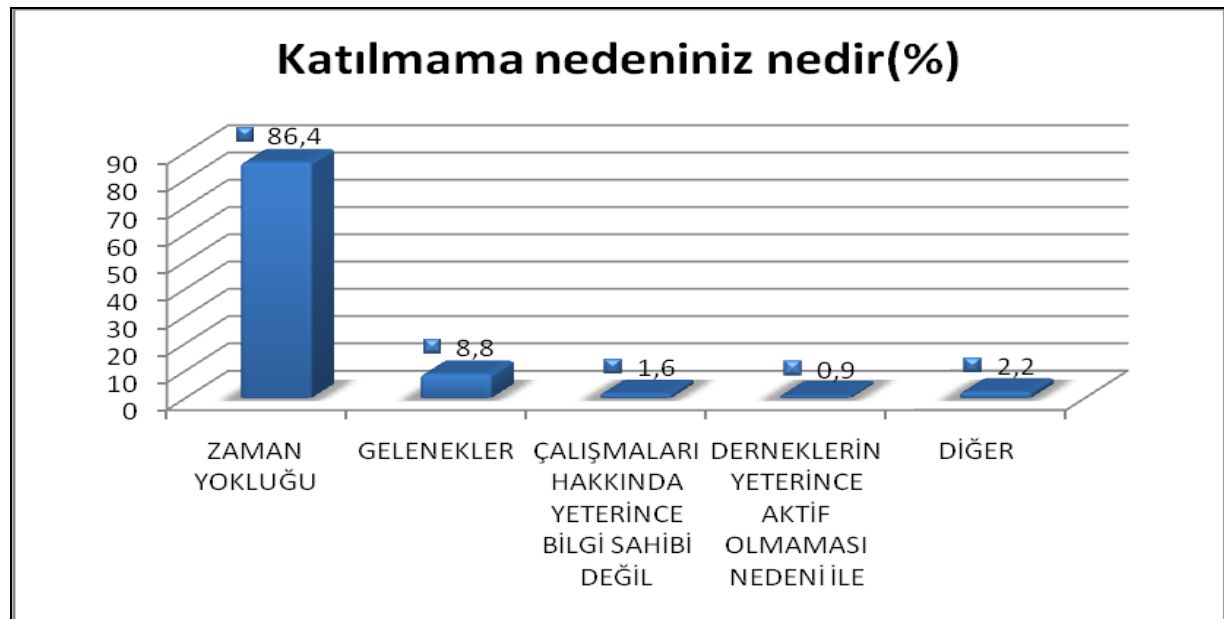
Katılımcılara, “Yaşadığınız yerde aktif olarak çalışan dernek/kooperatiflerin faaliyetlerine katılmakta mısınız?” Sorusu yöneltildiğinde, %93,2’si hayır, %6,8’i ise evet cevabını vermiştir.

TABLO 101. Aileden Derneklere Katılım

Ailenizden kimler katılmaktadır?	N	%
AİLENİN GEÇİMİNİ SAĞLAYAN ERKEKLER	20	73,9
KADINLAR	6	17,4
GENÇ ERKEKLER	3	4,3
GENÇ KIZLAR	3	4,3
Toplam	32	100

“Ailenizden kimler yaşadığınız yerde aktif olarak çalışan dernek/kooperatiflerin faaliyetlerine katılmaktadır?” Sorusu yöneltildiğinde, %73,9’u ailenin geçimini sağlayan erkekler, %17,4’ü kadınlar, %4,3’ü genç kızlar cevabını vermiştir. Genç erkek cevabını veren katılımcı oranı da %4,3 olmuştur.

Şekil48: Dernek Faaliyetlerine Katılmama Nedenleri

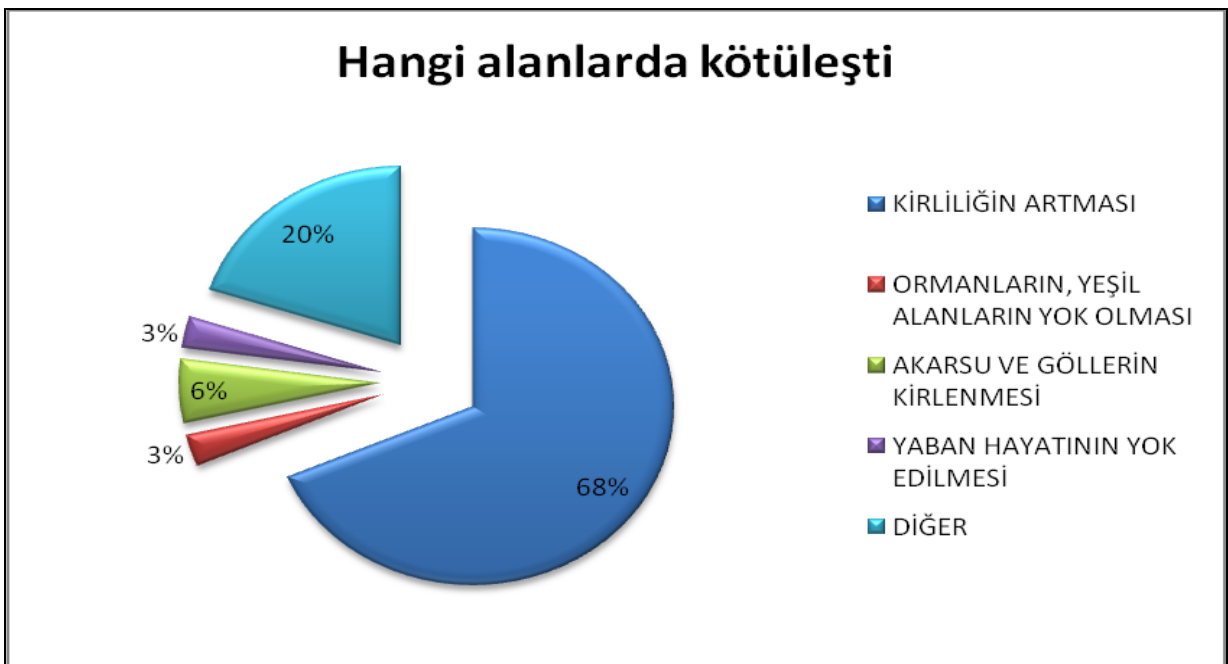
“Yaşadığımız yerde aktif olarak çalışan dernek/kooperatiflerin faaliyetlerine katılmama nedeniniz nedir?” Sorusuna %86,4 zaman yokluğu cevabı verilmiştir. Sırasıyla gelenekler %8,8, diğer %2,2, dernek çalışmaları hakkında yeterince bilgi sahibi olmama %1,6, derneklerin yeterince aktif olmaması ise %0,9 oranında tablodaki yerini almıştır.

Şekil49: Gölbaşı’ndaki Çevre Sorunlarını 10 Yıl Öncesi İle Karşılaştırma

Katılımcıların, Gölbaşı’ndaki çevre sorunlarını 10 yıl öncesi ile karşılaştırmaları istendiğinde, %48’i aynı, %47’si daha iyi olduğunu ifade etmiştir. Sadece %5 oranında katılımcı daha kötü cevabını vermiştir.

Şekil50: Kötüleşen Sorunlar

“Hangi alanlarda kötüleşti?” Sorusuna %68 kirliliğin artması cevabı verilmiştir. Sırasıyla diğer %20, akarsu ve göllerin kirlenmesi %6, ormanların, yeşil alanların yok olması %3, yaban hayatının yok edilmesi ise %3 oranında tablodaki yerini almıştır.

5.11. Yönetim Planı

Bu bölümde ilk planda yönetim planı hakkında katılımcıların görüşlerini ölçmek için kullanılmış “likert tipi” ölçeğin güvenilirlik katsayısının belirlenmesi gerekmektedir. Aşağıdaki tablolarda bu ölçeğe uygulanmış “reability test”(güvenilirlik analizi) sonuçları görülmektedir.

TABLO 102. Güvenilirlik Analizi

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	710	98,6
	Excluded ^a	10	1,4
	Total	720	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

TABLO 103. Cronbach's Alpha

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
,866	7

Yukarıdaki tablodan da görüleceği gibi “Cronbach's Alpha” değerinin 0.866 olması dolayısıyla kullanılan ölçeğin güvenilir olduğu söylenebilir. Bir başka ifade ile bu ölçek bizlere %86,60 oranında güvenilirlik sağlamıştır. Bu oran istatistiksel olarak yeterli bir değerdir.

TABLO 104. Ortalamalar

Item Statistics			
	Ortalama	Std. Sapma	N
Gölbaşı'nın detaylı ve uygulanabilir bir yönetim planına ihtiyacı vardır.	4,21	,899	710
Ekonomik gelişme yönetim planının önemli bir parçası olmalıdır.	4,26	,899	710
Doğal alanların/çevrenin korunması yönetim planının temel amaçlarından biri olmalıdır.	4,29	,852	710
Gölbaşı yönetim planı ile ilgili bilgiler halka açık olmalıdır.	4,33	,897	710
Yörede yaşayan farklı grupların çıkarları yönetim planında yer almaz.	2,93	1,507	710
Gölbaşı halkı geniş ölçekli danışma komitesi ile yönetim planında söz sahibi olmalı ve uygulamalıdır.	4,26	,935	710
Yönetim planı, sosyal, kültürel ve ekonomik etkileri dikkate alınmalıdır.	4,33	,890	710

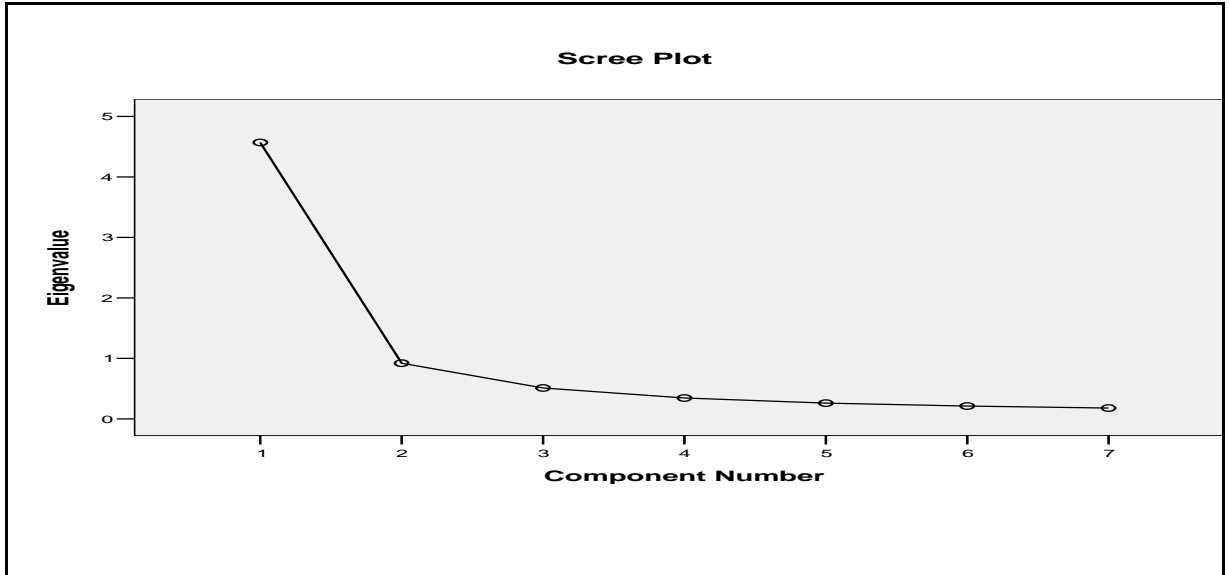
İkinci olarak ise yönetim planı başlıklı bölümün gerçeklik analizi için faktör analizi sonuçları aşağıda verilmiştir.

TABLO 105.Faktör Analizi

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	4,569	65,272	65,272	4,569	65,272	65,272	4,404	62,917	62,917
2	,921	13,159	78,430	,921	13,159	78,430	1,086	15,513	78,430
3	,511	7,307	85,737						
4	,345	4,934	90,671						
5	,261	3,730	94,401						
6	,213	3,036	97,437						
7	,179	2,563	100,000						

Yukarıdaki tablodan ilk iki (sorunun)faktörün toplam (bkz. Ek-Hanehalkı Anketi soru 94) varyansın %78 ini açıkladığı görülmektedir. Ayrıca aşağıda verilen yamaç eğim grafiğinde eğimin 2. özdeğerden sonra azalması 7 sorunun iki faktör üzerinde toplanacağına işaret etmektedir.

Şekil51: Yamaç Eğim Grafiği

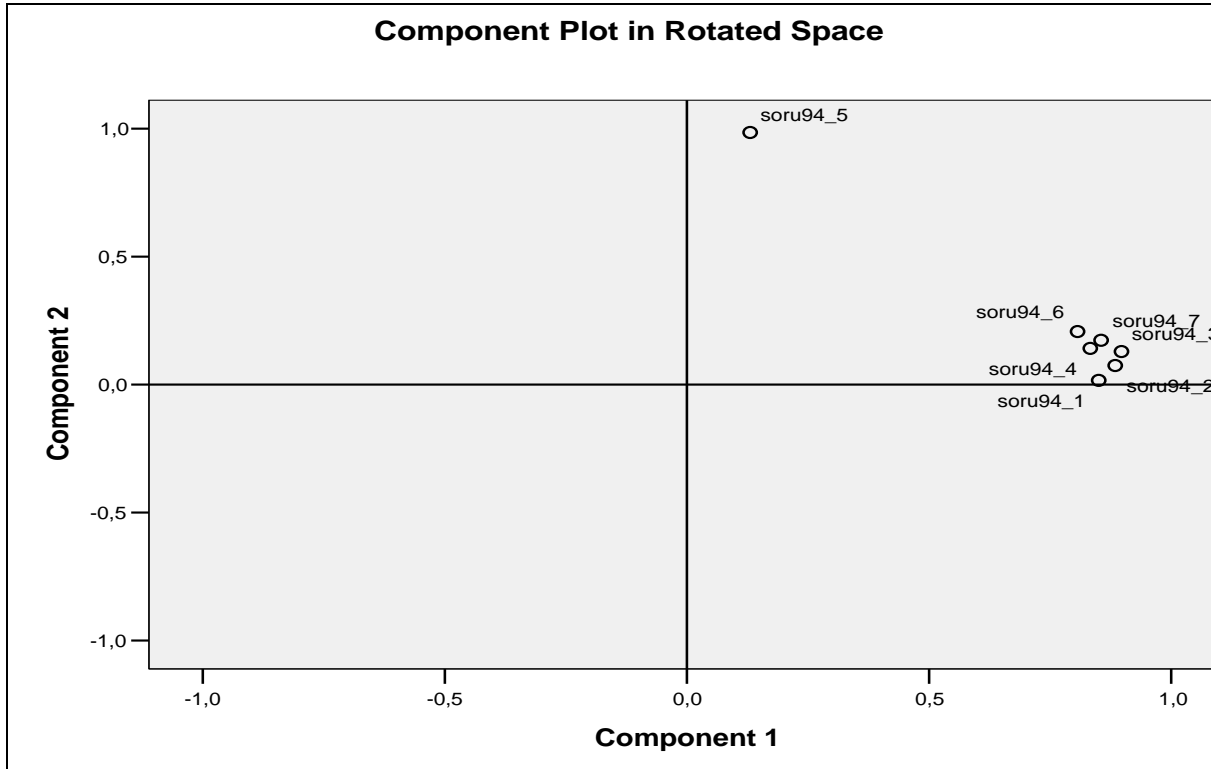
Aşağıda hangi sorunun hangi faktörde olduğunu gösteren varimax rotasyonu kullanılarak elde edilen bileşen matrisi aşağıdaki tabloda verilmiştir. 94_1,2,3,4,6,7, 1. faktörde, 94_5 soru 2. faktörde toplanmıştır.

TABLO 106.Bileşen Matrisi

Rotated Component Matrix(a)	Component 1	Component 2
Gölbaşı'nın detaylı ve uygulanabilir bir yönetim planına ihtiyacı vardır. Doğal alanların/çevrenin korunması yönetim planının temel amaçlarından biri olmalıdır.	,897	
Ekonomik gelişme yönetim planının önemli bir parçası olmalıdır.	,884	
Yönetim planı, sosyal, kültürel ve ekonomik etkileri dikkate alınmalıdır.	,855	
Gölbaşı'nın detaylı ve uygulanabilir bir yönetim planına ihtiyacı vardır.	,850	
Gölbaşı yönetim planı ile ilgili bilgiler halka açık olmalıdır.	,833	
Gölbaşı halkı geniş ölçekli danışma komitesi ile yönetim planında söz sahibi olmalı ve uygulamalıdır.	,807	
Yörede yaşayan farklı grupların çıkarları yönetim planında yer almaz.		,985

Aşağıda verilen yük çiziti (loading plot) grafiğinden 94_5. sorunun diğer sorulardan farklı bir boyutu ölçtüğü sonucu çıkmaktadır. Bu nedenle 94.soru ile ilgili analizlerde 94_5. soru ele alınmayacaktır.

Şekil52: Yük Çiziti (loading plot) Grafiği

Yapılan güvenilirlik analizi ve faktör analizinden sonra son olarak yönetim planı ile ilgili görüşlerin ÖÇKB içerisindeki mahallelerde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek amacıyla Varyans analizi uygulanmıştır. Varyans

analizi yapabilmek için bölümü oluşturan soruların toplanabilir bir özellik sergilemesi gerekir. Tukey'in Nonadditivity testi sonucunda soruların toplanabilir olduğu sonucu çıkartılabilir. Aşağıda uygulanan test sonuçları görülebilir. Yapılan test sonuçlarına göre Varyans analizi için 94_1,2,3,4,6 ve 7 soruların toplamı kullanılabilir.

TABLO 107. Varyans Analizi

ANOVA with Friedman's Test and Tukey's Test for Nonadditivity(b)

		Sum of Squares	df	Mean Square	Friedman's Chi-Square	Sig	
Between People		2542,384	710	3,581			
Within People	Between Items	7,751	5	1,550	6,305	,000	
	Residual	Nonadditivity	,005(a)	1	,005	,019	,891
		Balance	872,745	3549	,246		
		Total	872,749	3550	,246		
Total		880,500	3555	,248			
Total		3422,884	4265	,803			

Grand Mean = 4,28

a Tukey's estimate of power to which observations must be raised to achieve additivity = ,864.

b The covariance matrix is calculated and used in the analysis.

94_1,2,3,4,6 ve 7 soruların toplamı 94. soru için toplam puan olarak düşünüldüğünde 94. sorunun toplam puanı açısından mahalleler arasında fark olup olmadığı varyans analizi ile tespit edilmiştir. Sig.(p değeri)=0.145>0.05 olduğunda 0.05 anlam seviyesinde yönetim planıyla ilgili görüşler açısından mahalleler arasında fark olmadığı söylenebilir.

TABLO 108. Between-Subjects Factors

Mahalle	N
Bahçelievler	164
Ballıkpınar	10
Eymir	65
Oğulbey	10
Örencik	12
Seğmenler	141
Şafak	82
Yağlıpınar	10
Yavrucak	9
Yurtbeyi	10
Gaziosmanpaşa	70
Gökçehöyük	24
Hacıhasan	9
Hacılar	10
Karaoğlan	10
Karşıyaka	75

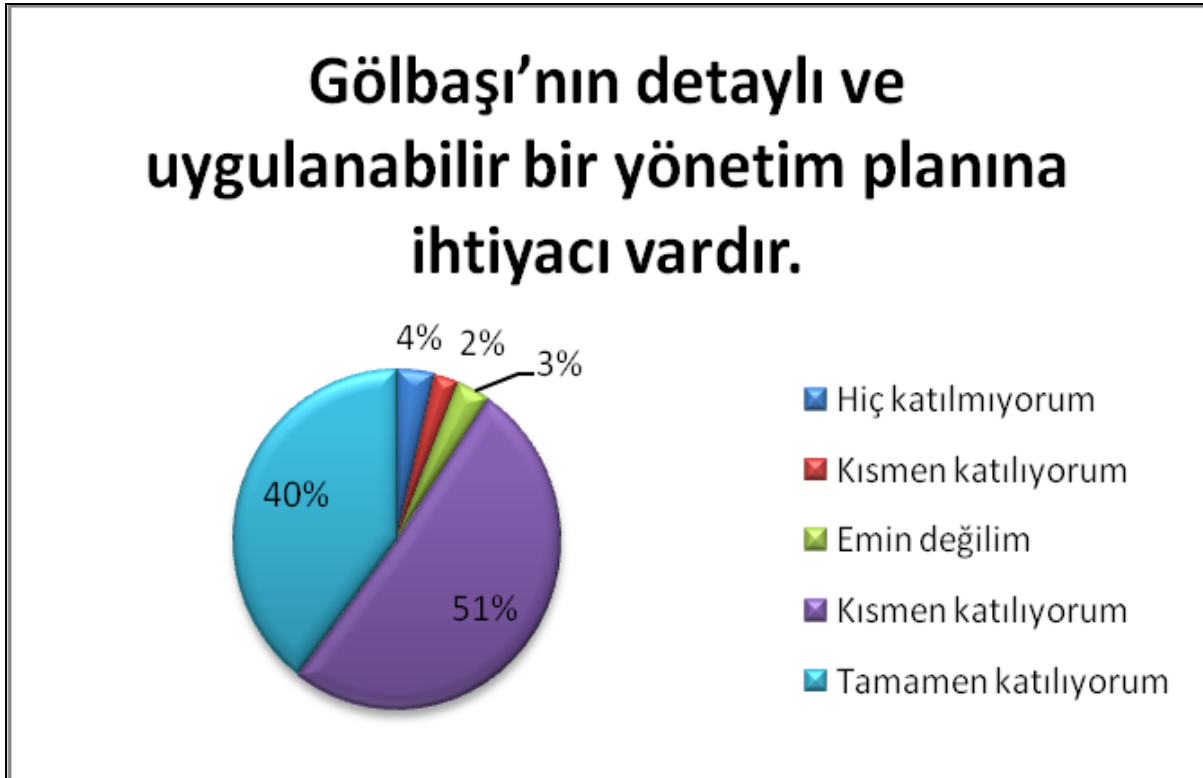
TABLO 109. *Tests of Between-Subjects Effects*

Dependent Variable: top

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	444,565(a)	15	29,638	1,391	,145
Intercept	168778,184	1	168778,184	7920,519	,000
mahalle	444,565	15	29,638	1,391	,145
Error	14809,742	695	21,309		
Total	484467,000	711			
Corrected Total	15254,307	710			

a R Squared = ,029 (Adjusted R Squared = ,008)

Şekil53: Yönetim Planı İhtiyacı

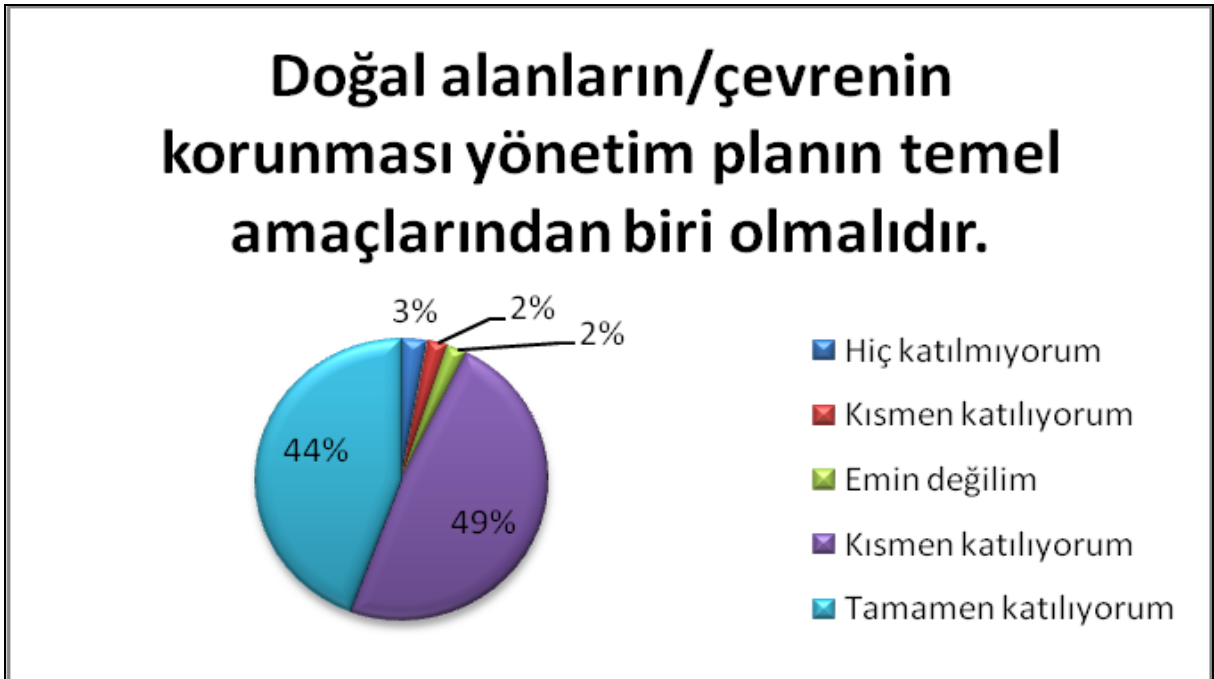
Katılımcıların, “Gölbaşı'nın detaylı ve uygulanabilir bir yönetim planına ihtiyacı vardır.” Cümlesine ne oranda katıldıkları incelendiğinde, %51 kısmen katılıyorum, %40 tamamen katılıyorum, %4 hiç katılmıyorum, %3 emin değilim şeklinde cevap vermiştir.

Şekil54: Ekonomik Gelişme ve Yönetim Planı

Katılımcıların, “Ekonomik gelişme yönetim planının önemli bir parçası olmalıdır.” Cümlesine ne oranda katıldıkları incelendiğinde, %48 kısmen katılıyorum, %44 tamamen katılıyorum, %3 hiç katılmıyorum, %2 emin değilim şeklinde cevap vermiştir.

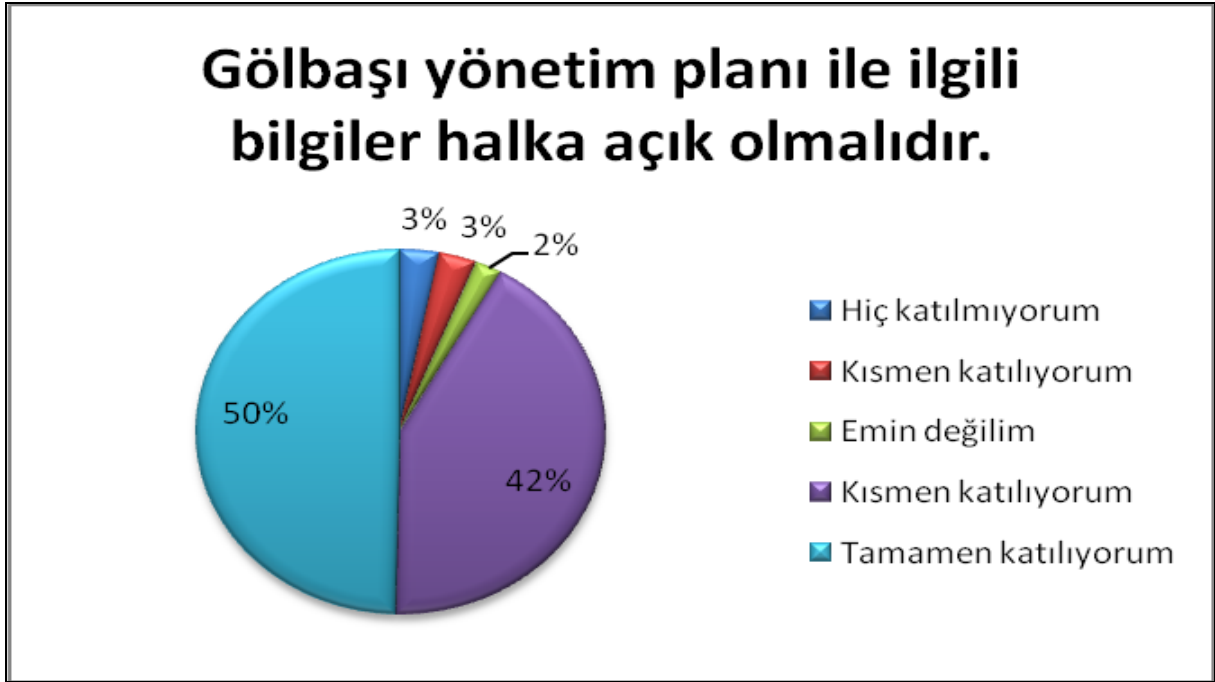
Şekil55: Doğal Alanların Korunması ve Yönetim Planı

Katılımcıların, “Doğal alanların/çevrenin korunması yönetim planının temel amaçlarından biri olmalıdır.” Cümlesine ne oranda katıldıkları incelendiğinde, %49 kısmen katılıyorum, %44 tamamen katılıyorum, %3 hiç katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir.

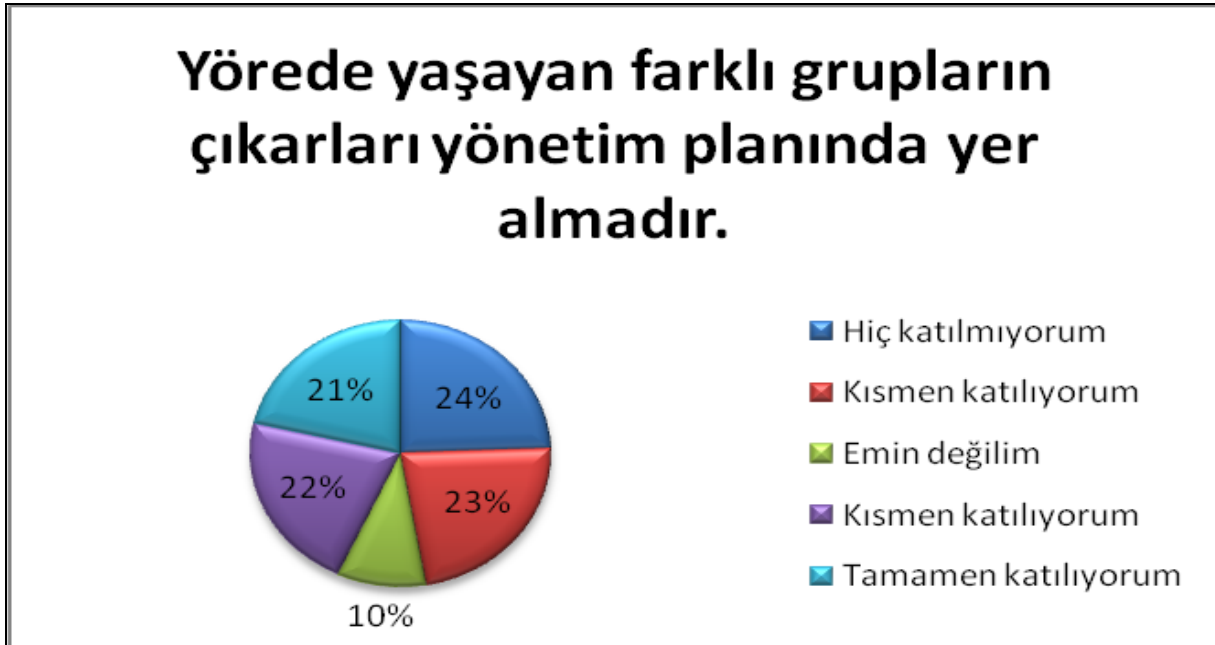

Şekil56: Yönetim Planı İle İlgili Bilgiler

Katılımcıların, “Gölbaşı yönetim planı ile ilgili bilgiler halka açık olmalıdır.” Cümlesine ne oranda katıldıkları incelendiğinde, %50 tamamen katılıyorum, %42 kısmen katılıyorum, %3 ise hiç katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir.

Şekil57: Farklı Grupların Çıkarları ve Yönetim Planı

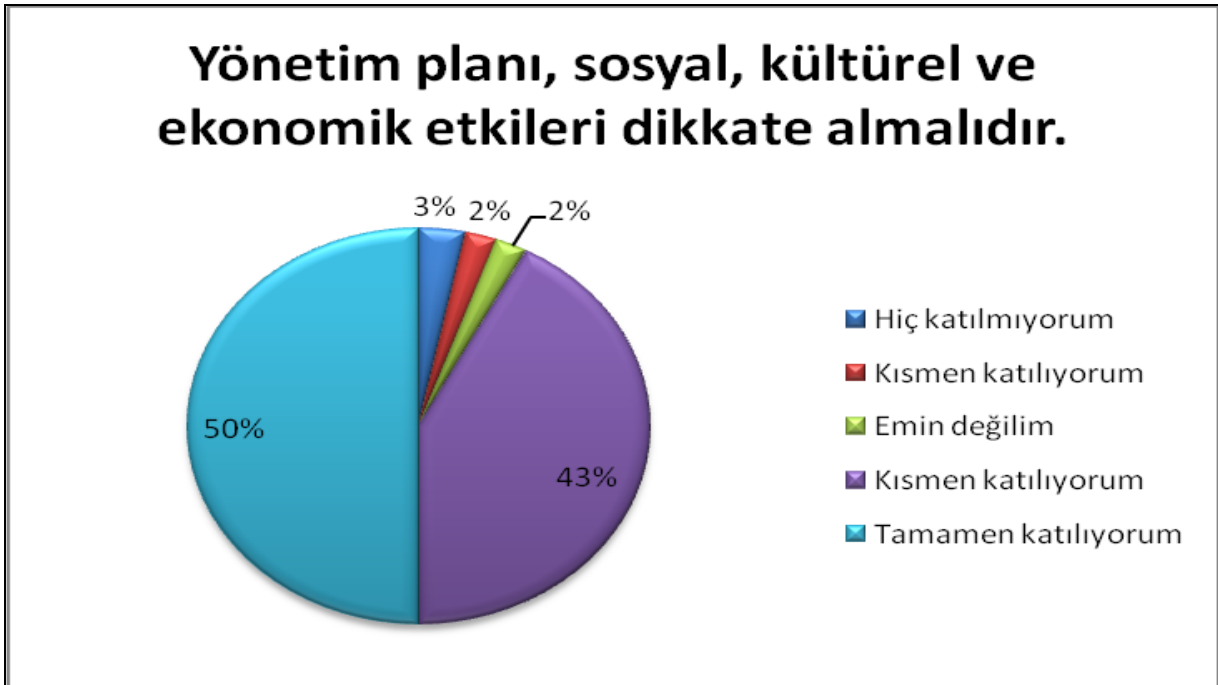
Katılımcıların, “Yörede yaşayan farklı grupların çıkarları yönetim planında yer almalıdır.” Cümlesine ne oranda katıldıkları incelendiğinde, %24 hiç katılmıyorum, %22 kısmen katılıyorum, %21 tamamen katılıyorum, %10 ise emin değilim şeklinde cevap vermiştir.

Şekil58: Gölbaşı Halkı Danışma Komitesi ve Yönetim Planı

Katılımcıların, “Gölbaşı halkı, geniş ölçekli danışma komitesi ile yönetim planında söz sahibi olmalı ve uygulamalıdır.” Cümlesine ne oranda katıldıkları incelendiğinde, %46 tamamen katılıyorum, %45 kısmen katılıyorum, %4 hiç katılmıyorum, %3 ise emin değilim şeklinde cevap vermiştir.

Şekil59: Yönetim Planı ve Sosyal, Kültürel, Ekonomik Etkiler

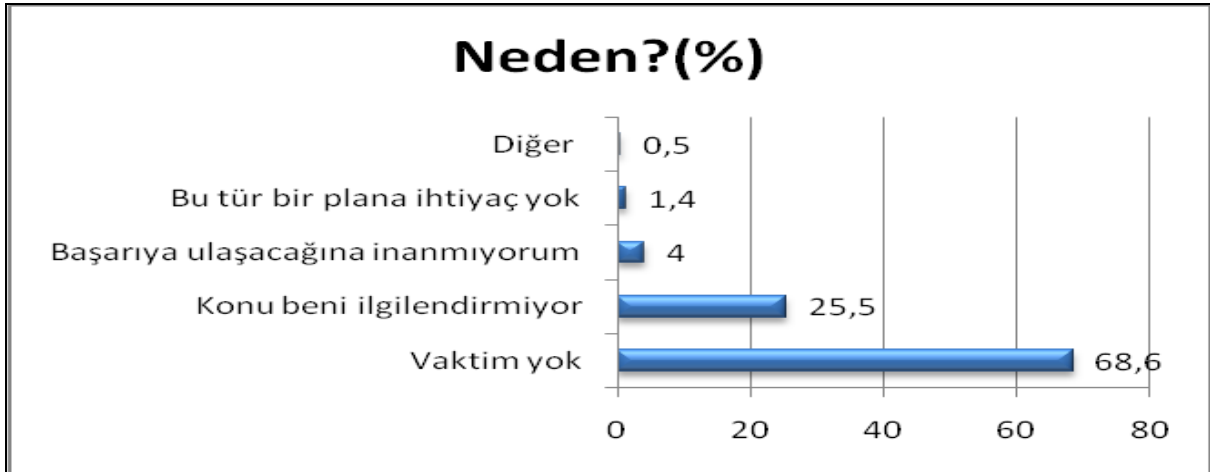
Katılımcıların, “Yönetim planı, sosyal, kültürel ve ekonomik etkileri dikkate almalıdır.” Cümlesine ne oranda katıldıkları incelendiğinde, %50 tamamen katılıyorum, %43 kısmen katılıyorum, %3 hiç katılmıyorum, %2 ise emin değilim şeklinde cevap vermiştir.

Şekil60: Yönetim Planı İle İlgili Projelere Katılım

Katılımcıların, “Yönetim planı ile ilgili projelere katılmak ister misiniz?” Sorusuna, %62 oranında hayır, %38 oranında evet cevabı verdikleri görülmüştür.

Şekil61: Yönetim Planı İle İlgili Projelere Katılmama Nedenleri

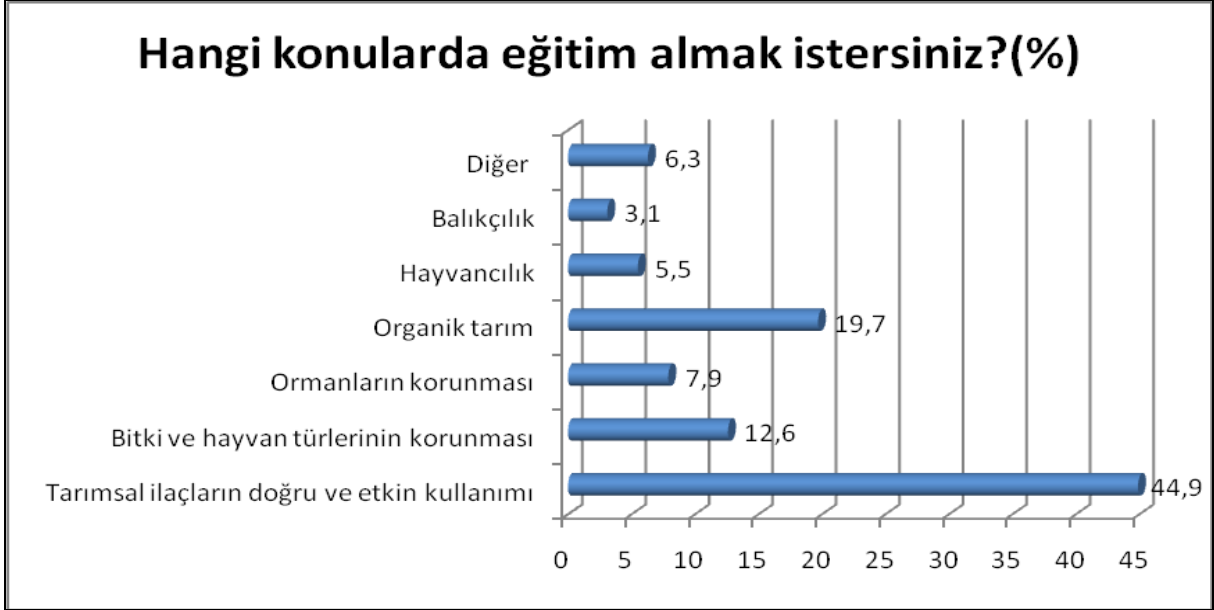
Katılımcılara, yönetim planı ile ilgili projelere neden katılmak istemedikleri sorulduğunda, %68,6 vaktim yok, %25,5 konu beni ilgilendirmiyor, %4 başarıya ulaşacağına inanmıyorum, %1,4 ise, bu tür bir plana ihtiyaç yok cevabını vermiştir.

Şekil62: Yönetim Planı İle İlgili Eğitimlere Katılım

Eğer gerekirse, yönetim planı ile ilgili eğitim almak ister misiniz?	N	%
Evet	262	36,6
Hayır	454	63,4
Toplam	716	100

“Eğer gerekirse, yönetim planı ile ilgili eğitim almak ister misiniz?” Sorusuna hayır cevabı verenlerin oranı %63,4 iken, evet diyenlerin oranı %36,6 olmuştur.

Şekil63: Yönetim Planı İle İlgili Eğitim Konuları

Katılımcılara, “Hangi konularda eğitim almak ister siziz?” Sorusu yöneltildiğinde, %44,9 tarım ilaçlarının doğru ve etkin kullanımı, %19,7 organik tarım, %12,6 bitki ve hayvan türlerinin korunması, %7,9 ormanların korunması, %6,3 diğer, %5,5 hayvancılık, %3,1 balıkçılık cevabı alınmıştır.

5.12. Gölbaşı Ekokent Projesi

Şekil64: Gölbaşı Ekokent Projesi

Katılımcılara, “ Şu sıralar gündemde olan GÖLBAŞI EKOKENT PROJESİ’Nİ duyduğunuz mu? Sorusu yöneltildiğinde %97 hayır, %3 evet cevabı alınmıştır.

Şekil65: Gölbaşı Ekokent Projesine Katılımcı Desteği

Katılımcılara, “ Şu anda Gölbaşı ile ilgili olarak planlanan EKOKENT projesinin uygulanmasını destekliyor musunuz? Sorusu yöneltildiğinde %55 tamamen destekliyorum, %45 destekliyorum cevabı alınmıştır.

TABLO 110. Projenin Olumlu-Olumsuz Etkileri

PROJENİN OLUMLU ETKİLERİ	PROJENİN OLUMSUZ ETKİLERİ
ÇEVREYİ KAZANMIŞ OLURUZ	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİNE GEÇEBİLECEK OLAN ALANLAR PROBLEM ÇIKARIR
DOĞA İLE KENT BÜTÜNLEŞİR	ÇEVREYİ KAYBEDERİZ
DOĞAL YAŞAM BAŞLAR	GÖÇ SORUNU ÇIKAR
EKONOMİ GELİŞİR	İMAR PROBLEMLERİ ÇIKAR
GÖLBAŞININ GELİŞİMESİ AÇISINDAN ÖNEMLİ	
ORGANİK TARIM AÇISINDAN EKOLOJİK DENGE SAĞLANIR	
TİCARİ GELİŞME	
TOPRAK DEĞERİ ARTAR	
BİLİNÇLENME	
SANAYİLEŞME GELİŞİR	
İŞ OLANAKLARI ARTAR	

5.13. Nitel Araştırma Sonuçları ve GFKZ(SWOT) Analizi

5.13.1. Paydaş Analizi

TABLO 111. Paydaş Analizi

PAYDAŞLAR	PAYDAŞLAR	NEDEN SEÇİLDİĞİ	ALANDAN GELİR ELDE ETME VE ALANA BAĞIMLI OLMA DURUMU
SEÇİLMİŞLER	Belediye Başkanı	Proje ile ilgili karar alma ve uygulamada etkili olması.	Alana ekonomik yönden bağımlı değiller
	Belediye Meclisi Üyeleri		
	Muhtarlar		
KAMU KURUMLARI	Gölbaşı kaymakamlığı	Alan ile ilgili karar alma ve uygulamada etkili olması.	Alana ekonomik yönden bağımlı değiller
	Gölbaşı Belediyesi		
	Kamu Kurum ve Kuruluşları		
MESLEKİ ÖRGÜTLER	Odalar	Alan ile ilgili karar alma ve uygulamada etkili olması.	Alana ekonomik yönden bağımlı değiller
	Birlikler		
	Sendikalar		
	Kooperatifler		
EĞİTİM KURUMLARI	Gazi Üniversitesi	Alanı kullanmaları	Alana ekonomik yönden bağımlı değiller
	Ankara Üniversitesi		
	İlk ve Orta Öğretim Kurumları		
	Liseleler		
SAĞLIK KURULUŞLARI	Hastaneler	Alanı kullanmaları	Alana ekonomik yönden bağımlı değiller
	Sağlıkocağı ve Dispanserler		
	Özel Hastane ve Poliklinikler		
SİVİL TOPLUM ÖRGÜTLERİ	Siyasi Partiler	Alan ile ilgili karar alma ve uygulamada etkili olması.	Alana ekonomik yönden bağımlı değiller
	Dernekler		
	Vakıflar		
ÖZEL SEKTÖR	Fabrikalar	Alanı kullanmaları	Alana ekonomik yönden bağımlılar
	Turizmciler		
	Balıkçılar		
	Esnaf ve Ticaret Erbabı		
	Yatırımcı ve Girişimciler		
TOPLUM KESİMLERİ	Kadınlar	Alanı kullanmaları	Alana ekonomik yönden bağımlılar
	Gençler		
	Yaşlılar		
	Engelliler		
	Çocuklar		
	İşsizler		
	Çalışanlar		
	Emekliler		

5.13.2. Paydaşlara Göre Sorunlar

Yapılan odak grup görüşmelerinde ve odak grup toplantılarda Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesine ilişkin birçok sorun gündeme gelmiştir. Farklı paydaşlar farklı sorunlara dikkat çekmişlerdir. Sorunların anlaşılması, çözüm yollarını ve gelecek için yapılması gerekenler hakkında fikir verecektir.

TABLO 112. Paydaşlara Göre Sorunlar

PAYDAŞLAR	PAYDAŞLARA GÖRE SORUNLAR
Belediye Başkanı	Yetki karmaşasının olması
Belediye Meclisi Üyeleri	Kurumların koordineli çalışmaması
Muhtarlar	Yeterli elemanın ve ekipmanın olmaması
	Yapılan faaliyetlerin yeterince halka anlatılmaması
	Kanunlar yetersiz ve geç işliyor
Gölbaşı kaymakamlığı	Yetki karmaşasının olması
Gölbaşı Belediyesi	Kurumların koordineli çalışmaması
Kamu Kurum ve Kuruluşları	Konut problemi, çarpık yapılaşma
Odalar	İmar planının olmaması
Birlikler	Yöre halkının konut sorunu
Sendikalar	Mülkiyet hakkını yeterince kullanmama
Kooperatifler	
Gazi Üniversitesi	Konut yetersizliği
Ankara Üniversitesi	Yurt yetersizliği
İlk ve Orta Öğretim Kurumları	Sosyalleşme alanlarının yetersizliği,
Liseleler	
Hastaneler	İmar planının olmaması,
Sağlıkocağı ve Dispanserler	Yetki kargaşası,
Özel Hastane ve Poliklinikler	Kurumların koordineli çalışmaması
Siyasi Partiler	Kurumların koordineli çalışmaması
Dernekler	
Vakıflar	
Fabrikalar	İmar planı ile ilgili sorunlar
Turizmciler	Turizmin gelişmesi ile ilgili sorunlar
Balıkçılar	Kurumların yeterince destek sağlamaması
Esnaf ve Ticaret Erbabı	Bazı balık türlerinin azalması
	Alt-yapının yetersiz olması
	İşsizlik
Yatırımcı ve Girişimciler	Yeni turistik tesislerin yapılamaması
Kadınlar	Kanalizasyonun yetersizliği
Gençler	İmar planının olmaması
Yaşlılar	Yöre halkının konut sorunu
Engelliler	Konut problemi, çarpık yapılaşma
Çocuklar	
İşsizler	
Çalışanlar	
Emekliler	

5.13.3. GZFT ANALİZİ

TABLO 113.GZFT Analizi

GÜÇLÜ YÖNLER	GELİŞTİRMEYE AÇIK YÖNLER
<p>Eğitimin her kademesinde, eğitim düzeyinin ve kalitesinin yüksek olması Üniversitenin bulunması Zengin tabiat varlığına sahip olması İlçenin göl kıyısında olması Verimli tarım topraklarına sahip olması Turizme çok elverişli oluşu Kültür ve sanata önem verilmesi Demokratik katılımın ve sivil toplum geleneğinin güçlü olması Sektöründe söz sahibi sanayi tesislerinin bulunması Genç nüfusun fazla olması</p>	<p>İstihdam yaratacak iş alanlarının az olması Tarımsal alanların etkin bir şekilde kullanılmaması Esnaflık kültürünün gelişmemiş olması</p>
<p>FIRSATLAR Ankara Konya yolu, transit yolu üzerinde olması Büyükşehir yakın olması Elverişli iklim koşulları</p>	<p>TEHDİTLER Ankara' ya yakın olması, Halkın arazilerle ilgili rant beklentisi Göç alması Ekonomide yaşanabilecek olumsuz gelişmeler Sanayileşme</p>

5.13.4. Öneriler

TABLO 114.Öneriler

PAYDAŞLAR	ÖNERİLER
Belediye Başkanı Belediye Meclisi Üyeleri Muhtarlar Gölbaşı kaymakamlığı Gölbaşı Belediyesi Kamu Kurum ve Kuruluşları	Alternatifler geliştirilmeli, yetki karmaşası sona erdirilmeli Kamu kurumları arasında denetimi sağlayacak bir birimin oluşturulması Tarımsal faaliyetlere önem verilmeli, Yetki karmaşasının olması Kurumların koordineli çalışmasının tesisi Gerçekçi bir imar planının yapılması Plan yapılırken yöre insanının ihtiyaçları dikkate alınmalı
Odalar Birlikler Sendikalar Kooperatifler	İmar planı ile ilgili sorunlar giderilmeli Kış turizminin geliştirilmesi için çalışmalar yapılmalı
Gazi Üniversitesi Ankara Üniversitesi İlk ve Orta Öğretim Kurumları Liseleler	Konut yetersizliği Yurt yetersizliği Sosyalleşme alanlarının yetersizliğinin giderilmesi Sosyalleşme alanlarının yetersizliğinin giderilmesi
Hastaneler Sağlık ocağı ve Dispanserler Özel Hastane ve Poliklinikler	
Siyasi Partiler Dernekler Vakıflar	
Fabrikalar Turizmciler Balıkçılar Esnaf ve Ticaret Erbabı Yatırımcı ve Girişimciler	İmar planının yapılması Kış turizmi geliştirilmeli Mahalle yollarının yapılması
Kadınlar Gençler Yaşlılar Engelliler Çocuklar İşsizler Çalışanlar Emekliler	Konutlar ile ilgili sorunlar çözülmeli Kanalizasyon sistemi yapılmalı Kadınların üretime katılması imkânlarının yaratılması

TABIAT VARLIKLARINI KORUMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

6. KIRSAL VE KENTSEL YERLEŞİM ANALİZİ

6.1. ARAŞTIRMANIN AMACI VE YÖNTEMİ

Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesinde kalan yarı kırsal yerleşmelerin özellikleri yerinde yapılan gözlemler (fotoğraflama ve mülakatlar) ile saptanmıştır. Yapılan incelemede kırsal alanlarda yaşam kalitesinin artırılması, yerel kimliğin korunması ve kültürün sürdürülebilirliğinin sağlanması için önerilerde bulunulmuştur. Bu amaçla kırsal alanda yöresel mimari özellikleri belirlenmiştir.

Yapılan çalışmada öncelikle Ankara Büyükşehir Belediyesinin 2023 Başkent Ankara 1/25 000 ölçekli plan kararları dikkate alınmıştır. Sözü geçen planın Plan Hükümlerinde yarı kırsal yerleşimler için belirlenen ilkeler temel alınmıştır. Ayrıca Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesi 1/25000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Revizyonu -Plan Hükümleri (22.12.2010 tarihli) değerlendirilerek, bölge için ilgili Kurumun verdiği plan kararları incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

Yapılan çalışmada bu nedenle her kırsal yerleşmenin 2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planı içindeki yeri temel alınmıştır. Bulduğu konum, yerleşimin taşıma kapasitesini de ortaya koymaktadır. Bu nedenle birlikte değerlendirilmiştir. Doğal değerler yanında kültürel değerlerin saptanmasında da literatüre taraması yapılmıştır. Yayınlanmamış doktora tezleri, yayınlanmış bazı araştırmalar birlikte değerlendirilmiştir. Yerleşmelerin tarihsel izlerinin ortaya konmasında güvenilir kaynak en büyük sorundur.

6.2. GÖLBAŞI İLÇESİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ ve ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ İLANI

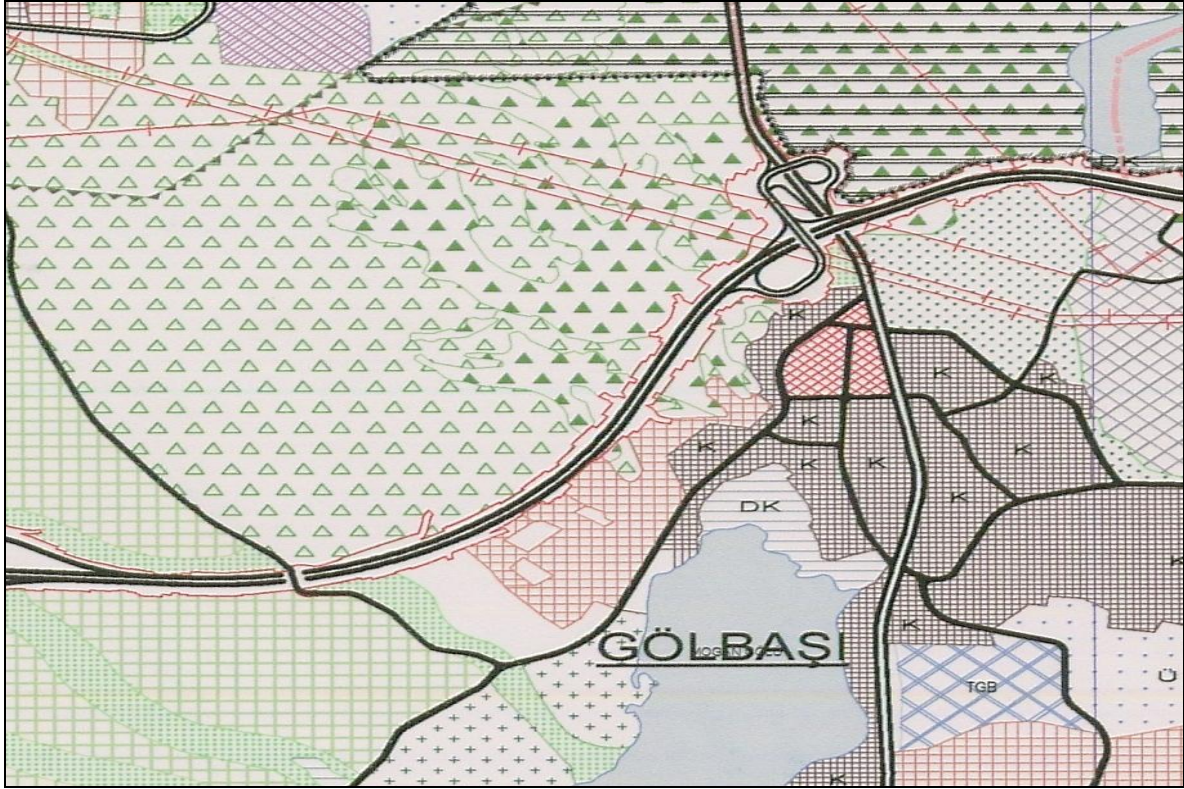
Anadolu yerleşimleri arasında Gölbaşı ve çevresinin yerleşim merkezi olarak seçilmesi M.Ö. 3. 2. ve 1. bin Erken Bronz devrine kadar uzanmaktadır. Daha sonra sırasıyla, Hitit, Frig, Tunç Çağı, Roma ve Bizans Dönemlerinde yerleşim alanı olduğu, Kültür Bakanlığı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğüne Selametli, Tulumtaş, Tulumtaş-Ortaçayır Mevkii, Kızılcaşar-Gökçepınar Mevkii, Bacılar Köyü, Bezirhane Kültepe Mevkii, Bezirhane-Kepenekçi ve İncek-Harmantepe Mevkiinde yapılan inceleme ve araştırmalar sonucu ortaya çıkmıştır. Kayı Beyleri, Söğüt'e yerleşmeden önce Gölbaşı'na yerleşmişlerdir. Bu dönemdeki yerleşim alanları Beynam, Karaoğlan, Karaali, Oğulbey'dir.¹ Cumhuriyet sonrasında ise; Gölbaşı daha önce Örencik Köyüne bağlı Gölhanı adı ile anılan bir mahalle iken 1923 yılında, buraya Oğulbey Köyündeki Bucak Müdürlüğü ile Jandarma Karakolunun taşınması ile Gölbaşı Nahiyesi adını almıştır. 1936 yılında ise ilçe olan Çankaya ilçesine bağlanmıştır. 1955 yılında E-5 Devlet Karayolunun bu bölgeden geçmesi ile

Belediyesince yapılan 2023 Başkent Ankara Planında Çevre Yolu yapay bir eşik olarak ele alınarak, Gölbaşı yerleşmesine olan baskılar azaltılmaya çalışılmıştır. Özellikle kuzey batı yönlerinde doğal sit alanı, orman alanı ve ağaçlandırılacak alanlar önemli eşik teşkil etmektedir. 1/25000 ölçekli nazım imar planında Gölbaşı kentsel yerleşmesindeki mevcut alanlar ise “K” notasyonu ile gösterilmiştir. Buna göre de mevcut planlar doğrultusunda korunacağı belirtilmiştir (Plan 1).

Şekil67: Plan 1: Gölbaşı Kentsel Yerleşmesinin 1/25000 ölçekli Plandaki görünümü

6.3.1. Gölbaşı Genel Kentsel Yerleşmenin Fiziki Yapısı

Gölbaşı kentsel yerleşmesi, Mogan Gölünün kuzey yönünden güneye doğru gelişmiştir. Doğu yönünde Ankara'yı Konya'ya bağlayan karayolu da kenti ikiye bölmektedir. Batı yönünde ise Haymana ilçesine giden karayolu geçmektedir. Batı yönündeki gelişmeler ikinci konut (hafta sonu evleri) ile rekreasyonel kullanımlardan oluşmuştur(Şekil67). Gölbaşı Belediyesinin ÖÇKB sınırları içinde kalan mahallelerinin 6 tanesi kentsel, 10 tanesi ise kırsal niteliktedir. Mahalleler içinde en fazla yüzölçümüne sahip mahalle, Yurtbeyi'dir. Kent merkezine en uzak yarı kırsal yerleşme ise Yağlıpınar'dır. Yarı kırsal yerleşmeler arasında en yakın olan mahalle ise Örencik'dir.

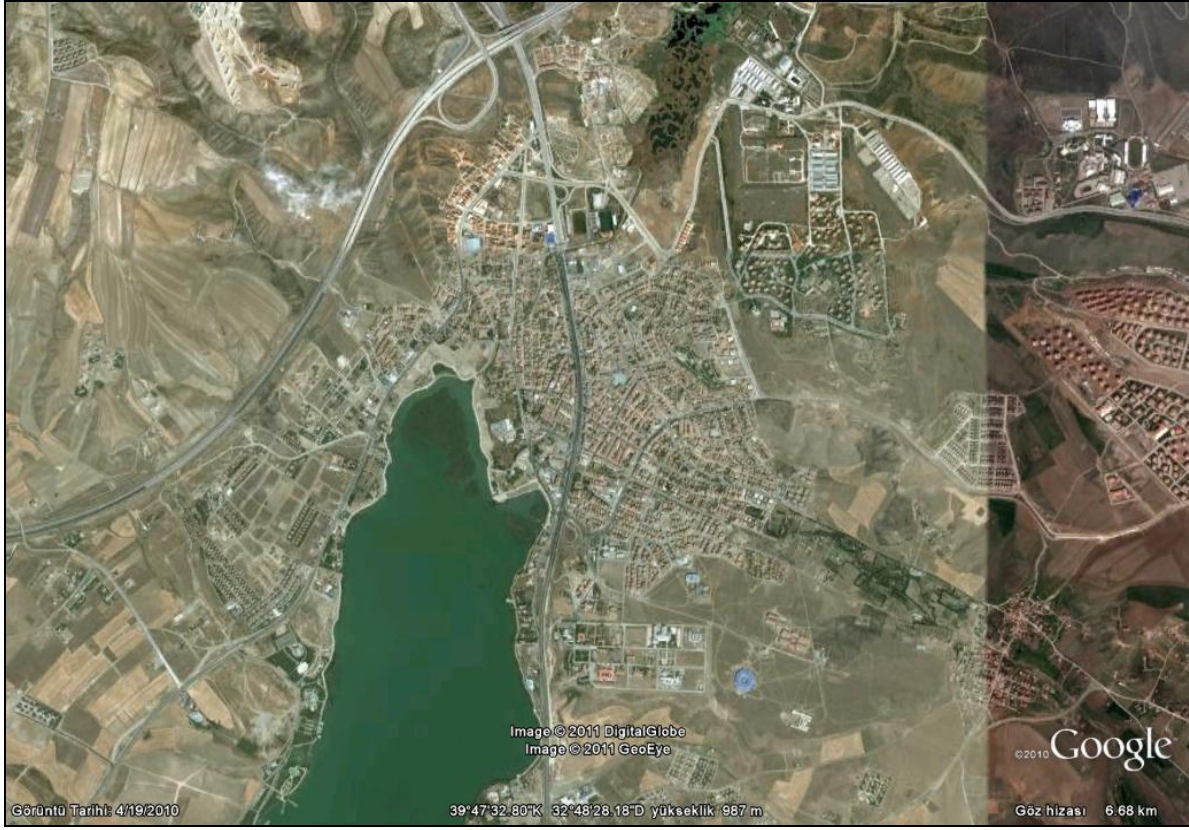
TABLO 115. Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesi İçindeki Mahallelerin eski-yeni isimleri, yüzölçümleri ve merkeze uzaklıkları

Mahalle ismi	Mahallenin eski ismi	Yüzölçümü	İlçe merkezine uzaklığı (km)
Bahçelievler		1317	
Eymir		856	
Gaziosmanpaşa		440	
Şafak		189	
Seğmenler		133	
Karşıyaka		2685	
Örencik	Virancık	307	3
Yurtbeyi	Gerder	3509	14
Yavrucak		2229	13
Gökçehöyük	Çerkeshöyük	3963	15
Yağlıpınar	Mahmudiye	2036	17
Oğulbey	Çakal	3896	11
Karaoğlan		1963	9
Hacıhasan		2410	7
Hacılar			9
Ballıkpınar	Ballık	1403	12

Gölbaşı yerleşmesinin Ankara metropoliten alanının etkisi altındadır. Kentte yaşayanların bir kısmı her gün metropoliten kentin merkezine hareket ederken, merkezden de Gölbaşına farklı amaçlarla geliş gidişler olmaktadır. Doğu yönünde Konya yolu ile parçalanmış kentin bütüncüllüğü bozulmuştur. Gölbaşına özgün bir kimlik geliştirme çabaları kentin yol ile bölünmesiyle zorlaşmaktadır.

Kentte yer alan eğitim tesisleri, su yüzeyi ve kırsal yerleşmelerin kendi iç potansiyelleri değerlendirilip geliştirilebilir niteliktedir.

Fotoğraf 12:Gölbaşı Yerleşmenin Hava Fotoğrafındaki Yeri

Mogan ve Eymir Gölleri çevresinin Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak tespit edilmesi ve bu planla önemli miktarda alanın az yoğun villaların yerleşebileceği “bağ-bahçe” alanları olarak öngörülmesiyle kentsel makroform açısından önemli bir başka süreç yaşanmıştır. Bu bölgede plan onayan kurumun kentsel altyapı konusunda sorumluluğu bulunmaması ve bu kararların yerel yönetimlerle eşgüdümlü üretilmemesi süreci, güneybatı koridorundaki kentsel yayılma ile birlesen, güney koridorundaki az yoğun konut gelişimini de hazırlamıştır. Böylece, Eskişehir ve Konya yolu güzergâhındaki 20-35 km.lik bir yelpazede çok hızlı bir üst gelir grubu konut alanı yayılması ortaya çıkmıştır. 2015 Yapısal Planının öngördüğü desantralizasyonu kontrolsüz bir yayılma haline getiren bu eğilim, kentin makroformundaki havalanma koridoru tanımlayan yeşil kamaların yitirilmesi, koridorlardaki mevcut altyapıyı kullanan “et kalınlığının” şişirilmesi, odaklar ile kopmuş koridor gelişimlerinin bu gelişimleri odak olmaktan çıkaracak bir süreklilik sunacak hale getirilmesine yol açmıştır. Ayrıca, bu alanların tek elden yönetilmesini engelleyen bir Büyükşehir yönetim sistemi bulunmaması, Bakanlığın yargı kararı ile iptal edilmiş İl Gelişme Şeması ve Güneybatı Ankara Kentsel Gelişme Koridoru Çevre Düzeni Planı ile birleşince, tam bir spekülasyon ve kentsel yayılma süreci yaşanmasının da tabanını oluşturmuştur.^v

Fotoğraf 13:Gölbaşı Kentsel Yerleşmesi

6.3.2. Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesinde Kentsel Gelişmeyi Yönlendiren Plan Kararları

Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı'nca 31.08.1992 tarihinde, 22.10.1990 tarih ve 90/1117 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile tespit edilen Özel Çevre Koruma Bölgesi sınırları içinde onaylanan 1/25.000 ölçekli Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesi Çevre Düzeni Planı, yaklaşık 27.400 ha'lık bir alanda 84.000 kişilik nüfus artması öngörmüş, bu plan çeşitli tarihlerde yapılan değişiklikler sonucu son halini 24.01.2006 tarihli onayı ile almıştır. Ancak daha sonra açılan iptal davaları sonucu plan tekrar revize edilmiştir. 22.12.2010 tarihinde yapılan revizyonu; yine 1/25000 Ölçekli Bu Çevre Düzeni Planı 21.11.1990 Tarih Ve 20702 Sayılı Resmi Gazete yayımlanan 22.10.1990 Tarih ve 90/1117 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ilan edilmiş olan Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesi'ni kapsamaktadır.

22.12.2010 tarihinde onaylanan 1/25 000 ölçekli çevre düzeni planında 4 tip Kentsel Gelişme Alanı belirlenmiştir. **Orta yoğunlukta gelişme alanlarında yapılaşma koşulu;** en küçük parsel :700 m², en fazla İ.A.K.S.: 0.30, **düşük yoğunlukta gelişme alanlarında yapılaşma koşulu,** en küçük parsel: 750 m², en fazla İ.A.K.S.: 0.20'dir.

Özel şartlı bağ-bahçe alanlarında yapılaşma koşulları: en küçük parsel: 1500 m², en fazla İ.A.K.S.: 0.15'dir. Bağ bahçe alanları olarak belirtilen alanlar, tarımsal özelliğini büyük ölçüde kaybetmiş, kentsel kullanım talebinin fazla olduğu alanlardır. **Toplu Konut Alanları** 2 ayrı koşulda tanımlanmıştır. Plan üzerinde A notasyonu ile tanımlanan alanlarda brüt nüfus yoğunluğu 120 kişi/hektarı geçmemek kaydıyla uygulama imar planları hazırlanır. Bu koşullara göre toplam inşaat alanı uygulama imar planlarında belirlenir. İkinci tip olan ise **B** notasyonu ile tanımlanmıştır. Bu alanlar; Ankara Büyükşehir Belediye Meclisinin 17.06.2005 Tarih ve 1642 Sayılı kararı ile Onaylanan "Gölbaşı Yaylabağ Toplu Konut Alanı" yer almaktadır. Bu alanın Özel Çevre Koruma Bölgesi sınırları içerisinde kalan bölümünün, imar planlarında andezit taşı imalatçıları sanayi sitesi ve taş ocağı işletmeleri ile konut alanları arasında tampon olacak şekilde yeşil alan olarak düzenlenmesi esas olarak belirlenmiştir. Ancak her durumda nazım imar ve uygulama imar planlarında Ö.Ç.K.B. sınırları içinde yer alacak konut alanlarının yoğunluğu brüt 15 kişi/ha.'ı, bina yüksekliği hmax: 6.50 m. (2 kat)'yi geçmeyeceği, bu alana ilişkin 1/5000 ölçekli nazım imar ve 1/1000 ölçekli uygulama imar planları Ö.Ç.K.K.B. tarafından onaylanmadan uygulama yapılamayacağı, toplu konut alanının tamamı için belirlenen brüt nüfus yoğunluğunun geriye kalan kısmı, toplu konut alanının Ö.Ç.K.B. dışında kalan kısmında kullanılabileceği belirlenmiştir^{vi}.

Plandaki önemli bir başka husus ise; **kentsel dönüşüm alanıdır**. Planda “K1” olarak tanımlanan Küçük Sanayi Sitesi “K2” olarak belirlenen alana taşınma kararı bulunmaktadır.

Planla zengin ekolojik sistemleri, flora ve faunası, mogan ve emir göllerini besleyen su toplama havzaları, vadi tabanları vb. açısından korunması gerekli alanlar korumaya alınmıştır. Hassas A zonu ve B zonu olarak belirlenen alanlarda koruma ve kullanma dengesi belirlenmiştir^{vii}.

6.4. ÖÇKB SINIRI İÇİNDE KALAN ALANDAKİ YARI KIRSAL YERLEŞMELER

6.4.1. Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesinde Yer Alan Yarı Kırsal Yerleşmelerin Yöresel, Doğal ve Kültürel Özellikleri

Araştırma alanında ilgili Kurum tarafından 1/25 000 ölçekli bir plan hazırlanmıştır. Bu planın Plan Hükümleri araştırmada önemli bir yol gösterici olarak kabul edilmiştir.

Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesi 1/25000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Revizyonu -Plan Hükümlerine göre (22.12.2010 tarihli), planlama alanındaki kırsal gelişme alanlarında yapılaşma koşulları; en küçük parsel :750m², en fazla İ.A.K.S.:0.20, en fazla yükseklik (h.max): 6.50 m. olarak belirlenmiştir. Ancak uygulaması tamamlanmış alanlarda; parseller ilgili mevzuat hükümlerine uygun olmak, en az parsel cephesi 20 m ve parsel büyüklüğü 750 m²’ den az olmamak koşuluyla ifraz edilebilirler. İfraz edilen her parselde I.A.K.S: 0.20 değerini aşmamak koşuluyla en fazla bir bağımsız birim yapılabilir. Bu parsellerde yatay kat mülkiyetine uygun bağımsız birim oluşturulması durumunda imar parselinin her 750 m²’si için en fazla bir adet bağımsız bölüm (birim) yapılabilir.

6.4.1.1. Ballıkpınar Yarı-Kırsal Yerleşmesi

6.4.1.1.1. Ballıkpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Coğrafi Konumu

Ballıkpınar, Enlem: 39.7357°, Boylam: 32.7114° koordinatlarında yer alır. Ankara Gölbaşı'nın güney-batısında ve Gölbaşı Merkeze 10 km uzaklıktadır. Ankara – Haymana karayoluna 4 km’lik asfalt yol ile bağlıdır. “Virancık (Örencik) Gölselleri” jeolojik özelliklerini taşır ve ikinci sınıf tarım arazine sahiptir. Genel yerleşim dokusu 1055 metre kodundadır

6.4.1.1.2. Ballıkpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Tarihi

Ballıkpınar köyü 1902 yılında, Koparan Köyü ahalisinin “Ballık” olarak adlandırdığı mevkide, göçmen Kırım Türk ailelerinin iskânı ile kurulmuştur^{viii}. Köy halkını oluşturan ailelerin menşei Kırım Tatarlarından oluşmaktadır. Köye yerleşen ilk göçmenlerin Kırım’ın “Kerç” bölgesine, sonra Romanya’da da birkaç yıl kaldıktan sonra Ballıkpınar köyüne

yerleşmişlerdir Çoğunluk 1855- 1860 yıllarında Osmanlı padişahı Abdülmecit döneminde, Kırım'dan Romanya'ya göç etmiş kişilerden oluşmaktadır. Bu aileler Balkanlardaki siyasi karışıklıklar ve dini rahatsızlıklar nedeniyle Osmanlı döneminde Anadolu'ya göç etmişlerdir. Özellikle tarım konusunda becerileri nedeni ile Osmanlı tarafından İstanbul- Bursa ve Ankara hattına yerleştirilmişlerdir.^{ix}

6.4.1.1.3. Ballıkpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yöresel Mimari Özellikleri

Mevcut yerleşme alanında yöresel mimari ifade eden özgün yapılar bulunmaktadır. Yol kenarına karşılıklı dizilmiş, kireç badanalı, kiremit çatılı olan tipik Kırım Tatar köylerindedir. Her evin duvar ile çevrilmiş “azbar” denilen bahçesi bulunmaktadır. Her Kırım Tatar köyünde olduğu gibi, azbarın içinde 3 odalı ev, evin hemen yakınında “aşgana” diye adlandırılan mutfak bulunmaktadır. Eve uzak alanlarda bazen de bir duvar ile de ayrılan bölümde kümes, ahır, ağıl, samanlık, anbar, kiler ve tuvalet bulunmaktadır.^x Eski yapılar kerpiç olmasına karşın yeni yapılarda çağdaş inşaat malzemeleri kullanılmıştır. Genellikle 1 ve 2 katlıdır. Tek katlı yapılar çoğunluktadır. Yerleşmenin eski konut yapıları etrafı duvarla çevrili bir avlu etrafında çevrelenmiş oda/konutlardan oluşmaktadır.

Yukarıda plan tipi ifade edilen anlatım yerleşme içindeki her konut grubu için geçerli değildir. Plan tipleri aynı zamanda sosyal statüyü de işaret ettiği için, ekonomik açıdan daha iyi durumda olan aileler için geçerli plan tipolojisi görülmektedir. Bu tip planlarda, aynı ailenin ortak kullandığı bir mutfak ana çekirdeği oluşturmaktadır. Mutfağın olduğu birimde erzak saklama depoları, çalışanların kaldıkları odalar ve ortak yemek yeme birimleri de bulunur.

Yerleşimdeki diğer konutlarda bu durum tekrar edilmemekle birlikte daha basit çözümler oluşturulmuştur. Genelde bir avlu etrafında sıralı tek oda sistemi daha basit olarak yerleşimde görülmektedir.

Yerleşimin konut dokusu ortak kullanıma açık meydanlaşma oluşturmamıştır. Her konut grubunun kendi oluşturduğu, özel meydanlar avlu tipini göstermektedir. Yerleşim dokusu düzgün geometri ile kesişen sokaklardan oluşmaktadır. Yerleşimde tek katlı konutlar yaygındır ve ilk yerleşimin konutlarında kullanılan inşaat malzemesi kerpiçtir (resimler ayrıca fotoğraf albümü olarak verilmiştir).

6.4.1.1.4. Ballıkpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Mimari Özgünlüğün Bozulma Durumu

Mimari özgünlüğü devam edememiş bir yerleşimdir. Çevrede farklı amaçla yapılmış konut ve tesislerin baskısıyla farklı konut tipleri ve mimari çözümler gelmiştir. Aynı zamanda

eski birlikte yaşam alışkanlığının devam etmemesi, ailelerin taleplerinin değişmesi ile birlikte Ballıkpınar'a özgü doku devam etmemiştir. Eski yapılar kerpiç olmasına karşın yeni yapılarda çağdaş inşaat malzemeleri kullanılmıştır.

6.4.1.1.5. Ballıkpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yerel Konum ve Özellikleri

Yerel özellikleri açısından Tatar kültürün izlerine rastlanmaktadır. Özellikle Tatar mutfağının özellikleri devam etmektedir. Çiğbörek, köbete, kalakay, sarburma, kıvrırma, tava lokum, peş lokum, tabak börek, öqüz börek, kaşık börek, alişke çorbası, lakşa çorbası, omaş çorbası bilinen ve yapılan yemeklerdir.

6.4.1.1.6. Ballıkpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinde Geçim Kaynakları

Tarım ve hayvancılık hala az da sürmektedir. Kuru tarım yapılarak, buğday, arpa, yulafın yanında, ayçiçeği, nohut, mercimek gibi ürünler yetiştirilmektedir. Birer ikişer inek ile süt inekçiliği yapılırken, birkaç hane tarafından da koyun beslenmektedir

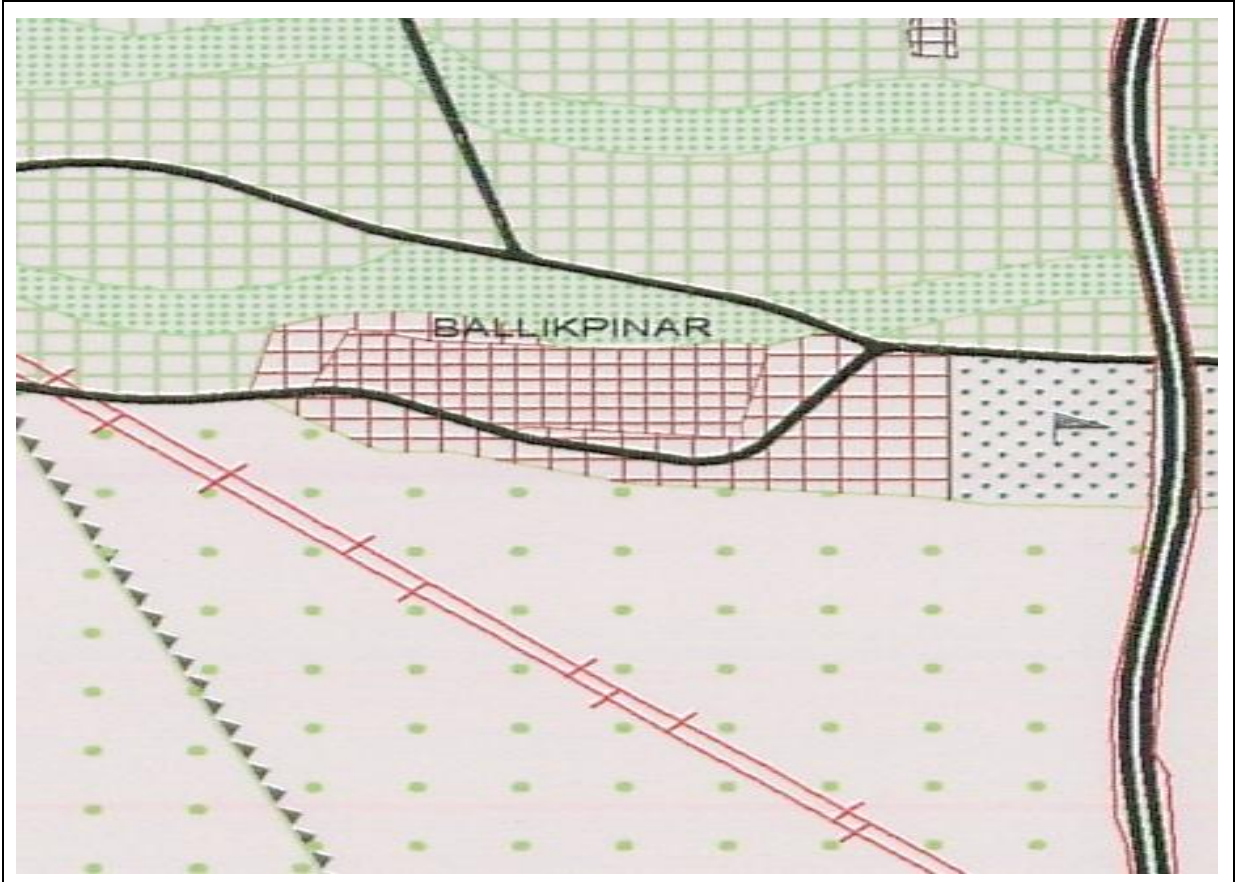
6.4.1.1.7. Ballıkpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinde Sosyal ve Teknik Altyapı

Mahallede ilköğretim okulu vardır. Yerleşmede 3.cü sınıfa kadar eğitim yapılmakta, diğer sınıflar için Tuluntaş yerleşmesinde taşınalı olarak sürdürülmektedir. Mahallenin içme suyu şebekesi ve kanalizasyon şebekesi vardır. Ulaşımı sağlayan yol asfalt olup elektrik ve telefon vardır

6.4.1.1.8. Ballıkpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Üst Ölçek Plan Kararları

Yerleşmenin güneyinde kuru tarıma elverişliiyken, kuzey kısmında bağcılık bahçecilik yapılma olanakları bulunmaktadır. Plan 2'de de görüldüğü gibi akifer alanları yerleşmenin hemen kuzeyindedir. Bu nedenle yerleşmenin kuzeyi için önemli bir eşik ortaya çıkmıştır. Akifer alanlarının olması aşılması en zor eşiği de göstermektedir. Gölü besleyen yer altı sularının varlığına işaret etmesi nedeniyle kuzey kısmı korunacak alanlardandır (Plan 2).

Şekil68: Ballıkpınar Kırsal Yerleşmesinin 1/25000 Ölçekli Nazım İmar Plan İçindeki Yeri

Plan 2: Ballıkpınar Kırsal Yerleşmesinin 1/25000 Ölçekli Nazım İmar Plan İçindeki Yeri

6.4.1.2. Gökçehöyük Yarı-Kırsal Yerleşmesi

6.4.1.2.1 Gökçehöyük Yarı Kırsal Yerleşmesinin Coğrafi Konumu

Koordinatları 39.67152° enlem ve 32.73497° boylamdadır. Gökçehöyük Köyü Ankara Gölbaşı'nın güneyinde ve Gölbaşı Merkeze 15 km uzaklıktadır. Yerleşme genellikle I. ve II. derece tarım arazisine sahiptir. Buğday ve arpa ekimi yapılır. Kürtarkaç ve Yandaklı dereleri bölgenin önemli akarsularıdır. Genel yerleşim dokusu 1065 metre kodundadır

6.4.1.2.2. Gökçehöyük Yarı Kırsal Yerleşmesinin Tarihi

Eski adı “Çerkeshöyük” olan köy, 1877/78 Osmanlı- Rus Savaşı neticesinde, Kafkaslardan Anadolu'ya göç etmek zorunda kalan “Besleyen” Çerkeslerinin iskan edilmesi ile kurulur. Daha sonra 1936 yılında Bulgaristan'dan göç eden muhacirler ve Romanya'dan önce Ankara Polatlı'ya daha sonra da Polatlı'dan buraya göç eden tatarlarla farklı kültürler bir araya gelmiştir

1906 yılında, Haymana yolu üzerinde bulunan höyük çevresine bir kısım Çerkes aile iskan edilir ve bu yerleşmeye “Çerkeshüyük” adı verilir. Bölgeye yerleşen Çerkes aileler Milli Mücadele faaliyetlerine aktif olarak katılır. Daha sonraki yıllarda köyün adı “Gökçehöyük” olarak değiştirilir^{xi}.

6.4.1.2.3. Gökçehöyük Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yöresel Mimari Özellikleri

Gökçehüyükte genelde tek ya da iki katlı konutlar bulunmaktadır. Yapılarda kerpiç temel malzemededir. Eski yeleşim alanı için geçerli olan kerpiç yapılar ekolojik mimarinin en önemli göstergeleridir. Sıcak ve soğuk geçirgenliği açısından oldukça enerji verimliliği sağlamaktadır.

Yöresel mimarinin temel özelliği olan kerpiç evler iç sofalı olarak yapılmıştır. Ekolojik planlamanın yaygın olarak kullanıldığı birçok ülke örneğindeki projelerin bu yerleşimde de geliştirilmesi mümkündür.

Yerleşmenin düzgün yol sistemi vardır. Sokak ve cadde isimleri bulunmaktadır.(Kafkasya, Rumeli, Cumhuriyet Caddeleri ve numaralanmış sokaklar) Eski yapılar kerpiç olmakla beraber yeni yapılar tuğla/betonarmedir. 1 veya 2 katlı konutlar vardır. Eski evlerde karnıyarık plan tipi vardır

6.4.1.2.4. Gökçehöyük Yarı Kırsal Yerleşmesinin Mimari Özgünlüğün Bozulma Durumu

Zamanla plan tipleri ve kullanılan inşaat teknikleri terk edilmiştir. Yöresel mimarinin yaygın inşaat mazemesi olan kerpiç yapı sistemi kullanılmamaktadır.

6.4.1.2.5. Gökçehöyük Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yerel Konum ve Özellikleri

Yerleşmeye DSİ tarafından bir gölet yapılmıştır. Ancak Çerkezhöyük göleti yıkılmış durumda olup, Köye içme suyu getirilmiş olduğundan fonksiyonuna ihtiyaç duyulmamaktadır^{xii}

Ayrıca, Gökçehöyük Köyü içerisinde Eski Tunç Çağı'na ait bir “höyük” bulunmaktadır.

6.4.1.2.6. Gökçehöyük Yarı Kırsal Yerleşmesinde Geçim Kaynakları

Temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. Yerleşmede 2 sürü vardır. Buğday ve arpa ekimi yapılır. Bu yerleşmede farklı olarak yağlık ayçiçeği de ekilmektedir. Hayvancılığın sürdürülmesi için tedbirler alınır, yerleşimde kırsal turizm de gelişmesi mümkün görülmektedir.

Kuru tarım alanlarında ayçiçeği ekimi yapılması da kırsal turizm açısından önemli ipuçları vermektedir. Ayçiçeği yağının geliştirilmesi, yöresel bir ürün olarak değerlendirilmesi de mümkün görülmektedir

Ayrıca çam ve çeşitli meyve ağaçları vardır. Özel çiftliklerde büyükbaş hayvan besiciliği de yapılmaktadır. Nüfusun çoğunluğu yerleşmenin yakınında bulunan Bayrak Garnizonu ve Ziraat Enstitüsü'nde ücretli olarak çalışmaktadır.

6.4.1.2.7. Gökçehöyük Yarı Kırsal Yerleşmesinde Sosyal ve Teknik Altyapı

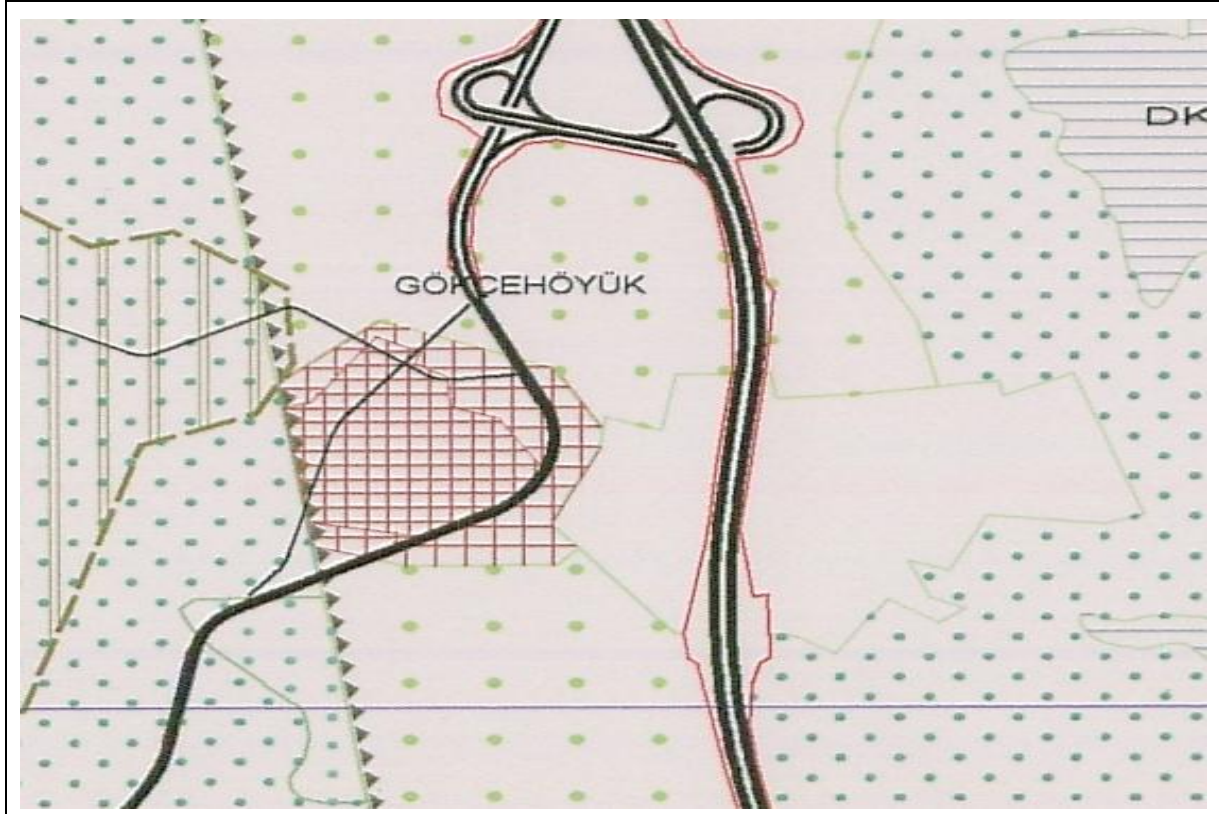
Yerleşmede hem içme suyu şebekesi hem kanalizasyon şebekesi vardır. Köy, içme suyunu, ASKİ'den almaktadır. Yerleşmenin tamamı ASKİ abonesidir. Sağlık ocağı bulunmaktadır. Yerleşmeye ulaşımı sağlayan yol asfalt olup Yerleşmede elektrik ve sabit telefon vardır. Ayrıca yerleşime ait toplantı ve düğün salonu (çok amaçlı Köy konağı) bulunmaktadır. Yerleşmede bir tane de cenaze yıkama aracı hizmet vermektedir. İlçe ve şehir merkezine ulaşım EGO otobüsleri ile yapılmaktadır. Köyde eczane ve çeşitli meslek dallarına ait esnaflar faaliyet göstermektedir. Yerleşmede 1,2,3 sınıf için ilköğretim okulu vardır. Kırsal yerleşmenin çok amaçlı bir salonu vardır. Özel kutlamalar yanında kurslar vs de verilmektedir.

6.4.1.2.8. Gökçehöyük Yarı Kırsal Yerleşmesinin Üst Ölçek Plan Kararları

Yerleşmenin batısı ve kuzeyi mutlak tarım alanlarıdır. Batısı aynı zamanda askeri bölgedir. Ancak Plan 3'de de görüldüğü gibi batı yönündeki mutlak tarım alanları ÖÇKB alanı dışında kalmaktadır. Ancak ÖÇKB sınırı daha öncede belirtildiği gibi esnek olarak ele alınmalıdır. Yerleşim için verilecek kararlarda mutlak tarım alanları göz önüne alınmalıdır(Plan 3)

Şekil69: Gökçe höyük Kırsal Yerleşmesinin 1/25000 Ölçekli Nazım İmar Plan İçindeki Yeri

Plan 3: Gökçe höyük Kırsal Yerleşmesinin 1/25000 Ölçekli Nazım İmar Plan İçindeki Yeri

6.4.1.3. Hacıhasan Yarı-Kırsal Yerleşmesi

6.4.1.3.1. Hacıhasan Yarı Kırsal Yerleşmesinin Coğrafi Konumu

İlçe merkezine uzaklığı 7 km. dir. 39.7478° enlem ve 32.7461° boylam koordinatlarındadır. Ortalama yükseklik 1000 metre civarındadır. Hafif eğimli bir arazi üzerindedir.

6.4.1.3.2. Hacıhasan Yarı Kırsal Yerleşmesinin Tarihi

Hacıhasan yerleşmesi kırsal yerleşme olarak nitelendirilmemesi gerek bir konumdadır. Hacı Hasan yerleşmesinin kurulmasına, Ankara'da hava kirliliğinden kaçan bir grup bürokrat, öğretim üyesi ve serbest meslek mensubu kişiler tarafından 1972 yılında 120 dönümlük bir arazi satın alınarak başlanmıştır.

6.4.1.3.3. Hacıhasan Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yöresel Mimari Özellikleri

Çağdaş sayılabilecek konutlardan oluşmaktadır Düzenli yol sistemi ile şekillenmiş yerleşimdir. Tüm konutlar kible yönüne göre şekillenmiştir. Özgün yapı sistemi betonarmedir.

Ankara’da yaşayan bürokratlar tarafından oluşturulan yerleşim bir mimar tarafından özel olarak planlanmıştır. Yerleşimdeki yaygın konut dokusu 1 veya 2 katlıdır.

Yerleşme planı yapılırken göz önüne alınan kriterlerden biri de kible yönüdür. Bunun dini açıdan anlamlı olması yanında, ekolojik açıdan da enerji verimliliği yararı bulunmaktadır.

6.4.1.3.4. Hacıhasan Yarı Kırsal Yerleşmesinin Mimari Özgünlüğün Bozulma Durumu

1970 sonrası Yasayla kurulmuş bir yerleşme olduğundan bozulan özgünlük bulunmamaktadır. Ancak yerleşmenin konut yoğunluğu değişmemiştir.

6.4.1.3.5. Hacıhasan Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yerel Konum ve Özellikleri

Ankara’nın ilk tescil edilen bitkisi Noe tarafından 1844 yılında toplanmış olan *Junrinea ancyrencis*’dir. Hacıkadın Deresi, Çankaya, Dikmen, Kecioren, Huseyingazi bölgelerinde bulunur. Son yıllarda yaşam mücadelesi veren yanardöner çiçeği (*Centaurea tchihatcheffii*) türü Gölbaşı’nın kıyısında yer alan iki kilometre karelik dar bir alana sıkışıp kalmıştır. Kırmızı renkli ve gösterişli çiçeklere sahip bu tür, dünyada yalnızca Ankara-Gölbaşı’na bağlı Hacıhasan Köyü civarında yetişen Yanar Döner Çiçeği (*Centaurea tchihatcheffii*) turunun Çevre ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü tarafından koruma altına alınması için çalışmalara başlanmıştır. Bu tür, IUCN (Dünya Doğayı Koruma Birliği) kriterlerine göre tehlike altında olan (CR) ayrıca Bern Sözleşmesine göre de kesin koruma gereken bitki türleri arasında yer almaktadır. Devamlı azaldığı tespit edilen bu türün ivedilikle korunması gerekmektedir^{xiii}

Hacıhasan köyünün diğer bir özelliği ise yerleşmenin eğitim durumunun tam kentsel özellik göstermesidir. Örneğin köy muhtarı Ankara Kent Konseyinin üyesidir. Tüm Ankara genelinde 20 muhtarla temsil edilen konseye Hacıhasan Yerleşmenin muhtarının katılması önemli avantajları da beraberinde getirmiştir. Yerleşimin sorunlarının çözümüne olumlu katkılar bu yolla sağlanmıştır.

Yerleşmede Hüdaverdi Vakfının olması da diğer bir özelliğidir. Hüdaverdi Vakfına mensup kişilerin de yılın belli dönemlerinde toplanmaları, etkinliklerde bulunmaları yerleşmenin tanınmasına katkılar sağlamaktadır. Yerleşmede Hüdaverdi Vakfı külliyesi bulunmaktadır. Yerleşmede 2 katlı bir camii vardır. Şadırvanından akan tatlı pınar suyu ziyaretçilerce şifalı sayılmaktadır

İlk yerleşenlerin özel olarak araştırarak tercih ettikleri bir yerleşmedir. 1970li yıllardan beri de özenle ağaçlandırılmış, yoğun yeşil doku oluşturulmuştur

6.4.1.3.6. Hacıhasan Yarı Kırsal Yerleşmesinde Geçim Kaynakları

Yasa ile kurulmuş bir yerleşme olduğu için üst düzey bürokrat, öğretim üyesi, serbest meslek sahiplerinden olmaktadır. Bunun yanında düşük gelirli gruplar da yer seçmiştir Bu gruplar çevredeki inşaat işlerinde çalışmaktadır

6.4.1.3.7. Hacıhasan Yarı Kırsal Yerleşmesinde Sosyal ve Teknik Altyapı

İlköğretim okulu, camisi vardır Yerleşmede ayrıca hem içme suyu şebekesi hem kanalizasyon şebekesi vardır

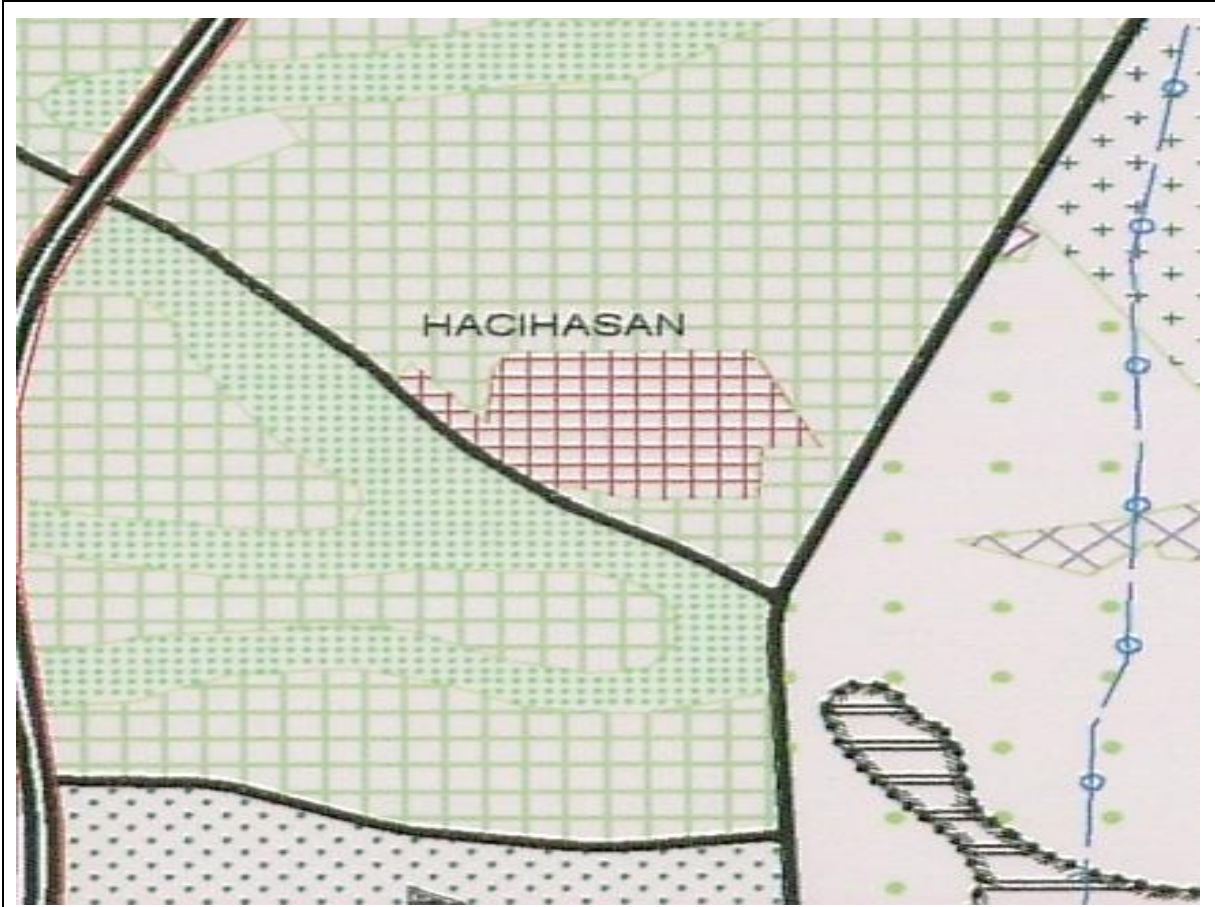
6.4.1.3.8. Hacıhasan Yarı Kırsal Yerleşmesinin Üst Ölçek Plan Kararları

Yerleşmenin güneyi akifer alanları ile sınırlı iken kuzeyi ise bağlık ve bahçelik alanlardandır. (Plan 4:) Akifer alanları ile çevrili olması yerleşmenin gelişmesinin kısıtlayıcıdır. Üst ölçekli planda Mogan gölü belli başlı akifer özelliğine sahip olduğundan birinci dereceli koruma alanı olarak değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Fakat bugünkü yerleşim durumu göz önüne alındığında buraya herhangi bir korumanın ya da önlemin getirilmesinin zor olduğu görülmektedir. Plan Raporuna göre; bu tür alanlarda ova ormancılığı çalışmalarına önem verilirse kalite bakımından düşük olan taban suyuna dolaşım olanağı verilerek süzülmesinin sağlanacağı belirtilmektedir. Ayrıca halka açık geniş dinlenme alanları olarak değerlendirebileceği vurgulanmaktadır.

Vadi tabanı niteliğindeki akifer alanları ekolojik olarak hassas alanlardır. Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesi 1/25000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Revizyonu -Plan Hükümlerine göre; planda gelişme alanı içinde kalan vadi tabanlarında yapı yaklaşma mesafeleri, yapı yoğunlukları ve parsel düzeni 1/5000 ölçekli nazım imar planı çalışmaları sonucunda vadinin ekolojik, topografik yapısına, jeolojik, jeomorfolojik ve hidrojeolojik özelliklerine göre belirleneceği belirtilmiştir.^{xiv}

Planla tarım alanlarında kalan vadi tabanlarında tarımsal kullanım dışında hiçbir kullanıma izin verilmeyecektir. Besicilik ve hayvan üretim sahaları kesinlikle yapılamayacaktır(Plan 4).

Şekil70: Hacıhasan Kırsal Yerleşmesinin 1/25000 Ölçekli Nazım İmar Plan İçindeki Yeri

Plan 4:Hacıhasan Kırsal Yerleşmesinin 1/25000 Ölçekli Nazım İmar Plan İçindeki Yeri

6.4.1.4.Hacılar Yarı Kırsal Yerleşmesi

6.4.1.4.1. Hacılar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Coğrafi Konumu

Gölbaşı-Haymana karayoluna 4 km, ilçe merkezine ise 9 km uzaklıkta olan köy, Kızılcaşar, Taşpınar, Moğan Gölü, Karaoğlan, Ballıkpınar, Tuluntaş ve Hacılar köyleri ile komşudur. 39.7704° enlem ve 32.7228° boylam koordinatlarında yer alır. 1280 metre rakımlı Hacılar Tepesinin de eteklerinde yer alır Eymir ve Gölbaşı ve Elmadağ formasyonlarının jeolojik özelliklerine sahiptir. Hafif eğimli bir arazidedir. Ankara çevre yolu arazisinden geçer. Eymir ve Gölbaşı ve Elmadağ formasyonlarının jeolojik özelliklerine sahiptir

6.4.1.4.2. Hacılar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Tarihi

Anadolu Selçukluları döneminde Ankara ve civarına yerleşen Oğuz Türkmen boylarından olan “Bozulus (Boz-ulus)”, diğer adıyla “Tabanlı” Türkmen aşiretinin “Hacılu”, “Hacılar” cemaatine mensup ailelerin kurduğu bir köydür^{xv}

6.4.1.4.3. Hacılar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yöresel Mimari Özellikleri

Hacılar yerleşmesinde konutlar tek veya iki katlıdır. Kerpiç inşaat malzemesi olarak kullanılmıştır. Eski yerleşimin konutları için geçerli olan bu yöresel mimari yeni konutlarda tekrarlanmamıştır. Keriç evlerde iç sofalı ve sofasız konut mimari yaygındır. İç sofalı evlerde sofaya açılan 2 oda bulunmaktadır. Yerleşim organik bir sokak dokusuna sahiptir. Perspektif yakalayan sokaklar kırsal yerleşmede küçük farklılık yaratmaktadır.

6.4.1.4.4. Hacılar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Mimari Özgünlüğün Bozulma Durumu

Son yıllarda köye geri dönen emekliler tarafından çağdaş mimaride konutlar yapılmıştır. Bu yapıda yerleşmenin özgün mimarisinin sürdürülemediğini göstermektedir.

I. ve II. derece tarım arazine sahip olmasına rağmen, yapı kooperatifleri yer seçmişlerdir. Ayrıca köyde çok sayıda bürokrat, sanatçı ve işadaminin da villası bulunmaktadır

6.4.1.4.5. Hacılar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yerel Konum ve Özellikleri

Eski tarihlerden beri yerleşim olduğunu gösteren iki höyük yerleşime çok yakındır. Bozkırda yer alan tüm yerleşimler gibi özellikli doğal yapısı bulunmamaktadır. Sadece, Tatlım deresi, bölgedeki kaynak sularından beslenerek ve Hacılar Köyü arazinden geçerek Mogan Gölü'ne ulaşır.

6.4.1.4.6. Hacılar Yarı Kırsal Yerleşmesinde Geçim Kaynakları

Yerleşimde meyve ağaçları dikkat çekmektedir. Özellikle kayısı, elma, armut ve erik ağaçları bulunmaktadır. Yerleşimde 2 sürü bulunmaktadır. Bazı ailelerin de inekleri vardır Hayvansal ürün olarak süt ve süt ürünleri mevcuttur. Yöresel pazarlarda da satılmaktadır.

Yerleşimin diğer bölümü ise kentsel işlerde çalışıp emekli olanlar tekrar köye gelip yerleşenlerdir.

6.4.1.4.7. Hacılar Yarı Kırsal Yerleşmesinde Sosyal ve Teknik Altyapı

Hacılar yerleşmesinin eski ve yeni camisi, halk eğitim merkezi ile 1. ve 5. sınıflara eğitim verebilen bir ilköğretim okulu bulunmaktadır.

6.4.1.4.8. Hacılar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Üst Ölçek Plan Kararları

Plan 4'de de görüldüğü gibi çevresi bağcılık ve bahçecilik alanları ile çevrilidir. Doğusunda da arkeolojik alan bulunmaktadır.

Özel Çevre Koruma Bölgesi hemen batı sınırını oluşturmaktadır. Akifer alanları da yerleşmenin hem güneyinde hem de batısında yer almaktadır(Plan 5).

Şekil71: Hacılar Kırsal Yerleşmesinin 1/25000 Ölçekli Nazım İmar Plan İçindeki Yeri

Plan 5:Hacılar Kırsal Yerleşmesinin 1/25000 Ölçekli Nazım İmar Plan İçindeki Yeri

6.4.1.5. Karaoğlan Yarı-Kırsal Yerleşmesi

6.4.1.5.1. Karaoğlan Yarı Kırsal Yerleşmesinin Coğrafi Konumu

Ankara-Konya karayoluna 3 km, ilçe merkezine ise 9 km uzaklıktadır. Yurtbeyi, Oğulbey, Ballıkpınar, Hacılar, Moğan Gölü, Örencik, Beynam ve Tohumlar köyleri ile komşudur. Yerleşme 39.7365° enlem ve 32.83316° boylam koordinatlarında yer almaktadır. Ortalama yüksekliği 1080 metre civarındadır

6.4.1.5.2. Karaoğlan Yarı Kırsal Yerleşmesinin Tarihi

Ankara kentinin kuruluşu hakkında kesin bir bilgi yoksa da, bölgede yapılan araştırmalarda bulunan prehistorik izler, kentin Paleolitik çağdan başlayarak sürekli bir yerleşme alanı olduğunu, bu yerleşmelerin birer koy niteliğinde kent Çevresindeki Eti yokuşu, Ahlatlıbel, Karaoğlan ve Kocumbeli' de bulunduğunu göstermektedir. ^{xvi} İğdeli ve Bağ (Karaoğlan) derelerinin bulunduğu köy, Kalkolitik Çağ'dan itibaren yerleşme sahası olmuştur.

Ankara ve çevresine yerleşen Oğuz Türkmen boylarından “Karaoğlan” cemaati ilk olarak bu köye yerleşir. Karaoğlan cemaati ise “yörükân taifesi”ndendir. Bu cemaat genellikle Balıkesir, Edirne, Aydın, İzmir, Eskişehir, Bilecik ve Ankara civarına iskân edilmiştir^{xvii}

Günümüzde köy içinde bulunan höyükte, Kalkolitik Çağ, Frig, Helenistik, Hitit, Roma, Bizans ve Osmanlı dönemine ait yerleşme izleri bulunmuştur. Kazı neticesinde bulunan antik eserler Anadolu Medeniyetleri Müzesi’nde sergilenmektedir.

6.4.1.5.3. Karaoğlan Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yöresel Mimari Özellikleri

Yöresel mimarinin en temel unsuru kerpiç bu yerleşimde de kullanılmıştır 1 veya iki iç sofalı ya da sofasız konutlar bulunmaktadır. Yerleşimde çeşmenin olduğu bir köy meydanı vardır. Sokakların birçoğu asfalt değildir.

6.4.1.5.4. Karaoğlan Yarı Kırsal Yerleşmesinin Mimari Özgünlüğün Bozulma Durumu

Köy göç almaktadır. Göçün en önemli nedeni ise emekli olanların tekrar yerleşme geri dönmesidir. Yeni gelen emekliler kerpiç evleri tercih etmeyip çağdaş inşaat malzemeleri kullanmışlardır

6.4.1.5.5. Karaoğlan Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yerel Konum ve Özellikleri

Köy meydanında bulunan tarihi çeşmenin üzerinde üç kitabe bulunmaktadır. Aslında bu çeşme iki ayrı çeşme iken, 1904 yılında yapılan tamirle birleştirilmiştir.

6.4.1.5.6. Karaoğlan Yarı Kırsal Yerleşmesinde Geçim Kaynakları

Yerleşimde hayvancılık yapılmaktadır. Merinos koyunu yetiştirilmektedir. 2 sürü vardır. Yerleşimde besicilik önemli bir geçim kaynağıdır.

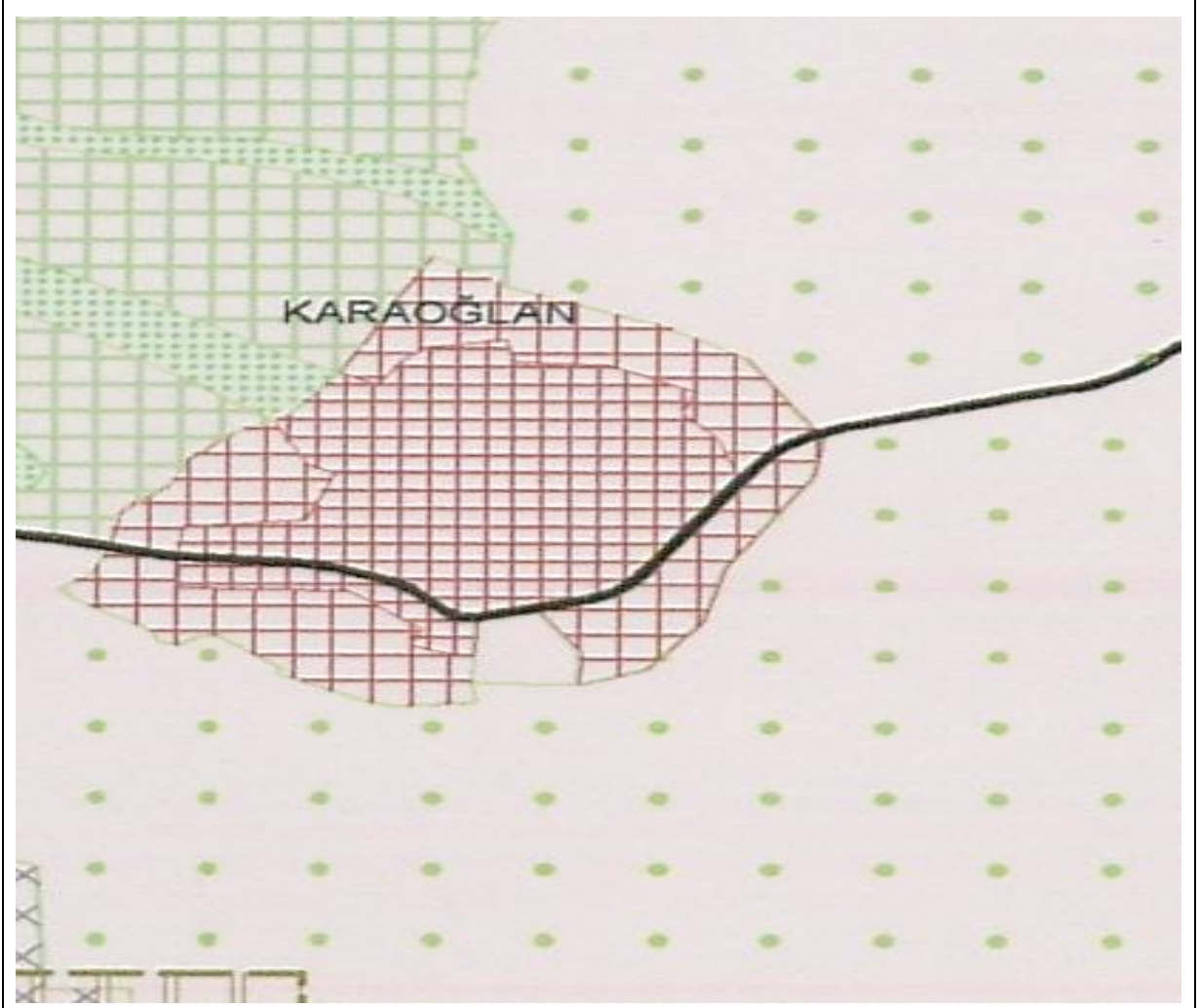
6.4.1.5.7. Karaoğlan Yarı Kırsal Yerleşmesinde Sosyal ve Teknik Altyapı

Yerleşimde 1,2,3 sınıfa kadar eğitim veren ilköğretim okulu, cami, imam evi vardır. Kanalizasyon sağlıklı olmayıp vidanjörle alınmaktadır

6.4.1.5.8. Karaoğlan Yarı Kırsal Yerleşmesinin Üst Ölçek Plan Kararları

Yerleşmenin kuzeyi, doğusu ve güneyi marjinal tarım alanıdır. Batısı ise bağcılık bahçecilik alanıdır. Akifer alanı da batısındaki önemli bir eşiktir (Plan 6).

Şekil72: Karaoğlan Kırsal Yerleşmesinin 1/25000 Ölçekli Nazım İmar Plan İçindeki Yeri

Plan 6: Karaoğlan Kırsal Yerleşmesinin 1/25000 Ölçekli Nazım İmar Plan İçindeki Yeri

6.4.1.6. Oğulbey Yarı Kırsal Yerleşmesi

6.4.1.6.1. Oğulbey Yarı Kırsal Yerleşmesinin Coğrafi Konumu

Ankara-Konya karayolu üzerinde, Gölbaşı ilçe merkezine ise 11 km uzaklıkta olan köyün eski adı “Çakal” dır. Karaoğlan, Beynam (Bala), Ahiboz ve Yavrucak köyleri ile komşudur.

39.68.53° enlem ve 32.82.55° boylam koordinatlarındadır. Ortalama yüksekliği 1093 metre civarındadır Yerleşme hafif eğimli bir arazidedir.

6.4.1.6.2. Oğulbey Yarı Kırsal Yerleşmesinin Tarihi

İlk çağlardan itibaren bölge yerleşme yeridir. Eski Ankara-Kayseri karayolunun hemen yanında, “Kaletepe” mevkiinde bulunan höyük, ayrıca “Gorbeus” antik yerleşmesi ki, Galat Kralı Deitarus’un damadı Kastor Tarkondarios’un şehridir. Köy aynı zamanda tarihi

“Roma Yolu” (Kaesareia) üzerindedir. Köy mezarlığında çok sayıda antik mermer sütunlar, mil taşları ve yapı malzemeleri bulunmaktadır. Anadolu Selçukluları döneminde “Oğulbeylü” cemaati bölgeye yerleşir. Oğulbeylü (Oğulbeğli, diğer adı Bozburud ve Docilü)Bozulus Türkmen aşiretine mensup cemaatler Tarsus, Karaman, Adana, Afyon, Aydın, Manisa ve Konya civarına da yerleşmiştir^{xviii}

6.4.1.6.3. Oğulbey Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yöresel Mimari Özellikleri

Yer yer bozulmakla birlikte birçok özgünlüğü barındırmaktadır. Organik sokak dokusu etrafında biçimlenmiş konutlar bulunmaktadır İnşaat malzemesi olarak kerpiç konutlar veya 2 katlıdır

6.4.1.6.4. Oğulbey Yarı Kırsal Yerleşmesinin Mimari Özgünlüğün Bozulma Durumu

Zamanla özgünlüğünü yitirmiş mimari doku bulunmaktadır. Taş ocakları yerleşimin en büyük tehdit unsurudur.

6.4.1.6.5. Oğulbey Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yerel Konum ve Özellikleri

Oğulbey yerleşmesinin eski adı “Çakal”dır. Yerleşmeye Cebecizade Hacı Efendi tarafından,1886 yılında tamir edilen, alçı mihraplı ve ahşap tavanlı, minareli bir cami yaptırılmıştır. 1886 yılında Mustafa Ağa tarafından yaptırılan kitabeli bir çeşme, Ankara-Konya karayolu kenarında bir köprü vardır. Özellikle Başpınar Deresi’nin geçtiği Kaleboğazı mevkii doğal güzellikleri ve bahçeleri ilgi çekicidir.

Yerleşmenin yer altı suyu yüksektir. Emir Dağı, Kalburtepe, Kaletepe, Tavşancılıktepe, Kırgıtepe köyün meşhur tepeleridir. Dedegölü, Eminehanım, Çırçırönü, Hanpınar, Başpınar ve Kamerpınarı gibi köy mera çeşmeleri ile de oldukça zengindir. Bu nedenle de çevrede bol söğüt ağacı bulunmaktadır.

Yöresel yemekleri bulgur pilavı (pıtpıtı), tamtam tiridir. Höşmerim de en çok yapılan tatlılar arasındadır.

6.4.1.6.6. Oğulbey Yarı Kırsal Yerleşmesinde Geçim Kaynakları

Köyde buğday ve arpa ekimi yapılır. Köyde elma, armut, vişne, kaysı, iğde ve ceviz; sebzelerden de domates, biber ve fasulye yetiştirilir. Ağaç türü olarak da meşe, çam, söğüt ve kavak yaygındır.

Özel Kuvvetler Komutanlığı’nın bulunduğu bölgeden Ankara-Konya karayolunun köy arazisinden geçmesi dolayısıyla yol kenarlarında özel ve resmi sanayi tesisleri, kurumlar ve kuruluşlar bulunmaktadır. Ayrıca yerleşme etrafında işletmeler olduğundan burada çalışmak

6.4.1.7. Yağlıpınar Yarı Kırsal Yerleşmesi

6.4.1.7.1. Yağlıpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Coğrafi Konumu

Ankara-Konya karayolu yakınında bulunan yerleşme 39.7952778 enlemi ve 32.8027778 boylamı koordinatlarında yer alır. Hafif eğimli arazidedir.

6.4.1.7.2. Yağlıpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Tarihi

Rusyada yaşanan karışıklar nedeniyle 1884-87 ve 1905-1906 yılların iki önemli göç hareketi gerçekleşmiştir. Toplam 10.000den fazla Karaçay ve 2500 kadar da Balkar Türkü göç etmiştir. Daha sonraları Rusya'daki Bolşevik ihtilali ve iç savaştan dolayı da birçok Kaçkarlı ülkesini terk etmiştir. İstanbul'a gemiden inmeden yola devam eden Karaçay göçmenleri bir süre karantinada bekletilmiştir. Sonra ikiye ayrılıp Ankara ve Konyaya götürülmüşlerdir. Teberli vadisindeki köylerden gelenler Konya'ya, Duwut, Cögetey ve Ullu Karaçay'daki köylerden gelenler de Ankara'da toplanmışlardır. Barınma ve iaşeleri devlet tarafından karşılanıp, iki yıla yakın burada bekletilmişlerdir. Ankara'da bekleyen grup da 3 köye bölünmüştür. Çoğunlukla Kafkasya'daki Duwut ve Cazlık köylerinden gelenlerin oluşturduğu 150 hanelik ilk grup Eskişehir yakınlarında yakapınar köyüne yerleşmiştir. Cögebey ve Ullu Karaçay bölgelerinden gelenler ise Sakarya nehri kıyısında Süleymaniye köyüne ve Yağlıpınar köyüne yerleşmişlerdir.^{xix} Böylece Yağlıpınar Köyü de göçerlerin kurduğu bir köy oluşmuştur.

Osmanlı Arşivlerinde bulunan 1912 tarihli bir belgede "Ankara vilayeti dâhilinde Haymana kazasında muhacir iskân edilen Yağlıpınar mevkiinin "Mahmudiye" ismine tahvili" kaydı bulunmaktadır Bu belgeye göre köyün ilk adının "Mahmudiye" dir.

Köyde bulunan nüfusun çoğunluğu günümüzde Kabardey-Balkar Cumhuriyeti'nin başkenti olan Nalçık'ten gelmiştir.

Köyde Ceddalar, Sozaylar, Haçırlar, Borkozlar, Hatular, Baskanlar, Tutarlar ve Babaoğulları gibi sülaleler bulunmaktadır. Ana dilleri ise Karaçayca'dır. Günümüzde bazı örf ve adetleri halen sürdürmektedirler.^{xx}

6.4.1.7.3. Yağlıpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yöresel Mimari Özellikleri

Yerleşimde kerpiç konutlar vardır Genelde tek katlıveya iki katlı konutlar bulunmaktadır.

Mimari olarak dofalı ve sofasız plan tipi tercih edilmiştir.. Genelde kerpiç yapılar yanında son zamanlar betoname konutlar yapılmaya başlanmıştır Kerpiç yapıları, avlu etrafında dağınık haldedir. Ancak konutların arasında mutlaka hayvanlar için bir ahır da yer

almaktadır Yöresel kırsal mimari özellikte yapılmış kerpiç yapılar zamanla yerini betonarme yapılara bırakmıştır. Sokak sistemi düzenlidir.

6.4.1.7.4. Yağlıpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Mimari Özgünlüğün Bozulma Durumu

Yapılaşma tipi ve teknolojisi zamanla değişmiştir. Ekolojik açıdan zenginliği olan kerpiç yapılar artık tercih edilmemektedir.

6.4.1.7.5. Yağlıpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yerel Konum ve Özellikleri

Yağlıpınar da bir sulama göleti bulunmaktadır. Gölet 1967 yılında yapılmıştır. Sulama alanı brüt: 50 ha, net: 47 ha.'dır.^{xxi}

Yağlıpınar Mogan gölünün güneyinde yaklaşık 750 ha genişliğindeki Çökek ve Gölcük bataklıklarının batısındadır. Bu bataklıklar mevsimsel sulak çayırlar, küçük gölcükler, deltacıklar ve tarım alanlarından oluşur. Gölün güneyindeki tarıma uygun olmayan hidromorfik alüvyal topraklar, zengin sucul bitki örtüsü ve yaban hayatına ev sahipliği yapmaktadır^{xxii}. Bu özellikler yerleşime olumlu özellik kazandırmaktadır. Yerleşmede Sivritepe, Delikoyuntepesi ve Emirtepe önemli yükseltilerdir.

6.4.1.7.6. Yağlıpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinde Geçim Kaynakları

Yerleşimde arıcılık yapılmaktadır. Yer yer meyve ağaçları vardır. Tarımsal gelirin düşük olması nedeniyle, bölge halkı genelde mevcut arzilerin satmak eğilimdedirler. Ancak arazilerine talep düşüktür. Bu nedenle yerleşimin yerel potansiyelleri değerlendirilmeli, arazi satışı için talepler azaltılmalıdır

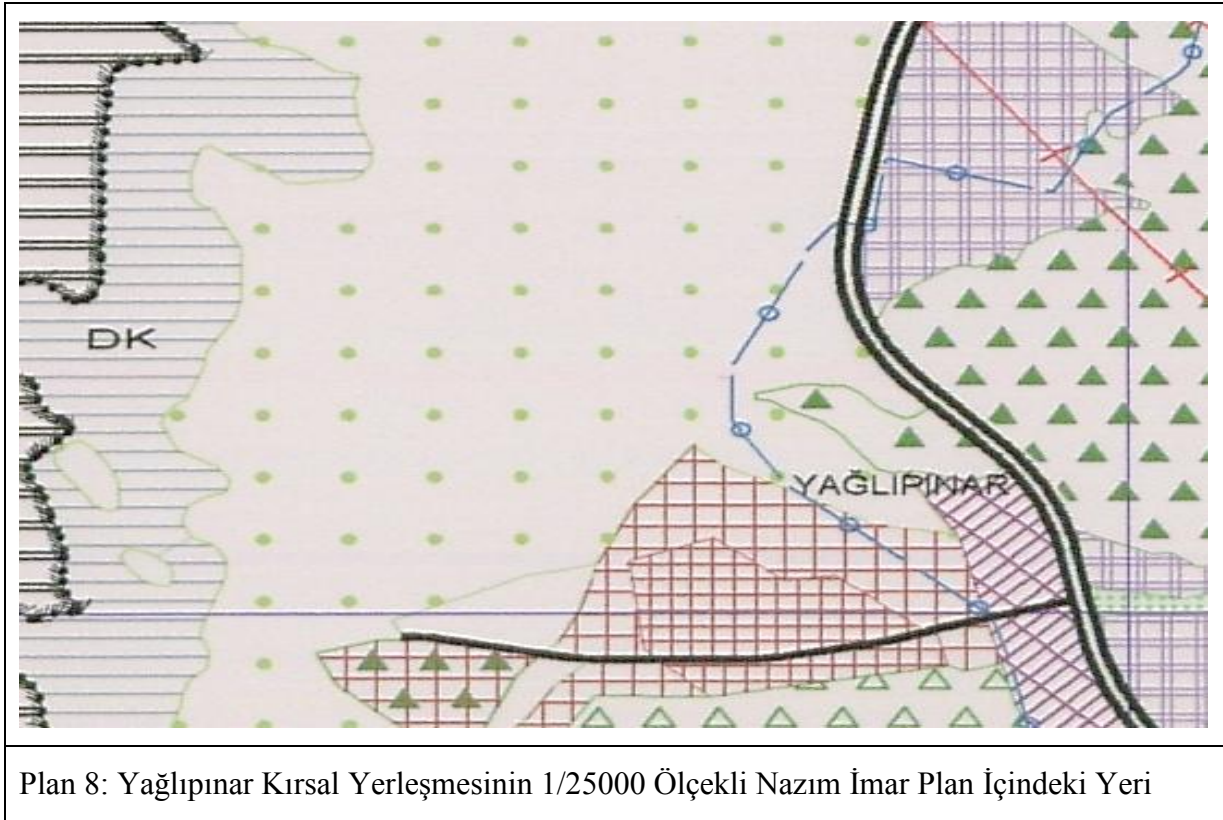
6.4.1.7.7. Yağlıpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinde Sosyal ve Teknik Altyapı

Yağlıpınarda bir köy konağı bulunmaktadır. Su şebekeleri mevcuttur.

6.4.1.7.8. Yağlıpınar Yarı Kırsal Yerleşmesinin Üst Ölçek Plan Kararları

Yerleşimde marjinal tarım toprakları vardır. Güneyi de ağaçlandırılacak alandır. Yerleşimin coğrafi açıdan olumlu ve olumsuz kısıtlayıcıları değerlendirilmesi mümkündür.

Şekil74: Yağlıpınar Kırsal Yerleşmesinin 1/25000 Ölçekli Nazım İmar Plan İçindeki Yeri

Plan 8: Yağlıpınar Kırsal Yerleşmesinin 1/25000 Ölçekli Nazım İmar Plan İçindeki Yeri

6.4.1.8. Yavrucak Yarı Kırsal Yerleşmesi

6.4.1.8.1. Yavrucak Yarı Kırsal Yerleşmesinin Coğrafi Konumu

Gölbaşı-Haymana karayolu üzerinde bulunan yerleşme, Oğulbey, Gökçehüyük, Ballıkpınar, Koparan ve Hacımuratlı köyleri ile komşu olup, ilçe merkezine 13 km uzaklıktadır. Enlem: 39.7003°, Boylam: 32.7453° koordinatlarında yer alır. Yaklaşık 1020 metre kodundadır. Gölbaşı Özel Çevre Koruma Alanı içinde bulunan köyün içinde Çayır Deresi geçer ve Mogan Gölü'ne dökülür. Gölbaşı Formasyonunun jeolojik özelliklerine sahip olan bölge, I-II ve V. sınıf tarım arazisine, I., II. ve III. derece de koruma alanlarına sahiptir. Gölova Deresi ve çevresinde bulunan bataklıklar, Oğulbey köyü ile müşterektir. Bu bölgede tuzlu taban suyu oldukça fazladır. Haymana Yolu yerleşimin içinden geçtiği için ikiye bölünmüş haldedir.

6.4.1.8.2. Yavrucak Yarı Kırsal Yerleşmesinin Tarihi

Köy mezarlığında bulunan antik mermer parçalar alanın eski bir yerleşme yeri olduğunu göstermektedir. Türklerin bu bölgeye iskân tarihi ile ilgili bir belgeye ulaşamadık. Günümüzde köyde zaman içinde Erzurum ve Kırşehir'den, Bala ilçesinin Aydoğan, Çiğdemli ve Yeniköy köylerinden gelen aileler oturmaktadır^{xxiii}.

6.4.1.8.3. Yavrucak Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yöresel Mimari Özellikleri

Dağınık bir yerleşmedir. Yöresel konutlarda yine kerpiç kullanılmıştır. Tek ya da iki katlıdır. Yerleşmenin Camiisi önünde meydan bulunmaktadır. Yerleşme oldukça dağınıktır. İlk yapılan konutlarda özgünlük görülmektedir. Organik sokak dokusu oluşmuştur. Kerpiç ana malzemedir Bir ya da iki katlı olup, sofalı ve sofasız konutlar vardır. Seçkin sayılacak yapı bulunmamaktadır

6.4.1.8.4. Yavrucak Yarı Kırsal Yerleşmesinin Mimari Özgünlüğün Bozulma Durumu

Yöresel konut yapım malzemeleri değişmiştir. Yöresel mimari özelliği bozulmuştur Mogan gölüne yakınlık nedeniyle toprak zenginliği daha fazladır. Aynı zamanda en çok ikinci konut baskısı altında olan yerlerdir.

6.4.1.8.5. Yavrucak Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yerel Konum ve Özellikleri

Yavrucak yerleşmesi ekolojik değerlere sahiptir. Gölbaşı ilçesi sınırları içinde kalan Mogan Gölü balıkçılar, yırtıcı ve ördek türleri için önemli bir üreme, konaklama ve kışlama alanıdır. Yaklaşık 200-300 bireylik bir küçük kerkenez- (Falco naumanni) geceleme alanı, Gölbaşı ilçesinde göle yakın bir alandır. Diğer küçük koloniler ise Mogan-Eymir arasındaki köy evleri ile güneydeki Yavrucak Köyü'nde bulunmaktadır. Dikkuyrukların (Oxyuraleucocephala) sayısı 1995'ten bu yanaartma eğilimi göstermiş ancak son yıllarda yapılan saz sökümü ve dolgu çalışmaları nedeniyle türün alandaki varlığı tehlike altına girmiştir. Aythya nyroca ve Calandrella rufescens niethammeri bu bölgede yaşayan nesli tehlike altında olan diğer kuş türleridir^{xxiv}

6.4.1.8.6. Yavrucak Yarı Kırsal Yerleşmesinde Geçim Kaynakları

Bataklık ve sulu alanlara sahip olan köyde tarım ve hayvancılık yapılır. Besi amaçlı sığır çiftlikleri bulunmaktadır.

6.4.1.8.7. Yavrucak Yarı Kırsal Yerleşmesinde Sosyal ve Teknik Altyapı

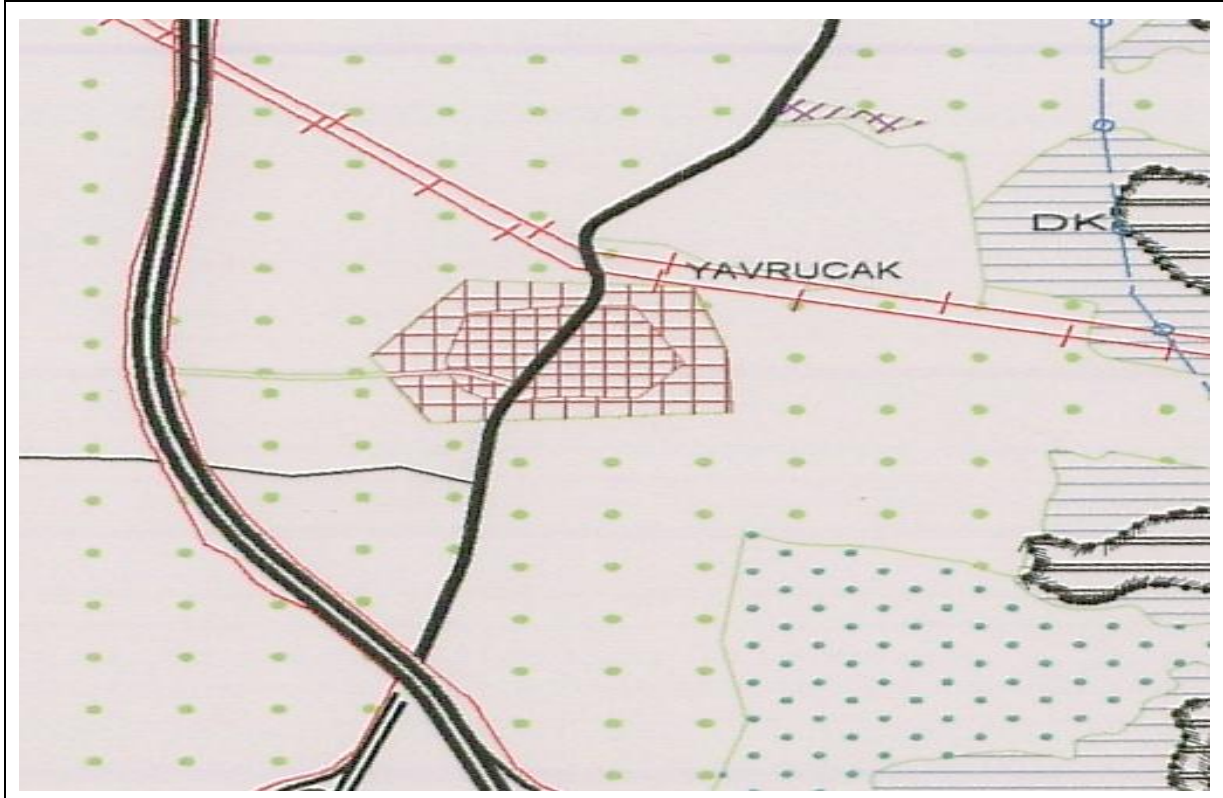
Yola yakın olmasının avantajı ile sağlık ocağı yer almıştır. İlköğretim okulu vardır. Camisi de bulunmaktadır

6.4.1.8.8. Yavrucak Yarı Kırsal Yerleşmesinin Üst Ölçek Plan Kararları

Yerleşmenin arazilerinin büyük bölümü marjinal tarım arazisidir(Plan 9). Batısında Gölün sulak alanları vardır. Yavrucak yerleşmesi yol kodunun altında kalmaktadır. Bu nedenle göl ile bütünleşmiş haldedir. Yerleşmenin yola yakın olması kentsel baskıyı da artırmaktadır. Yerleşimin kış ve yaz nüfusu da bu nedenle çok fazla değişmektedir.

Şekil75: Yavrucak Kırsal Yerleşmesinin 1/25000 Ölçekli Nazım İmar Plan İçindeki Yeri

Plan 9:Yavrucak Kırsal Yerleşmesinin 1/25000 Ölçekli Nazım İmar Plan İçindeki Yeri

6.4.1.9. Yurtbeyi Yarı Kırsal Yerleşmesi

6.4.1.9.1. Yurtbeyi Yarı Kırsal Yerleşmesinin Coğrafi Konumu

Gölbaşı'nın güney-doğusunda ve Gölbaşı Merkeze 8 km uzaklıktadır. Coğrafi olarak 39.7523° enlem ve 32.8714° boylam koordinatlarındadır. Yaklaşık 1140 metre civarındadır. Diğer kırsal yerleşmelere nazaran en dalgalı araziler bu yerleşmededir.

Sukesen Deresi yatağında, Gölbaşı Özel Çevre Koruma Alanı içinde bulunan yerleşme, Gerder volkanitleri ve Virancık gölselleri jeolojik özelliklerini taşır

Hamamtepe” mevkiinde bir ziyaret yeri bulunmaktadır. Gölbaşı Ovası için önemli bakı merkezlerine sahip olan yerleşmede, Hamamdere ve İkiz mevki kaynak suları vardır. İkizdere, Kaşkatepe, Hamamtepe ve Arıkayası mevkileri doğal güzelliklere sahiptir.

6.4.1.9.2. Yurtbeyi Yarı Kırsal Yerleşmesinin Tarihi

Eski adı Gerder'dir. İlk çağlardan itibaren iskan gören bölgenin, savunma ve kontrol yeri olarak kullanıldığı sanılan “Gerder Kale” bulunmaktadır. Ayrıca köyün doğusunda Erken Hıristiyan döneminde sığınak, saklanma yeri veya inziva yeri olarak kullanıldığı tahmin

edilen, kayalara oyulmuş mağaralar vardır. Türkmenlerin Ankara civarında ilk yerleşme yerlerinden olan “Gerder” 1530’lu yıllarda bir mezraa konumundadır.² Tarihi seyir içinde Ankara Merkez kazaya bağlı olmuş, daha sonra sırayla “Kasaba-i Bala”, Haymana ve Çankaya kazalarına bağlanmıştır. Bu bölgeye “Azizbeylü” ve “Oğulbeylü” aşireti mensupları iskan edilmiştir. Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi’nde bulunan bir belgede, Ankara Sancağı’na bağlı Haymana kazasının Gerder karyesinde (köyünde) “*el-Hac Hüseyin Cami-i Şerifi*” vakfi olduğu kayıtlıdır. Bu camiye *İbrahim Efendi*, 10 Kasım 1826 tarihinde hatip olarak tayin edilmiş, İbrahim Efendi vefat edince, yerine oğullarının ehliyetsizliğinden dolayı *Hasan Efendi bin İsmail* hatip olarak, 21 Temmuz 1886 tarihinde tayin edilmiştir^{xxv}.

6.4.1.9.3. Yurtbeyi Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yöresel Mimari Özellikleri

Geniş bahçeler içinde konutlar yer alır. Eski yapılar kerpiçtir. Yeni yapılarda çağdaş malzeme kullanılmıştır Konutlar 1 veya 2 katlıdır. Genelde iç sofalı konutlar yer almaktadır Su kesen Deresinin geçmesi yerleşime avantaj kazandırmıştır. Sulu tarıma olanak tanımıştır.

6.4.1.9.4. Yurtbeyi Yarı Kırsal Yerleşmesinin Mimari Özgünlüğün Bozulma Durumu

Bölgedeki diğer yerleşmeler gibi özgün niteliklerini kaybetmiştir.

6.4.1.9.5. Yurtbeyi Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yerel Konum ve Özellikleri

Alevler, Fateyler, Çıtaklar, Akmanlar, Yusufklar, İbişoğulları, Hoterliler, Cinaliler, Tecerenler ve Kürtler gibi sülaler bulunan köyde, Türkmen geleneği hakimdir Yerleşim dokusu olarak dağınık bir yerleşme sistemi vardır Bunun nedeni ağıl tipi üstü açık hayvan barınaklarının olmasıdır. Ayrıca daha önceleri geniş üzüm bağları olmasına rağmen, bağcılık geleneği sürdürülememiştir.

6.4.1.9.6. Yurtbeyi Yarı Kırsal Yerleşmesinde Geçim Kaynakları

Büyük bahçeler içinde yer alan konutlarda yaşayan hanehalkı elma başta olmak üzere meyva bahçelerini işletmektedir. Sulu tarım ile sebzeçilik yapılmaktadır. Açık besicilik alanları bulunmaktadır. 4000 e yakın büyükbaş hayvan vardır. 1400-1500 arası da koyun vs bulunmaktadır

Gölbaşı ilçesinin önemli gelir kaynaklarından olan andezit taşı yatakları bulunan bölgede, taş ocakları ve andezit taşı işleme atelyeleri bulunmaktadır Taşocakları yüzünden Sukesen Deresi de kirlenmeye yüz tutmuştur.

Oldukça geniş meralarının ve kaynak sularının bulunması dolayısıyla koyun ve keçi sürüleri fazladır. Büyükbaş hayvan besiciliğide yapılan köyde, geçmiş yıllarda yaygın olan üzüm bağları günümüzde tamamen harap olmuştur.

6.4.1.9.7. Yurtbeyi Yarı Kırsal Yerleşmesinde Sosyal ve Teknik Altyapı

İlkokulu bulunan köyde 5. sınıfa kadar eğitim yapılmakta olup, ileri sınıflar ilçe merkezinde taşınmalı olarak yapılmaktadır. Osmanlı döneminde yapılmış bir köprü ve çeşme bulunmaktadır. Dini tesis olarak ise; el-Hac Hüseyin Efendi'nin yaptırdığı cami yıkılarak yenisi yapılmıştır.

6.4.1.9.8. Yurtbeyi Yarı Kırsal Yerleşmesinin Üst Ölçek Plan Kararları

Gölbaşı ilçesinin önemli gelir kaynaklarından olan andezit taşı yatakları bulunan bölgede, taş ocakları ve andezit taşı işleme atelyeleri bulunmaktadır 2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planı, Plan Açıklama Raporunda kentin en önemli açık yeşil alan sistemi olan İmrahor Vadisi içinde yer secmiş taş-tuğla ocakları vb tesislerin ivedilikle buldukları bölgeden çıkarılarak vadiye ve ekolojik dengeye zarar vermeyecek alanlara desantralizasyonu öngörülmüştür. Bu amaçla Gerder (Yurtbey) mahallesindeki planlanmış alanlar ve Mahmatlı odağı ve çevresi kullanılabilir. Vadinin Özel bir planlama çalışması ile kentsel açık-yeşil alan sistemine katılması, korunması, doğal karakterinin geliştirilmesi esas olarak belirlenmiştir.^{xxvi}

Şekil76: Yurtbeyi Kırsal Yerleşmesinin 1/25000 Ölçekli Nazım İmar Plan İçindeki Yeri

Plan 10:Yurtbeyi Kırsal Yerleşmesinin 1/25000 Ölçekli Nazım İmar Plan İçindeki Yeri

Yurtbeyin hemen doğusunda arkeolojik sit alanı bulunmaktadır. Çevresi ise ağaçlandırılacak alandır.(Plan 10)

Sukesen deresi yerleşimin içinden geçmektedir. Sukesen deresinin yerleşimden geçmesi yerleşimin tüm yapısını değiştirmiştir. Büyük bahçelemleri yerleşime kimlik kazandırmıştır. Bahçe içindeki konutlar genelde iki katlıdır. Bunun yanında büyük besi çiftlikleri vardır. Besi çiftliklerin bir kısmı açık besi alanlarıdır.

6.4.1.10. Örencik Yarı-Kırsal Yerleşmesi

6.4.1.10.1. Örencik Yarı Kırsal Yerleşmesinin Coğrafi Konumu

Gölbaşı İlçe merkezi ile birleşmiş durumda olan köyün eski adı Virancık'tır. Sukesen Deresi yamacında bulunan yerleşme Yurtbeyli, Karaoğlan ve Yaylabağ mahalleleri ile komşudur.

Coğrafi olarak 39.7824 enlemde 32.835° boylam koordinatları üzerindedir. Yükseklik olarak 1030 metre civarındadır, topoğrafik olarak ise hafif eğimli bir yapısı vardır. Gölbaşı formasyonu ve Virancik gölsellerinin jeolojik özelliklerini taşımaktadır.

6.4.1.10.2. Örencik Yarı Kırsal Yerleşmesinin Tarihi

Örencik yerleşmesinde ilk çağlardan beri yerleşim olarak seçilmiştir. Bölgede yapılan kazılarda Paleolitik döneme ait kalıntılar bulunmuştur. Roma ve Bizans döneminde de önemli bir yerleşim alanıdır. Virancıktan tarihi Roma Yolu geçmiştir. Roma şehri olan Delemnna'ya (Dilimnia) ait mermerlere yerleşimin içinde rastlanmıştır.

Türklerin bölgeye gelmesiyle birlikte, Azizbeğlü, Yaylalı ve Oğulbeğlü cemaatleri de yerleşmiştir. 1530 yılında mezraa durumundadır. 1732 yılında Virancık (örencik) Köyü, Haymana kazasına bağlı olup, köy camii mutasarrıflığının maddi olarak desteklendiğini de belgelerde görülmektedir^{xxvii}.

1845 ılında Osmanlı Temettuat Defterinde Haymanateyn kazasına bağlı olan Virancık (Örencik) Köyünde bulunan vergi kayıtlarına göre 15 hane vegi vermektedir.

1965 yılına kadar on haneli, Çankaya ilçesine bağlı iken aynı yıl Gölbaşı ilçesinin kurulması ile birlikte bu ilçeye bağlanmıştır.1965 yılları öncesi şimdileri metropol ilçe sayılan gölbası Örencik köyünün bir mahallesidir. Ancak bu gün yaklaşık üçyüz haneli olup nüfusu 750-800 civarındadır. Son yerel yönetimler yasasıyla birlikte köy statüsünden çıkıp Örencik Mahallesi adını almıştır.

6.4.1.10.3. Örencik Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yöresel Mimari Özellikleri

Gölbaşı ilçesi şehir merkezi, Eymir ve Örencik Köyü arazileri üzerine yerleşmiştir. İlçenin ilk iskân yeri olan “Gölhan” Mahallesi, aynı zamanda köyün yerleşmelerindedir. Örencik mahallesinin ilk yerleşim alanında kerpiç konutlar olmasına rağmen harabe halindedir. İlk yerleşimden başlayarak yer yer hala kullanılan tek katlı kerpiç konutlar bulunmaktadır. Örencik Mahalhesinin Gölbaşı merkezine yakın olması nedeniyle mahallede 3-4 katlı apartman tipi konutlar da bulunmaktadır.

Yerleşme kooperatiflerin baskısı ile çevrelenmiştir. Çevrede birçok yeni yapılaşma vardır. TOKİ'nin planlama alanı içindedir. Yerleşmede daha önce yapılmış 3-4 katlı konutlar da mevcuttur

6.4.1.10.4. Örencik Yarı Kırsal Yerleşmesinin Mimari Özgünlüğün Bozulma Durumu

Örencik Mahallesinde özgün mimarı eserleri artık kaybolmaya yüz tutmuştur. Çağdaş inşaat malzemelerinin kullanıldığı konutlar yerleşmeye yeni bir kimlik vermiştir.

Mahallenin özgün kimliğinin hızla değişmesinin nedeni kent merkezi yakınlık, ilk yerleşim nüvasi olması ve bunlara bağlı olarak il ve ilçe dışından hızlı göç almasıdır.

6.4.1.10.5. Örencik Yarı Kırsal Yerleşmesinin Yerel Konum ve Özellikleri

Örencik mahallesinde konut dokusu içindeki bahçeler kimlik kazandırmaktadır. Ancak kentleşme baskısı karşısında bahçeli konutlar algılanmayacak durumdadır.

6.4.1.10.6. Örencik Yarı Kırsal Yerleşmesinde Geçim Kaynakları

Örencik Mahallesi kentsel baskı olmasına karşın hala tarımsal faaliyetler sürmektedir. Kuru tarımın yapılan yerleşmede hayvancılıkla da uğraşmaktadır.

6.4.1.10.7. Örencik Yarı Kırsal Yerleşmesinde Sosyal ve Teknik Altyapı

İlköğretim okulu 1. ve 8. Sınıfları kapsamaktadır. Alt yapısı olmakla beraber kanalizasyon sorundur. Elektrik kesintileri en büyük şikâyet konusudur

Örencik mahallesi sınırları içinde Polis Akademisi, TEK Sosyal Tesisleri ve diğer güvenlik kuruluşlarına ait tesisler bulunmaktadır.

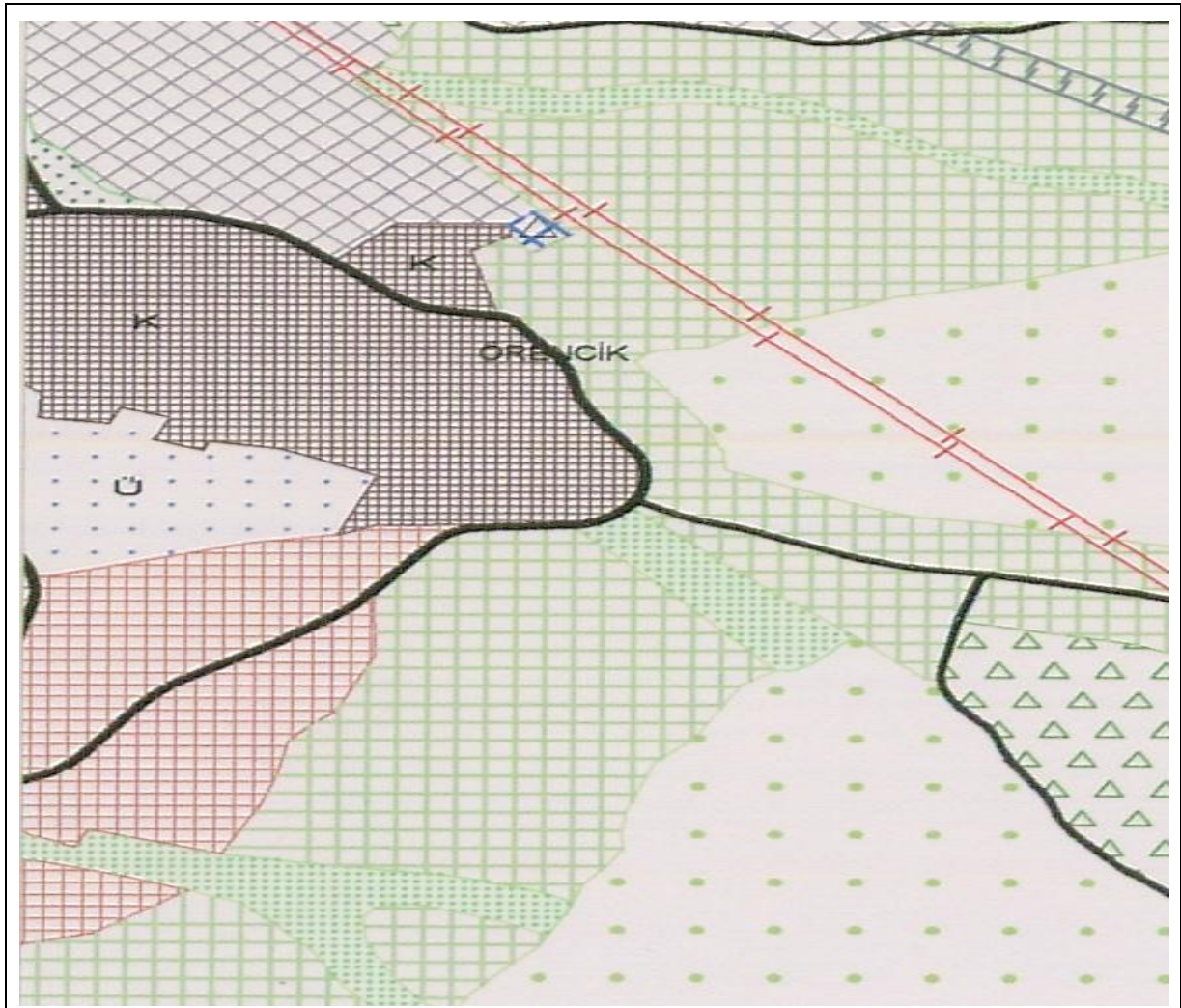
6.4.1.10.8. Örencik Yarı Kırsal Yerleşmesinin Üst Ölçek Plan Kararları

Plan 10'da da görüldüğü planlı gelişmesi tamamlanmış alanlardandır. Mevcut plan kararları da devam edecek alanlardandır. Ancak, Mogan-Eymir-İmrahor sistemindeki akiferlerin doğudaki Örencik Çevresindedir. Yakın Çevresinde önemli oranda ikinci konut ve bağ-bahçe nizamında konut alanı bulunduğu gözlenmektedir. Bu sistemin korunabilmesi

anlamında Özel Çevre Koruma Bölgesi içi ve dışındaki akiferlerin yerleşme dışı tutulması yaşamsal öneme sahiptir^{xxviii}.

Yerleşim alanındaki TOKİ konutları kentsel karakteri göstermektedir. Yerleşim diğer taraftan yoğun da göç almaktadır. Çevredeki inşaatlarda çalışmak amacıyla doğu ve güney doğudan göç almaktadır. Aynı zamanda civardaki taş ocaklarında çalışmak için gelenlerde nüfus artışı sağlamaktadır(Plan 11)

Şekil77: Örencik Kırsal Yerleşmesinin 1/25000 Ölçekli Nazım İmar Plan İçindeki Yeri

Plan 11: Örencik Kırsal Yerleşmesinin 1/25000 Ölçekli Nazım İmar Plan İçindeki Yeri

5.4. FOTOĞRAF ALBÜMÜ

5.4.1. BALLIKPINAR

Ballıkpınar yerleşmesinin yöresel mimarisinin temel özelliği, duvar ile çevrelenmiş yaşam alanlarıdır. Temel birim olan ortak mekânlar ve sıra halinde dizilmiş odalar bulunur. Hayvanlar için barınaklar, depolarda aynı yaşam alanı içindedir. Ancak Ballıkpınar yerleşmesinde yöresel mimari özelliklerini devam etmemiştir. Kültürel özellikleri devam ettirilebilir niteliktedir.

5.4.2. GÖKÇEHÖYÜK

Gökçehöyük yerleşmesinin de Çerkez göçmenlerinden oluşması, içe kapalı yaşamı göstermektedir. Yöresel mimarinin temel yapıım malzemesi yine kerpiç evlerdir. Tek katlı yapılar ilk yerleşenlerin konutlarında yaygındır.

Zaman içinde betonarme iki katlı konutlar yapılmıştır. Hayvancılık hala devam etmektedir. Hayvancılık faaliyetleri yerel ekonominin canlanmasında geliştirilmeli, kırsal turizme olanak sağlayacak yeni yerel ekonomiler desteklenmelidir.

5.4.3. HACIHASAN

Hacıhasan yerleşmesi, Hacılar Köyü arazisinden 3 parselin Ankara’da yaşayan kentliler tarafından satın alınması ile başlamıştır. Daha sonra köy statüsü kazanmış, 2005 yılından sonra ise mahalle statüsüne geçmiştir. Tek katlı konutlar, çağdaş inşaat malzemeleri yapılmıştır. Gelişim süresi içinde iki katlı konutlar da inşa edilmiştir.

Hacıhasan yerleşmesinde kentsel faaliyetler daha ağır basmaktadır. Yöresel özellikler olmamasına karşın, farklı kültürleri birleştirici faaliyetlere öncülük etmesi sağlanabilir.

5.4.3. HACILAR

Hacilar yerleşiminde yöresel mimari kerpiç evler ile özleşmiştir. Tek katlı konutlar kadar iki katlı konutlara da rastlanır. Konutlarda sofasız ve iç sofalı plan tipine rastlanılmıştır. İki katlı konutlar yenilenmiş, kullanılabilir alanlar daha sonra artırılmıştır. İlk yapıldığında hayvanlar için ahır için ayrılırken yenilediğinde farklı amaçlar için kullanılmaya başlanmıştır.

Hacilar yerleşmesinde yöresel mimariyi yansıtabilecek birikim hala bulunmaktadır. Bu nedenle bazı konutların restore edilmesi sağlanabilir. Hayvancılıkla uğraşan ailelerin kırsal turizm amaçlı faaliyetlerine olanak tanınmalıdır.

5.4.4. KARAOĞLAN

Karaoğlan yerleşmesinde yöresel mimarinin yapım malzemesi kerpiç yaygın olarak kullanılmaktadır. Yerleşmede hayvancılık hala devam etmektedir. Hayvancılık faaliyetleri için süt ve süte bağlı ürünler desteklenip geliştirdiği takdirde, yerel ekonomilerinde de canlılık ortaya çıkacaktır. Tarımsal faaliyetlere olanak verecek yeterli coğrafi koşulların olmaması, sulama yapılamaması en önemli sorunlardır.

5.4.5. OĞULBEY

Oğulbey yerleşmesinde de yöresel mimariyi yansıtabilecek malzemeler kullanılmıştır. Kerpiç konutlar ilk yerleşenlerin kullandıkları malzeme türüdür. Yerleşimde küçük çiftlikler vardır. Bazı ailelerin koyun sürüsü olması yerel ekonominin canlandırılmasını sağlayabilir.

5.4.6. YAĞLIPINAR

Yöresel mimariyi yansıtabilecek kerpiç evler hala mevcuttur. Ekolojik özelliklerine rağmen zaman içinde terk edilmiş kullanılmamaya başlamıştır. Yerleşmede arıcılık ile uğraşan ailelerin olması yerel ekonominin geliştirilmesinde yeni olanaklar doğurabilecektir. İç Anadolu'ya özgü meyve ağaçları yerleşmede görülmektedir. Yerleşmenin sahip olduğu yerel özellikler kırsal turizm için geliştirilebilir niteliktedir.

5.4.7. YAVRUCAK

Yerleşme Haymana Yolu'nun iki tarafına gelişmiştir. Yerleşmenin yol ile bölünmesi bütünlüğünü de bozmaktadır. Aynı zamanda yerleşmenin batı tarafı yol kodunun altında kalmaktadır. Dağınık olarak gelişen yerleşmede kentleşme baskısı oldukça yüksektir.

5.4.8. YURTBEYİ

Yurtbeyi yerleşmesi Gölbaşı yarı kırsal yerleşmeleri içinde en fazla yeşil dokuya sahiptir. Sukesen Deresi'nin yerleşim içinden geçmesi büyük olanak sağlamaktadır. Ancak taşocakları yerleşmeyi tehdit etmektedir. Taşocakları arazi morfolojisini bozmaları hem görsel açıdan hem de ekolojik denge açısından tehdit yaratmaktadır. Sukesen Deresi'ne karışan çeşitli atıklar derenin de kirlenmesine neden olmuştur. Gölbaşı ve çevresi su açısından çok zengin olmaması nedeniyle, mevcut yer altı ve yer üstü sularının acil korunması gerekmektedir.

Yurtbeyi yerleşmesindeki su yüzeyi, tarımsal faaliyetleri de olumlu etkilemiştir. Yerleşmede sulu tarım yapılmakta, çeşitli sebze üretilmektedir. Bunun yanında meyve ağaçlarının varlığı ayrı bir zenginlik katmaktadır. Yerleşmede aynı zamanda hayvancılık da yapılmaktadır. Hayvancılık faaliyetlerinin türevleri kırsal turizme girdi sağlayacak niteliktedir.

5.4.9. ÖRENCİK

Örencik yerleşme diğer yerleşmelere göre farklıdır. Yerleşmenin özellikle kuzeyi toplu konutlar alanıdır. Bu nedenle yerleşme kentsel gelişmenin baskısı altında kalmıştır.

Örencik yerleşmesinde kentsel özellikler baskın niteliktedir. İlk yerleşenlerin kerpiç evleri terk edilmiştir. ÖÇKB ilanından önce yapılan 3-4 konutlar ile mahalle niteliği daha baskın hale gelmiştir.

Örencik yerleşmesinin planlanması diğer yerleşmelere göre oldukça sorunlu olacağı açıktır. Toplu konut alanları ile olan yakınlık, yerleşmenin yerel özelliğinin tekrar geri kazandırılmasına ciddi bir engeldir.

5.5. KIRSAL YERLEŞİM YERİ ENVANTERLERİ

KIRSAL YERLEŞİM ENVANTERİ		Envanter No: 1
Adı: Ballıkpınar Eski Adı: Ballık İli: Ankara İlçesi: Gölbaşı	Yerleşme Türü: Nüfus: Hane Sayısı: Yükseklik:	Mahalle/Yarı kırsal yerleşme 1055 metre
Özgünlük durumu:	Ballıkpınar, civar köyler içinde özgün niteliği korunan yerleşmelerdendir.	
Doku türü:	Yol kenarına karşılıklı dizilmiş, kireç badanalı, kiremit çatılı olan tipik Kırım Tatar köylerine benzemektedir. Her evin duvar ile çevrilmiş “azbar” denilen bahçesi bulunmaktadır. Her Kırım Tatar köyünde olduğu gibi, azbarın içinde 3 odalı ev, evin hemen yakınında “aşqana” diye adlandırılan mutfak bulunmaktadır. Ana birim olarak nitelendirilebilecek konut çevresinde bazen de bir duvar ile de ayrılan bölümde kümes, ahır, ağıl, samanlık, anbar, kiler ve tuvalet bulunmaktadır.	
Özgün yapı sistemi:	Eski yapılar kerpiç olmasına karşın yeni yapılarda çağdaş inşaat malzemeleri kullanılmıştır.	
Özgün kat sayısı:	Genellikle 1 ve 2 katlıdır. Tek katlı yapılar çoğunluktadır.	
Plan tipolojisi:	Yerleşmenin eski konut yapıları etrafı duvarla çevrili bir avlu etrafında çevrelenmiş oda/konutlardan oluşmaktadır. Aynı ailenin ortak kullandığı bir mutfak ana çekirdeği oluşturmaktadır. Mutfağın olduğu birimde erzak saklama depoları, çalışanların kaldıkları odalar ve ortak yemek yeme birimleri de bulunur.	
Seçkin Yapılar:	Seçkin sayılabilecek bir yapı bulunmamaktadır.	
Kamusal Yapılar:	Mahallemde ilköğretim okulu vardır. Yerleşimde 3.cü sınıfa kadar eğitim yapılmakta, diğer sınıflar için Tuluntaş yerleşmesinde taşınalı olarak sürdürülmektedir	
Alt yapı:	Mahallenin içme suyu şebekesi ve kanalizasyon şebekesi vardır. Ulaşımı sağlayan yol asfalt olup elektrik ve telefon vardır.	
Coğrafi konum:	Ballıkpınar, Enlem: 39.7357°, Boylam: 32.7114° koordinatlarında yer alır. Ankara Gölbaşı'nın güneybatısında ve Gölbaşı Merkezine 10 km uzaklıktadır. Ankara – Haymana karayoluna 4 km'lik asfalt yol ile bağlıdır. “Virancık (Örencik) Gölselleri” jeolojik özelliklerini taşır ve ikinci sınıf tarım arazine sahiptir.	
Topoğrafik durum:	Genel yerleşim dokusu 1055 metre kodundadır	
Yerel konum ve özellikler:	Yerel özellikleri açısından Tatar kültürünün izlerine rastlanmaktadır. Özellikle Tatar mutfağının özellikleri devam etmektedir. Çibörek, köbete, kalakay, sarburma, kıvrırma, tava lokum, peş lokum, tabak börek, öküz börek, kaşık börek, alışke çorbası, lakşa çorbası, omaş çorbası bilinen ve yapılan yemeklerdir.	
Genel mimari özgünlük durumu:	Mimari açıdan değerlendirildiğin konutların taşıyıcı sistemlerinin diğer çevre yerleşme konutlarından farklı olduğu söylenebilir	
Mimari özgünlüğün bozulma durumu:	Mimari özgünlüğü devam edememiş bir yerleşimdir. Çevrede farklı amaçla yapılmış konut ve tesislerin baskısıyla farklı konut tipleri ve mimari çözümler gelmiştir. Aynı zamanda eski birlikte yaşam alışkanlığının devam etmemesi, ailelerin taleplerinin değişmesi ile birlikte Ballıkpınar'a özgü doku devam etmemiştir.	
Doku ve plan özellikleri:	Düzgün geometri ile oluşmuş sokak sistemi dokuyu oluşturmaktadır.	
Meydanlaşma sokak dokusu döşeme kaplaması:	Meydanlaşma görülmemektedir. Düzgün geometri ile kesişen sokak dokusu vardır.	
Su sağlama olanakları:	Su şebekesi mevcuttur.	
Tarihsel iz ve özellikli doğa:	Ballıkpınar köyü 1902 yılında, Koparan Köyü ahalisinin “Ballık” olarak adlandırdığı mevkide, göçmen Kırım Türk ailelerinin iskânı ile kurulmuştur. Köye yerleşen ilk göçmenlerin Kırım'ın “Kerç” bölgesinden oldukları ve Romanya'da da birkaç yıl kaldıktan sonra Ballıkpınar köyüne yerleşmişlerdir	
Geçim kaynakları:	Tarım ve hayvancılık hala az da sürmektedir. Kuru tarım yapılarak, buğday, arpa, yulafın yanında, ayçiçeği, nohut, mercimek gibi ürünler yetiştirilmektedir. Birer ikişer inek ile süt inekçiliği ve birkaç hane tarafından da koyunculuk yapılmaktadır.	
Sosyal durum ve mülkiyet ilişkileri:	Sosyal açıdan varlıklılırlar. Mülkiyet ise oldukça el değiştirmiştir.	
Gözlem ve değerlendirme:	Ballıkpınar civar yerleşmelerden farklıdır. Kırım Tatarlarının göçerek gelmeleri yerleşmenin genel yapısını etkilemiştir.	
Yayın ve kaynakça:	Yerinde yapılan gözlemler, fotoğraf çekimleri ilk kaynaktır. Diğer kaynaklar; http://www.ballikpinar.com/index.php?option=com_content&task=view&id=17&Itemid=41	
Hazırlayan :	Yrd. Doç. Dr. Demet EROL-01.09.2011	

KIRSAL YERLEŞİM ENVANTERİ		Envanter No: 2
Adı:Gökçehöyük Eski Adı: Çerkeshöyük İli: Ankara İlçesi:Gölbaşı	Yerleşme Türü: Nüfus: Hane Sayısı: Yükseklik:	Mahalle/Yarı kırsal yerleşme 1065 metre
Özgünlük durumu:	Zamanla plan tipleri değişmiştir.	
Doku türü:	Yerleşmenin düzgün yol sistemi vardır. Sokak ve cadde isimleri bulunmaktadır.(Kafkasya, Rumeli, Cumhuriyet Caddeleri ve numaralanmış sokaklar)	
Özgün yapı sistemi:	Eski yapılar kerpiç olmakla beraber yeni yapılar tuğla/betonarmedir.	
Özgün kat sayısı:	1 veya 2 katlı konutlar vardır.	
Plan tipolojisi:	Eski evlerde karnıyarık plan tipi vardır.	
Seçkin Yapılar:	Seçkin sayılabilecek yapı bulunmamaktadır.	
Kamusal Yapılar:	Yerleşmede 1,2,3 sınıf için ilköğretim okulu vardır. Kırsal yerleşmenin çok amaçlı bir salonu vardır. Özel kutlamalar yanında kurslar vs de verilmektedir.	
Alt yapı:	Yerleşmede hem içme suyu şebekesi hem kanalizasyon şebekesi vardır. Köy, içme suyunu, ASKİ'den almaktadır. Yerleşmenin tamamı ASKİ abonесidir. Sağlık ocağı bulunmaktadır. Yerleşmeye ulaşımı sağlayan yol asfalt olup Yerleşmede elektrik ve sabit telefon vardır. Ayrıca yerleşime ait toplantı ve düğün salonu (çok amaçlı Köy konağı) bulunmaktadır. Yerleşmede bir tane de cenaze yıkama aracı hizmet vermektedir. İlçe ve şehir merkezine ulaşım EGO otobüsleri ile yapılmaktadır. Köyde eczane ve çeşitli meslek dallarına ait esnaflar faaliyet göstermektedir.	
Coğrafi konum:	Koordinatları: Enlem: 39.67152°, Boylam: 32.73497°dır. Gökçehöyük Köyü Ankara Gölbaşı'nın güneyinde ve Gölbaşı Merkeze 15 km uzaklıktadır. Yerleşme genellikle I. ve II. derece tarım arazisine sahiptir. Buğday ve arpa ekimi yapılır. Kürtarkaç ve Yandaklı dereleri bölgenin önemli akarsularıdır.	
Topoğrafik durum:	Genel yerleşim dokusu 1065 metre kodundadır	
Yerel konum ve özellikler:	Gökçehöyük köyü (Çerkezhöyük) 1896 yılında Kafkasya'dan göç eden Çerkez'ler tarafından kurulmuştur. Daha sonra 1936 yılında Bulgaristan'dan göç eden muhacirler ve Romanya'dan önce Ankara Polatlı'ya daha sonra da Polatlı'dan buraya göç eden tatarlarla farklı kültürler bir araya gelmiştir.	
Genel mimari özgünlük durumu:	İlk yapılar kerpiç evler niteliğindedir. Sofasız ve iç sofalı konutlar vardır. İki katlı evlerde bağımsız odalar bulunmaktadır.	
Mimari özgünlüğün bozulma durumu:	Mimari özgünlük devam etmemiştir.	
Doku ve plan özellikleri:	Konut planları genellikle karnıyarık plan tipindedir. Yeni konutlarda ise odalar bağımsız birimler halindedir.	
Meydanlaşma sokak dokusu döşeme kaplaması:	Meydanlaşma görülmemektedir. Yolar asfalt döşemelidir.	
Su sağlama olanakları:	Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından su sağlanmaktadır İçme suyu şebekesiyle her eve su verilmektedir Kanalizasyon henüz yoktur.	
Tarihsel iz ve özellikli doğa:	Yerleşmenin içinde bir hüyük bulunmaktadır. Ayrıca yerleşmenin 3 km kadar güneydoğusunda bir hüyük daha bulunmaktadır.	
Geçim kaynakları:	Tarım ve hayvancılıktır. Yerleşmede 2 sürü vardır. Buğday ve arpa ekimi yapılır. Bu yerleşmede farklı olarak yağlık ayçiçeği de ekilmektedir. Ayrıca çam ve çeşitli meyve ağaçları vardır. Özel çiftliklerde büyükbaş hayvan besiciliği de yapılmaktadır. Nüfusun çoğunluğu yerleşmenin yakınında bulunan Bayrak Garnizonu ve Ziraat Enstitüsü'nde ücretli olarak çalışmaktadır.	
Sosyal durum ve mülkiyet ilişkileri:	Okuma yazma oranı yüksektir. Buna rağmen geleneklere bağlılık sürmektedir. Mülkiyet zamanla el değiştirmiştir.	
Gözlem ve değerlendirme:		
Yayın ve kaynakça:		
Hazırlayan:	Yrd. Doç. Dr. Demet EROL	
Tarih:	01.09.2011	

KIRSAL YERLEŞİM ENVANTERİ	Envanter No: 3	
Adı:Hacıhasan Eski Adı: İli: Ankara İlçesi:Gölbaşı	Yerleşme Türü: Nüfus: Hane Sayısı: Yükseklik:	Mahalle/Yarı kırsal yerleşme 1000 metre
Özgünlük durumu:	Çağdaş sayılabilecek konutlardan oluşmaktadır.	
Doku türü:	Düzenli yol sistemi ile şekillenmiş yerleşimdir. Tüm konutlar kible yönüne göre şekillenmiştir.	
Özgün yapı sistemi:	Özgün yapı sistemi betonarmedir. Ankara'da yaşayan bürokratlar tarafından oluşturulan yerleşim bir mimar tarafından özel olarak planlanmıştır.	
Özgün kat sayısı:	1 veya 2 katlıdır.	
Plan tipolojisi:	Koridorla dağılan odalar sistemidir.	
Seçkin Yapılar:	Yerleşimde mutasavvıf merhum Hacı Hasan Burkay Efendi'nin türbesi ve sağlığında yapılmasına öncülük yaptığı Hüdaverdi Vakfı külliyesi bulunmaktadır.Yerleşimde 2 katlı bir camii vardır. Şadırvanından akan tatlı pınar suyu ziyaretçilerce şifalı sayılmaktadır.	
Kamusal Yapılar:	İlköğretim okulu vardır.	
Alt yapı:	Yerleşimde hem içme suyu şebekesi hem kanalizasyon şebekesi vardır	
Coğrafi konum:	Enlem: 39.7478°, Boylam: 32.7461°koordinatlarındadır. İlk yerleşenlerin özel olarak araştırarak tercih ettikleri bir yerleşmedir. 1970li yıllardan beri de özenle ağaçlandırılmış, yoğun yeşil doku oluşturulmuştur.	
Topoğrafik durum:	Hafif eğimli bir arazi üzerindedir.	
Yerel konum ve özellikler:	Hacı Hasan yerleşmesinin kurulmasına, 1972 yılında 120 dönümlük bir arazi satın alınarak başlanmıştır.	
Genel mimari özgünlük durumu:	Özgün mimari bulunmaktadır.	
Mimari özgünlüğün bozulma durumu:	1970 sonrası Yasayla kurulmuş bir yerleşme olduğundan bozulan özgünlük bulunmamaktadır. Ancak yerleşmenin konut yoğunluğu değişmemiştir.	
Doku ve plan özellikleri:	Düzgün geometrik adalardan oluşmuştur	
Meydanlaşma sokak dokusu döşeme kaplaması:	Meydanlaşma bulunmamaktadır.	
Su sağlama olanakları:	Altyapı şebeke sistemi vardır	
Tarihsel iz ve özellikli doğa:	Yanar Döner Çiçeği /sevgi çiçeği (Centaurea tchihatcheffii) türünün Çevre ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü tarafından koruma altına alınması için çalışmalara başlandı. Bu tür, IUCN (Dünya Doğayı Koruma Birliği) kriterlerine göre tehlike altında olan (CR) ayrıca Bern Sözleşmesine göre de kesin koruma gereken bitki türleri arasında yer almaktadır. Devamlı azaldığı tespit edilen bu türün ivedilikle korunması gerekmektedir. Bu bitki Papatyagiller familyasından, peygamber çiçeği (centaurea) cinsindedir. Son yıllarda yaşam mücadelesi veren yanardöner (Centaurea tchihatcheffii) türü Gölbaşı'nın kıyısında yer alan iki kilometre karelik dar bir alana sıkışıp kalmıştır. Kırmızı renkli ve gösterişli çiçeklere sahip bu tür, dünyada yalnızca Ankara Gölbaşı'na bağlı Hacıhasan Köyü civarında yetişir.	
Geçim kaynakları:	Yasa ile kurulmuş bir yerleşme olduğu için üst düzey bürokrat, öğretim üyesi, serbest meslek sahiplerinden olmaktadır. Bunun yanında düşük gelirli gruplar da yer seçmişti.r Bu gruplar çevredeki inşaat işlerinde çalışmaktadır	
Sosyal durum ve mülkiyet ilişkileri:	Sosyal açıdan tüm yerleşimlerden farklı, kentsel özellik gösteren nüfus yapısı vardır	
Gözlem ve değerlendirme:		
Yayın ve kaynakça:	ABŞB, 2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu	
Hazırlayan :	Yrd. Doç. Dr. Demet EROL	
Tarih:	01.09.2011	

KIRSAL YERLEŞİM ENVANTERİ	Envanter No: 4	
Adı:Hacılar Eski Adı: İli: Ankara İlçesi:Gölbaşı	Yerleşme Türü: Nüfus: Hane Sayısı: Yükseklik:	Mahalle/Yarı kırsal yerleşme 1105 m
Özgünlük durumu:	Yerleşmede eski konutlar kerpiçten yapılmıştır. Yeni konutlar ise çağdaş inşaat malzemeleri ile inşa edilmiştir.	
Doku türü:	Organik bir dokuya sahiptir. Perspektif yakalayan sokaklar kırsal yerleşmede küçük farklılık yaratmaktadır.	
Özgün yapı sistemi:	İlk yerleşmede kerpiç kullanılmıştır	
Özgün kat sayısı:	1 veya 2 katlıdır.	
Plan tipolojisi:	Sofasız veya dış sofalı konut planları ilk yerleşenlerin konutlarında görülmektedir.	
Seçkin Yapılar:	Seçkin bir yapı bulunmamakla beraber, bazı konutlar diğerlerine göre daha gösterişlidir.	
Kamusal Yapılar:	Cami (eski ve yeni), halk eğitim merkezi,1-5 arası ilköğretim okulu	
Alt yapı:	Yerleşmede elektrik, su bağlantıları bulunmaktadır	
Coğrafi konum:	Enlem: 39.7704°, Boylam: 32.7228° koordinatlarında yer alır. Ortalama yükseklik kodu 1105 metredir. 1280 metre rakımlı Hacılar Tepesinin de eteklerinde yer alır Eymir ve Gölbaşı ve Elmadağ formasyonlarının jeolojik özelliklerine sahiptir.	
Topoğrafik durum:	Hafif eğimli bir arazidedir.	
Yerel konum ve özellikler:	Anadolu Selçukluları döneminde Ankara ve civarına yerleşen Oğuz Türkmen boylarından olan "Bozulus (Boz-ulus)", diğer adıyla "Tabanlı" Türkmen aşiretinin "Hacılı", "Hacılar" cemaatine mensup ailelerin kurduğu bir yerleşmedir.	
Genel mimari özgünlük durumu:	Kırsal alanda yöresel mimari özelliklerden söz edilebilir. İki katlı kerpiç evlerin ahşapla desteklenen çözümleri farklı sayılabilir	
Mimari özgünlüğün bozulma durumu:	Yöresel mimari özellikler bozulmaya başlamıştır.	
Doku ve plan özellikleri:	Eski yapılar 1 veya 2 katlıdır. Gelir durumuna göre evlerin plan tipolojisi değişmektedir. İki katlı kerpiç konutlar olmakla beraber, tek katlı konutlarda çoğunluktadır	
Meydanlaşma sokak dokusu döşeme kaplaması:	Meydanlaşmadan söz edilemez.	
Su sağlama olanakları:	Kent şebekesinden su gelmektedir.	
Tarihsel iz ve özellikli doğa:	Eski tarihlerden beri yerleşim olduğunu gösteren iki höyük yerleşime çok yakındır. Bozkırda yer alan tüm yerleşimler gibi özellikli doğal yapısı bulunmamaktadır. Sadece, Tatlım deresi, bölgedeki kaynak sularından beslenerek ve Hacılar Köyü arazinden geçerek Mogan Gölü'ne ulaşır.	
Geçim kaynakları:	Tarım ve hayvancılıkla az da olsa uğraşmaktadır. Yerleşimde kayısı, elma, armut yetişmektedir. 2 sürü bulunmakta, bazı ailelerin de inekleri vardır. Peynir yoğurt yapıp satılmaktadır. Kentsel işlerde çalışıp emekli olanlar tekar köye gelip yerleşmişlerdir.	
Sosyal durum ve mülkiyet ilişkileri:	Mülkiyet el değiştirmiştir.	
Gözlem ve değerlendirme:		
Yayın ve kaynakça:	http://www.netkayit.com/arabul.php?adres=AnkaraGolbasi+Koyleri	
Hazırlayan :	Yrd. Doç. Dr. Demet EROL	
Tarih:	01.09.2011	

KIRSAL YERLEŞİM ENVANTERİ	Envanter No: 5	
Adı:Karaoğlan	Yerleşme Türü:	Mahalle/Yarı kırsal yerleşme
Eski Adı:---	Nüfus:	1500
İli: Ankara	Hane Sayısı:	
İlçesi:Gölbaşı	Yükseklik:	1080 metre
Özgünlük durumu:	Yerleşme özgünlüğünü kaybetmeye başlamıştır	
Doku türü:	Eski yapılar kerpiç iken yeni yapılarda kerpiçe rastlanmamaktadır	
Özgün yapı sistemi:	Kerpiç	
Özgün kat sayısı:	1 veya iki	
Plan tipolojisi:	İç sofalı ya da sofasız konutlar	
Seçkin Yapılar:	Seçkin sayılacak yapı bulunmamaktadır	
Kamusal Yapılar:	1,2,3 sınıfa kadar eğitim veren ilköğretim okulu, cami,imam evi	
Alt yapı:	Kanalizasyon sağlıklı değil, vidanjörle alınmaktadır	
Coğrafi konum:	Enlem: 39.7365° ve Boylam: 32.83316° koordinatlarında yer almaktadır. Aküfer alanlarında yer alır.	
Topoğrafik durum:	1080 metre kodundadır	
Yerel konum ve özellikler:	Konya yoluna yakın olması nedeniyle yerel özellikleri sürdürülememiş, kentsel baskı altında yöresel mimari erozyona uğramıştır.	
Genel mimari özgünlük durumu:	Eski yapılara bakıldığında yöresel kırsal mimarinin özellikleri görülmektedir.	
Mimari özgünlüğün bozulma durumu:	Mimari özellikler zamanla bozulmuştur	
Doku ve plan özellikleri:	Organik bir doku bulunmaktadır	
Meydanlaşma sokak dokusu döşeme kaplaması:	Çeşmenin olduğu bir köy meydanı vardır. Sokakların birçoğu asfalt değildir.	
Su sağlama olanakları:	Su şebekesi mevcuttur	
Tarihsel iz ve özellikli doğa:	Ankara ve çevresine yerleşen Oğuz Türkmen boylarından "Karaoğlan" cemaati ilk olarak bu köye yerleşir. Karaoğlan cemaati ise "yörükân taifesi"ndendir. Bu cemaat genellikle Balıkesir, Edirne, Aydın, İzmir, Eskişehir, Bilecik ve Ankara civarına, iskan edilmiştir.	
Geçim kaynakları:	Hayvancılıkla ve tarımla uğraşmaktadır. Yerleşmede 2 sürü bulunmaktadır.Süt ve ürünlerini satmaktadırlar.	
Sosyal durum ve mülkiyet ilişkileri:	Mülkiyet el değiştirmiştir. Konya yoluna yakın olması nedeniyle birçok büyük işletme de çevre de yer seçmiştir.	
Gözlem ve değerlendirme:		
Yayın ve kaynakça:		
Hazırlayan :	Yrd. Doç. Dr. Demet EROL	
Tarih:	01.09.2011	

KIRSAL YERLEŞİM ENVANTERİ	Envanter No: 6	
Adı: Oğulbey Eski Adı: Çakal İli: Ankara İlçesi:Gölbaşı	Yerleşme Türü: Nüfus: Hane Sayısı: Yükseklik:	Mahalle/Yarı kırsal yerleşme 1093 metre
Özgünlük durumu:	Yer yer bozulmakla birlikte birçok özgünlüğü barındırmaktadır.	
Doku türü:	Organik sokak dokusu etrafında biçimlenmiş konutlar bulunmaktadır	
Özgün yapı sistemi:	Kerpiç konutlar vardır	
Özgün kat sayısı:	1 veya 2 katlıdır	
Plan tipolojisi:	Sofasız, iç veya dış sofalı konutlar vardır	
Seçkin Yapılar:	Seçkin sayılabilecek yapı bulunmamaktadır	
Kamusal Yapılar:	İlköğretim okulu ve camii, köy güzelleştirme derneği vardır	
Alt yapı:	Sutemininde sorun bulunmazken kanalizyon bağlantıları hala çözülmemiştir	
Coğrafi konum:	Enlem: 39.6853°, Boylam: 32.8255° koordinatlarındadır.	
Topoğrafik durum:	Yerleşme hafif eğimli bir arazidedir.	
Yerel konum ve özellikler:	Bazı yerel yerel yemekleri (pıtırı ve tamtam tiridi) sürdürmektedirler	
Genel mimari özgünlük durumu:	Kerpiç evlerin bulunduğu kısım oldukça ilgi çekicidir ancak zamanla yeni yapılar ile çevrelenmiştir.	
Mimari özgünlüğün bozulma durumu:	Mimar özgünlük zamanla bozulmuştur	
Doku ve plan özellikleri:	Organik dokuda bir yerleşimdir.	
Meydanlaşma sokak dokusu döşeme kaplaması:	Bir çoğu asfaltsız olan sokak dokusu vardır.	
Su sağlama olanakları:	Ana Şebekeden su sağlanmaktadır	
Tarihsel iz ve özellikli doğa:	Anadolu Selçukluları döneminde "Oğulbeylü" cemaati bölgeye yerleşir.Oğulbeylü (Oğulbeğli, diğer adı Bozburud ve Docülü)Bozulus Türkmen aşiretine mensup cemaatler Tarsus, Karaman, Adana, Afyon, Aydın, Manisa ve Konya civarına da yerleşir.1530 yılında Haymana'ya bağlı "Oğulbey" cemaati 20 haneli, takriben 110 nüfusludur.Yerleşmenin yer altı suyu yüksektir.Çevrede bol söğüt ağacı bulunmaktadır.	
Geçim kaynakları:	Yerleşme etrafında işletmeler olduğundan burada çalışmak için farklı illerden gelenler bulunmaktadır. Genellikle Urfa, Siirt, Batmandan çalışmak için gelenler çoğunluktadır. Ayrıca Yozgat'tan da göç almıştır. Diğer taraftan hayvancılık yapılmaktadır. Küçük çiftlikler bulunur. Bu çiftlikler 5000 büyükbaş hayvan ve 400-500 küçükbaş hayvan bulunmaktadır. Yerleşmede kayısı, elma, armut ağaçları yanında ceviz ağaçları da vardır. Yerleşmede sulu tarım yapılmamaktadır.	
Sosyal durum ve mülkiyet ilişkileri:		
Gözlem ve değerlendirme:	http://www.netkayit.com/arabul.php?adres=AnkaraGolbasi+Koyleri	
Yayın ve kaynakça:	Yerinde yapılan mülakatlar.	
Hazırlayan :	Yrd. Doç. Dr. Demet EROL	
Tarih:	01.09.2011	

KIRSAL YERLEŞİM ENVANTERİ		Envanter No: 7
Adı: Yağlıpınar	Yerleşme Türü:	Mahalle/Yarı kırsal yerleşme
Eski Adı:	Nüfus:	
İli: Ankara	Hane Sayısı:	
İlçesi:Gölbaşı	Yükseklik:	
Özgünlük durumu:	Tek katlı kerpiç evler çoğunluktadır.	
Doku türü:	Sokak sistemi düzenlidir.	
Özgün yapı sistemi:	Kerpiç yapılar mevcuttur. Yeni yapılarda ise betonarme kullanılmıştır	
Özgün kat sayısı:	1 veya 2 katlıdır	
Plan tipolojisi:	Sofalı ve sofasız yapılar vardır. Genelde kerpiç yapılar yananda son zamanlar betonarme konutlar yapılmaya başlanmıştır	
Seçkin Yapılar:	Seçkin sayılabilecek yapıları bulunmaktadır	
Kamusal Yapılar:	Köy konakları vardır.	
Alt yapı:	Su şebekesi vardır	
Coğrafi konum:	Yerleşim 39.7952778 enlemi ve 32.8027778 boylamı koordinatlarında yer alır.	
Topoğrafik durum:	Hafif eğimli arazidedir.	
Yerel konum ve özellikler:	Kerpiç yapıları, avlu etrafında dağınık haldedir. Ancak konutların arasında mutlaka hayvanlar için bir ahır da yer almaktadır	
Genel mimari özgünlük durumu:	Yöresel kırsal mimari özellikte yapılmış kerpiç yapılar zamanla yerini betonarme yapılara bırakmıştır	
Mimari özgünlüğün bozulma durumu:	Yöresel mimari devam edememiştir.	
Doku ve plan özellikleri:	Sofasız evler çoğunluktadır.	
Meydanlaşma sokak dokusu döşeme kaplaması:	Yolların çoğu asfaltlanmıştır	
Su sağlama olanakları:	Su şebekesi vardır.	
Tarihsel iz ve özellikli doğa:	Rusyada yaşanan karışıklıklar nedeniyle 1884-87 ve 1905-1906 yılların iki önemli göç hareketi gerçekleşmiştir. Toplam 10.000den fazla Karaçay ve 2500 kadar da Balkar Türkü göç etmiştir. Daha sonraları Rusya'daki Bolşevik ihtilali ve iç savaştan dolayı da birçok Kaçkarlı ülkesini terk etmiştir. İstanbul'a gemiden inmeden yola devam eden Karaçay göçmenleri bir süre karantinada bekletilmiştir. Sonra ikiye ayrılıp Ankara ve Konyaya götürülmüşlerdir. Teberli vadisindeki köylerden gelenler Konya'ya, Duwut, Cögetey ve Ullu Karaçay'daki köylerden gelenler de Ankara'da toplanmışlardır. Barınma ve işleri devlet tarafından karşılanıp, iki yıla yakın burada bekletilmişlerdir. Ankara'da bekleyen grup da 3 köye bölünmüştür. Çoğunlukla Kafkasya'daki Duwut ve Cazlık köylerinden gelenlerin oluşturduğu 150 hanelik ilk grup Eskişehir yakınlarında yakapınar köyüne yerleşmiştir. Cögebey ve Ullu Karaçay bölgelerinden gelenler ise Sakarya nehri kıyısında Süleymaniye köyüne ve Yağlıpınar köyüne yerleşmişlerdir. Böylece Yağlıpınar Köyü de göçerlerin kurduğu bir köy oluşmuştur.	
Geçim kaynakları:	Yerleşmede arıcılık yapılmaktadır. Meyve bahçeleri yer alır. Kuru tarım yapılmaktadır	
Sosyal durum ve mülkiyet ilişkileri:	Arazilerde mülkiyet el değiştirmiştir.	
Gözlem ve değerlendirme:		
Yayın ve kaynakça:		
Hazırlayan :	Yrd. Doç. Dr. Demet EROL	
Tarih:	01.09.2011	

KIRSAL YERLEŞİM ENVANTERİ	Envanter No: 8	
Adı: Yavrucak Eski Adı:- İli: Ankara İlçesi:Gölbaşı	Yerleşme Türü: Nüfus: Hane Sayısı: Yükseklik:	Mahalle/Yarı kırsal yerleşme 1020 metre
Özgünlük durumu:	İlk yapılan konutlarda özgünlük görülmektedir.	
Doku türü:	Organik sokak dokusu vardır.	
Özgün yapı sistemi:	Kerpiç ana malzemedir.	
Özgün kat sayısı:	Bir ya da iki katlıdır.	
Plan tipolojisi:	Sofalı ve sofasız konutlar vardır.	
Seçkin Yapılar:	Seçkin sayılabilecek yapı bulunmamaktadır.	
Kamusal Yapılar:	Cami ve ilkokul vardır.	
Alt yapı:	Yola yakın olmasının avantajı ile sağlık ocağı yer almıştır. İlköğretim okulu vardır. Camisi de bulunmaktadır.	
Coğrafi konum:	Yavrucak Köyü Ankara Gölbaşı'nın güneyinde ve Gölbaşı Merkeze 12 km uzaklıktadır. Enlem: 39.7003°, Boylam: 32.7453° kordinatlarında yer alır. Yaklaşık 1020 metre kodundadır. Haymana Yolu yerleşimin içinden geçtiği için ikiye bölünmüş haldedir.	
Topoğrafik durum:	Genelde düz sayılabilecek arazi üzerindedir. Haymana yolunun yol kodunun da altında kalmıştır.	
Yerel konum ve özellikler:	Mogan gölüne yakınlık nedeniyle toprak zenginliği daha fazladır. Aynı zamanda en çok ikinci konut baskısı altında olan yerlerdir.	
Genel mimari özgünlük durumu:	Yöresel mimari özelliği bozulmuştur.	
Mimari özgünlüğün bozulma durumu:	Yöresel konut yapım malzemeleri değişmiştir.	
Doku ve plan özellikleri:	Sofalı ve sofasız konutlar vardır.	
Meydanlaşma sokak dokusu döşeme kaplaması:	Yerleşmenin Camiisi önünde meydan olduğu söylenebilir. Yerleşme oldukça dağınıktır. Birbirinden uzak konutlar vardır.	
Su sağlama olanakları:	Kentsel su şebekesinden hizmet alınmaktadır.	
Tarihsel iz ve özellikli doğa:	Yavrucak yerleşmesi Mogan Gölünün hemen doğusunda yer almaktadır. Mogan Gölü balıkçılar, yırtıcı ve ördek türleri için önemli bir üreme, konaklama ve kışlama alanıdır. Yaklaşık 200-300 bireylik bir küçük kerkenez (Falco naumanni) geceleme alanı, Gölbaşı ilçesinde göle yakın bir alandadır. Diğer küçük koloniler ise Yavrucak Köyü'nde bulunmaktadır. Dikkuyrukların (Oxyuraleucocephala) sayısı 1995'ten bu yanaartma eğilimi göstermiş ancak son yıllarda yapılan saz sökümü ve dolgu çalışmaları nedeniyle türün alandaki varlığı tehlike altına girmiştir. Aythya nyroca ve Calandrella rufescens niethammeri bu bölgede yaşayan nesli tehlike altında olan diğer kuş türleridir	
Geçim kaynakları:	Bataklık ve sulu alanlara sahip olan köyde tarım ve hayvancılık yapılır. Besi amaçlı sığır çiftlikleri bulunmaktadır.	
Sosyal durum ve mülkiyet ilişkileri:	Mülkiyet çoğu yerde elde değiştirmiştir. Özellikle tarım amaçlı kullanılacak alanlar el değiştirmiştir.	
Gözlem ve değerlendirme:		
Yayın ve kaynakça:		
Hazırlayan :	Yrd. Doç. Dr. Demet EROL	
Tarih:	01.09.2011	

KIRSAL YERLEŞİM ENVANTERİ		Envanter No: 9
Adı: Yurtbeyi Eski Adı: Gerder İli: Ankara İlçesi:Gölbaşı	Yerleşme Türü: Nüfus: Hane Sayısı: Yükseklik:	Mahalle/Yarı kırsal yerleşme 1140 metre
Özgünlük durumu:	Civar köyler içerisinde en farklı olan yerleşmedir.	
Doku türü:	Geniş bahçeler içinde konutlar yer alır.	
Özgün yapı sistemi:	Eski yapılar kerpiçtir. Yeni yapılarda çağdaş malzeme kullanılmıştır.	
Özgün kat sayısı:	Konutlar 1 veya 2 katlıdır.	
Plan tipolojisi:	Genelde iç sofalı konutlar yer almaktadır	
Seçkin Yapılar:	Yerleşmenin camisi merkezi bir konumdadır. Gösterişlidir.	
Kamusal Yapılar:	1.ve 3. Sınıfları kapsayan ilköğretim okulu bulunmaktadır.	
Alt yapı:	Şehir şebekesinden yararlanılmaktadır.	
Coğrafi konum:	Gölbaşı'nın güney-doğusunda ve Gölbaşı Merkeze 8 km uzaklıktadır. Enlem: 39.7523°, Boylam: 32.8714° koordinatlarındadır. Yaklaşık 1140 metre civarındadır.	
Topoğrafik durum:	Diğer kırsal yerleşmelere nazaran en dalgalı araziler bu yerleşmededir.	
Yerel konum ve özellikler:	Büyük bahçeler içinde konutlar yer almıştır. Su kesen Deresinin geçmesi yerleşime avantaj kazandırmıştır. Sulu tarıma olanak tanımıştır.	
Genel mimari özgünlük durumu:	İç sofalı evleri olsa da yeni konutlar birbirinden bağımsız oda sistemine geçmiştir.	
Mimari özgünlüğün bozulma durumu:	Yöresel kırsal mimari devam etmemiştir.	
Doku ve plan özellikleri:	Dağınık bir yerleşme sistemi vardır Bunun nedeni ağıl tipi üstü açık hayvan barınaklarının olmasıdır.	
Meydanlaşma sokak dokusu döşeme kaplaması:	Genelde asfalt kaplı sokaklar vardır.	
Su sağlama olanakları:	Şehir şebekesinden olmakla birlikte çşmeler de aktif haldedir.	
Tarihsel iz ve özellikli doğa:	İlk çağlardan itibaren iskan gören bölgenin, savunma ve kontrol yeri olarak kullanıldığı sanılan "Gerder Kale" bulunmaktadır. Ayrıca köyün doğusunda Erken Hıristiyan döneminde sığınak, saklanma yeri veya inziva yeri olarak kullanıldığı tahmin edilen, kayalara oyulmuş mağaralar vardır.Türkmenlerin Ankara civarında ilk yerleşme yerlerinden olan "Gerder" 1530'lu yıllarda bir mezraa konumundadır.2 Tarihi seyir içinde Ankara Merkez kazaya bağlı olmuş, daha sonra sırayla "Kasaba-i Bala", Haymana ve Çankaya kazalarına bağlanmıştır. Bu bölgeye "Azizbeylü" ve "Oğulbeylü" aşireti mensupları iskan edilmiştir. Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi'nde bulunan bir belgede, Ankara Sancağı'na bağlı Haymana kazasının Gerder karyesinde (köyünde) "el-Hac Hüseyin Cami-i Şerifi" vakfı olduğu kayıtlıdır. Bu camiye İbrahim Efendi, 10 Kasım 1826 tarihinde hatip olarak tayin edilir. İbrahim Efendi vefat edince, yerine oğullarının ehliyetizliğinden dolayı Hasan Efendi bin İsmail hatip olarak, 21 Temmuz 1886 tarihinde tayin edilir.	
Geçim kaynakları:	Büyük bahçeler içinde yer alan konutlarda yaşayan hanehalkı elma başta olmak üzere meyva bahçelerini işletmektedir. Sulu tarım ile sebzeçilik yapılmaktadır. Açık besicilik alanları bulunmaktadır. 4000 e yakın büyükbaş hayvan vardır. 1400-1500 arası da koyun vs bulunmaktadır.Taşocakları yüzünden Suksen Deresi de kirlenmeye yüz tutmuştur.	
Sosyal durum ve mülkiyet ilişkileri:		
Gözlem ve değerlendirme:		
Yayın ve kaynakça:		
Hazırlayan :	Yrd. Doç. Dr. Demet EROL	
Tarih:	01.09.2011	

KIRSAL YERLEŞİM ENVANTERİ	Envanter No: 10	
Adı: Örencik Eski Adı:Virancık İli: Ankara İlçesi:Gölbaşı	Yerleşme Türü: Nüfus: Hane Sayısı: Yükseklik:	Mahalle/Yarı kırsal yerleşme 1030 metre
Özgünlük durumu:	Yerel özgünlüğü kalmamış bir yerleşimdir.	
Doku türü:	İlk yerleşim yeri organik dokulu iken daha sonraki gelişme alanları düzenlidir	
Özgün yapı sistemi:	İlk yerleşimde kerpiç evler varken artık kullanılmamaktadır	
Özgün kat sayısı:	1 ile 4 kat arası değişmektedir.	
Plan tipolojisi:	-	
Seçkin Yapılar:	Seçkin yapılar bulunmamaktadır	
Kamusal Yapılar:	İlköğretim okulu 1-8 . sınıfları kapsamaktadır	
Alt yapı:	Alt yapısı olmakla beraber kanalizasyon sorundur. Elektrik kesintileri en büyük şikayet konusudur	
Coğrafi konum:	Enlem: 39.7824°, Boylam: 32.835° koordinatları üzerindedir.	
Topoğrafik durum:	Hafif eğimli bir yapısı vardır	
Yerel konum ve özellikler:	Yerleşme kooperatiflerin baskısı ile çevrelenmiştir. Çevrede birçok yeni yapılaşma vardır. TOKİ'nin planlama alanı içindedir. Ancak plan ile TOKİ ye verilmiş haklar olduğundan yerleşmede hala düşük yoğunluk devam etmektedir. Yerleşmede daha önce yapılmış 3-4 katlı konutlar da mevcuttur	
Genel mimari özgünlük durumu:	Özgünlüğü kalmamış kentsel nitelik gösteren bir yapıdadır	
Mimari özgünlüğün bozulma durumu:	Tamamen bozulmuştur	
Doku ve plan özellikleri:	Organik doku yanında düzenli gelişmiştir.	
Meydanlaşma sokak dokusu döşeme kaplaması:	Eski caminin önü meydan sayılabilir	
Su sağlama olanakları:	Şehir şebekesine bağlıdır	
Tarihsel iz ve özellikli doğa:	1965 yılına kadar on haneli, çankaya ilçesine bağlı iken aynı yıl gölbaşı ilçesinin kurulması ile birlikte bu ilçeye bağlanmıştır.1965 yılları öncesi şimdileri metropol ilçe sayılan gölbaşı örencik köyunun bir mahallesi idi.bu gün yaklaşık üçyüz haneli olup nüfusu 750-800 civarındadır.son yerel yönetimler yasasıyla birlikte köy statüsünden çıkıp Örencik Mahallesi adını almıştır.	
Geçim kaynakları:		
Sosyal durum ve mülkiyet ilişkileri:		
Gözlem ve değerlendirme:		
Yayın ve kaynakça:		
Hazırlayan :	Yrd. Doç. Dr. Demet EROL	
Tarih:	01.09.2011	

TABIAT VARLIKLARINI KORUMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. SOSYO-EKONOMİK VE SOSYO-KÜLTÜREL DURUM

Bu çalışma kapsamında Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesinin sosyo-ekonomik ve sosyo- kültürel yapısı ortaya konulmaya çalışılmış ve kapsamda bölgenin tarihi ve kültürel dokusuna ilişkin olarak çalışma gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın veri toplama sürecinde nitel ve nicel veri toplama tekniklerinden faydalanılarak veriler elde edilmiştir.

Araştırma kapsamında 720 katılımcıya anket uygulanmıştır. Çalışma kapsamında 37 kişi ve kurum temsilcisiyle derinlemesine mülakat gerçekleştirilmiş, taş ocağı işletmecileri, çiftçiler, yöre esnafı-turizm işletmecileri ile odak grup görüşmeleri gerçekleştirilmiştir.

Araştırmaya katılan bireylerin çoğu ilköğretim düzeyindedir.(%48,8) bunla beraber katılımcıların %31,5 'inin lise mezunu, %18,2' sinin önlisans ve lisans programı mezunu ve %1,2' sinin ise yüksek lisans ve doktora programı mezunu oldukları görülmektedir.

Katılımcıların herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna bağlı olup olmadıkları incelendiğinde, %79,6 sının herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna bağlı olduğu ancak %19,2 sinin ise herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna bağlı olmadığı görülmektedir. Bağlı olanların hangi sosyal güvenlik kurumuna bağlı olduğu incelendiğinde ise %55,3 ünün SSK, %24,6 sının BAĞKUR üyesi olduğu ve %18,8' inin ise Emekli Sandığı üyesi olduğu görülmektedir.

Katılımcıların gelir kaynaklarına göre dağılımları incelendiğinde, %52,7 sinin ücret/maaş sürekli bir işten gelir elde ettikleri, %22,8 inin emekli, yaşlık, dul, yetim aylığı aldıkları %9,2 sinin tarımsal üretim, %8,8 inin kira geliri, %3,6 sının hayvansal üretim gelirlerine sahip oldukları görülmektedir. Burada akraba yardımı ile geçimini sağlayanlar(%0,60), faiz geliri olanlar(%0,40), balıkçılık(%0,10) oranındadır. Katılımcıların hanelerinin ortalama gelirleri incelendiğinde bu gelirin 1938,89 TL olduğu görülmektedir

Katılımcıların kaç yıldır burada yaşadıklarına ilişkin olarak ortalama 21,36 yıldır burada yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Katılımcılara mahallerinde göç eden birinin olup olmadığı sorulduğunda %89,7 si mahallesinde göç eden aile bulunmadığı, %9,7' si ise mahallesinde göç eden aile bulunduğunu ifade etmişlerdir. Katılımcıların mahalleden göç edenlerin göç etme sebeplerine ilişkin görüşleri incelendiğinde, %80 i ekonomik sebepler, %11,4' ü ailevi nedenler, %8,6 sı ise diğer sebeplerden dolayı göç ettiklerini belirtmişleridir.

Bölgede tarım alanlarının hızla yok olmasına karşın besi hayvancılığı halen oldukça yaygındır. Örneğin alanda kalıcı 8042 büyükbaş hayvan ve 3906 adet besi sığırtı bulunmaktadır. Kümes hayvancılığı yine bölgede önemli bir yere sahiptir. Oğulbey

mahallesinde 2 adet Ballıkpınar'da 3 adet besi kümesi vardır. Ayrıca bölgede devekuşu yetiştirme çiftliği de mevcuttur.

Bölgede önemli bir sorun olarak taş ocaklarına dayalı oluşan kirlenmeler görülmektedir. Özellikle ocaklardan ÖÇK alanına su ile karışık olarak çamur halindeki taş atıkları gelmektedir. Bunun yanı sıra taş işleme atölyelerinin ulaşım alt yapısının eksikliği, taş atıkların depolanması için yer tahsisinde yaşanan sorunlar ve bu alanın kullanım koşullarındaki zorluklar yeterince çevre bilinci gelişmemiş girişimciler için bu tür kirlenmenin gerekçesi olarak öne sürülmektedir. Yapılan gözlemlerde bazı imalathanelerin kendi ocakları tükendiği için farklı bölgelerden taş getirerek burada işledikleri görülmektedir. Bu kapsamda bölgede işletilen andezit yataklarının rezervlerinin yeniden kontrol edilmesi ve buna dayalı olarak imalat hanelerin başka alanlara taşınmalarının tesisi gereklidir.

Bölgede çevre bilinci gelişmektedir. Ancak bu bilincin ekonomik kalkınmayı önceleyen bir duruma dönüştüğü görülmektedir. Bu kapsamda gerçekleştirilecek bilinçlendirme faaliyetleri ile çevrenin öncellenmesi sağlanmalı ve ekonomik gelişme ile paralel bir çevre bilincinin oluşması sağlanmalıdır.

Ankara- Konya kara yolunun yerleşim birimini ikiye bölmesi bütünlük bir kent bilincinin oluşmasını olumsuz yönde etkilemektedir. Özellikle yolla ayrılan iki kesim arasındaki geçişlerin zorluğu göle ilişkin olan algılamaları olumsuz yönde etkilemektedir. Bu kapsamda karayoluna ilişkin önemli bir yatırıma ihtiyaç söz konusudur. Bu kapsamda "Gölbaşılık" bilincinin artırılması ve bölgenin tamamının gölü kullanımının ve çevre sorumluluğunu alması sağlanmalıdır.

6.2. GÖLBAŞI ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİNDE SORUNLAR ve OLASI ÇÖZÜMLER

Gölbaşı kentsel yerleşmesi kimliksiz birçok kentten farksızdı. Kent içinde yer yer parsel düzeninde konut adaları, yer yer ise düzensiz konut adaları görülmektedir. Kent girişinde KKS alanının yer alması, kent ile ilgili ilk imajı olumsuz etkilemektedir.

Kent lekesi içerisinde yer alan konutlar 4-5 katlıdır. Ancak monoton sıralanışları ile kent imajını kimliksizleştirmektedirler.

Kırsal yerleşmelerin genel olarak yöresel mimari özellikleri içinde kerpiç yapılar bulunmaktadır. Kerpiç yapıların en önemli niteliği ekolojik mimarileridir. Çoğu bakımsız durumdadır. Genelde tek katlı veya iki katlıdır. Kat adedi aynı zamanda statü de belirlemektedir. İki katlı olanların alt katları hayvanlar içindir. Tek katlı olanlar ise oda

sistemine dayanmaktadır. Toprak damlı çatılar çoğu yuvarlak kesitli kalın ahşap kirişler üzerine oturtulmuştur. Kiriş araları kısa parça kalaslarla örtülüp üzerine 30-40 cm killi toprak serilmiş ve sıkıştırılmıştır. Kil tabakası güneşli havalarda gevşeyip kabardığı için her yağmur başlangıcında dama çıkılarak (Loğ taşı) denilen bir el silindiri ile dam sıkıştırılarak su geçirmezliği sağlanmıştır.

Gölbaşı yarı kırsal yerleşmelerindeki konutlar, bahçe, avlu ve avluyu çevreleyen mekânlardan oluşmaktadır. Konut ve çevresi kullanıcının yaşama biçimi ve günlük ihtiyaçlarına göre tasarlanmıştır. Konutun temel özelliklerinin başında iklim koşulları ve doğa ile uyumu yer almaktadır. Konutların inşaatlarında malzeme en yakın çevreden seçilmiştir. Kara ikliminin hâkim olduğu tüm bölgelerde olduğu gibi, kerpiç ve yığma yapılar yer almaktadır

Bazı evlerde ise çatı örtüsü alaturka kiremittir. Bu malzeme Türklere ait bir malzeme olup pişmiş topraktan oluklu bir çatı örtü malzemesidir

Plan tipi için ise iki tür plan tipi bulunmaktadır. Bunlar iç sofalı ve sofasız plan tipleridir. İç sofalı plan tipleri bölgede en yaygın olanıdır. Sofa odalar arasına alınarak halk arasında karnıyarık diye adlandırılan bir plan tipi ortaya çıkmıştır

Sofasız plan tiplerinde ise odaların birbirleri ile ilişkileri yoktur. Her odaya dışarıdan girilir. Bu türler genellikle bahçe kapısı ve bahçe duvarları ile korunan iç avlulu, ön bahçeli veya yan bahçeli evler için söz konusudur. Bu tipin ekonomik koşullarla da ilgili olduğu söylenebilir

Sokak yapısı ise, ilk yerleşimlerde daha yaygındır. Ancak Kafkas göçmenlerinin oluşturduğu köylerde tam tersine düzenli sokak sistemi bulunmaktadır. ÖÇK Bölgesi içinde Örencik ve Hacıhasan kırsal yerleşmeleri kırsal niteliklerini yitirmiştir. Hacıhasan yerleşmesinin özel bir yapısı vardır. Kentsel işlerle uğraşanların kendi tercihleri kurdukları bir yerleşmedir. Örencik ise TOKİ alanları ile çevrelenmiş bir mahalle konumundadır. Diğer yerleşmelerin ise göreceli üstünlükleri bulunmaktadır

Gölbaşı kentsel yerleşmenin en önemli sorunlarından biri, Konya'yı Ankara'ya bağlayan karayolunun yerleşmeyi ikiye bölmeleridir. Konya yolu ile bölünen kentte, ticari faaliyetlere, idari tesislere veya eğitim tesislerine erişim üst geçitlerle sağlanmaktadır. Kentsel faaliyetlere erişimi güçleştiren bu sorun, kentsel yaşam kalitesini de düşürmektedir.

Mogan ve Eymir Gölleri'nin kesişim noktasında Gölbaşı kentsel yerleşmesinin yer alması, arsa değerlerini çok yükseltmektedir. Başkent'in en önemli eğlencilen alanlarının da

bu bölgede yer alması yapılaşma baskısını artırmakta ve artış da arsa değerini yükseltmektedir. Yüksek arsa değeri de planlamada en büyük sorunlardan biridir. Planlama ile ortaya çıkan kamulaştırma maliyetleri de karşılamak zorlaşmaktadır.

Yerleşmenin kuzey doğu kesiminin toplu konut alanlarına ayrılmış olması kente yeni yükler getirmektedir. Alt yapı sağlanmasında her ne kadar büyükşehir belediyesinin yetki ve sorumlulukları olsa da mevcut yerleşim de dışsalılıklardan olumsuz etkilenmektedir.

Gölbaşı yerleşmesinin tarihsel kökleri uzun bir süreye uzansa da, kentte kentlilik bilinci yeterince gelişmemiştir. Kentsel donatılara sahip çıkılmadığı gibi çevreye de sahip çıkılmamaktadır. Kentin sahip olduğu özel coğrafyanın avantajlarının korunup gelişmesiyle uzun vadede kazanmak yerine kısa sürede tüketerek kaybetmek tercih edilmektedir.

Gölbaşı yerleşmesinin bulunduğu coğrafya en büyük avantajıdır. Başkent'in iki önemli su yüzeyinin arasında kalmaktadır. Su yüzeyleri aynı zamanda önemli rekreasyon alanlarıdır. Bu nedenle sürdürülebilir planlama esaslarına göre geliştirilmesi gerekmektedir. Mevcut kentsel yerleşme lekesinin su yüzeyi kenarında olduğunun vurgulanması gerekmektedir. Gölbaşı yerleşmesi planlarında vizyon belirlenmeli, belirlenen vizyonda da su yüzeyleri ile ilişkisi sağlanmalıdır.

Yerleşmenin diğer bir farklılığı ise, eğitim tesislerinin yer seçmesidir. Birden fazla üniversite Gölbaşı yerleşmesi içinde yer seçmiştir. Üniversitelerin en önemli getirisi genç nüfustur. Yerleşik olarak olmasa dahi, genç nüfusun yerleşmede olması planlamaya önemli girdiler sağlayacak niteliktedir. Gençlere yönelik tesislerin farklı içeriklerle yerleşmede yer alması desteklenmelidir. Yerleşmeye, gençlere yönelik tesislerle simge kazandırmak, vizyon geliştirmelidir

2023 Başkent Ankara Planının Plan hükümlerinde yörenin mimarisini yansıtan evlerin onarılması, bir bölümünün pansiyona dönüştürülmesi için genel ilkeler benimsenmiştir. Plan hükümlerinin Kırsal Nitelikli Yerleşim Alanları başlığı altında “turizm potansiyeli ya da kültürel mimari özgünlüğü olan kırsal yerleşme alanlarında mevcut yapı stağının kullanılması özendirilerek, konut alanları içinde ev pansiyonculuğu ve kırsal turizm tesislerinin yapım ve işletilmesine izin verilecektir^{xxix}” denilmektedir. 2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planı, Plan Açıklama Raporunda yarı kırsal ve kırsal yerleşmeler içinde özelliği bilinen ilçe köyleri örnek olarak verilmiştir. Ancak ÖÇKB sınırları içinde kalan bazı kırsal yerleşmelerinin de yöresel mimari özellikleri ve kültürel birikimlerinin de aynı amaçla sürdürülmesi mümkün görülmektedir. Kırsal yapının tüm unsurları ile bütünleşme amaçlı

ekolojik projeler geliştirilerek kırsal ve yarı kırsal alanlar için bir kırsal mikro-kalkınma projesi de geliştirme olanakları bulunmaktadır.

Bu nedenle insanlığın ve doğal dengenin devamlılığı bağlamında, insan ile doğanın ilişkisini sağlayacak ve kentsel, yarı kırsal ya da kırsal yaşamı kurgulayacak bir planlama çalışmasının, sosyal yaşamın, ekonomik etkinliklerin, doğal kaynakların kullanımında sistemlerarası dengeyi kurarak, uyumlu ve sürdürülebilir bir gelişmeyi tasarlaması gereği, her geçen gün daha özel önem gerektiren bir yere oturmaktadır.

Kırsal alana ilişkin farklılıkların geliştirilerek, ürünlerin ve özgünlüklerin kentsel alana aktarılabilmesi için tanıtım ve pazarlama seçeneklerinin geliştirilmesi sağlanması mümkün görülmektedir.

Yukarıda belirlenen temel ilkeler çerçevesinde Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesi içerisindeki kırsal ve yarı kırsal yerleşmelerin kültürel özellikleri ve yöresel mimarisi saptanarak mikro ölçekte, kırsal kalkınma projelerinin hazırlanabilmesi için ipuçları ortaya çıkarılmıştır.

Yöresel ve dolayısıyla kırsal mimari özelliği olan yarı kırsal-kırsal yerleşmelerin kaybolmaya yüz tutmuş kültürel özellikleriyle birlikte geliştirilmesi yerel kalkınmayı sağlayacak niteliktedir.

Ancak kırsal ve yarı kırsal yerleşmelerin potansiyellerin geliştirilmesi, mevcut imar planlarına uygun olması gerekmektedir. Bölge hassas bir zondadır. 2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planı ile yerleşik alan çevresine radikal karar verilerek koruma temel alınmıştır.

Bu nedenle yapılan araştırmada, kırsal yerleşmeler mevcut plan kararları ile birlikte değerlendirilmiştir. Akifer alanları, tarım alanları, doğal ve arkeolojik sit alanları vb alanlar 2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planı ile belirlenmiş ve korunması/uyulması kaçınılmazdır.

ÖÇKB içinde kırsal yerleşmelerin diğer yerleşmelerden fazla farkı bulunmamaktadır. Başka bir anlatımla ÖÇKB sınırlarının dışındaki bölgeler de aynı hassas zon içinde kalmaktadır. Bu nedenle ÖÇKB sınırına daha esnek bakılması gerekmektedir. Havza sınırı içinde kalan tüm yerleşmeler, diğer yerleşmeler ile bir bütün halinde ele alınmalıdır.

TABIAT VARLIKLARINI KORUMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

7. EKLER

EK-1. HANEHALKI SORU KÂĞIDI

T.C
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
GÖLBAŞI ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ
HANEHALKI SORU KÂĞIDI

TANITIM BİLGİLERİ	
KÜME NO..... <input style="width: 30px; height: 20px; border: 1px solid black;" type="text"/>	MAHALLE..... <input style="width: 30px; height: 20px; border: 1px solid black;" type="text"/>
HANE NO..... <input style="width: 30px; height: 20px; border: 1px solid black;" type="text"/>	
İL..... <input style="width: 30px; height: 20px; border: 1px solid black;" type="text"/>	
İLÇE..... <input style="width: 30px; height: 20px; border: 1px solid black;" type="text"/>	
CEVAPLAYICI ADI-SOYADI..... HANEHALKI SATIR NO..... <input style="width: 30px; height: 20px; border: 1px solid black;" type="text"/>	
Görüşme Bilgisi	
TARİH (Gün/Ay/Yıl)	___ / ___ / ___
GÖRÜŞMECİ (Adı/Soyadı/Kodu)	..... <input style="width: 30px; height: 20px; border: 1px solid black;" type="text"/>

Adım.....Bildiğiniz gibi Gölbaşı ÖÇK Bölgesi söz konusudur. GÖLBAŞI ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ SOSYO-EKONOMİK, TARİHİ VE KÜLTÜREL DEĞERLERİN ARAŞTIRILMASI PROJESİ kapsamında mevcut temel demografik, ekonomik ve sosyal göstergelerine ilişkin durumun ortaya konulması ve Yönetim Planının hazırlanması aşamasında; bölgede insan faaliyetleri çerçevesinde, çevreye ilişkin tutum ve davranışların belirlenmesi, bölgedeki sektörler ve sektörler arası etkileşimin tespiti, alanın doğal, tarihi ve kültürel değerlerinin belirlenmesi ile doğa koruma esasları üzerinde baskı oluşturabilecek konuların ortaya konulması ve bölgenin gelecekteki durumunda rol oynayacak eğilimlerin saptanması amaçlanmaktadır.

İşi No	1. Sürekli olarak bu hanede yaşayan kişilerin isim ve soy isimlerini hane reisinden başlayarak söyler misiniz? (ÖNCE İSİMLERİ ALINIZ. DAHA SONRA DİĞER BİLGİLERİ SATIR SATIR SORUNUZ!!) (HANEHALKI ÜYELERİNİN AD VE SOYADINI YAŞI BÜYÜK OLANDAN BAŞLAMAK ÜZERE YAZINIZ.)	2. Kaç yaşındasınız? (SADECE TAMAMLANMIŞ YAŞLARI KAYDEDİNİZ. 1 YAŞINDAN KÜÇÜK İSE 00 YAZINIZ.)	3. Cinsiyet		4. Hane halkı reisine yakınlığınız nedir?	EĞİTİM DURUMU (6 YAŞ VE ÜZERİNE SORULACAK)					ÇALIŞMA DURUMU (12 YAŞ VE ÜZERİNE SORULACAK)																			
			Erkek	Kadın		5. Okuma ve yazma biliyor musunuz?		5.1. En son gittiği okul			5.2. Bitirdiği sınıf?	6. Geçen ay bir işte çalıştınız mı?		6.1 Yaptığımız bu işteki durumunuz nedir?						6.2. Yaptığımız bu iş hangi sektöre girer? (İRDELEYİNİZ, İŞARETLEYİNİZ VE 8'E GEÇİNİZ)										
						Evet	Hayır (GEÇİNİZ A.6.)	İlköğretim	Lise	Üniversite																Yüksek lisans ve doktora	TAMAMLANAN SINIFI YAZINIZ.	Çalıştı	Çalışmadı fakat işi ile ilgisi devam ediyor	Çalışmadı (GEÇİNİZ B.1.)
01			1	2		1	2	1	2	3	4		1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
02			1	2		1	2	1	2	3	4		1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
03			1	2		1	2	1	2	3	4		1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
04			1	2		1	2	1	2	3	4		1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
05			1	2		1	2	1	2	3	4		1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
06			1	2		1	2	1	2	3	4		1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
07			1	2		1	2	1	2	3	4		1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
08			1	2		1	2	1	2	3	4		1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
09			1	2		1	2	1	2	3	4		1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
10			1	2		1	2	1	2	3	4		1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11			1	2		1	2	1	2	3	4		1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
12			1	2		1	2	1	2	3	4		1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
13			1	2		1	2	1	2	3	4		1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
14			1	2		1	2	1	2	3	4		1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
15			1	2		1	2	1	2	3	4		1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Mülkiyet durumu		Konut tipi		Yapı türü		Oda sayısı		Büyüklüğü	
1	Sahibi	1	Apartman dairesi	1	Taş	1	1	1	0-50 m ²
2	Kira	2	Müstakil	2	Betonarme	2	1+1	2	51-100 m ²
3	Lojman	3	Diğer.....	3	Yığma	3	2+1	3	101-150 m ²
4	2.Konut (yazlık)			4	Ahşap	4	3+1	4	151+ m ²
08	Medeni durumunuz nedir?		EVLİ		01				
			BOŞANMIŞ.....		02				
			DUL		03				
			BEKAR.....		04				
09	Yaz kış sürekli Gölbaşı'nda mı oturuyorsunuz?		EVET.....		01				
			HAYIR.....		02				
10	Kaç yıldır burada yaşamaktasınız?		..... (BİR YILDAN AZ İSE 00)						
11	Bir yıldan az ise, daha önce nerede yaşıyordunuz? Buraya gelme nedeniniz nedir?		.....						
12	Çalışmak için başka bir kent/ilçe'de yaşayan hane üyesi bulunmakta mıdır?		EVET.....		01				
			HAYIR.....		02				
13	Kaç kişi?		.....						
14	Neyiniz olmaktadır?		.....						
15	Nerede yaşamaktadır?		.....						
16	Mahallenizden göç eden aile bulunmakta mıdır?		EVET.....		01				
			HAYIR.....		02				
17	Göç etme nedenleri nedir?		EKONOMİK SEBEPLER.....		01				
			AİLEVİ NEDENLE (EŞ DURUMU, EVLİLİK).....		02				
			DİĞER (Belirtiniz).....		03				
					04				
					05				
18	Hanenizin temel gelir kaynakları nelerdir? (1,2,3 olarak işaretleyiniz)		TARIMSAL ÜRETİM.....		01				
			HAYVANSAL ÜRETİM.....		02				
			BALIKÇILIK.....		03				
			MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLİĞİ.....		04				
			EMEKLİ, YAŞLIK, DUL, YETİM AYLIĞI.....		05				
			YURT İÇİ VE YURTDIŞI AKRABA YARDIMLARI.....		07				
			ÜCRET/MAAŞ SÜREKLİ BİR İŞTEN.....		08				
			KİRA GELİRİ.....		09				
			FAİZ GELİRİ.....		10				
			TURİZM.....		11				
			DİĞER (BELİRTİNİZ).....		12				
19	Hanenizde çalışan kişi sayısı		.....						
20	Hanenizdeki emekli sayısı		.....						
21	İşsiz sayısı (iş arayıp, bulamayanlar)		.....						
22	Bir sosyal güvenlik kurumuna bağlı mısınız?		EVET.....		01				
			HAYIR.....		02				

23	Hangi Sosyal güvenlik Kurumuna Bağlısınız	EMEKLİ SANDIĞI..... 01 BAĞKUR..... 02 SSK..... 03 ÖZEL..... 04	
24	Hanenizin ortalama aylık geliri ne kadardır?	_____	
25	Mahallenizin gelir durumunu düşündüğünüzde, kendi konumunuzu nasıl değerlendirirsiniz?	ONLARDAN DAHA İYİ..... 01 ONLARLA AYNI DÜZEYDE..... 02 ONLARDAN DAHA KÖTÜ..... 03	
TARIM			
26	Tarımsal üretim yapmakta mısınız?	EVET..... 01 HAYIR..... 02	→
27	Hanenizin kaç dönüm tarımsal arazisi vardır?	_____	
28	Hanenizin kaç dönüm sulu tarım arazisi vardır?	_____	
29	Hangi yöntemle sulu tarım yapmaktasınız?	_____	
30	Gerekli suyu nereden temin etmektesiniz?	_____	
31	Hanenizin kaç dönüm kuru tarım arazisi vardır?	_____	
32	Arazinizin mülkiyet durumu nedir?	KENDİ ARAZİSİ..... 01 KİRALIK ARAZİ..... 02 HAZİNE ARAZİSİ..... 03 BEDELSİZ KULLANILAN ARAZİ (YAKININA AİT)..... 04 DİĞER (Belirtiniz)..... 05	
33	Ne tür ürünler yetiştirmektesiniz?	_____	
34	Tarımsal faaliyetlerinizde karşılaştığınız en önemli sorun nedir?	_____	
HAYVANCILIK			
35	Hayvancılık yapmakta mısınız?	EVET..... 01 HAYIR..... 02 Hayır ise soru 42'e geçiniz.	→
36	Hanenize ait Büyükbaş hayvan sayısı nedir?	_____	
37	Hanenize ait Küçükbaş hayvan sayısı nedir?	_____	
38	Hanenize ait Kümes hayvanları sayısı nedir?	_____	
39	Hanenize ait Arıkovanı sayısı nedir?	_____	
40	Hanenize ait Yük taşıma hayvanları sayısı nedir?	_____	

41	Hayvancılıktan elde ettiğiniz ürünleri nasıl değerlendiriyorsunuz?	SATIYORUZ..... 01 EVİMİZDE TÜKETİYORUZ..... 02 HEM SATIYOR HEM DE EVDE TÜKETİYORUZ..... 03 Diğer(belirtiniz)..... 04	
BALIKÇILIK			
42	Balıkçılık yapmakta mısınız?	EVET..... 01 HAYIR..... 02 Hayır ise 47'geçiniz	→
43	Son 5 yıl içinde balık türlerinde ve miktarında azalma var mıdır?	EVET..... 01 HAYIR..... 02	
44	Hangi türler yok oldu?	_____	
45	Gelirinizin azalmasına neden oldu mu?	EVET..... 01 HAYIR..... 02	
46	Balıkçılıkla ilgili olarak en önemli sorunuz nedir?	YETERİNCE BALIK OLMAMASI..... 01 YETERİNCE GELİR GETİRMEMESİ..... 02 FARKLI TÜRLERİN OLMAMASI..... 03 Balıkların yaşadığı alanların kirlenmesi ..... 04 DİĞER (Belirtiniz)..... 05	
TURİZM			
47	Turizm ile ilgili bir iş yapmakta mısınız?	EVET..... 01 HAYIR..... 02 Hayır ise 50'ye geçiniz	→
48	Ne tür bir iş yapmaktasınız?	_____	
49	Turizmde karşılaştığınız en önemli sorun nedir?	_____	
50	Turizmi geliştirmek için neler yapılmalı?	Düşük faizli kredi verilmeli..... 01 Yörenin tanıtımı yapılmalı..... 02 Yeni işletmeler açılmalı ..... 03 Festivaler yapılmalı..... 04 Diğer 05	
51	Yörenin ekonomik ve kültürel olarak gelişmesinde turizm büyük bir önem taşımakta mıdır?	Evet ..... 01 Hayır 02	
52	Turizmle uğraşmak için kredi kullanmak ister misiniz?	Evet ..... 01 Hayır 02	

Sorunlar

53. Yörenizde hane halkının karşılaştığı en önemli 3 sorun nedir?
(Lütfen her kolona SADECE BİR(√) işareti koyunuz)

	En önemli	İkinci	Üçüncü
İşsizlik			
Düşük gelir			
Pazarlama sorunu			
Yetersiz ulaşım			
Yetersiz sağlık hizmeti			
Yetersiz içme suyu			
Turist sayısının az olması			
Tesislerin yetersizliği			
Yetersiz enerji kaynağı			
Kanalizasyon olmaması			
Sağlıksız konut			
Yollar ile ilgili problemler			
Eğitim yetersizliği			
Çöp ve atık yeri olmaması			
Diğer			

54	Yörenizin gelişmesi sizce hangi yönde olmalıdır?	SANAYİLEŞME.....	01
		TARIM.....	02
		TURİZM.....	03
		TİCARET.....	04
		DİĞER (BELİRTİNİZ).....	05

Çevre ile ilgili Bilgiler

55	Yörenizin en önemli çevre problemi nedir?	DOĞAL ALANLARIN TAHRİP EDİLMESİ	01
		SU KİRLİLİĞİ.....	02
		BİTKİ VE HAYVAN TÜRLERİNİN YOK EDİLMESİ.....	03
		TARIMDA ÇOK FAZLA KİMYASAL KULLANILMASI.....	04
		GÖÇ/NÜFUS PROBLEMLERİ.....	05
		EROZYON.....	06
		ORMANLARIN TAHRİP EDİLMESİ.....	07
		GÜRÜLTÜ.....	08
		TRAFİK YOĞUNLUĞU.....	09
		DİĞER (Belirtiniz).....	10
56	Yörenizdeki çevre problemlerinin çözümü için en etkili kurum/kuruluş/kişi kimler olabilir?	YÖRE İNSANI.....	01
		DEVLET KURUMLARI.....	02
		STK'LAR.....	03
		ÖZEL FİRMALAR.....	04
		DİĞER (BELİRTİNİZ).....	05

57-Aşağıdaki fikirlere katılıp katılmadığınızı belirtiniz.

	Katılıyorum	Katılmıyorum
Yaşamı tehdit eden boyutlarda bir çevre krizi-çevre sorunları ile karşı karşıyayız		
Çevre krizi yaşamımıza olumsuz etkileri bulunmaktadır.		
Ekonomik gelişme doğal alanların tahribatına yol açmamalıdır.		
Çevre sorunlarının çözümünde bireysel katkılar önemli değildir.		
Ekonomik gelişme çevrenin korunmasından önce gelmelidir.		
Çevre sorunlarını çözmeye sadece devletin görevidir.		
Dernekler çevrenin korunmasında önemli bir rol oynamaktadırlar.		
Herkes kendi yaşadığı yerdeki doğal alanları koruması gerekir.		
GÖLBAŞI ile ilgili çevre problemleri abartılmaktadır		

58-Aşağıdaki fikirlere hakkında düşüncelerinizi açıklayınız

	Katılıyorum	Katılmıyorum
Doğanın korunması hem bizim hem de gelecek kuşaklar için önemlidir		
Doğanın korunması için gerekirse fedakârlıkta bulunurum		
Doğanın korunması için ne gerekiyorsa yapılmalıdır		
Doğanın korunması için elimden gelen her şeyi yapıyorum		

59	Yörenize özgü, burayı temsil ettiği düşünülen hayvan/bitki türü var mıdır?	Evet ..... 01 Hayır ..... 02 Hayır ise 62'e geçiniz	→
60	Evet ise, neler?	_____	
61	Bu türlerin korunması yöreniz için önemli midir? Neden?	Evet ..... 01 Hayır 02	
62	Yaşadığınız yerde nesli tükenmekte olan hayvan bulunmakta mıdır?	EVET..... 01 HAYIR..... 02 Hayır ise 65'e geçiniz	→
63	Hangi hayvanlar?	_____	
64	Bunların korunması için neler yapılmalıdır?		
65	Yörenize özgü kuşlar bulunmakta mıdır?	EVET..... 01 HAYIR..... 02 BİLMİYORUM..... 03	
66	Evet ise, hangi kuşlar?		

67	Yakın çevrenizde korunması gereken arkeolojik/kültürel alanlar bulunmakta mıdır?	EVET..... 01 HAYIR..... 02 BİLMİYORUM..... 03	→ →																																																					
68	Nereler?	_____																																																						
ÖÇKB																																																								
69	Yaşadığınız yerin ÖÇK bölgesinde olduğunu biliyor musunuz?	BİLİYORUM..... 01 BİLMİYORUM..... 02																																																						
70	Sizce neden Gölbaşı, ÖÇKB ilan edilmiştir?	_____																																																						
71	ÖÇKB içinde ev, işyeri ve/veya tarlanız var mı?	EVET..... 01 HAYIR..... 02 Hayır ise 76'a geçiniz	→																																																					
72	Evet, ise mevcut durumlarını yandaki tabloda belirtir misiniz?	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Türü</th> <th colspan="5">Mülkiyet Durumu</th> <th colspan="3">Na zaman Alındığı/kiralandığı</th> </tr> <tr> <th>Özel mülk</th> <th>Kira</th> <th>Hazine tahsisi</th> <th>Köy senedi</th> <th>Diğer.....</th> <th>ÖÇKB ilan edilmeden önce</th> <th>ÖÇKB ilan edildikten sonra</th> <th>Fikrim yok</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ev</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td></td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>İş yeri</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td></td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Tarla</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td></td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Diğer</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td></td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> </tr> </tbody> </table>	Türü	Mülkiyet Durumu					Na zaman Alındığı/kiralandığı			Özel mülk	Kira	Hazine tahsisi	Köy senedi	Diğer.....	ÖÇKB ilan edilmeden önce	ÖÇKB ilan edildikten sonra	Fikrim yok	Ev	1	2	3	4		1	2	3	İş yeri	1	2	3	4		1	2	3	Tarla	1	2	3	4		1	2	3	Diğer	1	2	3	4		1	2	3	
Türü	Mülkiyet Durumu					Na zaman Alındığı/kiralandığı																																																		
	Özel mülk	Kira	Hazine tahsisi	Köy senedi	Diğer.....	ÖÇKB ilan edilmeden önce	ÖÇKB ilan edildikten sonra	Fikrim yok																																																
Ev	1	2	3	4		1	2	3																																																
İş yeri	1	2	3	4		1	2	3																																																
Tarla	1	2	3	4		1	2	3																																																
Diğer	1	2	3	4		1	2	3																																																
73	Bu mülkiyetiniz nedeniyle yasal ve idari sorunlar yaşıyor musunuz?	EVET..... 01 HAYIR..... 02																																																						
74	Evet, ise; ne tür sorunlar?	_____																																																						
75	Sizce yaşanan bu sorunların nedeni nedir?	ÖÇKB'NİN KATI KURALLARI..... 01 İZİN İŞLEMLERİNİN ÇOK UZUN SÜRMEŞİ..... 02 PLANLAMA ÇALIŞMALARI..... 03 MEVCUT DÜZENDE VATANDAŞA YOL GÖSTERECEK BİRİNİN OLMAMASI..... 04 DİĞER..... 05																																																						
76	Bu sorunları çözmesi gereken kurum hangisidir?	BELEDİYE..... 01 İL ÇEVRE MÜDÜRLÜĞÜ..... 02 ÖÇKB..... 03 KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI..... 04 VALİLİK..... 05 DİĞER..... 06																																																						
77	Gölbaşı ÖÇKB hakkında devlet görevlileri veya dernekler herhangi bir toplantı veya eğitim programı düzenlediler mi?	EVET..... 01 HAYIR..... 02 BİLMİYORUM..... 03 Hayır ve Bilmiyorum ise; Soru 81'e geçiniz	→ →																																																					
78	Evet, ise ne tür bir toplantı yapıldı?	_____																																																						
79	Siz bu toplantılara katıldınız mı?	EVET..... 01 HAYIR..... 02																																																						

80	Neden Katılmadınız?	_____	
81	Bölgenin korunması ile ilgili kurallar/yasaklar var mıdır?	EVET..... 01 HAYIR..... 02 BİLMİYORUM..... 03	→ →
82	Bu yasaklar nelerdir?	_____	
83	Bu bilgileri nerden/kimden duydunuz?	_____	
84	Gölbaşı ÖÇKB en çok hangi amaç için kullanılmalıdır?	KÜLTÜREL..... 01 TURİZM..... 02 TİCARİ..... 03 ENDÜSTRİYEL..... 04 REKREASYON..... 05 DİĞER(Belirtiniz)..... 06	
85	Gölbaşı ÖÇKB korunmasından kim sorumlu olmalıdır?	DEVLET KURUMLARI..... 01 BU ALANDA YAŞAYAN KİŞİLER..... 02 STK'LAR..... 03 ÖZEL ŞİRKETLER..... 04 DİĞER (Belirtiniz)..... 05	
86	ÖÇKB'nin avantajları var mıdır? Varsa belirtiniz.	EVET..... 01 HAYIR..... 02	
87	ÖÇKB'nin dezavantajları var mıdır? Varsa belirtiniz.	EVET..... 01 HAYIR..... 02	
88	Yaşadığınız yerde ne tür dernekler/birlikler/kooperatifler bulunmaktadır?	TARIM İLE İLGİLİ OLANLAR..... 01 TURİZM İLE İLGİLİ OLANLAR ..... 02 KADIN KONUSUNDA ÇALIŞAN DERNEKLER..... 03 ÇEVRE KONUSUNDA ÇALIŞAN DERNEKLER..... 04 EĞİTİM İLE İLGİLİ OLANLAR ..... 05 DİĞER(Belirtiniz)..... 06	
89	Yaşadığınız yerde aktif olarak çalışan dernek/kooperatiflerin faaliyetlerine katılmakta mısınız?	EVET..... 01 HAYIR..... 02 Hayır, ise 92'ye geçiniz	→
90	Ailenizden kimler katılmaktadır?	AİLENİN GEÇİMİNİ SAĞLAYAN ERKEKLER ..... 01 KADINLAR ..... 02 GENÇ ERKEKLER..... 03 GENÇ KIZLAR ..... 04 DİĞER(Belirtiniz)..... 05	
91	Katılmama nedeniniz nedir	ZAMAN YOKLUĞU ..... 01 GELENEKLER..... 02 ÇALIŞMALARI HAKKINDA YETERİNCE BİLGİ SAHİBİ DEĞİL..... 03 DERNEKLERİN YETERİNCE AKTİF OLMAMASI NEDENİ İLE ..... 04 DİĞER(Belirtiniz)..... 05	
92	Gölbaşı'ndaki çevre sorunlarını 10 yıl öncesi ile karşılaştırdığınızda aşağıdakilerden hangisini söyleyebilirsiniz?	DAHA İYİ ..... 01 AYNI ..... 02 DAHA KÖTÜ ..... 03 Daha iyi veya Aynı, ise 94'e geçiniz	→ →
93	Hangi alanlarda kötüleşti	KİRLİLİĞİN ARTMASI ..... 01 ORMANLARIN, YEŞİL ALANLARIN YOK OLMASI ..... 02 AKARSU VE GÖLLERİN KİRLENMESİ ..... 03 YABAN HAYATININ YOK EDİLMESİ ..... 04 DİĞER (BELİRTİNİZ)..... 05	

Yönetim planına ilişkin görüşler**94- Aşağıdaki ifadelere katılma derecesini belirtiniz.**

	Hiç katılmıyorum	Kısmen katılıyorum	Emin değilim	Kısmen katılıyorum	Tamamen katılıyorum
Gölbaşı'nın detaylı ve uygulanabilir bir yönetim planına ihtiyacı vardır.					
Ekonomik gelişme yönetim planının önemli bir parçası olmalıdır.					
Doğal alanların/çevrenin korunması yönetim planının temel amaçlarından biri olmalıdır.					
Gölbaşı yönetim planı ile ilgili bilgiler halka açık olmalıdır.					
Yörede yaşayan farklı grupların çıkarları yönetim planında yer almazdır.					
Gölbaşı halkı geniş ölçekli danışma komitesi ile yönetim planında söz sahibi olmalı ve uygulamalıdır.					
Yönetim planı, sosyal, kültürel ve ekonomik etkileri dikkate alınmalıdır.					

95- Yönetim planı ile ilgili projelere katılmak ister misiniz?

1. ( ) Evet   2. ( ) Hayır

Hayır, ise neden (sadece bir şık işaretleyiniz)

- 1 ( ) vaktim yok
2 ( ) konu beni ilgilendirmiyor
3 ( ) başarıya ulaşacağına inanmıyorum
4 ( ) bu tür bir plana ihtiyaç yok
5 ( ) Diğer (belirtiniz).....

96-Eğer gerekirse, yönetim planı ile ilgili eğitim almak ister misiniz?

1. ( ) Evet   2. ( ) Hayır

Evet, ise hangi konularda eğitim almak istersiniz?

1. ( ) Tarımsal ilaçların doğru ve etkin kullanımı
2. ( ) Bitki ve hayvan türlerinin korunması
3. ( ) Ormanların korunması
4. ( ) Organik tarım
5. ( ) Hayvancılık
6. ( ) Balıkçılık
7. ( ) Diğer (belirtiniz).....

GÖLBAŞI EKOKENT PROJESİ

97-Şu sıralar gündemde olan GÖLBAŞI EKOKENT PROJESİNİ duydunuz mu?

1. ( ) Evet   2. ( ) Hayır(soru 102'e geçiniz)

Evet ise, nerden?.....

98-Şu anda Gölbaşı ile ilgili olarak planlanan EKOKENT projesinin uygulanmasını destekliyor musunuz?-

1. ( ) Tamamen destekliyorum
2. ( ) Destekliyorum
3. ( ) Bu projenin uygulanmasını desteklemiyorum

99-Projenin uygulanmasının olumlu etkileri neler olabilir?

- 1.....
2.....
3.....

100- Projenin uygulanmasının olumsuz etkileri neler olabilir?

- 1.....
2.....
3.....

101- Projenin uygulaması sonucu ortaya çıkacak olumsuz etkileri gidermek için neler yapılmalıdır?

- 1.....
2.....
3.....

102-Ekleme istediğiniz bir şey var mı?

.....
.....
.....

Teşekkürler

EK-2. ZİYARETÇİ ANKETİ

GÖLBAŞI ÖÇKB ZİYARETÇİ ANKETİ

1	Cinsiyetiniz? 1- Erkek 2- kadın
2	Yaşınız? .....
3	Gölbaşı'na nereden geldiniz? .....
4	Eğitim durumunuz? 1-İlköğretim 2-Ortaöğretim 3-Önlisans 4-Lisans 5-Lisans üstü 6-Diğer.....
5	Mesleğiniz? .....
6	Gölbaşı'nı ilk ziyaretiniz mi? 1-Evet 2-Hayır
7	Daha önce kaç defa gelmişsiniz? .....
8	Gölbaşı'nda Kaç gün Kalacaksınız? .....
10	Gölbaşı'na hangi ulaşım aracıyla geldiniz? 1-Özel araç 2-Otobüs 3-Diğer.....
11	Gölbaşı'nda nerede kalmaktasınız? 1-Otel 2-Yazlık 3-Akraba veya yakınımda 4-Diğer.....
12	Ziyaretinizden genel olarak beklentiniz nedir? 1-Piknik yapmak 2-Günübirlik ziyaret 3-Yemek, eğlence vb... 4-Eğitim-antrenman 5-Akraba, arkadaş ziyareti 6-Dinlenme 7-Diğer.....
13	Gölbaşı'nı ziyaret için neden tercih ettiniz? 1-Doğal güzellikleri(Mogan-Eymir Gölleri) 2-Ankara'ya yakın olması 3-Ulaşımı kolay olduğu için 4-Diğer.....
14	Doğal çevrenin güzel olmasını bir tatil yeri için önemli buluyor musunuz? 1-Evet 2-Hayır
15	Gölbaşı hakkında nereden bilgi edindiniz? 1-Seyehat acentesi 2-Arkadaş tavsiyesi 3-internet 4-Medya 5-Diğer.....

16	Size göre Gölbaşı halkı ve ziyaretçiler doğayı korumak için gerekli özeni gösteriyorlar mı? 1-Evet 2-Hayır 3-Kısmen
17	Turistik faaliyetlerin doğanın korunması için negatif bir etken olduğunu düşünüyor musunuz? 1-Evet 2-Hayır
	Eğer cevap "evet" ise neden? .....
18	Ekoturizm ile ilgileniyor musunuz? 1-Evet 2-Hayır
19	Gölbaşı'nın Özel Çevre Koruma Bölgesi olduğunu biliyor musunuz? 1-Evet 2-Hayır
20	Eğer cevap "evet" ise nereden? .....
TEŞEKKÜR EDERİZ	

TANITIM BİLGİLERİ	
İL..... <input type="text"/>	MAHALLE..... <input type="text"/>
CEVAPLAYICI ADI-SOYADI _____	
Görüşme Bilgisi	
TARİH (Gün/Ay/Yıl)	__ / __ / __
GÖRÜŞMECİ (Adı/Soyadı/Kodu)	_____ <input type="text"/>

EK-3. DERİNLEMESİNE MÜLAKATLAR İÇİN YARI YAPILANDIRILMIŞ SORU KÂĞIDI

Adım.....Bildiğiniz gibi Gölbaşı ÖÇK bölgesi söz konusudur. GÖLBAŞI ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ SOSYOEKONOMİK, TARİHİ VE KÜLTÜREL DEĞERLERİN ARAŞTIRILMASI PROJESİ kapsamında mevcut temel demografik, ekonomik ve sosyal göstergelerine ilişkin durumun ortaya konulması ve Yönetim Planının hazırlanması aşamasında; bölgede insan faaliyetleri çerçevesinde, çevreye ilişkin tutum ve davranışların belirlenmesi, bölgedeki sektörler ve sektörler arası etkileşimin tespiti, alanın doğal, tarihi ve kültürel değerlerinin belirlenmesi ile doğa koruma esasları üzerinde baskı oluşturabilecek konuların ortaya konulması ve bölgenin gelecekteki durumunda rol oynayacak eğilimlerin saptanması amaçlanmaktadır. Bize vakit ayırdığınız için teşekkür ederiz.

Kamu kuruluşları için sorular:

1. Kurumunuz çevrenin korunması ile ilgili ne tür görev ve sorumluluklara sahiptir? Uygulamak zorunda olduğunuz kurallar/kanunlar/projeler nelerdir?
2. Bölgenin ÖÇK bölgesi olması nedeni ile karşılaştığınız sorunlar var mıdır? Varsa nelerdir? Çevre ile ilgili kuralların/yasakların olmasından dolayı GÖLBAŞI ÖÇK bölgesinde yaşayan grupların/kişilerin olumsuz etkilenmesi söz konusu mudur? Varsa, bunlar kimlerdir? Neden? Olumlu olarak etkilenen gruplar var mıdır? Varsa bunlar kimler? Neden?
3. GÖLBAŞI ÖÇK bölgesinde en önemli kabul edilecek 3 sorun nedir? Neden? Bu sorunun çözülmesi için neler yapılmalıdır?
4. Sizin kurumunuzun çevrenin korunmasında etkili olduğunu düşünüyor musunuz? Neden? Aynı zamanda çevre korunmasında kurumunuz önemli midir? Neden? Kurumunuzun etki ve öneminin diğerleri (STK, belediyeler, diğer kamu kuruluşları, balıkçılar, turizmciler, ormancılar vb.) ile karşılaştırdığınızda ne söyleyebilirsiniz?
5. Yönetim planının oluşturulmasında kurumunuzun katılımı söz konusu mudur? Ne tür faaliyetlere katılmaktadır? Bu konuda ne tür sorunlar yaşamaktasınız? Toplumda daha fazla katılımın sağlanması için neler yapılmalıdır?
6. Diğer kurum/kuruluşların yaptığı faaliyetler hakkında size bilgi sağlanıyor mu? Ne tür bilgilere ihtiyaç duymaktasınız? Siz yaptığınız faaliyetler hakkında diğer kurum/kuruluşlara bilgi sağlıyor musunuz?
7. Geliştirilecek yönetim planının başarılı olması gereken temel hedefler neler olmalıdır? Hangi konulara öncelik verilmelidir?

Ekleme istediğiniz bir şey var mı? Teşekkürler

STK'lar için sorular:

1. Derneğiniz/kooperatifiniz çevrenin korunması ile ilgili ne tür faaliyetlerde bulunmaktadır? Yapmış olduğunuz çalışmalar/projeler hakkında bilgi verirmisiniz. Derneğinizin amaçları toplumun tüm kesimleri tarafından kabul ediliyor mu? Çatışmaya neden olan varsa, bunlar nelerdir? Derneğinizin kaç üyesi bulunmaktadır? Yeterli sayıda çalışanınız var mıdır? Bu konudaki sorunlarınız nelerdir?
2. Bölgenin ÖÇK bölgesi olması nedeni ile karşılaştığınız sorunlar var mıdır? Varsa nelerdir? Çevre ile ilgili kuralların/yasakların olmasından dolayı GÖLBAŞI ÖÇK bölgesinde yaşayan grupların/kişilerin olumsuz etkilenmesi söz konusu mudur? Varsa, bunlar kimlerdir? Neden? Olumlu olarak etkilenen gruplar var mıdır? Varsa bunlar kimler? Neden?
3. GÖLBAŞI ÖÇK bölgesinde en önemli kabul edilecek 3 sorun nedir? Neden? Bu sorunun çözülmesi için neler yapılmalıdır?
4. Sizin derneğinizin çevrenin korumasında *etkili* olduğunu düşünüyor musunuz? Neden? Aynı zamanda çevre korumasında kurumunuz *önemli* midir? Neden? Derneğinizin etki ve öneminin diğerleri (belediyeler, kamu kuruluşları, diğer STK vb.) ile karşılaştırdığınızda ne söyleyebilirsiniz?
5. Yönetim planının oluşturulmasında derneğinizin katılımı söz konusu mudur? Ne tür faaliyetlere katılmaktadır? Bu konuda ne tür sorunlar yaşamaktasınız? Toplumda daha fazla katılımın sağlanması için neler yapılmalıdır?
6. Diğer kurum/kuruluşların yaptığı faaliyetler hakkında size bilgi sağlıyor mu? Ne tür bilgilere ihtiyaç duymaktasınız? Siz yaptığınız faaliyetler hakkında diğer kurum/kuruluşlara bilgi sağlıyor musunuz?
7. Geliştirilecek yönetim planının başarılı olması gereken temel hedefler neler olmalıdır? Hangi konulara öncelik verilmelidir?

Ekleme istediğiniz bir şey var mı?

Teşekkürler

EK-4. ODAK GRUP SORULARI

ODAK GRUP GÖRÜŞME FORMU NO:

(Boş Bırakınız)

Adım.....Bildiğiniz gibi Gölbaşı ÖÇK bölgesi söz konusudur. GÖLBAŞI ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ SOSYO-EKONOMİK, TARİHİ VE KÜLTÜREL DEĞERLERİN ARAŞTIRILMASI PROJESİ kapsamında mevcut temel demografik, ekonomik ve sosyal göstergelerine ilişkin durumun ortaya konulması ve Yönetim Planının hazırlanması aşamasında; bölgede insan faaliyetleri çerçevesinde, çevreye ilişkin tutum ve davranışların belirlenmesi, bölgedeki sektörler ve sektörler arası etkileşimin tespiti, alanın doğal, tarihi ve kültürel değerlerinin belirlenmesi ile doğa koruma esasları üzerinde baskı oluşturabilecek konuların ortaya konulması ve bölgenin gelecekteki durumunda rol oynayacak eğilimlerin saptanması amaçlanmaktadır. Bize vakit ayırdığınız için teşekkür ederiz.

GÖRÜŞMECİ :

ADI SOYADI :

YER :

TARİH :

GÖRÜŞME SÜRESİ:

KATILIMCI SAYISI:

KATILIMCILAR :

Lütfen sıra ile kendinizi tanıtırınız. Kaç yaşındasınız? İşiniz nedir?/nerede çalışıyorsunuz? Nerede yaşıyorsunuz? Kaç yıldır burada yaşamaktasınız?

Tartışma Konuları

Alan kullanımı:

Bölgenin ÖÇK alanı olması nedeni ile uymanız gereken kurallar var mıdır?

Varsa bunlar nelerdir? Bu kurallar sizin için faydalar sağlamakta mıdır? Neler?

Bu kurallar nedeni ile özel olarak karşılaştığınız sorunlar var mıdır? Varsa nelerdir?

Bu sorunlar yaşamınızı nasıl etkilemektedir? Bu kurallar nedeni ile zarar gören gruplar var mıdır?

Ne tür değişimlere ihtiyaç vardır? Ne tür değişimler sizi olumlu olarak etkiler?

Ne tür değişimler sizi olumsuz olarak etkiler? (Öneriler için nerede, ne zaman, kim yapmalı gibi sorular)

En Önemli Sorunlar

Sizin için en önemli sorunlar nelerdir?(Göç, Çarpık Kentleşme, katı atık, atık su, İmar sorunları...)

Etki-Önem

Sorunları çözmede ve karar vermede hangi kurum/kişi/kuruluş önemlidir? Neden? Sorunları çözmede veya karar vermede hangi kuruluşlar etkilidir? Neden? Sizce sorunları çözmede veya karar vermede hangi kuruluşlar etkin olmalıdır?

Yönetim Planı-genel

Yeni bir yönetim planını destekliyor musunuz? Nedenleri? Proje faaliyetlerine katılmak isterimsiniz? Neler yapabilirsiniz? Ne tür bir katılım söz konusu olabilir?

Yönetim Planı-kurallar

Yönetim planında hangi kurallar konursa siz olumlu olarak etkilenirsiniz? Bu kurallar neler olabilir? Olmasını istemediğiniz kurallar var mıdır? Varsa nelerdir? Sizden başka kimler olumlu veya olumsuz etkilenebilir?

ÖÇK Bölgelerinde yaşamak avantajlı mı dezavantajlı mıdır?

Bilgi sağlanması

Proje ve kurallar ile ilgili size bilgi sağlanıyor mu?

Ne tür bilgilere ihtiyacınız var? Bunlar hangi araçlarla sağlansın? (yerel medya, yerel gazeteler, toplantılar, broşürler vs.)

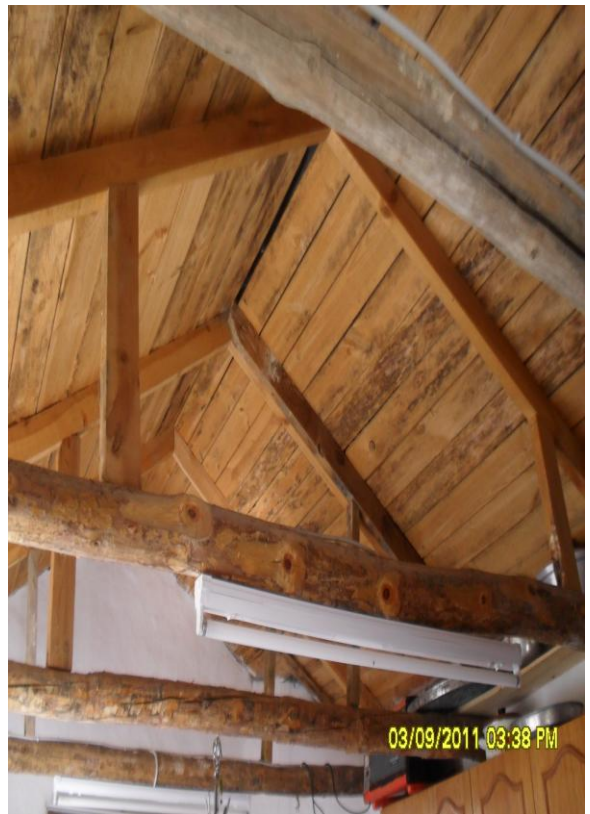
İstek ve öneriler

Burada tartışılan konuların dışında eklemek istediğiniz bir şey var mı?

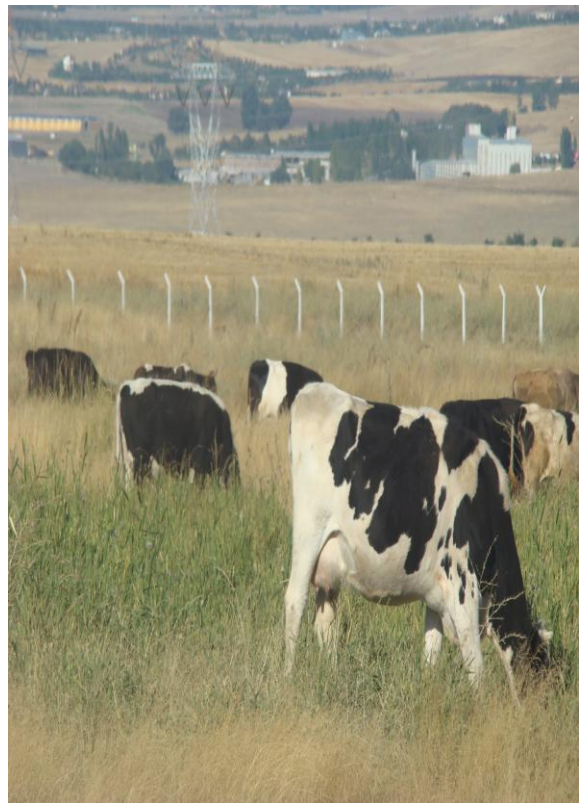
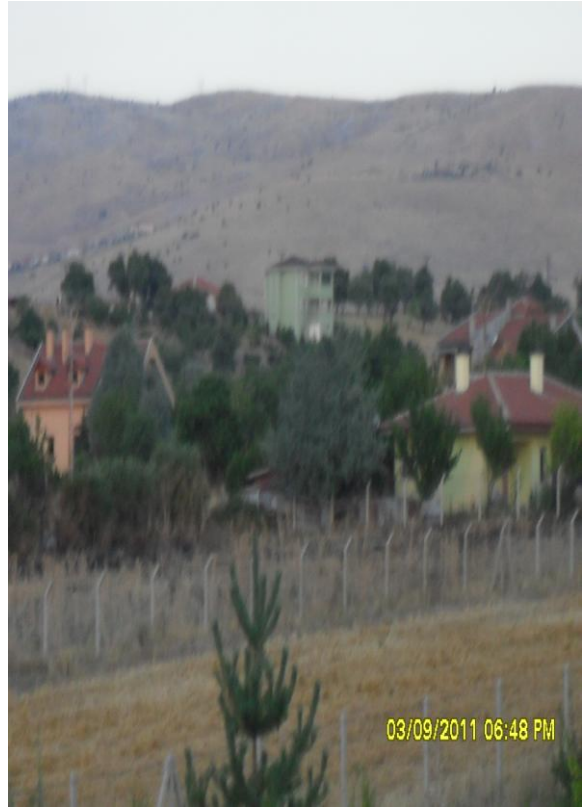
EK-5. FOTOĞRAFLAR

TABİAT VARLIKLARINI KORUMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

8. KAYNAKLAR

- Ankara Kalkınma ajansı 2011, Ankara Bölge Planı 2011-2013, Temmuz 2011
- TÜİK. (2011c). İşgücü İstatistikleri. Hanehalkı İşgücü İstatistikleri. Ankara: TÜİK.
- KIRAL, Bilgen ve Erkan KIRAL KARMA ARAŞTIRMA YÖNTEMİ.
- <http://www.iconte.org/FileUpload/ks59689/File/050.pdf> 06.01.2012
- Cevat ERDER, Tarihi Çevre Kaygısı, Ankara: ODTÜ, Mimarlık Fakültesi Yay. No.18, 1971, Bkz. 1.ci Bölüm “Giriş”, s:1-10.
- http://www.ankaragolbasi.gov.tr/default_B1.aspx?content=180
- http://www.ankaragolbasi.gov.tr/default_B1.aspx?content=180
- <http://www.ozelcevre.gov.tr/icerik-23-Golbasi.html>
- Orman ve Biyolojik Çeşitlilik Kitabı: Bölüm 6 Koruma Yönetimi Uygulamaları”, Ülgen, H., Zeyadanlı
- Steiner, A., Martonakova, H., Guziova ,Z. (ed.), “Environmental GovernanceSourcebook : International Framework for Environmental Governance”, UNDP Regional Bureau for Europe and Commonwealth of Independent States, Bratislava, 2003, s.85.
- Stolton, S., Ervin, J., Dudley, N.,“PARKS: Implementing The CBD POWPA, The Convention on Biological Diversity’s (CBD)”, Vol 17, No 1, WCPA, Switzerland, 2008, s.2.
- DPT (2003) İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması, Ankara: T.C. DPT Yayınları.
- Balcı, A. (2009). Sosyal Bilimlerde Araştırma. Ankara: Pegem A Yayınevi
- Johnson, B. ve Christensen, L. (2008). Educational Research, Quantitative, Qualitative and Mixed Research. Johnson, B. ve Onwuegbuzie, A. (2004). Mixed Methods Resarch: A Research Paradigm Whose Time Has Come. Educational Researcher, 33 (7), 14-26
- Leech, N.L. ve Onwuegbuzie, A.J. (2007). A typology of mixed methods research designs. Qual Quant. 43, 265–275
- Suhonen, J. (2009). Qualitative and mixed method research. Scientific Methodology in Computer Science – Fall, I-XIII
- Tashakkori, A. ve Teddlie, C. (2003). Special Issue on Mixed Methods Research.
- Sage Publications.Vitale, D.C.; Armenakis, A.A. ve Feild, H.S. (2008).

- Integrating Qualitative and Quantitative Methods for Organizational Diagnosis. Journal of Mixed Methods Research, 2 (1), 87- 105
- Donna M Mertens, Research and Evaluation in Education and Psychology Integrating Diversity with Quantitative and Mixed Methods (1998) ,Publisher: Sage Publications, Pages: xvii, 422 p.
- T.C. Başbakanlık, DPT Yayınları. “İllerin ve Bölgelerin Sosyo-EkonomikGelişmişlik Sıralaması Araştırması, Mayıs 2003 ”.
- T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü- 1965/1990 Genel Nüfus Sayımı
- T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü- 1990-2000 Genel Nüfus Sayımı
- T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü- 2011-2000 Genel Nüfus Sayımı
- <http://www.moganeymir.com/icerik.aspx?MENUID=10> (erişim tarihi 17.07.2011)
- Özcan, K.(2004). Ankara İli Gölbaşı İlçesinin Sosyo-Ekonomik göstergeler bazında değerlendirilmesi, Ankara Üniversitesi, Doktora Tezi, S.B.E, Ankara.
- http://www.ankaragolbasi.gov.tr/default_B1.aspx?content=192(erişim tarihi 21.07.2011)
- Erdoğan A., Tarih içinde Gölbaşı,Gölbaşı Belediyesi Yayınları,2007 Ankara

SON NOTLAR

- ^{iv} Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı 1994 Özel Çevre Koruma Bölgesi Gölbaşı ÖÇK Bölgesi Tanıtım Serisi no:12
- ^v 2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planı, Plan Açıklama Raporu (Etudler ve Mudahale Biçimleri)
- ^{vi} Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesi 1/25000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Revizyonu -Plan Hükümleri (22.12.2010 tarihli)
- ^{vii} Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesi 1/25000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Revizyonu -Plan Hükümleri (22.12.2010 tarihli)
- ^{viii} Erdoğan A., Tarih içinde Gölbaşı, Gölbaşı Belediyesi Yayınları, 2007 Ankara
- ^{ix} http://www.ballikpinar.com/index.php?option=com_content&task=view&id=14&Itemid=28
- ^x http://www.ballikpinar.com/index.php?option=com_content&task=view&id=14&Itemid=28
- ^{xi} Erdoğan A., Tarih içinde Gölbaşı, Gölbaşı Belediyesi Yayınları, 2007 Ankara
- ^{xii} Ankara İl Çevre Durum Raporu 2008 Çevre ve Orman Bakanlığı, Ankara Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğü
- ^{xiii} 2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planı, Plan Açıklama Raporu (Etudler ve Mudahale Biçimleri)
- ^{xiv} Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesi 1/25000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Revizyonu -Plan Hükümleri (22.12.2010 tarihli)
- ^{xv} Erdoğan A., Tarih içinde Gölbaşı, Gölbaşı Belediyesi Yayınları, 2007 Ankara
- ^{xvi} 2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planı, Plan Açıklama Raporu (Etudler ve Mudahale Biçimleri)
- ^{xvii} Erdoğan A., Tarih içinde Gölbaşı, Gölbaşı Belediyesi Yayınları, 2007 Ankara
- ^{xviii} Erdoğan A., Tarih içinde Gölbaşı, Gölbaşı Belediyesi Yayınları, 2007 Ankara
- ^{xix} Nurullah Tabakçı 2008 "Kültürler Arası İletişim Sürecinde Alt Kimliğin Oluşumu Türkiyedeki Karaçay Topluğu Örneği" Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim dalı, Araştırma Yöntemleri Bilim Dalı Konya Basılmamış Doktora tezi
- ^{xx} Erdoğan A., Tarih içinde Gölbaşı, Gölbaşı Belediyesi Yayınları, 2007 Ankara
- ^{xxi} Ankara İl Çevre Durum Raporu 2008 Çevre ve Orman Bakanlığı, Ankara Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğü
- ^{xxii} Ankara İl Çevre Durum Raporu 2008 Çevre ve Orman Bakanlığı, Ankara Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğü

---

^{xxiii} Erdoğan A., Tarih içinde Gölbaşı, Gölbaşı Belediyesi Yayınları, 2007 Ankara

^{xxiv} Ankara İl Çevre Durum Raporu 2008 Çevre ve Orman Bakanlığı, Ankara Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğü

^{xxv} Erdoğan A., Tarih içinde Gölbaşı, Gölbaşı Belediyesi Yayınları, 2007 Ankara

^{xxvi} 2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planı, Plan Açıklama Raporu (Etudler ve Mudahale Biçimleri)

^{xxvii} Erdoğan A., Tarih İçinde Gölbaşı, Gölbaşı Belediyesi Yayınları, 2007 Ankara

^{xxviii} 2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planı, Plan Açıklama Raporu (Etudler ve Mudahale Biçimleri)

^{xxix} 2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planı, Uygulamaya Yönelik Çerçeve Plan Koşulları

TABIAT VARLIKLARINI KORUMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ANKARA 2011

“BU ÇALIŞMA
TABIAT VARLIKLARINI KORUMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TARAFINDAN
AYKOM ULUSLARARASI DANIŞMANLIK ARAŞTIRMA
LİMİTED ŞİRKETİNE YAPTIRILMIŞTIR.

www.aykomarastirma.com